

Tamara Bronsvoot | Mandy Strooper

s1133438 | s1127172

VPV 416

Verbeteren van Zorg

VPK-VVZ7.V020

hogeschool Windesheim Zwolle, opleiding Verpleegkunde

1 februari 2021 t/m 19 juni 2021

Datum: 23 mei 2021

Titelpagina

Module: Verbeteren van Zorg

OE-code: VPK-VVZ7.V020

Student: Tamara Bronsvoot

Studentnummer: s1133438

Klasnummer: VPV416

E-mailadres: s1133438@student.windesheim.nl

Student: Mandy Strooper

Studentnummer: s1127172

Klasnummer: VPV416

E-mailadres: s1127172@student.windesheim.nl

Stagedocent: Sarah van der Goot

Opdrachtgever: Dr. Ir. Ingrid Bakker

Organisatie: Lectoraat Gezonde Samenleving, Christelijke Hogeschool Windesheim

Functie: Associate Lector Gezonde Samenleving; Associate Professor Healthy Society

Stagebegeleider: Edwin Spijker

Organisatie: GGD Groningen

Functie: Epidemioloog Publieke Gezondheid

Stagebegeleider: Mirjam Sevinga

Organisatie: GGD Groningen

Functie: Adviseur Publieke Gezondheid

Voorwoord

Voor u ligt het adviesrapport 'Ontwikkeling evaluatie-instrument GO! Aduard'. Dit adviesrapport is geschreven in het kader van ons afstuderen aan opleiding Hbo-verpleegkunde aan de Christelijke Hogeschool Windesheim te Zwolle. In opdracht van het lectoraat Gezonde Samenleving voor het project GO! Noord Nederland is er een onderzoek uitgevoerd met als doel om een evaluatie-instrument te ontwikkelen voor de beweegroute met ontmoetingscentrum in het dorp Aduard. Het adviesrapport is geschreven in de periode van februari 2021 tot en met mei 2021.

Het onderzoek en het schrijven van dit adviesrapport heeft plaatsgevonden tijdens de coronacrisis (COVID-19)¹. De coronacrisis heeft invloed gehad op het verloop van het onderzoek. Gedurende de uitvoering van het onderzoek was er enkel digitaal contact tussen de verscheidene organisaties, respondenten en de onderzoekers. In de uitvoering van het onderzoek is met deze beperkingen creatief en oplossingsgericht omgegaan. In de discussie wordt daarbij uitgebreid besproken wat anders of beter had gekund, indien er geen beperkingen meer zijn.

Het schrijven van dit adviesrapport is voor ons als onderzoekers een leerzame opdracht geweest. Wij hebben ons kunnen ontwikkelen in onze kwaliteiten op verpleegkundig gebied en op het gebied van samenwerken, waardoor wij een geslaagd adviesrapport hebben kunnen schrijven volgens de opdrachtgever en werkbegeleiders. Daarbij hebben wij een bredere blik ontwikkeld op de gezondheid en welzijn van mensen in hun leefomgeving. Wij raden andere studenten die geïnteresseerd zijn in het ontwikkelen van een gezonde leefomgeving aan, om een bijdrage te leveren aan de ontplooiing van GO! Noord Nederland.

Gedurende dit onderzoek zijn onze procesbegeleiders, Edwin Spijkers, Mirjam Sevinga en Ingrid Bakker, en de begeleider vanuit onze opleiding, Sarah van der Goot, waardevol geweest in het bieden van ondersteuning tijdens het uitvoeren van het onderzoek en het schrijven van dit adviesrapport. Wij willen deze mensen hartelijk bedanken voor de bijdrage die zij geleverd hebben bij de totstandkoming van dit adviesrapport.

Wij wensen u veel leesplezier toe,

Tamara Bronsvoort en Mandy Strooper,

Zwolle, 23 mei 2021

¹ COVID-19 is een ziekte die veroorzaakt wordt door het nieuwe Coronavirus SARS-CoV-2 (Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu, 2021).

Samenvatting

Dit adviesrapport is tot stand gekomen in samenwerking met de partners van GO! Noord Nederland. Er is met name samengewerkt met de GGD Groningen, lectoraat Gezonde Samenleving van de hogeschool Windesheim en de gemeente Westerkwartier. Het onderzoek richt zich op het project GO! Aduard, als onderdeel van GO! Noord Nederland. Aduard is een dorp gelegen in de provincie Groningen waar middels de GO! methode gewerkt wordt aan het inrichten van een gezondere leefomgeving.

Het probleem waar GO! Aduard zich voor gesteld ziet, is dat er nog geen evaluatie-instrument bestaat om de ingezette interventie te evalueren en te monitoren op gebruik, bekendheid en waardering. De interventie is een beweegroute met ontmoetingscentrum (MFC de Meeden) waar jong en oud in beweging kan komen en sociale contacten op kunnen doen. Daarbij moet het evaluatie-instrument ook inzicht geven in de lichamelijke activiteit en sociale interactie van de inwoners in Aduard bij het gebruik van de beweegroute met ontmoetingscentrum.

Het onderzoek richt zich op zelfstandig wonende ouderen van 65 jaar of ouder uit Aduard, maar geeft ook suggesties voor toepassing van het evaluatie-instrument bij jongeren en volwassenen.

Het doel van dit onderzoek is het formuleren van een advies aan GO! Noord Nederland over hoe het evaluatie-instrument voor GO! Aduard vorm kan krijgen en hoe deze effectief verspreid kan worden onder de doelgroep. Om dit doel te behalen is de volgende onderzoeksvraag opgesteld:

Hoe kan de beweegroute in Aduard gemonitord en geëvalueerd worden op:

- a) het stimuleren van lichamelijke activiteit en sociale interactie en
- b) de bekendheid, het gebruik en de waardering bij de doelgroep zelfstandig wonende ouderen (65+ jaar)?

Met behulp van drie deelvragen en verschillende dataverzamelmethode is deze vraag beantwoord.

Om te beginnen is er een deskresearch en inhoudsanalyse gedaan om verdieping te zoeken in de literatuur over de onderwerpen van de deelvragen. Gelijktijdig is er een gebiedsanalyse gedaan om een beeld van Aduard te verkrijgen en de locatie van de beweegroute met ontmoetingscentrum. Vervolgens zijn er semigestructureerde interviews gehouden en een surveyonderzoek om het perspectief van de doelgroep te achterhalen. Tot slot zijn de onderzoekers regelmatig in dialoog gegaan met de betrokken partijen van GO! Noord Nederland gedurende de ontwikkeling van het evaluatie-instrument om de conceptversies van feedback te voorzien.

Het belangrijkste resultaat, en voor GO! Noord Nederland het meest interessant, is het ontwikkelde evaluatie-instrument die is gebaseerd op de verkregen resultaten uit het onderzoek. De definitieve versie van het evaluatie-instrument staat in **Bijlage J: Definitieve evaluatie-instrument** van dit adviesrapport. Er is vastgesteld dat een evaluatie-instrument in de vorm van een vragenlijst het meest gangbaar is om te gebruiken, voor zowel gemeente Westerkwartier, die het instrument gaat inzetten, als voor de ouderen in Aduard. Daarnaast gaan de inhoudelijke vragen over: de bekendheid, het gebruik, belemmerende factoren, beleving van de gezondheid, beleving sociale interactie en de esthetiek.

Middels de PDDOEN-cyclus wordt advies gegeven over hoe het evaluatie-instrument volgens dit onderzoek het beste verspreid kan worden onder de doelgroep. De belangrijkste aandachtspunten hierbij zijn dat er rekening moet worden gehouden met de digitaal minder vaardigen, laaggeletterden en slechtzienden, het bieden van motivatie om het evaluatie-instrument in te vullen en het creëren van bekendheid over het evaluatie-instrument.

In de discussie wordt er kritisch gekeken naar de validiteit en betrouwbaarheid van het onderzoek. Door beperkingen wegens de maatregelen omtrent COVID-19 waren fysieke bijeenkomsten niet mogelijk en dit werkte belemmerend voor de uitvoering van de onderzoeksmethoden.

Inhoudsopgave

Titelpagina	1
Voorwoord	2
Samenvatting	3
Hoofdstuk 1: Inleiding	9
1.1. <i>Aanleiding en context</i>	9
1.2. <i>Beweegroute met ontmoetingscentrum in Aduard</i>	11
1.2.1. GO! Aduard	11
1.2.2. Aduard 825 Park	11
1.2.3. Multifunctioneel Centrum (MFC)	12
1.3. <i>Probleemstelling</i>	12
1.4. <i>Doelstelling</i>	12
1.5. <i>Vraagstelling</i>	13
1.5.1. Hoofd vraag	13
1.5.2. Deelvragen	13
1.6. <i>Leeswijzer</i>	13
Hoofdstuk 2: Methode	14
2.1. <i>Type onderzoek en veranderstrategie</i>	14
2.1.1. Type onderzoek	14
2.1.2. Veranderstrategie	14
2.2. <i>Onderzoekspopulatie</i>	15
2.3. <i>Methode voor dataverzameling</i>	16
2.3.1. Effectieve benadering ouderen	16
2.3.2. Geschikt evaluatie-instrument	18
2.3.3. Inhoud en vormgeving evaluatie-instrument	18
2.4. <i>Data-analyse</i>	20
2.4.1. Deskresearch en inhoudsanalyse	20
2.4.2. Semigestructureerd interview	20
2.4.3. Surveyonderzoek	20
2.4.4. Gebiedsanalyse in de vorm van observatie en bezoek	21
2.4.5. Dialoog	21
2.5. <i>Validiteit, betrouwbaarheid en bruikbaarheid</i>	21
2.5.1. Validiteit	21
2.5.2. Betrouwbaarheid	22

2.5.3. Bruikbaarheid	23
Hoofdstuk 3: Communicatie en evaluatie	24
3.1. <i>Betrokkenen</i>	24
3.2. <i>Communicatieplan</i>	24
3.3. <i>Evaluatie</i>	25
Hoofdstuk 4: Juridische en ethische overwegingen	26
4.1. <i>Juridische aspecten</i>	26
4.2. <i>Ethische aspecten</i>	26
Hoofdstuk 5: Resultaten	27
5.1. <i>Effectieve benadering ouderen</i>	27
5.1.1. Literatuuronderzoek	27
5.1.2. Gemeente Westerkwartier	28
5.1.3. Resultaten vanuit de doelgroep.....	28
5.2. <i>Geschikt evaluatie-instrument</i>	29
5.2.1. GGD Groningen en gemeente Westerkwartier	29
5.2.2. Literatuuronderzoek	30
5.2.3. Resultaten vanuit de doelgroep.....	31
5.3. <i>Inhoud en vormgeving evaluatie-instrument</i>	31
5.3.1. Gebiedsanalyse.....	31
5.3.2. Literatuuronderzoek	31
5.3.3. Feedback opdrachtgevers	33
5.3.4. Digitale semigestructureerde interviews	33
5.3.5. Surveyonderzoek	35
5.3.6. Consortium overleg	38
Hoofdstuk 6: Conclusie	39
6.1. <i>Effectieve benadering</i>	39
6.2. <i>Geschikt evaluatie-instrument</i>	39
6.3. <i>Inhoud en vormgeving evaluatie-instrument</i>	40
6.3.1 Inhoud	40
6.3.2 Vormgeving	40
Hoofdstuk 7: Discussie	42
7.1. <i>Discussie van methoden</i>	42
7.1.1. Deskresearch en inhoudsanalyse.....	42
7.1.2. Onderzoekspopulatie.....	42

7.1.3.	Semigestructureerde interviews	43
7.1.4.	Gebiedsanalyse in de vorm van observatie en bezoek.....	43
7.1.5.	Surveyonderzoek	44
7.2.	<i>Validiteit, betrouwbaarheid en bruikbaarheid</i>	44
7.2.1.	Validiteit.....	44
7.2.2.	Betrouwbaarheid.....	45
7.2.3.	Bruikbaarheid	45
7.3.	<i>Nieuwe inzichten</i>	46
Hoofdstuk 8:	Aanbevelingen	47
Hoofdstuk 9:	Bibliografie	48
Hoofdstuk 10:	Bijlagen:	52
	<i>Bijlage A: GO! Methode Noord Nederland</i>	52
	Uitwerking GO! methode	52
	Uitwerking GO! Aduard	53
	<i>Bijlage B: Zoekstrategie deskresearch en inhoudsanalyse</i>	54
	<i>Bijlage C: Topiclijst gespreksonderwerpen digitale interviews</i>	57
	<i>Bijlage D: Informed consent digitale interviews</i>	58
	<i>Bijlage E: Observatiepunten gebiedsanalyse</i>	59
	<i>Bijlage F: Conceptversie 1.0 evaluatie-instrument</i>	60
	<i>Bijlage G: Conceptversie 2.0 evaluatie-instrument</i>	64
	<i>Bijlage H: Conceptversie 3.0 evaluatie-instrument</i>	68
	<i>Bijlage I: Conceptversie 4.0 evaluatie-instrument</i>	72
	<i>Bijlage J: Definitieve evaluatie-instrument</i>	76
	<i>Bijlage K: Schema zoekproces deskresearch en inhoudsanalyse</i>	80
	<i>Bijlage L: Beoordeling bronnen, Level of Evidence</i>	82
	Deelvraag 1: Effectieve benadering ouderen	82
	Deelvraag 2: Geschikt evaluatie-instrument	88
	Deelvraag 3: Inhoud en vormgeving evaluatie-instrument	93
	<i>Bijlage M: Transcriptie digitale interviews</i>	104
	Interview 1	104
	Interview 2.....	112
	<i>Bijlage N: Open- en axiaal coderen digitale interviews</i>	121
	Legenda axiaal coderen.....	121
	Interview 1	122

Interview 2.....	128
<i>Bijlage O: Selectief coderen.....</i>	<i>133</i>
<i>Bijlage P: Data surveyonderzoek.....</i>	<i>135</i>
<i>Bijlage Q: Gebiedsanalyse</i>	<i>150</i>
<i>Bijlage R: Data dialoog.....</i>	<i>151</i>
<i>Bijlage S: Vragenlijst surveyonderzoek</i>	<i>153</i>
<i>Bijlage T: Product-, proces- en structuurevaluatie.....</i>	<i>154</i>
<i>Bijlage U: Fragmenten interview projectleider omgevingsvisie gemeente Westerkwartier</i>	<i>158</i>
<i>Bijlage V: Verslag presentatie onderzoek en bevindingen – consortium overleg</i>	<i>161</i>
<i>Bijlage W: Tijdsplanning.....</i>	<i>162</i>
<i>Bijlage X: PDDOEN-cyclus</i>	<i>164</i>

Hoofdstuk 1: Inleiding

In dit hoofdstuk wordt de inleiding beschreven. In paragraaf 1.1. is de aanleiding en context van het onderzoek te lezen en in paragraaf 1.2. wordt er verdieping gegeven over de betreffende interventie die geëvalueerd moet worden. Hierna worden de probleem- en doelstelling beschreven. Vervolgens wordt de vraagstelling met de hoofdvraag en de bijhorende deelvragen geformuleerd. Tot slot is er in paragraaf 1.6. de leeswijzer te lezen.

1.1. Aanleiding en context

Vanuit het samenwerkingsverband tussen GO! Noord Nederland en lectoraat Gezonde Samenleving van hogeschool Windesheim te Zwolle is de aanleiding van dit onderzoek naar voren gekomen. Het lectoraat Gezonde Samenleving is de opdrachtgever voor dit onderzoek, als partner en vertegenwoordiger van het consortium² dat betrokken is bij het GO! Noord Nederland project.

Dit onderzoek is gericht op de voortgang van een lopend project in het dorp Aduard, gelegen in de gemeente Westerkwartier in de provincie Groningen. Dit project, genaamd GO! Aduard, is in samenwerking met verschillende organisaties, waaronder GO! Noord Nederland, tot stand gekomen om te werken aan een gezondere leefomgeving³. In samenwerking met de bewoners

GO staat voor Gezonde (leef)Omgeving. GO! Noord Nederland is een project waarbij het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM), verschillende hogescholen, GGD-en, gemeenten en een veiligheidsregio samenwerken om zo de gezondheid van de leefomgeving in verschillende dorpen van bepaalde gemeenten uit de provincies Drenthe, Friesland en Groningen te verbeteren. Dit adviesrapport is een onderdeel van GO! Noord Nederland en zal gebruikt worden om de laatste stap van de GO! Methode concreet in het handboek te verwerken (GO! Noord Nederland, z.d.-a).

van Aduard wordt er volgens de GO! methode (zie Bijlage A: GO! Methode Noord Nederland – Uitwerking GO! methode) verbeteringen voor een gezonde leefomgeving in uitvoering gebracht. Verder is er ook een samenwerking tussen Hanzehogeschool Groningen en hogeschool Windesheim te Zwolle. Studenten met verschillende achtergronden van beide hogescholen werken bij overeenkomende thema's samen om elkaars onderzoek voor GO! Noord Nederland te versterken.

De aanleiding van dit onderzoek, en de reden waarom GO! Noord Nederland bestaat, is dat Nederland een welvarend land is waardoor een ongezonde levensstijl gemakkelijk aan is te nemen. Voorbeelden van ongezond gedrag zijn: korte afstanden met auto afleggen, boodschappen thuis laten bezorgen of veel achter de computer werken. Deze gedragingen kunnen voor een vergroot risico op welvaartsziekten zorgen, zoals hart- en vaatziekten, obesitas of kanker (Raad voor de Volksgezondheid en Zorg, 2011). Daarbij komt het ook voor dat veel woonomgevingen niet uitnodigend zijn om er meer op uit te gaan, anderen te ontmoeten

² Een consortium is een tijdelijk samenwerkingsverband tussen verschillende partijen. Dit wordt gevormd om iets te bereiken (Middendorp, 2017).

³ Een gezonde leefomgeving is een leefomgeving die als prettig wordt ervaren, die uitnodigt tot gezond gedrag en waar de druk op de gezondheid zo laag mogelijk is (Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu, z.d.-a).

en meer te bewegen. Dit probleem is eerst opgepakt in stedelijk gebied. Met het project GO! Utrecht is een methode ontwikkeld om in stedelijk gebied te werken aan een gezonde leefomgeving (RIVM, z.d.-c.). Het probleem speelt echter ook in dorpen in plattelandsgebieden. Omdat de situatie in plattelandsgebieden anders is dan in stedelijke gebieden, is het project GO! Noord Nederland gestart. Het doel van GO! Noord Nederland is om de methode zodanig aan te passen dat deze ook geschikt is voor toepassing in dorpen in plattelandsgebieden. Eén van de verschillen is dat in dorpen de inwoners meer waarde hechten aan het behouden van cultuur en identiteit van het dorp (Sociaal en Cultureel Planbureau, 2006). Deze ontwikkeling van de plattelandsversie van de GO! methode is op het moment van schrijven nog in volle gang. De methode bestaat uit een zestal stappen. Het dorp Aduard gelegen in de gemeente Westerkwartier van de provincie Groningen worden de voorbereidingen getroffen om de laatste stap te kunnen uitvoeren: de monitoring en evaluatie. Dit onderzoek is onderdeel van die voorbereidingen, aangezien het zich richt op het ontwikkelen van een evaluatie-instrument dat moet zorgen voor een beeld over de bekendheid, het gebruik en de waardering van de ingezette interventie in GO! Aduard. Het instrument biedt tevens handvaten voor het monitoren en evalueren van andere ingezette interventies binnen GO! Noord Nederland, maar ook daarbuiten. Het instrument wordt namelijk opgenomen in het handboek over de toepassing van de GO! methode in plattelandsgebieden, waaraan het consortium van GO! Noord Nederland op dit moment werkt. De bedoeling is dat het handboek opgeleverd wordt in 2022.

In **Bijlage A: GO! Methode Noord Nederland – Uitwerking GO! Aduard** is omschreven welke stappen van de GO! methode binnen GO! Aduard al doorlopen zijn om tot de laatste stap te komen. In stap 5 is er al een interventie uitgewerkt die ten tijde van het onderzoek wordt geïmplementeerd; een beweegroute voor jong en oud die eindigt op een plek waar bewoners kunnen samenkomen en ontmoeten. Het doel van deze beweegroute is om beweging en sociale interactie in Aduard te stimuleren voor met name de kwetsbare doelgroepen, zoals jongeren en ouderen. Voor dit onderzoek is ervoor gekozen om gericht op één van deze kwetsbare doelgroepen een benaderingsplan te maken voor de verspreiding van het ontwikkelde evaluatie-instrument. Hierbij is gekozen voor de doelgroep ouderen, omdat er voor hen meer gezondheidswinst te behalen valt. Door de beweegroute met ontmoetingscentrum zullen ouderen de gelegenheid krijgen om gezamenlijke activiteiten te ondernemen, waardoor zij meer gaan bewegen en sociale contacten op kunnen doen. Dit zal het risico op eenzaamheid onder de ouderen verminderen (Kennisplein Zorg voor Beter, 2020). Daarnaast beweegt een groot deel van de 55-plussers te weinig, terwijl voldoende bewegen de basis is voor het behoud van fysieke capaciteiten, mobiliteit en zelfredzaamheid (RIVM, z.d.-d). Om deze reden richt dit onderzoek zich op de doelgroep ouderen (65 jaar en ouder) en specifiek op zelfstandig wonende ouderen om de reden dat er in Aduard geen verpleeghuizen zijn gevestigd.

Tot slot draagt dit onderzoek op microniveau bij aan een gezonde leefomgeving en leefstijl van de inwoners in Aduard. Door met dit onderzoek GO! Aduard een advies te geven over een geschikte manier van evalueren voor de doelgroep, kan de interventie aangepast worden, zodat de ouderen meer gebruikt zullen maken en profijt zullen hebben van de interventie.

1.2. Beweegroute met ontmoetingscentrum in Aduard

1.2.1. GO! Aduard

Stappen 1 tot en met 5 van de GO! methode zijn al doorlopen in het dorp Aduard: GO! Aduard (zie Bijlage A: GO! Methode Noord Nederland – Uitwerking GO! Aduard). Het doorlopen van deze stappen wordt een rapid assessment⁴ genoemd. Op basis van de informatie verkregen met de stappen 1 tot en met 3 (uit de databanken van gemeente Westerkwartier, GGD Groningen, het RIVM en ervaringskennis van de inwoners van Aduard) zijn vier themaclusters gevormd. Deze themaclusters zijn uitgewerkt en passende effectieve maatregelen zijn daarbij door experts aangedragen (stap 4). Deze maatregelen hebben elk een score gekregen op synergie⁵ en effectiviteit op basis van wetenschappelijke kennis en praktijkervaring. Voor het implementeren (stap 5) is gekozen voor het themacluster met de hoogst scorende maatregelen: flexibel ingerichte ontmoetingsplek voor jongeren en multifunctioneel voor andere groepen met veilige weg erheen, zodat bij jongeren en ouderen breder sociale interactie en lichamelijke activiteit wordt gestimuleerd.

De beweegroute met ontmoetingscentrum is de interventie die gekoppeld is aan het themacluster. De plannen voor deze beweegroute bestonden al en zijn bedacht en uitgewerkt door de dorpsbelangen van Aduard. Daarmee is een breed draagvlak gegarandeerd. GO! Aduard is om die reden gaan samenwerken met de dorpsbelangen.

1.2.2. Aduard 825 Park

Wat is het Aduard 825 Park?

Het Aduard 825 Park is een breed gedragen plan dat invulling geeft aan vele wensen van de bewoners van Aduard. Volgens (De streekkrant, 2018) is dit park het grootste burgerinitiatief van het noorden.

Aduard is bekend met een grote groep verenigingen en vrijwilligers, die bereid zijn om de handen uit de mouwen te steken voor het dorp. Naast deze inzet, is de hulp van buitenaf noodzakelijk om het project succesvol te krijgen. Zonder financiële steun is het niet mogelijk om dit project te realiseren (Algemene Vereniging voor Dorpsbelangen Aduard, 2020). ZonMw is daarbij een van de organisaties die het project GO! Noord Nederland financieel ondersteunt (ZonMw, 2021).

De beweegroute, als onderdeel van het Aduard 825 park, zal voor de zomer van 2021 klaar zijn voor gebruik. Daarnaast zullen er beweegtoestellen geïntegreerd worden, die door bezoekers van alle leeftijden gebruikt kunnen worden, zodat er voor iedereen een mogelijkheid aanwezig is om op een leuke manier in beweging te komen (Algemene Vereniging voor Dorpsbelangen Aduard, 2020). Hierbij is het doel dat dit park een positieve bijdrage gaat leveren aan lichamelijke activiteit en sociale interactie.

⁴ "Rapid assessments zijn bedoeld om de omvang van een crisis te bepalen, de mate van impact op de bevolking, de toestand van sectorspecifieke behoeften van de bevolking, kwetsbare bevolkingsgroepen die een bijzonder risico lopen, en de toestand van de bevolking." (Greenough & Burkle, 2016)

⁵ Synergie: "Samenwerking waar alle betrokken partijen beter van worden" (Dale, 2020). In deze context gaat het niet over mensen maar over begrippen zoals: gezond contact en gezonde voorzieningen.

1.2.3. Multifunctioneel Centrum (MFC)

Het Multifunctioneel Centrum (MFC) is hét ontmoetingscentrum in het dorp Aduard waar veel activiteiten plaatsvinden. Inwoners van Aduard, maar ook de bezoekers buiten het dorp, kennen het ontmoetingscentrum vooral bij de naam MFC De Meeden. In dit ontmoetingscentrum bevindt zich een sporthal, een bibliotheek, een café, biljartruimte, diverse zalen voor muziek, toneel, bijeenkomsten en vergaderingen, maar ook is het een gezondheidscentrum. Jong en oud uit Aduard en omstreken maakt gebruik van dit centrum (Stichting MFC Aduard, z.d.). Het MFC is het ontmoetingscentrum dat onderdeel gaat zijn van de beweegroute in Aduard, als locatie om te ontmoeten, samen te komen en activiteiten te ondernemen.

1.3. Probleemstelling

GO! Aduard is op het moment van schrijven bezig met stap 5: de uitvoerende fase, het realiseren van de beweegroute als onderdeel van het Aduard 825 Park. Stap 6: monitoring en evaluatie, start na de plaatsing van de beweegroute. Het is van belang dat het benodigde monitoring- en evaluatie-instrument klaarligt voor gebruik wanneer stap 5 is afgerond. Het doel van dit meetinstrument is om te achterhalen of de beweegroute een positieve bijdrage levert aan de lichamelijke activiteit en sociale interactie onder de doelgroep zelfstandig wonende ouderen (65+ jaar) en welke verbeteringen er volgens de doelgroep eventueel nog wenselijk zijn. Aduard is het eerste dorp binnen het overkoepelende project GO! Noord Nederland die de monitoring en evaluatie in uitvoering gaat brengen.

1.4. Doelstelling

De doelstelling van dit onderzoek is het ontwikkelen van een monitorings- en evaluatie-instrument dat gebruikt kan worden om de bekendheid, het gebruik en de waardering van de beweegroute met ontmoetingscentrum in Aduard te monitoren en te evalueren onder de zelfstandig wonende ouderen (65+ jaar). Daarbij moet het instrument inzicht geven in de beleving van lichamelijke activiteit en sociale interactie bij het gebruik van de beweegroute met ontmoetingscentrum onder de doelgroep. Het product dat hierbij opgeleverd wordt, is een adviesrapport waarin omschreven staat op welke wijze de doelgroep zelfstandig wonende ouderen (65+ jaar), het best benaderd/ bereikt kan worden en welke vragen aan de doelgroep gesteld moeten worden. Het instrument dat ontwikkeld gaat worden, zal daarbij een voorbeeld vormen voor de andere deelnemende dorpen binnen het project en zal tevens opgenomen worden in het handboek voor toepassing van de GO! methode elders. Met het ontwikkelen en testen van het monitorings- en evaluatie-instrument biedt dit onderzoek GO! Aduard een handvat om de laatste stap van de GO! methode uit te voeren.

1.5. Vraagstelling

1.5.1. Hoofdvraag

De onderzoeksvraag die gedurende dit onderzoek beantwoord gaat worden, luidt als volgt:

Hoe kan de beweegroute in Aduard gemonitord en geëvalueerd worden op:

- a) het stimuleren van lichamelijke activiteit en sociale interactie en
- b) de bekendheid, het gebruik en de waardering bij de doelgroep zelfstandig wonende ouderen (65+ jaar)?

1.5.2. Deelvragen

Om tot beantwoording te komen van de centrale hoofdvraag zijn de volgende deelvragen opgesteld:

1. **Op welke manier kunnen de zelfstandig wonende ouderen (65+ jaar) effectief benaderd worden om deel te nemen aan een evaluatieonderzoek naar beweegroutes met aandacht voor sociale interactie?**
2. **Wat is een geschikt instrument om inzicht te verkrijgen in de bekendheid, het gebruik en de waardering van een beweegroute, die naast het stimuleren van lichamelijke activiteit tevens gericht is op het bevorderen van sociale interactie, bij de doelgroep zelfstandig wonende ouderen (65+ jaar)?**
3. **Welke vragen (inhoud en vormgeving) geven inzicht in de bekendheid, het gebruik en de waardering van een beweegroute, die naast het stimuleren van lichamelijke activiteit tevens gericht is op het bevorderen van sociale interactie, bij de doelgroep zelfstandig wonende ouderen (65+ jaar)?**

1.6. Leeswijzer

In hoofdstuk 2 worden de dataverzamelmethode van het onderzoek uitgewerkt. In hoofdstuk 3 wordt beschreven hoe de communicatie en evaluatie van het onderzoek heeft plaatsgevonden. Daarna wordt in hoofdstuk 4 de ethische en juridische overwegingen benoemd. In hoofdstuk 5 zijn de resultaten van de dataverzamelmethode uitgewerkt. Vervolgens zijn er in hoofdstuk 6 en 7 de discussie en conclusie besproken naar aanleiding van de resultaten. Tot slot zijn er nog diverse bijlagen toegevoegd waar in het onderzoek naar verwezen wordt.

Hoofdstuk 2: Methode

In dit hoofdstuk worden allereerst het type onderzoek, veranderstrategie en de onderzoekspopulatie toegelicht. In paragraaf 2.3. worden de gebruikte dataverzamelmethode besproken. In paragraaf 2.4. staat beschreven hoe de verzamelde data zijn geanalyseerd. Tot slot worden de randvoorwaarden, de validiteit, betrouwbaarheid en bruikbaarheid van het onderzoek uitgewerkt in paragraaf 2.5. en 2.6.

2.1. Type onderzoek en veranderstrategie

2.1.1. Type onderzoek

Voor dit onderzoek is gebruik gemaakt van diverse kwalitatieve onderzoeksmethoden om de verschillende perspectieven te belichten. Om die reden is dit een mixed methods onderzoek (Migchelbrink, 2016). De onderzoeksmethoden die gebruikt zijn om de verschillende perspectieven te belichten, zijn: literatuuronderzoek, interviewen van de doelgroep, pilottesten van conceptversie, consulteren van experts en observeren van de locatie. Het betreft hier tevens een participatief actieonderzoek (Migchelbrink, 2016), aangezien het onderzoek zich in de praktijk afspeelt en de aanbevelingen die uit het onderzoek voort komen direct toepasbaar zijn in de praktijk van GO! Aduard. Ook worden er collega's uit de praktijk van de GGD Groningen, gemeente Westerkwartier en het lectoraat Gezonde Samenleving betrokken bij het vormgeven van het evaluatie-instrument. Doordat deze partijen inspraak hebben op het eindproduct, zullen de uitkomsten van het onderzoek beter toepasbaar zijn in de praktijk waarin zij werken. Het onderzoek bevat enkele aspecten van Practice Development (Munten et al., 2012). Het onderzoek is persoonsgericht, gericht op GO! Aduard en er wordt gebruik gemaakt van meerdere bronnen van kennis. Echter zijn dit maar twee van de negen principes van Practice Development en er wordt in het onderzoek niet gewerkt volgens een methodisch en cyclisch proces, dus is er geen sprake van Practice Development in dit onderzoek.

2.1.2. Veranderstrategie

Om een verandering in de praktijk te brengen, wordt er gebruik gemaakt van Practice Development. Practice Development heeft als doel een persoonsgerichte cultuur te ontwikkelen die gebaseerd is op verschillende soorten evidence (Munten et al., 2012). Gedurende dit onderzoek, zoals hierboven geconstateerd, was er geen sprake van Practice Development. Echter in de aanbeveling wordt aangeraden om volgens de principes van Practice Development het advies te implementeren. Daarom is de aanbeveling uitgeschreven in PDDOEN (Munten et al., 2012).

Bij dit onderzoek is er sprake van een empirisch-rationele veranderstrategie. Deze strategie wordt ook wel de overtuigingsstrategie genoemd (Migchelbrink, 2016). Feiten, informatie, argumenten en bewijs worden gebruikt om GO! Noord Nederland te overreden tot verandering over te gaan aan de hand van het gegeven advies. Uit het kleurenmodel van Caluwé en Vermaak kan opgemaakt worden dat GO! Noord Nederland behoort tot de groendrukdenkers. Bij de groendrukdenkers wordt ervan uitgegaan dat verandering plaatsvindt door bewustzijn te creëren over nieuwe zienswijzen en eigen tekortkomingen, dit motiveert om nieuwe dingen te leren (Migchelbrink, 2016). Met dit onderzoek is er aangesloten op de veranderwijze van de groendrukdenkers, GO! Noord Nederland, door nieuwe inzichten op een methodische wijze aan te bieden. Daarbij zijn de consortium partners GO! Noord Nederland actief betrokken bij het veranderproces om de leersituaties uit het onderzoek te delen.

2.2. Onderzoekspopulatie

Zoals beschreven in de inleiding (zie Hoofdstuk 1: **Inleiding**) zullen de inwoners van Aduard een grote rol spelen in het evalueren van de beweegroute met ontmoetingscentrum. Om diverse redenen was het niet gewenst de inwoners van Aduard persoonlijk te betrekken bij dit onderzoek. De gemeente Westerkwartier wil bijvoorbeeld voorkomen dat er participatiemoedigheid optreedt, aangezien dat een negatief effect zal hebben op de deelname van inwoners aan de laatste stap van het proces: de uiteindelijke evaluatie na de plaatsing van de beweegroute.

Dit heeft ertoe geleid dat gedurende dit onderzoek twee onderzoeksmethoden gebruikt zijn waar een beperkte maar relevante onderzoekspopulatie bij betrokken is: een semigestructureerd interview en een surveyonderzoek. Bij beide methoden werden dezelfde inclusiecriteria gehanteerd, welke te zien zijn in onderstaande tabel (Tabel 1). Bij het semigestructureerde interview was het van belang dat de respondenten vertegenwoordigers zijn van de doelgroep en bij het surveyonderzoek was het een streven om een zo gevarieerd mogelijke groep aan respondenten te bereiken: hoog- en laagopgeleid, verschillende leeftijden en verschillend in digitale vaardigheden. Op het moment dat de onderzoekspopulatie fysiek benaderd kon worden, was het makkelijker geweest dit streven te behalen, echter door de COVID-19 was het niet mogelijk. Het surveyonderzoek is een alternatief geweest om toch input van de doelgroep te verkrijgen. Voor het semigestructureerde interview is een minimum van twee respondenten en voor het surveyonderzoek minimaal acht respondenten bedacht bij aanvang van het onderzoek, gebaseerd op de verwachte mogelijkheden en om een punt van informatieverzadiging te bereiken.

Tabel 1 – inclusiecriteria interview (deelvraag 1) en surveyonderzoek (deelvraag 2 en 3).

Inclusiecriteria
Zelfstandig wonende ouderen.
65 jaar of ouder.
Deelgenomen aan evaluatie onderzoek.
Beschikt over een communicatietechnologie.
Geen inwoner van Aduard.

2.3. Methode voor dataverzameling

In deze paragraaf worden de dataverzamelmethode(n) per deelvraag toegelicht.

Tabel 2 – verdeling onderzoeksmethoden per deelvraag

<i>Deelvraag</i>	<i>Onderzoeksmethoden</i>
<i>Deelvraag 1</i>	<i>Deskresearch en inhoudsanalyse</i>
	<i>Semigestructureerde interviews</i>
	<i>Surveyonderzoek</i>
<i>Deelvraag 2</i>	<i>Deskresearch en inhoudsanalyse</i>
	<i>Semigestructureerde interviews</i>
<i>Deelvraag 3</i>	<i>Deskresearch en inhoudsanalyse</i>
	<i>Semigestructureerde interviews</i>
	<i>Gebiedsanalyse in de vorm van observatie en bezoek</i>
	<i>Surveyonderzoek</i>
	<i>Dialogoog</i>

2.3.1. Effectieve benadering ouderen

Deelvraag 1: Op welke manier kunnen de zelfstandig wonende ouderen (65+ jaar) effectief benaderd worden om deel te nemen aan een evaluatieonderzoek naar beweegroutes met aandacht voor sociale interactie?

Met het beantwoorden van deze deelvraag wordt GO! Aduard een handvat gegeven om het evaluatie-instrument te verspreiden onder de genoemde doelgroep. Met name ouderen zijn een moeilijke doelgroep om te bereiken, omdat zij minder gebruik maken van de technologische ontwikkelingen. Daarnaast speelt mee dat in deze tijd COVID-19 fysiek contact belemmert. Met het toepassen van de juiste benadering kan GO! Aduard zorgen voor een groter draagvlak. De benadering draagt ook bij aan de motivatie van de doelgroep om het evaluatie-instrument in te vullen. Hoe meer respondenten het evaluatie-instrument invullen, hoe meer input voor verbetering van een beweegroute.

Bij het beantwoorden van de deelvragen zijn er verschillende methodieken gebruikt, hieronder zullen de methoden die zijn gebruikt voor het beantwoorden van deelvraag 1 worden toegelicht.

Deskresearch en inhoudsanalyse

Voor het beantwoorden van deelvraag 1 is er eerst een deskresearch en inhoudsanalyse gehouden. Op deze manier is er verdieping gezocht in het onderwerp en is er meer kennis aanwezig om de daaropvolgende onderzoeksmethoden in te zetten.

Om te achterhalen wat er in de literatuur te vinden is over het effectief benaderen van ouderen, om de doelgroep vervolgens te laten participeren aan het evaluatie-instrument, is er een zoekstrategie opgesteld. In deze zoekstrategie zijn inclusie- en exclusiecriteria opgesteld (zie [Bijlage B: Zoekstrategie deskresearch en inhoudsanalyse](#)) voor de zoekresultaten. Daarnaast zijn er ook van tevoren zoektermen bedacht om gericht en effectief te kunnen zoeken. Er is zowel in het Nederland als in het Engels gezocht.

Semigestructureerd interview

Voor het beantwoorden van deze deelvraag is het ook belangrijk om het perspectief van de doelgroep te achterhalen. Dit is gedaan middels twee semigestructureerde interviews. Bij een semigestructureerd interview wordt er gebruik gemaakt van een topiclijst om er zeker van te zijn dat alle onderwerpen aan bod komen. Daarbij wordt wel ruimte gegeven aan persoonlijke opvattingen en belevingen van de respondenten (Migchelbrink, 2016). Er is gebruik gemaakt van semigestructureerde interviews met de reden dat er op deze manier doorgevraagd kan worden op de antwoorden die de respondenten geven om meer informatie te verkrijgen. De interviews hebben digitaal plaatsgevonden, via videobellen, waarmee rekening is gehouden met de maatregelen rondom COVID-19. Veel ouderen niet weten hoe zij in een online omgeving kunnen vergaderen. Om die reden is er gekozen voor ouderen die hier vaker mee gewerkt hebben en vertegenwoordigers vormen voor de rest van de doelgroep: de ouderenvertegenwoordigers van de Denktank60+ Noord (Denktank60+ Noord, 2021).

In de interviews met de geselecteerde respondenten, is een conceptversie van het evaluatie-instrument voorgelegd. Het interview is vormgegeven met evaluatieve vragen over de conceptversie. Deze vragen zijn vooraf vastgelegd in de topiclijst, zie [Bijlage C: Topiclijst gespreksonderwerpen digitale interviews](#). Doordat respondenten op de hoogte zijn gesteld van het doel van het interview waren zij op de hoogte van wat er van hen verwacht werd. Dit zorgde ervoor dat er minder kans was dat er sociaal wenselijke antwoorden werden gegeven.

Tot slot is er een informed consent (zie [Bijlage D: Informed consent digitale interviews](#)), gemaakt, welke de respondenten hebben ondertekend, om toestemming verkrijgen over het maken van geluidsopnames van het interview. Deze geluidsopnames zijn gebruikt bij het analyseren van de interviews (zie [2.3.1 Semigestructureerd interview](#)).

Surveyonderzoek

Een surveyonderzoek is een vragenlijstonderzoek welke ingezet kan worden om numerieke gegevens te verzamelen over meningen, houdingen en kennis bij grote groepen personen (Verhoeven, 2014). Om verder inzicht te verkrijgen in de voorkeuren van de doelgroep is er gebruik gemaakt van een surveyonderzoek. Hierbij zijn de leden van de Denktank 60+ Noord benaderd. Vragen die in de semigestructureerde interviews zijn gesteld (zie [Bijlage C: Topiclijst gespreksonderwerpen digitale interviews](#)), zijn ook voor het surveyonderzoek gebruikt. Aan de hand van een mail, welke is uitgezet door één van de ouderenvertegenwoordigers, zijn de leden opgeroepen om deel te nemen aan het onderzoek door de vragenlijst in te vullen. De vragen waren in een online vragenlijst gezet en in de mail was een bestand bijgevoegd van het concept van het evaluatie-instrument. Met heldere instructies werd in de mail uitgelegd

dat eerst het concept doorgelezen moest worden, waarna vervolgens de online vragenlijst ingevuld kon worden. De respondenten kregen een deadline mee vanwege de tijdslimiet van het onderzoek.

2.3.2. Geschikt evaluatie-instrument

Deelvraag 2: Wat is een geschikt instrument om inzicht te verkrijgen in de bekendheid, het gebruik en de waardering van een beweegroute, die naast het stimuleren van lichamelijke activiteit tevens gericht is op het bevorderen van sociale interactie, bij de doelgroep zelfstandig wonende ouderen (65+ jaar)?

Om deze deelvraag te beantwoorden is er gezocht naar bestaande en vergelijkbare evaluatie-instrumenten. Als GO! Aduard gebruikt maakt van een geschikt instrument voor deze doelgroep, zorgt dit voor meer motivatie en bereidheid bij de doelgroep om het evaluatie-instrument in te vullen.

Deskresearch en inhoudsanalyse

Om deelvraag 2 te kunnen beantwoorden is er in eerste instantie een deskresearch en inhoudsanalyse gehouden om te onderzoeken wat er in de literatuur te vinden is over het gebruik van verschillende soorten evaluatie-instrumenten. Dit is op dezelfde manier verlopen als bij deelvraag 1, zie 2.3.1. *Deskresearch en inhoudsanalyse*.

Semigestructureerd interview

Om deelvraag 2 te kunnen beantwoorden is er net als bij deelvraag 1 gekozen om semigestructureerde interviews af te nemen om de doelgroep te bevragen over wat zij een geschikt evaluatie-instrument vinden. De uitwerking hiervan staat beschreven onder deelvraag 1, zie 2.3.1. *Semigestructureerd interview*.

2.3.3. Inhoud en vormgeving evaluatie-instrument

Deelvraag 3: Welke vragen (inhoud en vormgeving) geven inzicht in de bekendheid, het gebruik en de waardering van een beweegroute, die naast het stimuleren van lichamelijke activiteit tevens gericht is op het bevorderen van sociale interactie, bij de doelgroep zelfstandig wonende ouderen (65+ jaar)?

Met het toepassen van diverse onderzoeksmethoden is er vanuit verschillende perspectieven inzicht verkregen over de inhoud en vormgeving van de vragen in het evaluatie-instrument. De verwoording van de vragen bepaald de respons die daarmee verkregen kan worden. Daarnaast moet de vraagstelling en de manier waarop de vragen beantwoord kunnen worden, begrijpelijk zijn en aansluiten bij de voorkeuren van de doelgroep. Met al deze variabelen is rekening gehouden bij het beantwoorden van deze deelvraag. Onderstaande onderzoeksmethoden zijn hiervoor gebruikt.

Deskresearch en inhoudsanalyse

Om deelvraag 3 te kunnen beantwoorden is er in eerste instantie een deskresearch en inhoudsanalyse gehouden om te onderzoeken welke aspecten van belang zijn om op te evalueren bij de doelgroep. Dit is op dezelfde manier verlopen als bij deelvraag 1, zie 2.3.1. *Deskresearch en inhoudsanalyse*.

Semigestructureerd interview

Om deelvraag 3 te kunnen beantwoorden is er net als bij deelvraag 1 en 2 gekozen om semigestructureerde interviews af te nemen om de doelgroep te bevragen over welke vragen er in het evaluatie-instrument

genoteerd moeten worden en wat een prettige vormgeving is voor de doelgroep. De uitwerking hiervan staat beschreven onder deelvraag 1, zie 2.3.1. *Semigestructureerd interview*.

Gebiedsanalyse in de vorm van observatie en bezoek

Middels een bezoek is de praktijk geobserveerd. Observeren is, het zonder inbreuk te maken op de gedragingen van de onderzochten, zorgvuldig en aandachtig waarnemen van gedragingen van individuen en groepen mensen (Migchelbrink, 2016). In dit geval gaat het om het observeren van de indeling van het dorp en de beweegroute met ontmoetingscentrum, waarbij er gelet wordt op de aantrekkelijkheid en bereikbaarheid van de beweegroute met ontmoetingscentrum. Deze methode was van belang, omdat de onderzoekers niet bekend waren met het dorp en de beweegroute met ontmoetingscentrum. Op deze manier kan er een beeld geschetst worden over hoe het dorp en de beweegroute eruit ziet.

Het observeren van de praktijk is gedaan middels een bezoek aan het dorp Aduard. Ter voorbereiding van de gebiedsanalyse zijn er observatiepunten opgesteld (zie Bijlage E: *Observatiepunten gebiedsanalyse*). Daarnaast hebben de twee onderzoekers een tweedejaars Built Environment student aan de Hanzehogeschool Groningen uitgenodigd om de observaties gezamenlijk te bespreken en gebruik te maken van zijn expertise over de omgeving in Aduard. Gedurende het bezoek is er door het dorp gereden en gewandeld en is er uitvoerig naar de beweegroute met ontmoetingscentrum gekeken. Er zijn foto's en aantekeningen gemaakt van de waarnemingen aan de hand van de observatiepunten.

Surveyonderzoek

Om deelvraag 3 te kunnen beantwoorden is er net als bij deelvraag 1 gekozen om een surveyonderzoek af te nemen om de doelgroep te bevragen over welke vragen er in het evaluatie-instrument genoteerd moeten worden en wat een prettige vormgeving is voor de doelgroep. De uitwerking hiervan staat beschreven onder deelvraag 1, zie 2.3.1. *Surveyonderzoek*.

Dialoog

De dialoog hanteren in een onderlinge relatie, draagt bij aan gelijkwaardigheid in de relatie van onderzoekers en deelnemers. Het aangaan van een dialoog kan zorgen voor wederzijdse kennis en begrip tussen mensen, verandering van opvatting en leiden tot nieuwe ideeën of persoonlijke actiepunten (Migchelbrink, 2016). Gedurende dit onderzoek zijn er verschillende conceptversies van het evaluatie-instrument ontwikkeld. Doordat er met GGD Groningen, gemeente Westerkwartier en de opdrachtgever vanuit het lectoraat Gezonde Samenleving in dialoog is gegaan over conceptversie 1.0 van het evaluatie-instrument (zie Bijlage F: *Conceptversie 1.0 evaluatie-instrument*), is conceptversie 2.0 (zie Bijlage G: *Conceptversie 2.0 evaluatie-instrument*) tot stand gekomen. Gedurende het consortium overleg, dat plaats heeft gevonden aan het einde van proces, waren onder andere bovenstaande partijen aanwezig. In dit overleg is conceptversie 4.0 (zie Bijlage I: *Conceptversie 4.0 evaluatie-instrument*) van het evaluatie-instrument voorgedragen aan het consortium en er werden bevindingen van het onderzoek gedeeld. Gedurende dit overleg werden er geëvalueerd of de onderwerpen, vragen en stellingen die in het evaluatie-instrument staan, duidelijk, overzichtelijk en/of bruikbaar zijn. Hieruit is de definitieve versie (zie Bijlage J: *Definitieve evaluatie-instrument*) van het evaluatie-instrument tot stand gekomen.

2.4. Data-analyse

2.4.1. Deskresearch en inhoudsanalyse

De data die voort is gekomen uit de deskresearch en inhoudsanalyse is vastgelegd in een tabel met het doorlopen zoekproces, zie [Bijlage K: Schema zoekproces deskresearch en inhoudsanalyse](#). Hierin staan de gebruikte zoektermen, databanken en zoekresultaten. Om een eerste indruk van de inhoud van het gevonden artikel te verkrijgen, is er gekeken naar de samenvatting en de conclusie van het onderzoek. Op deze wijze is er een snelle triage gedaan of het artikel informatie bevat die van belang is voor het onderzoek. Na het vastleggen van de gevonden literatuur is aan de hand van zes vragen de relevantie in de praktijk, level of evidence, de validiteit en betrouwbaarheid van het artikel/ het onderzoek bepaald. Hiervoor is het gehele artikel doorgelezen. Zie [Bijlage L: Beoordeling bronnen, Level of Evidence](#) de uitwerking van de zes vragen. Vervolgens is er in het hoofdstuk resultaten (zie [Hoofdstuk 5: Resultaten](#)) relevante informatie van de artikelen voor de praktijk van dit onderzoek genoteerd.

2.4.2. Semigestructureerd interview

De geluidsopnames van de interviews zijn direct na het betreffende gehouden interview woordelijk getranscribeerd, wat betekent dat de "Uhh's" en "Ahh's" zijn weggelaten. Ook zijn stiltes en emoties niet meegenomen in de uitwerking van de interviews. Zie [Bijlage M: Transcriptie digitale interviews](#) voor de uitwerking. Na het transcriberen van de interviews werd het transcript nagelezen en de belangrijke en informatieve antwoorden van de respondenten werden gecodeerd met een kleurtje, het open coderen. Elke kleur staat voor een ander overkoepelend onderwerp, het axiaal coderen. Aangezien de interviews zijn gegaan over de conceptversie van het evaluatie-instrument, zijn er axiale coderingen gemaakt van de onderwerpen die aan bod kwamen in de conceptversie. Daarbij de manier van verspreiding als extra onderwerp voor deelvraag 1 van dit onderzoek. Zie [Bijlage N: Open- en axiaal coderen digitale interviews](#) voor de uitwerking van de coderingen.

De coderingen van beide interviews zijn omgezet in resultaten voor het onderzoek. De coderingen van beide interviews zijn samengevoegd en hier is een selectieve codering van gemaakt. Zie [Bijlage O: Selectief coderen voor de uitwerking](#).

2.4.3. Surveyonderzoek

De verkregen antwoorden van de respondenten waren online anoniem in te zien door de onderzoekers. Deze zijn, na de deadline, per vraag overzichtelijk in een tabel verwerkt. Zie [Bijlage P: Data surveyonderzoek](#) voor de uitwerking hiervan. In het hoofdstuk van de resultaten is per vraag samengevat wat de respondenten hebben gezegd. In de gevallen dat een respondent niet alle vragen heeft beantwoord of geen toelichting heeft gegeven als dit nodig was, is dit middels een kort horizontaal streepje aangeduid in de uitwerking. Dit heeft verder geen effect op de validiteit of betrouwbaarheid van de resultaten, omdat voor dit onderzoek elke gegeven toelichting van belang is. De respons is verwerkt als kwalitatieve data. De vragen staan niet in verband met elkaar en daarom zijn de vragen per stuk bekeken en uitgewerkt. Daarnaast komt het ook voor dat respondenten antwoorden hebben gegeven die niet passend bij de vraag waren, maar wel interessante en waardevolle informatie bevatten. Deze antwoorden zijn ook meegenomen in de resultaten en logischerwijs bij het juiste thema geplaatst. In de resultaten zijn alle gegeven antwoorden verwerkt, echter

wordt er voor de conclusie logischerwijs gekeken naar antwoorden die tegenstrijdig zijn met wat GO! Aduard van het evaluatie-instrument verwacht. Deze antwoorden worden niet meegenomen in de conclusie en dus verwaarloosd.

2.4.4. Gebiedsanalyse in de vorm van observatie en bezoek

Direct na het bezoek Aduard is er een verslag gemaakt waarin de observaties van de observanten en de tweedejaars Built Environment student staan beschreven. Hierbij is gebruik gemaakt van de aantekeningen en de foto's die zijn gemaakt gedurende de gebiedsanalyse. Het geschreven verslag is nagelezen door de student Built Environment, die enkele aanpassingen heeft gedaan over wat zijn mening van de observaties was. Zie [Bijlage Q: Gebiedsanalyse](#) voor uitwerking van het verslag. Uit dit verslag zijn de observaties puntsgewijs genoteerd in het hoofdstuk van de resultaten (zie [Hoofdstuk 5: Resultaten](#)).

2.4.5. Dialoog

De verkregen feedback op conceptversie 1.0 (zie [Bijlage F: Conceptversie 1.0 evaluatie-instrument](#)) van GGD Groningen, gemeente Westerkwartier en opdrachtgever vanuit lectoraat Gezonde Samenleving zijn direct genoteerd in een tabel per onderdeel van het evaluatie-instrument. Zie [Bijlage R: Data dialoog](#) voor de uitwerking hiervan. Deze feedbackpunten zijn verwerkt om tot de conceptversie 2.0 (zie [Bijlage G: Conceptversie 2.0 evaluatie-instrument](#)) te komen.

Op conceptversie 4.0 (zie [Bijlage I: Conceptversie 4.0 evaluatie-instrument](#)) van het evaluatie-instrument is feedback gegeven door bovenstaande partijen, maar ook door de consortium partners van GO! Noord Nederland tijdens het consortium overleg, waar het evaluatie-instrument gepresenteerd werd. Deze feedback is verwerkt in een kort verslag over de dialoog die plaatsvond om tot een definitief evaluatie-instrument te komen.

2.5. Validiteit, betrouwbaarheid en bruikbaarheid

2.5.1. Validiteit

Bij validiteit gaat het om de vraag of er met het onderzoek gemeten is wat er gemeten moest worden om tot een juiste aanbeveling te komen. Validiteit binnen een onderzoek wordt gewaarborgd wanneer er overeenkomst is tussen wat de onderzochten beschrijven en wat de onderzoekers schrijven (Migchelbrink, 2016). Binnen het onderzoek zijn er inhoudelijke controles uitgevoerd en is er triangulatie toegepast, dit heeft gezorgd voor een goede validiteit.

Om triangulatie te waarborgen, is er gebruik gemaakt van verschillende databronnen en dataverzamelingstechnieken (zie [Paragraaf 2.3. Methode voor dataverzameling](#)). Gedurende het onderzoek is er data verzameld middels deskresearch en inhoudsanalyse, (digitale) semigestructureerde interviews, surveyonderzoek en gebiedsanalyse in de vorm van observatie en bezoek.

Deskresearch en inhoudsanalyse

Ter voorbereiding op het deskresearch en inhoudsanalyse zijn er aan de hand van de opgestelde deelvragen zoektermen geformuleerd, deze staan beschreven in [Bijlage B: Zoekstrategie deskresearch en](#)

inhoudsanalyse. Door enkel deze zoektermen te gebruiken, kon er specifiek en gericht op het juiste onderwerp gezocht worden. Daarnaast zijn de resultaten uit het deskresearch en inhoudsanalyse beoordeeld aan de hand van zes vragen (zie Bijlage L: **Beoordeling bronnen, Level of Evidence**). Bij de zesde vraag wordt er nagegaan of de literatuur toepasbaar is in dit onderzoek. Dit heeft de validiteit van het deskresearch en inhoudsanalyse vergroot.

Semigestructureerde interview

Ter voorbereiding op de semigestructureerde interviews is er een topiclijst (zie Bijlage C: **Topiclijst gespreksonderwerpen digitale interviews**) opgesteld met vragen die gebruikt zijn tijdens de interviews. De vragen zijn opgesteld aan de hand van de thema's van het evaluatie-instrument. Door deze thema's aan te houden, zijn de vragen valide met het onderzoek. Om validiteit te waarborgen, zijn de interviews afgenomen door twee interviewers en is na afloop gezamenlijk geëvalueerd. Eventuele verbeterpunten werden meegenomen naar het volgende interview. Nadien zijn de interviews getranscribeerd en individueel open, axiaal en selectief gecodeerd. Deze gecodeerde interviews zijn met elkaar vergeleken en middels deze vergelijking werd een definitieve codering gemaakt. Door deze member check is de validiteit van het semigestructureerde interview vergroot.

Surveyonderzoek

Ter voorbereiding van het surveyonderzoek zijn dezelfde vragen opgesteld als de vragen in het semigestructureerde interview (zie Bijlage S: **Vragenlijst surveyonderzoek**). De resultaten van het surveyonderzoek zijn gezamenlijk door de onderzoekers uitgewerkt. Er is logischerwijs geëvalueerd welke antwoorden meegenomen konden worden in de conclusie van het onderzoek. Hierbij werd gelet of de respondenten informatie gaven die bijdroeg om te devraag te beantwoorden.

Gebiedsanalyse in de vorm van observaties en bezoek

De validiteit van de gebiedsanalyse werd vergroot doordat er ter voorbereiding een lijst met observatiepunten is opgesteld (zie Bijlage E: **Observatiepunten gebiedsanalyse**) die werd gebruikt tijdens de observaties in Aduard. Op deze manier wisten de onderzoekers op welke punten er gelet diende te worden tijdens de observatie. Gedurende de gebiedsanalyse heeft een tweedejaars Built Environment student vanuit zijn perspectief en vakgebied zijn bevindingen over de observatie gedeeld.

2.5.2. Betrouwbaarheid

De betrouwbaarheid betreft het vertrouwen in de werkwijze tijdens het onderzoek. Het gaat hierbij om de nauwkeurigheid en de zorgvuldigheid in de wijze van werken (Migchelbrink, 2016). Er wordt gestreefd naar een hoge betrouwbaarheid van het onderzoek. Binnen het onderzoek werden er verschillende manieren gebruikt om de betrouwbaarheid van het onderzoek te waarborgen.

Er is nauwkeurig en zorgvuldig gewerkt. Op deze manier werd er zoveel mogelijk voorkomen dat subjectiviteit of denken in een bepaalde richting plaatsvond, hierdoor is de kans kleiner dat er vertekening optreedt. Door individueel data te verzamelen en deze met elkaar te vergelijken, wordt de data gecontroleerd. Data vergelijken verhoogd de betrouwbaarheid van het onderzoek (Migchelbrink, 2016). Alle

verzamelde data gedurende dit onderzoek is direct na de uitvoering van de betreffende dataverzamelmethode uitgewerkt. Doordat de verschillende stappen en beslissingen, welke gemaakt zijn binnen het onderzoek, helder zijn beschreven en vastgelegd, is het voor de deelnemers en andere belanghebbenden duidelijk wat er gedurende het onderzoeksproces is gebeurd. Hierdoor zijn de redeneringen, beslissingen en stappen te controleren. Daarnaast is al het primaire onderzoeksmateriaal bewaard en bijgevoegd in de bijlagen van dit onderzoek. Hierdoor is alles vastgelegd wat tijdens het onderzoek is gedaan en wordt het inzichtelijk op welke wijze de resultaten zijn verkregen. Op deze manier is het onderzoek herhaalbaar en navolgbaar. Hierdoor is het voor anderen mogelijk om de redeneringen, beslissingen en de stappen te controleren (Migchelbrink, 2016). Waardoor het onderzoek transparant is.

Gedurende het surveyonderzoek is de betrouwbaarheid gewaarborgd doordat de vragenlijst exact dezelfde opbouw en inhoud had bij alle respondenten. Daarnaast is het evaluatie-instrument meerdere malen door betrokkenen van feedback voorzien en getest in het surveyonderzoek. Ook dit draagt bij aan de betrouwbaarheid van het evaluatie-instrument.

2.5.3. Bruikbaarheid

De kwaliteit van participatief actieonderzoek kan niet alleen beoordeeld worden aan de hand van validiteit en betrouwbaarheid. Het belangrijkste beoordelingscriterium ligt bij het praktisch nut, de bruikbaarheid of het voordeel dat betrokkenen hebben aan het onderzoek (Migchelbrink, 2016).

In dit onderzoek is er sprake van instrumentele bruikbaarheid, omdat het onderzoek opgezet is om bepaalde veranderingen te begeleiden, te ondersteunen of in gang te zetten (Verhoeven, 2014). Het doel van dit onderzoek is dat de uitkomsten een advies geven aan de betrokkenen over hoe de evaluatie binnen de GO! methode vormgegeven kan worden. Dit onderzoek is specifiek gericht op GO! Aduard en op de doelgroep ouderen in Aduard. Met enkele kleine aanpassingen is het advies ook bruikbaar bij:

- a) andere doelgroepen zoals jongeren en volwassenen en
- b) het evalueren van andere maatregelen in andere dorpen.

De bruikbaarheid is in het advies, welke volgt uit het onderzoek, gewaarborgd door het in een implementatiecyclus te verwerken, de PDDOEN-cyclus. Hierdoor weten de betrokken partijen welke concrete stappen zij kunnen zetten als zij het advies in de praktijk gaan uitvoeren.

Hoofdstuk 3: Communicatie en evaluatie

In dit hoofdstuk staat beschreven op welke wijze de communicatie binnen het onderzoek is verlopen tussen de betrokken partijen en op welke wijze het onderzoek is geëvalueerd.

3.1. Betrokkenen

De opdracht tot dit praktijkonderzoek is tot stand gekomen door het GO! Noord Nederland project, waarbij de hieronder genoemde partijen betrokken zijn:

- Rijkinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM);
- Veiligheidsregio;
- GGD Groningen;
- Gemeente Westerkwartier;
- Opdrachtgever vanuit het lectoraat Gezonde Samenleving, hogeschool Windesheim.

Bij dit onderzoek is er samengewerkt met:

- Epidemioloog Publieke Gezondheid van GGD Groningen;
- Adviseur Publieke Gezondheid van GGD Groningen;
- Opdrachtgever vanuit het lectoraat Gezonde Samenleving, hogeschool Windesheim;
- Vertegenwoordigers van de Denktank60+ Noord;
- Leden van de Denktank60+ Noord;
- Onderzoeker van de gemeente Westerkwartier;
- Tweedejaars Built Environment student Hanzehogeschool Groningen;
- Vierdejaars Rechten student Hanzehogeschool Groningen.

Deze bovengenoemde partijen en respondenten zijn betrokken geweest bij het verzamelen van data of het maken van beslissingen omtrent dit onderzoek. Op deze manier hebben zij invloed gehad op het verloop van het onderzoek.

3.2. Communicatieplan

Een belangrijk aspect van participatief actieonderzoek is het contact met de praktijk (Migchelbrink, 2016). Dit contact is in eerste instantie gelegd door kennis te maken met de leden van het consortium van GO! Aduard. In dit contact zijn de verhoudingen in de samenwerking duidelijk geworden. Er was sprake van een collegiaal samenwerkingsverband gedurende het onderzoek en met name tussen de onderzoekers, GGD Groningen, de opdrachtgever van het lectoraat Gezonde Samenleving en met de onderzoeker van de gemeente Westerkwartier.

De communicatie heeft, door de huidige maatregelen rondom COVID-19, plaatsgevonden op zoveel mogelijk afstand. Dit betekent dat gesprekken met de bovengenoemde partijen voornamelijk plaats hebben gevonden middels mailcontact en videobellen via Microsoft Teams. In overleg met GGD Groningen en de opdrachtgever heeft er om de week overleg plaatsgevonden over de bevindingen van het onderzoek. Op deze manier hebben de onderzoekers de bovenstaande partijen betrokken bij de vorderingen in het onderzoeksproces. De bovengenoemde partijen werden uiterlijk één of twee weken van te voren op de hoogte gesteld van

eventuele bijeenkomsten. Zodra één of meerdere partijen niet aanwezig konden zijn, werd er een gespreksverslag gestuurd naar deze partijen, zodat ook zij op de hoogte werden gesteld van de onderwerpen die besproken zijn. Daardoor hebben zij alsnog actief kunnen bijdragen aan het onderzoek door op- en/of aanmerkingen te sturen.

De communicatie met de vertegenwoordigers en de leden van de Denktank60+ Noord heeft wederom plaatsgevonden op afstand. Ook met de studenten van de Hanzehogeschool is er op dezelfde manieren contact gelegd. Gedurende deze bijeenkomsten met de studenten werd de voortgang van elkaars onderzoeken besproken. Daarnaast is er met de tweedejaars Built Environment student fysiek contact geweest tijdens de gebiedsanalyse in het dorp Aduard, waarbij de regels rondom COVID-19 zijn nageleefd.

3.3. Evaluatie

Middels evalueren is er vastgesteld of het doel is behaald. Om de week is er een terugkoppeling geweest tussen de onderzoekers en betrokkenen, zodat de betrokkenen op de hoogte bleven van het onderzoeksproces en daarbij voldoende informatie hadden om deel te kunnen nemen aan de evaluatie. Het onderzoek werd geëvalueerd middels een proces-, product- en structuurevaluatie (Migchelbrink, 2016) (zie [Bijlage T: Product-, proces- en structuurevaluatie](#)). Het onderzoek zal het gewenste resultaat opleveren als er in kaart is gebracht welke onderdelen aan bod moeten komen in het evaluatie-instrument. Dit om de beweegroute met ontmoetingscentrum in Aduard te evalueren, inclusief een verspreidingsplan gericht op de doelgroep. Aan de hand van de uitgewerkte evaluatie wordt ook nagegaan of het advies door de praktijk als passend wordt beschouwd.

Het adviesrapport is gelezen door de LWG-docent van het Windesheim en de opdrachtgever van het lectoraat Gezonde Samenleving van het Windesheim. Het verslag is vanuit verschillende perspectieven gelezen. De verzamelde gegevens zijn geanalyseerd met de betrokkenen en mondeling besproken.

Hoofdstuk 4: Juridische en ethische overwegingen

In dit hoofdstuk wordt er ingegaan op belangrijke juridische en ethische aspecten van het onderzoek.

4.1. Juridische aspecten

Voordat het onderzoek in uitvoering ging, is er een praktijkovereenkomst getekend door de deelnemende studenten, waarbij er is getekend voor het zorgvuldig omgaan met patiëntgegevens en privacygevoelige informatie uit de praktijk. Voordat het onderzoek daadwerkelijk uitgevoerd kon worden, moest er op verschillende niveaus toestemming worden verkregen. Dit begon met de Medische Ethische Toetsingscommissie (METC), die normaliter het onderzoeksplan moet goedkeuren voordat gestart mag worden met de uitvoering van het onderzoek. Aangezien dit onderzoek niet onder de WMO valt, mag dit onderzoek zonder toestemming van de METC plaatsvinden.

Gedurende dit onderzoek hebben de onderzoekers de respondenten van de interviews op de hoogte gehouden van de verwerking van de informatie, die is voortgekomen uit de interviews, in het onderzoeksrapport. De respondenten hebben ermee ingestemd deel uit te maken van het onderzoek middels het invullen van een informed consent (zie Bijlage D: Informed consent digitale interviews), welke is opgesteld door de onderzoekers. Doordat de respondenten het informed consent hebben ingevuld, werd de veiligheid gewaarborgd en voelden zij zich vrijer om hun mening te uiten. De interviews zijn met toestemming opgenomen en na het transcriberen vernietigd. In de transcriptie en verwerking van de interviews worden geen namen en persoonlijke gegevens vermeld, waardoor er rekening wordt gehouden met de privacy van de respondenten. De veiligheid van de respondenten werd gewaarborgd door het interview in een afgezonderde ruimte af te nemen, zodat omstanders niet konden meeluisteren. Het interview heeft plaatsgevonden via Microsoft Teams en in overleg vonden de respondenten dit een geschikt platform. De uitnodiging voor het interview is louter naar de respondenten gestuurd, zodat ongenodigden niet konden deelnemen of meeluisteren. Ook met het surveyonderzoek konden de deelnemers geanonimiseerd deelnemen. De onderzoekers konden daarbij ook geen gegevens van de respondenten inzien. Hierdoor was het niet nodig om een informed consent in te laten vullen.

4.2. Ethische aspecten

Gedurende het onderzoek is er rekening gehouden met de wet Algemene Verordening Gegevensbescherming (Autoriteit persoonsgegevens, z.d.). De onderzoekers hebben de respondenten van de interviews op de hoogte gehouden van alle risico's, de belasting en de werkwijze van het onderzoek. Zoals benoemd in de juridische aspecten is er middels het informed consent rekening gehouden met de privacy en veiligheid van de respondenten. In het geval van de ouderenvertegenwoordigers van de Denktank60+ Noord, de respondenten van het interview, is er een mogelijkheid dat een selectieve groep weet wie zij zijn, echter hier waren zij zich bewust van bij deelname aan het interview.

In elk contact binnen dit onderzoek hebben de onderzoekers onder alle voorwaarden op een beleefde en respectvolle wijze contact gehad met de betrokkenen. De onderzoekers hebben volgens de beroepscode van verpleegkundigen en verzorgenden (V&VN, 2015) gecommuniceerd en gehandeld. De kennis en ervaringen van de consortium partners en respondenten staan binnen dit onderzoek centraal, dus de onderzoekers hebben hen benaderd als expert van hun gebied.

Hoofdstuk 5: Resultaten

In dit hoofdstuk worden de resultaten omschreven per deelvraag, om vervolgens in het daaropvolgende hoofdstuk de hoofdvraag te kunnen beantwoorden. De onderzoeksmethoden hebben kwalitatieve en kwantitatieve data opgeleverd met gevarieerde respons en resultaten.

5.1. Effectieve benadering ouderen

Deelvraag 1: Op welke manier kunnen de zelfstandig wonende ouderen (65+ jaar) effectief benaderd worden om deel te nemen aan een evaluatieonderzoek naar beweegroutes met aandacht voor sociale interactie?

5.1.1. Literatuuronderzoek

In de literatuur zijn vijf bronnen gevonden die inzicht geven op welke manier zelfstandig wonende ouderen (65+ jaar) effectief benaderd kunnen worden om deel te nemen aan een evaluatieonderzoek.

Het eerste artikel is van het RIVM, geschreven door Van der Waerden (2018) over het bereiken van moeilijk bereikbare ouderen. Er wordt in het artikel aangegeven dat het belangrijk is om ouderen te benaderen op een manier dat bij hen aansluit. Dit kan voor iedere ouder verschillend zijn en heeft soms meerdere strategieën nodig. Uit dit onderzoek blijkt dat ouderen graag benaderd willen worden via andere ouderen, een brief van de gemeente, een algemene uitnodiging, persoonlijke benadering (bijv. huisbezoek), verwijzing van de huisarts of op plaatsen waar zij samen komen onder begeleiding van (in)formele zorgverleners, bijvoorbeeld in een buurthuis of kerk. Daarnaast hechten zelfstandig wonende ouderen veel waarde aan sociale interactie, hiervoor zullen de ouderen de deur uit gaan, zoals voor dat ene koffiemomentje. Daarnaast is het belangrijk dat er bij moeilijk bereikbare ouderen een vertrouwensband ontstaat, zodat de ouderen makkelijker een volgende stap kunnen zetten. Hierbij is het belangrijk om sensitief te communiceren, oftewel gedurende een gesprek voorzichtig te werk te gaan. Tot slot kwam er in dit onderzoek naar voren dat er sleutelpersonen ingezet kunnen worden om de zelfstandig wonende ouderen te benaderen (van der Waerden, 2018).

Het tweede resultaat is een werkconferentie verslag van Willard & Rietman (2017) over 'implementatie van Online Wijkplatformen'. Uit deze werkconferentie blijkt als eerste dat het van belang is om de minder digitaal vaardige gebruiker te ondersteunen met het gebruik van het digitale platform. Ten tweede komt er in deze werkconferentie naar boven dat een online buurtplatform een uitstekend middel kan zijn om de participatie van kwetsbare burgers te stimuleren of de sociale samenhang en wederkerigheid in een buurt of wijk te versterken. Tot slot wordt er geadviseerd om de focus van 'platformen' meer op offline dienst- en of hulpverlening neer te leggen, waarbij een online platform ingeschakeld kan worden om te ondersteunen, bijvoorbeeld een telefonische helpdesk, spreekuren of fysieke locaties in de wijk.

Het derde resultaat is een onderzoek van Gieling & Haartsen (2016) over leefbare dorpen: de relatie tussen vrijwilligerswerk en leefbaarheid in de perceptie van plattelandsbewoners. Uit de resultaten van het artikel blijkt dat de meest actieve burgers in vrijwilligerswerk het minst tevreden zijn over algehele leefbaarheid van hun dorpen en dat niet-deelnemers de hoogste waarde aan leefbaarheid rapporteren. Echter wordt er geconcludeerd dat de mogelijkheid om vrijwilligerswerk te doen in de sociale leefbaarheid van dorpen geen significante voorspeller is van de ervaren leefbaarheid. De uitkomsten van dit onderzoek laat zien dat

vrijwilligerswerk invloed kan hebben op de ervaren leefbaarheid, bijvoorbeeld het invullen van een evaluatie-instrument.

Het vierde resultaat is een onderzoek van Zandieh, Martinez, Flacke, Jones, & van Maarseveen (2016) over mogelijke invloeden op de mate waarin ouderen buiten wandelen. Gedurende de uitvoering van dit onderzoek is naar voren gekomen dat het verzamelen van gegevens onder de doelgroep ouderen effectief gedaan kan worden middels vragenlijsten en/ of wandelinterviews. Daarbij helpt het om de ouderen te informeren middels het plaatsen van advertenties en informatiesessies te organiseren in een sociaal centrum.

Het vijfde resultaat is een case control studie van Hinckson et al. (2017). Uit de resultaten van dit onderzoek blijkt dat de processen van gezamenlijk leren en empowerment bevorderen, door middel van open, transparante en respectvolle uitwisseling, bijdraagt aan het verminderen van sociale ongelijkheden. Het is van belang dat de opgedane bevindingen en kennis uit een onderzoek, bijvoorbeeld het evaluatie onderzoek in Aduard, onder alle respondenten wordt verspreid op een manier die makkelijk te begrijpen is voor de doelgroep.

5.1.2. Gemeente Westerkwartier

De projectleider omgevingsvisie van de gemeente Westerkwartier vertelt in een interview (zie Bijlage U: Fragmenten interview projectleider omgevingsvisie gemeente Westerkwartier), welke is gehouden door een vierdejaars Recht student aan de Hanzehogeschool, dat de gemeente Westerkwartier een vrij nieuwe gemeente is en het beleid moet worden herzien, wat betekent dat de gemeente vaker dan voorheen bij burgers langskomt om hen te bevragen om mee te denken over allerlei thema's. Hierdoor kan participatiemoeheid optreden.

Participatiemoeheid wordt gedefinieerd als weerstand bij burgers op het gebied van maatschappelijke participatie (Openresearch.amsterdam, 2019), met als gevolg dat de inwoners van de gemeente Westerkwartier niet meer willen participeren.

5.1.3. Resultaten vanuit de doelgroep

Er zijn in totaal twee ouderenvertegenwoordigers van de Denktank60+ Noord geïnterviewd. Beiden zijn zij van het vrouwelijke geslacht. De jongste respondent is 65 jaar en de oudste 76 jaar. Beide respondenten voldoen aan de inclusiecriteria (Fout! Verwijzingsbron niet gevonden.).

In het semigestructureerde interview geven beide respondenten aan dat het reclame maken voor het evaluatie-instrument, met behulp van posters en spotjes, op zoveel mogelijk locaties zeer bruikbaar kan zijn om zo veel mogelijk respons te ontvangen op een evaluatie-instrument. Met name op locaties waar veel ouderen komen, zoals de kerk, het ontmoetingscentrum, wachtkamer bij hulpverleners, supermarkt, kleinschalige woonvoorzieningen, huis aan huis bladen en via de gemeente.

Volgens beide respondenten is het van belang dat de burgers vertrouwen hebben in de gemeente. Als de gemeente in het verleden al het vertrouwen heeft geschaad, zal er weinig respons komen. Daarnaast als de gemeente na het evalueren in het heden niks gaat doen met de inbreng van de respondenten, schaadt dit de hoeveelheid respons voor in de toekomst.

Tot slot geven beide respondenten aan dat het inzetten van sleutelfiguren of vrijwilligers de ouderen kan aansporen om de vragenlijst in te vullen en één respondent gaf aan dat de digitaal minder actieve oudere baad hebben bij de mogelijkheid tot telefonisch contact met de gemeente (zie Bijlage M: Transcriptie digitale interviews). Dit komt overeen met de resultaten van het literatuuronderzoek.

Naast de semigestructureerde interviews is er ook een surveyonderzoek gehouden onder de leden van de Denktank 60+ Noord. Veertien respondenten hebben de vragenlijst ingevuld. Alle respondenten voldeden aan de inclusiecriteria benoemd in **Fout! Verwijzingsbron niet gevonden..** De jongste respondent is 67 jaar en de oudste 78 jaar, de gemiddelde leeftijd van alle respondenten is 72 jaar. Twee respondenten hebben niet de volledige vragenlijst ingevuld.

Vraag 2 uit het surveyonderzoek geeft inzichten over hoe het evaluatie-instrument effectief verspreid kan worden onder de doelgroep (zie Bijlage P: Data surveyonderzoek). De helft van de respondenten hebben een specifieke toelichting op de vraag gegeven die bijdraagt aan het beantwoorden van deelvraag 1. In **Figuur 1** zijn de resultaten weergegeven.

Figuur 1 – manieren van verspreiding

5.2. Geschikt evaluatie-instrument

Deelvraag 2: Wat is een geschikt instrument om inzicht te verkrijgen in de bekendheid, het gebruik en de waardering van een beweegroute, die naast het stimuleren van lichamelijke activiteit tevens gericht is op het bevorderen van sociale interactie, bij de doelgroep zelfstandig wonende ouderen (65+ jaar)?

5.2.1. GGD Groningen en gemeente Westerkwartier

De GGD Groningen en de gemeente Westerkwartier zijn organisaties die ervaring hebben met het uitzetten van instrumenten onder de inwoners van Groningen.

“Gemeenten hebben de wettelijke taak om de gezondheid van hun inwoners in kaart te brengen, zoals vastgelegd in de wet Publieke Gezondheid. GGD Groningen voert deze taak uit, door elke vier jaar een gezondheidsenquête af te nemen.” (GGD Groningen, 2019).

De gemeente Westerkwartier doet ook zelf onderzoek onder de inwoners van de gemeente. Op hun website staat vermeld dat zij gebruik maken van online vragenlijsten wanneer zij gebruik maken van het burgerpanel (Gemeente Westerkwartier, z.d.).

De projectleider omgevingsvisie van de gemeente Westerkwartier vertelt in een interview (zie Bijlage U: Fragmenten interview projectleider omgevingsvisie gemeente Westerkwartier) dat ouderen een grote drempel ervaren om deel te nemen aan online activiteiten, doordat ze niet weten wat er online van hen verwacht wordt. Ook mensen die digitaal minder vaardig zijn, kunnen vaak niet aanhaken bij een digitale bijeenkomst. Daarnaast wordt er in het interview verteld dat de gemeente veel gebruik maakt van online enquêtes. Informatie verzamelen door middel van een enquête is een snelle manier om breed informatie op te halen, maar dat geeft weer een heel ander input dan een digitaal festival. Van belang is dat er voldoende respondenten moeten zijn om representatieve resultaten te verzamelen.

5.2.2. Literatuuronderzoek

In de literatuur zijn drie artikelen van onderzoeken en betrouwbare websites van organisaties gevonden die inzicht geven in een geschikt evaluatie-instrument om te gebruiken voor de doelgroep.

Het evalueren van de beweegroute met ontmoetingscentrum is een manier van monitoren. Met monitoren kunnen er gegevens verzameld worden zoals het bereik, aantal deelnemers en effecten bij de doelgroep (RIVM, z.d.-b). Voor het monitoren van een integrale aanpak vanuit gemeenten zijn enkele instrumenten beschikbaar, zoals: een checklist (Checklistgemeente.pharos, z.d.), checklist in de vorm van een vragenlijst (RIVM, z.d.-a) en een model (Storm, Harting, Stronks, & Schuit, 2014). Deze modellen zijn bedoeld voor de gemeenten, dus niet om te verspreiden onder inwoners van de gemeenten. Bovenstaande geeft een beeld van de mogelijke instrumenten die gebruikt kunnen worden bij het monitoren.

Het eerste artikel is een onderzoek van Portegijs, Sipilä, Viljanen, Rantakokko en Rantanen (2016) over de validiteit van een enkele vraag om de gebruikelijke fysieke activiteit van thuiswonende ouderen te beoordelen. Dit onderzoek is een RCT waarin is onderzocht of een enkele vraag van zelfrapportage een valide inzicht geeft in de effecten van een interventie op lichamelijke activiteit bij ouderen. Normaliter worden effecten middels meerdere metingen, waaronder een nulmeting, in kaart gebracht, wat een tijdrovend proces is (Verhoeven, 2014). Uit de resultaten van het onderzoek van Portegijs, et al. (2016) blijkt dat zelfrapportage wel degelijk een valide inzicht geeft in de effecten van een interventie op lichamelijke activiteit bij ouderen.

Het tweede artikel is het eerder benoemde onderzoek van Zandieh, et al. (2016) (zie 5.1.1. Literatuuronderzoek). Hierbij is er gebruik gemaakt van onder andere vragenlijsten en wandelinterviews om bevindingen van bewoners over de omgeving te bevragen. Dit zijn allebei methoden om te gebruiken ter evaluatie van een buurt, wijk of dorp.

De derde bron is het eerder benoemde artikel van Gieling en Haartsen (2016) waarin beschreven staat dat ook online data verzamelen, door middel van een vragenlijst (enquête) significante voordelen heeft. Echter een belangrijk minpunt is dat vaak maar een selectieve groep mensen deelneemt aan online vragenlijsten, voornamelijk hoger opgeleiden. Uit dit onderzoek blijkt dat juist ouderen veel deelnemen aan online vragenlijsten. De gemiddelde leeftijd van deze respondenten is 55,5 jaar.

5.2.3. Resultaten vanuit de doelgroep

In het semigestructureerde interview, welke ook benoemd is in (zie Paragraaf 5.1.3. Resultaten vanuit de doelgroep) heeft een respondent uitgesproken dat een persoonlijke aanpak van evalueren voor meer waardevolle informatie zal zorgen. Bijvoorbeeld het persoonlijk benaderen van ouderen en mondeling bevragen naar hun meningen. Daarentegen is volgens de respondenten een vragenlijst een praktisch instrument om te verspreiden (zie Bijlage M: Transcriptie digitale interviews – Interview 1).

5.3. Inhoud en vormgeving evaluatie-instrument

Deelvraag 3: Welke vragen (inhoud en vormgeving) geven inzicht in de bekendheid, het gebruik en de waardering van een beweegroute, die naast het stimuleren van lichamelijke activiteit tevens gericht is op het bevorderen van sociale interactie, bij de doelgroep zelfstandig wonende ouderen (65+ jaar)?

5.3.1. Gebiedsanalyse

In Bijlage Q: Gebiedsanalyse is de gebiedsanalyse van Aduard omschreven in een verslag. De belangrijkste observaties die hieruit voortkwamen en meegenomen moeten worden in het evaluatie-instrument zijn:

- In de kern van het dorp is een ontmoetingskerk, een kleine supermarkt en een klooster (museum).
- Locatie van beweegroute en ontmoetingscentrum ligt achter in het dorp, ver van de dorpskern.
- Fysiotherapeut is gevestigd in het ontmoetingscentrum.
- Wandel- en fietspaden goed, netjes en strak aangelegd.
- De beweegroute loopt rondom het ontmoetingscentrum, maar ook langs een sloot en het brede kanaal de Lindt.
- De al geplaatste toestellen zijn minder gebruiksvriendelijk voor de ouderen.
- Nog weinig groenvoorziening aanwezig.
- De beweegroute ligt een beetje verstopt en is nog niet goed aangegeven met bebording.

De bevindingen van de gebiedsanalyse zijn meegenomen in het maken van de eerste conceptversie van het evaluatie-instrument. De onderwerpen die aan bod komen in het deze conceptversie van het evaluatie-instrument zijn gebaseerd op de bovenstaande bevindingen. Na de gebiedsanalyse is de deskresearch en inhoudsanalyse gedaan. De resultaten daarvan staan hieronder omschreven.

5.3.2. Literatuuronderzoek

In de literatuur zijn vijf artikelen gevonden die inzicht geven in de belangrijke aspecten ten aanzien van de inhoud en vormgeving van het evaluatie-instrument dat ontwikkeld is.

Het eerste artikel is van Harkes & Witter (2016) over een onderzoek waarbij aan ouderen is gevraagd wat zij nodig hebben om prettig thuis te blijven wonen. Ouderen hechten veel belang aan veiligheid, in en om het huis. Ook het kennen van mensen uit de buurt draagt bij aan een gevoel van sociale veiligheid. Daarnaast moeten voorzieningen toegankelijk en betaalbaar blijven voor de ouderen.

Het tweede artikel is van Zandieh et al. (2016) welke twee keer eerder benoemd in voorgaande deelvragen, maar ook voor deze deelvraag zeer relevant. De conclusie van het onderzoek is dat het verbeteren van de leefomgeving, die leidt tot een positieve perceptie van buurtveiligheid, voetgangersinfrastructuur en esthetiek, wordt aangemoedigd. Veiligheid in een buurt zorgt voor minder angst voor criminaliteit en minder vandalisme. Deze veiligheid kan gecreëerd worden door bijvoorbeeld voldoende straatverlichting te plaatsen. Daarnaast zorgt een goede infrastructuur ervoor dat voetgangers comfortabeler kunnen wandelen en verkeersrisico's en valrisico's verminderen. Tot slot biedt een mooie esthetiek van de omgeving een gevoel van schoonheid, wat ouderen uitnodigt om te gaan wandelen.

Het derde artikel is een systematische review van Johnson, Rodriguez, & Al Snih (2020) over het concept Life-space mobility (LSM). Uit bevindingen van deze review blijkt dat LSM-instrumenten kunnen helpen om de mobiliteitsstatus van ouderen te beoordelen. De variabelen waar dan op gelet moet worden zijn: oudere leeftijd, vrouwelijk geslacht, lager opleidingsniveau, angst om te vallen, beperkingen bij ADL en IADL⁶, slechthoortheid, orale HRQoL⁷ en transportproblemen. Slechte scores op bovenstaande variabelen blijkt een voorspeller te zijn van cognitieve achteruitgang, ziekenhuisopname, exacerbaties van COPD, valpartijen, mortaliteit, kwaliteit van leven en opname in een verpleeghuis. Deze variabelen geven inzicht evaluatiecriteria die gebruikt kunnen worden voor een evaluatie-instrument.

Het vierde artikel is een systematische review van Yarmohammadi, Mozafar Saadati, Ghaffari, & Ramezankhani (2019), welke gaat over motivatoren en belemmeringen voor lichamelijke activiteit bij volwassenen van 60 jaar en ouder. De meest voorkomende belemmeringen waren onder meer: fysieke problemen, geen metgezellen hebben en verminderde mobiliteit. De drijfveren waren: het verbeteren van de conditie, de sociale interactie en de geschiktheid van de fysieke omgeving. Bij een evaluatie-instrument kunnen deze belemmeringen uitgevraagd worden.

Het vijfde, en laatste, artikel is het eerder benoemde onderzoek van Hinckson et al. (2017) (zie 5.1.1. Literatuuronderzoek). Uit dit onderzoek blijkt dat het van belang is een cyclisch en iteratief proces⁸ te gebruiken om interventies te optimaliseren voor de doelgroep. Daarnaast moet gezondheid benaderd worden vanuit zowel positieve als ecologisch perspectief. Dit resultaat is meegenomen in het vormen van het advies van dit onderzoek.

Alle hierboven genoemde indicatoren en variabelen uit de literatuur zijn meegenomen om de eerste conceptversie van het evaluatie-instrument te maken. Gezamenlijk met de bevindingen vanuit de gebiedsanalyse is de eerste conceptversie van het evaluatie-instrument gemaakt. Hieruit volgde conceptversie 1.0 (zie Bijlage F: Conceptversie 1.0 evaluatie-instrument).

⁶ "de ADL (Algemene Dagelijkse Levensverrichtingen) en de IADL (Instrumentele Algemene Dagelijkse Levensverrichtingen)." (Centraal Bureau voor de Statistiek, 2015).

⁷ "een vragenlijst waarmee de invloed van de mondgezondheid op de levenskwaliteit van patiënten kan worden vastgesteld." (verrips, 2011).

⁸ "een proces van herhaling." (Ensie, 2020).

5.3.3. Feedback opdrachtgevers

De eerste conceptversie is voorgelegd bij de opdrachtgever van de hogeschool Windesheim en de werkbegeleiders van de GGD Groningen. De gegeven feedback is per thema verwerkt in notities welke zijn uitgewerkt in [Bijlage V: Verslag presentatie onderzoek en bevindingen – consortium overleg](#).

De belangrijkste punten feedback waren:

- De inleiding moet kort, krachtig en uitnodigend zijn.
- Neem de respondenten mee door de vragenlijst door elk nieuw onderwerp in te leiden.
- Kijk voor de standaardvraagstelling van de demografische vragen naar de gezondheidsmonitor van de GGD Groningen (GGD Groningen, 2019). In vertrouwen het document van de gezondheidsmeter 2020 senioren ontvangen.
- Stel de vragen in een logische volgorde en voeg indien nodig de vragen samen.
- Kijk goed of alle vragen relevant zijn.
- Voeg een kader toe voor een afbeelding van de beweegroute.

Gelet op de feedback van de opdrachtgevers zijn er aanpassingen gemaakt aan de eerste conceptversie van het evaluatie-instrument. Hieruit volgde conceptversie 2.0 van het evaluatie-instrument (zie [Bijlage G: Conceptversie 2.0 evaluatie-instrument](#)).

5.3.4. Digitale semigestructureerde interviews

Middels de semigestructureerde interviews is conceptversie 2.0 van het evaluatie-instrument geëvalueerd door vertegenwoordigers van de oudere doelgroep. Onderstaand staan de resultaten van het interview beschreven, onderverdeeld in de thema's van het evaluatie-instrument (zie [Bijlage O: Selectief coderen](#)).

Instructies evaluatie-instrument

- De instructies meer verhalend neerzetten en vriendelijker formuleren in plaats van in een bevelende vorm.
- Er moet vermeld worden dat een contactpersoon telefonisch beschikbaar is om ondersteuning te bieden bij het invullen van het evaluatie-instrument.

Soort vraagstelling en compleetheid evaluatie-instrument

- Mogelijkheid om tips te geven, moet toegevoegd worden, zodat ouderen nieuwe inbreng kunnen geven onderwerpen die nog niet in het evaluatie-instrument aan bod komt.

Duur/ lengte evaluatie-instrument

- De tijdsindicatie voor het invullen van het evaluatie-instrument is circa 10 minuten.
- Minder geschoolde ouderen kunnen langer doen over het invullen van het evaluatie-instrument.
- De inhoud van het evaluatie-instrument oogt veel door de vele antwoordmogelijkheden. Dit kan in de inleiding worden aangekondigd om de respondenten niet af te schrikken.

Aansluiten bij de taal van de doelgroep

- Het begrip 'sociale interactie' moet veranderd worden naar 'onderlinge contacten', 'esthetiek' naar 'aantrekkelijkheid', 'lichamelijke activiteit' naar 'beweging', 'gelokaliseerd' naar 'is te vinden rondom' en 'motivatie' naar 'zin om'. 'Groenvoorziening' kan wellicht veranderd worden in een simpelere woordkeuze en het begrip 'stellingen' moet gewijzigd worden in 'uitspraken'.
- De optie 'niet van toepassing' bij de stelling vragen is overbodig en kan weggelaten worden.
- Voor slechtziende ouderen en/ of laaggeletterden moet het lettertype groter in de lay-out.

Doel van het evaluatie-instrument

- Het is duidelijker als het doel van het evaluatie-instrument uit de inleiding springt door deze in een ander lettertype te noteren.

Vragen over bekendheid

- Aanvullende antwoordmogelijkheden zijn misschien belangrijk om meer informatie te verkrijgen.

Gebruiksvriendelijkheid evaluatie-instrument

- Vragen moeten zo kort en duidelijk mogelijk geformuleerd worden, om misverstanden te voorkomen.
- Grote lappen tekst moeten vermeden worden, omdat dit kan afschrikken bij ouderen.
- Wanneer ouderen de online versie van de vragenlijst invullen, moet dit wel goed werken, anders haken zij af.

Opbouw vragenlijst

- Het dankwoord moet aan het einde van het evaluatie-instrument neergezet worden.

Inleiding vragenlijst

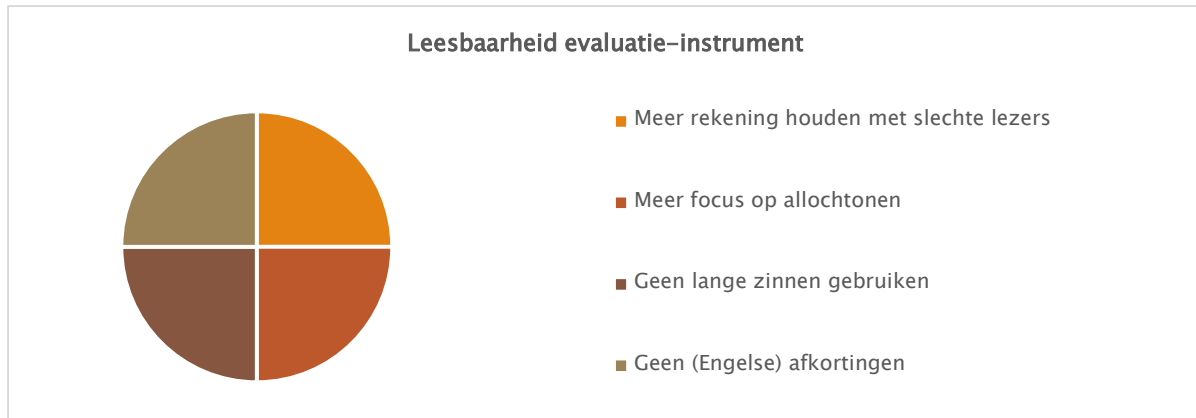
- Het belang van deelname moet benadrukt worden, zodat deelnemers het gevoel krijgen dat zij bijdragen aan het verbeteren van de kwaliteit van Aduard.
- De inleiding kan simpeler omschreven worden, ambtelijke taal zou kunnen afstoten.

Alle hierboven genoemde verbeterpunten vanuit het semigestructureerde interview zijn meegenomen om de derde conceptversie van het evaluatie-instrument te maken. Hieruit volgde conceptversie 3.0 (zie Bijlage H: [Conceptversie 3.0 evaluatie-instrument](#)).

5.3.5. Surveyonderzoek

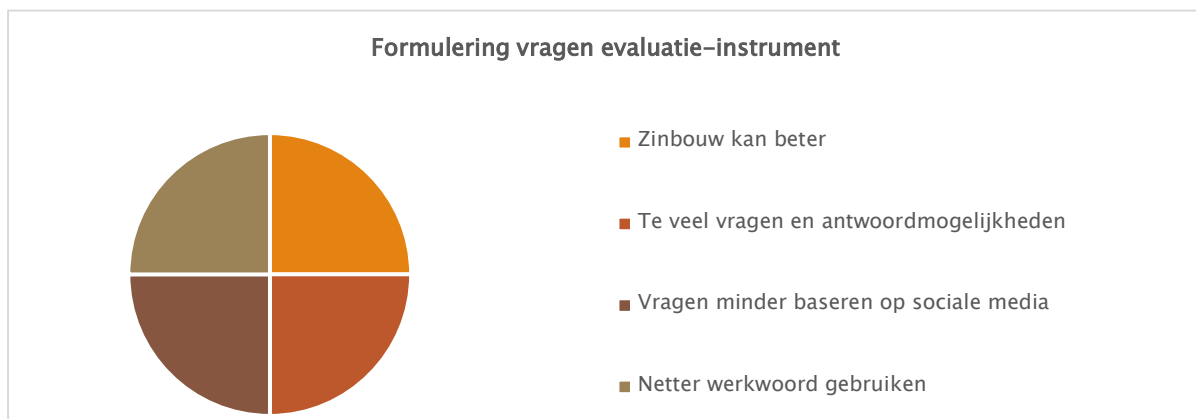
In het surveyonderzoek, welke is beschreven in [Paragraaf 5.1.3. Resultaten vanuit de doelgroep](#), zijn vragen gesteld die inzicht geven in de inhoud en vormgeving van het evaluatie-instrument, vraag drie tot en met vraag dertien (zie [Bijlage S: Vragenlijst surveyonderzoek](#)). De antwoorden op deze vragen zijn uitgewerkt in [Bijlage P: Data surveyonderzoek](#). Hieronder zijn de belangrijkste resultaten per onderwerp uitgewerkt.

Bij vraag 3 gaat het om de leesbaarheid van het evaluatie-instrument. Hierbij zijn er vier punten naar voren gekomen. Zie [Figuur 2](#) voor de resultaten.

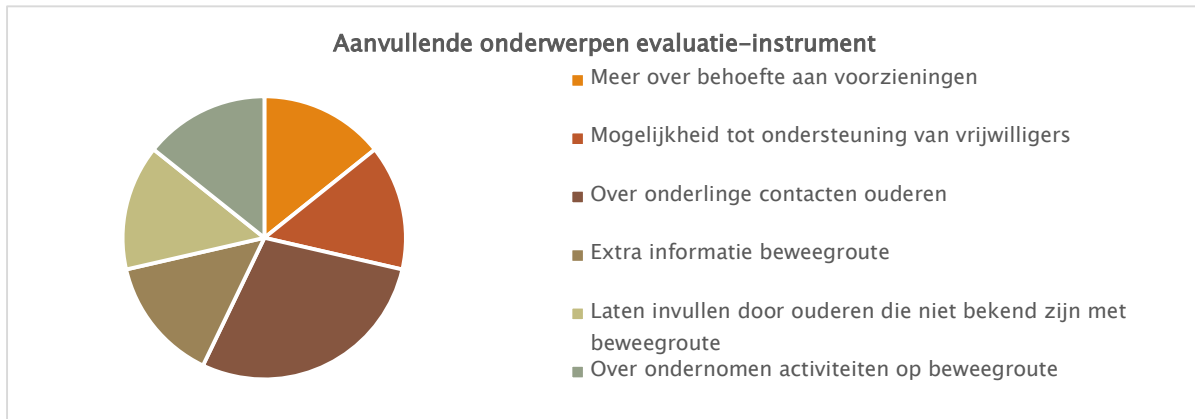
Figuur 2 – leesbaarheid evaluatie-instrument

Bij vraag 4 gaat het om de formulering van de vragen in het evaluatie-instrument. Hierbij zijn onderstaande resultaten naar voren gekomen ([zie Figuur 3](#)).

Figuur 3 – formulering vragen evaluatie-instrument

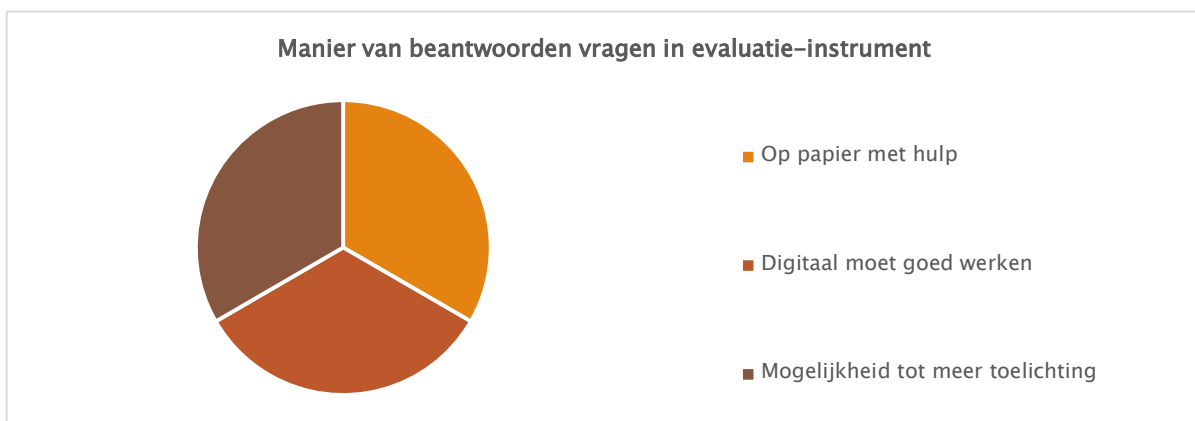
Bij vraag 5 is er aan de respondenten gevraagd of er nog onderwerpen aan bod moeten komen in het evaluatie-instrument die nog missen. In onderstaande **Figuur 4** staan de resultaten.

Figuur 4 – aanvullende onderwerpen evaluatie-instrument

Bij vraag 6 is er gevraagd of er nog antwoordmogelijkheden missen bij de vragen van het evaluatie-instrument. De meerderheid gaf aan dat de antwoordmogelijkheden volledig zijn. Enkel vonden dat er te veel antwoordmogelijkheden waren of antwoordmogelijkheden misten (zonder specificatie).

Bij vraag 7 is er aan de respondenten gevraagd wat zij vinden van de manier waarop de vragen beantwoorden moeten worden in het evaluatie-instrument. In onderstaande figuur (**Figuur 5**) staan de resultaten hiervan beschreven.

Figuur 5 – manier van beantwoorden vragen in evaluatie-instrument

Bij vraag 8 gaat het om de lengte en de tijdsindicatie van het invullen van het evaluatie-instrument. De gemiddelde tijd van invullen bedraagt 11 minuten, waarvan de snelste invultijd 10 minuten en de langste 15 minuten. Toelichting die de respondenten hebben gegeven over de tijdsindicatie en lengte van het evaluatie-instrument staan verwerkt in het onderstaande figuur (Figuur 6).

Figuur 6 – toelichting tijdsindicatie evaluatie-instrument

Vraag 9 van het surveyonderzoek heeft inzicht gegeven in de duidelijkheid van het doel van het evaluatie-instrument. De meerderheid van de respondenten gaf aan het doel van evaluatie-instrument duidelijk te vinden. Eén respondent gaf aan dat het doel korter en directer geformuleerd kan worden.

Bij vraag 10 is er aan de respondenten gevraagd of zij hun aandacht erbij konden houden gedurende het invullen van het evaluatie-instrument. De meerderheid van de respondenten gaven aan hun aandacht erbij te kunnen houden tijdens het invullen van het evaluatie-instrument. Enkelen gaven aan moeite te hebben om hun aandacht erbij te houden in verband met de lengte van het evaluatie-instrument en dat het onderwerp niet interessant is, dus niet leuk om in te vullen.

Vraag 11 geeft inzicht in het vertrouwen van de respondenten of er daadwerkelijk iets met hun antwoorden wordt gedaan na het invullen van het evaluatie-instrument. De resultaten van deze vraag staan weergegeven in het onderstaande figuur (Figuur 7).

Figuur 7 – vertrouwen in verwerking van gegeven antwoorden in het evaluatie-instrument

Bij vraag 12 is er aan de respondenten gevraagd of zij voldoende hun mening hebben kunnen laten horen bij het invullen van het evaluatie-instrument. De meerderheid van de respondenten gaf aan voldoende hun mening te kunnen geven. Enkel respondenten gaven aan dat zij niet voldoende hun mening hebben kunnen laten horen, met als redenen dat er een topdown benadering⁹ wordt ervaren en dat er liever een mogelijkheid gezien wordt om mondeling contact op te nemen om meer uitleg te geven bij de gegeven antwoorden.

De laatste vraag van het surveyonderzoek gaf de respondenten de mogelijkheid om overige opmerkingen over het evaluatie-instrument te plaatsen. De meerderheid heeft hier geen gebruik van gemaakt. De andere respondenten hebben een opmerking geplaatst en deze staan verwerkt in onderstaand figuur (Figuur 8).

Figuur 8 – overige opmerkingen evaluatie-instrument

Alle hierboven genoemde aspecten vanuit het surveyonderzoek zijn meegenomen om de vierde conceptversie van het evaluatie-instrument te maken. Hieruit volgde conceptversie 3.0 (zie Bijlage H: Conceptversie 3.0 evaluatie-instrument).

5.3.6. Consortium overleg

Er is feedback verkregen naar aanleiding van het consortium overleg van GO! Noord Nederland. Zie Bijlage V: Verslag presentatie onderzoek en bevindingen – consortium overleg voor het verslag hiervan. De feedback die hierbij naar voren kwam is:

- Laat in het advies weten welke vragen specifiek voor de doelgroep ouderen bedoeld is en welke vragen ook in het algemeen gebruikt kunnen worden.
- Denk na over een manier waardoor voorkomen wordt dat inwoners het evaluatie-instrument twee keer invullen, op papier én online.

Uit deze feedback volgde de definitieve versie van het evaluatie-instrument (zie Bijlage J: Definitieve evaluatie-instrument).

⁹ Topdown benadering: "Proces waarin voorstellen net zo lang heen en weer gaan tussen de top en de werkvloer tot beide partijen tevreden zijn." (Encyclo, z.d.)

Hoofdstuk 6: Conclusie

In dit hoofdstuk wordt er een antwoord gegeven op de hoofdvraag en de conclusie beschreven.

In dit hoofdstuk wordt antwoord gegeven op de hoofdvraag:

“Hoe kan de beweegroute in Aduard gemonitord en geëvalueerd worden op:

- a) het stimuleren van lichamelijke activiteit en sociale interactie en**
- b) de bekendheid, het gebruik en de waardering bij de doelgroep zelfstandig wonende ouderen (65+ jaar)?”**

6.1. Effectieve benadering

Uit onderzoek blijkt dat ouderen voor deelname aan een evaluatieonderzoek het liefst benaderd worden door andere ouderen, bijvoorbeeld in groepsverband onder het genot van een kop koffie of thee. Daarnaast vinden ouderen het ook prettig om gecontacteerd te worden via een brief van de gemeente, een algemene uitnodiging, een huisbezoek, verwijzing van de huisarts of plaatsen waar zij samen komen in een buurthuis of kerk. Gedurende deze bijeenkomsten van ouderen kunnen sleutelpersonen aanwezig zijn, zoals (in)formele zorgverleners of vrijwilligers, om de ouderen te benaderen en te ondersteunen. Hierbij kan het evaluatie-instrument het beste onder de aandacht van de doelgroep gebracht worden door middel van reclame in de lokale krant, via ouderenorganisaties en middels posters en spotjes op locaties waar veel ouderen komen.

De mogelijkheid om online een mening te geven, wordt gezien als een uitstekend middel om participatie van kwetsbaren, waaronder ouderen, te stimuleren. Wel moet daarbij rekening worden gehouden met de digitaal minder vaardige ouderen. Dit kan bijvoorbeeld door ondersteuning te bieden middels een telefonische helpdesk. Een gezamenlijke activiteit rondom het invullen van bijvoorbeeld een (digitale) vragenlijst, zal ouderen stimuleren om deel te nemen. Daarbij hechten ouderen waarde aan het achteraf kunnen inzien van de resultaten van het onderzoek, waaraan zij hebben deelgenomen. Daarnaast is het van belang om te letten op een open, respectvolle en transparante communicatie met de ouderen. Ook in het evaluatie-instrument moet het taalgebruik aansluiten bij de doelgroep: niet te veel tekst, formele formulering, geen afkortingen en geen jargon. Bij de vraag of ouderen deel willen nemen aan een onderzoek dient gelet te worden op overvraging, met als gevolg participatiemoedigheid waardoor de kans bestaat dat minder ouderen deelnemen aan een onderzoek. Indien de gemeente de verspreiding van het evaluatie-instrument op zich neemt, moet er bij de ouderen vertrouwen zijn in de gemeente en dat er daadwerkelijk iets met hun antwoorden wordt gedaan. Zonder vertrouwen zijn ouderen minder gemotiveerd om deel te nemen.

6.2. Geschikt evaluatie-instrument

Uit het onderzoek blijkt dat een vragenlijst een veel gebruikt instrument is bij onderzoeken om informatie te vergaren onder de bevolking. Tevens hebben het RIVM en de GGD veel ervaring bij het doen van onderzoeken onder de bevolking van Nederland. Zij maken hierbij vaak gebruik van vragenlijsten. Daarnaast blijkt dat vragen van zelfrapportage, welke veel gebruikt worden in vragenlijsten, een valide inzicht geven in effecten van bijvoorbeeld het gebruik van de beweegroute in Aduard. Het gebruik van online vragenlijsten is

daarbij een goede optie, omdat veel ouderen deelnemen aan dergelijke onderzoeken. Naast dat uit de resultaten blijkt dat een vragenlijst de meest voor de hand liggende optie is, worden ook wandelinterviews en een persoonlijke benadering benoemd om bevindingen van inwoners over de omgeving te bevragen. Echter zijn dit tijdrovende interventies in de uitvoering en analyse van de data.

6.3. Inhoud en vormgeving evaluatie-instrument

6.3.1 Inhoud

Uit het onderzoek is gebleken dat de volgende punten van belang zijn om in het evaluatie-instrument naar voren te laten komen:

- Ouderen vinden het belangrijk om zich (sociaal) veilig te voelen;
- Wandel- en fietspaden en voorzieningen moeten veilig en toegankelijk zijn, ook voor de minder mobiele ouderen;
- De loop van de beweegroute moet duidelijk zijn aangegeven;
- Ouderen willen zich sociaal veilig voelen door middel van sociale interactie met veel verschillende inwoners uit de buurt;
- De beleving van de gezondheid en sociale interactie geeft een valide beeld van de effecten die ouderen ervaren bij het gebruik van een beweegroute;
- Esthetiek is ook een belangrijk aspect, waaronder groenvoorziening en schoonheid, omdat een aantrekkelijke omgeving ouderen uitnodigt om erop uit te gaan en in beweging te komen;
- Het uitvragen van belemmeringen voor lichamelijke activiteit en sociale interactie geven een beeld van aanpassingen aan een beweegroute met ontmoetingscentrum die nodig zijn om meer ouderen te trekken;
- De beweegtoestellen en diverse activiteiten moeten geëvalueerd worden op geschiktheid voor ouderen;
- Aan het einde van een evaluatie-instrument is het prettig dat er ruimte is om tips te geven, zodat ouderen het gevoel hebben volledig hun mening te kunnen geven;
- Een evaluatieonderzoek kan het beste geoptimaliseerd worden door een cyclisch en iteratief proces te gebruiken.

6.3.2 Vormgeving

Uit het onderzoek is gebleven dat de volgende punten van belang zijn om het evaluatie-instrument vorm te geven:

- De instructies van het evaluatie-instrument moet in een verhalende en vriendelijke vorm geschreven worden, zodat dit prettiger te lezen is voor de oudere doelgroep;
- De inleiding moet kort, krachtig en uitnodigend zijn, waarbij het doel van het belang van evaluatie-instrument moet opvallen;
- Elk nieuw onderwerp in het evaluatie-instrument dient ingeleid te worden;
- Vragen moeten in een logische volgorde staan;
- Dubbele vragen of vragen over informatie die niet bijdraagt aan het evalueren van de beweegroute met ontmoetingscentrum moeten achterwegen gelaten worden;

- Het toevoegen van afbeeldingen kan verduidelijking bieden over het onderwerp van het evaluatie-instrument;
- Het evaluatie-instrument moet niet te lang zijn;
- De invultijd van het evaluatie-instrument moet niet langer dan 10 minuten bedragen;
- De kans bestaat dat een minder geschoolde en/ of 80-plusser langer doet over het invullen van het evaluatie-instrument;
- De aanwezigheid van meerkeuzevragen is prettig, omdat ouderen deze vragen makkelijk kunnen invullen. Echter moet er op gelet worden dat er niet te veel antwoordmogelijkheden zijn, dit kan overweldigend overkomen en met name voor de laaggeletterden;
- Ouderen waarderen de mogelijkheid tot toelichting, zodat er extra informatie gegeven kan worden;
- Voor de laaggeletterden moet er in de lay-out van het evaluatie-instrument gelet worden op aspecten, zoals: groot lettertype, online voorleesfunctie, niet te veel tekst, meer regelafstand en grote contrastverschillen.

Concluderend blijkt uit het onderzoek dat een vragenlijst het beste instrument is om te gebruiken bij de monitoring en evaluatie van een beweegroute met ontmoetingscentrum bij zelfstandig wonende ouderen van 65 jaar of ouder. De vragenlijst moet zowel online als op papier ingevuld kunnen worden en de verspreiding kan het beste plaatsvinden via de gemeente. Daarbij helpt het om reclame te maken voor het evaluatie-instrument middels spotjes en posters op locaties waar veel ouderen komen en/ of in de lokale krant. De inhoud van de vragenlijst moet niet te veel tekst bevatten en in de lay-out moet rekening gehouden worden met slechte lezers. Ouderen hechten er waarde aan als de vragen en uitleg beleefd zijn geformuleerd en het gebruik van een makkelijke woordkeuze draagt bij aan de begrijpelijkheid. Het doel van het evaluatie-instrument moet er duidelijk uitspringen en het werkt motiverend voor ouderen als er een mogelijkheid wordt geboden om de resultaten van het onderzoek in te zien. De inhoudelijke vragen moeten gaan over: de bekendheid, het gebruik, belemmerende factoren, beleving van de gezondheid, beleving sociale interactie en de esthetiek.

Hoofdstuk 7: Discussie

In dit hoofdstuk wordt de discussie besproken. In paragraaf 7.1 wordt de validiteit en betrouwbaarheid van dit onderzoek besproken. Vervolgens wordt in paragraaf 7.2 de discussie van de methoden toegelicht. Als laatste wordt in paragraaf 7.3 de nieuwe inzichten beschreven.

7.1. Discussie van methoden

7.1.1. Deskresearch en inhoudsanalyse

Gedurende het literatuuronderzoek viel het op dat er weinig te vinden was over het gebruik van verschillende soorten instrumenten om mee te evalueren. Dat kan betekenen dat het gebruik van een vragenlijst echt de meest gebruikte/ beste optie is of dat er wellicht niet met de juiste zoektermen is gezocht. Dit kon echter niet achterhaald worden vanwege tijdsgebrek en gebrek aan ervaring in literatuuronderzoek.

Doordat er vrij weinig te vinden was over het soort instrument, staan in de resultaten van het literatuuronderzoek ook aspecten van de artikelen benoemd die niet specifiek in de conclusie van het betreffende artikel staan omschreven. Er stond dan zeer relevante informatie in de uitwerking van de resultaten. Dit betreft de resultaten van de artikelen van Gieling en Haartsen (2016) en Zandieh, et al. (2016). Tot slot zijn niet alle resultaten van het literatuuronderzoek van hoge bewijskracht, dit is te zien in de uitwerking van de artikelen in [Bijlage L: Beoordeling bronnen, Level of Evidence](#). Sommige artikelen hebben een hoge bewijskracht, zoals een systematische review, en andere artikelen hebben een lagere bewijskracht. De artikelen met een lage bewijskracht zijn echter erg relevant en specifiek op het onderwerp van het onderzoek gericht waardoor deze wel zijn gebruikt in de resultaten.

7.1.2. Onderzoekspopulatie

Aan het begin van het onderzoek werd er al vrij snel duidelijk dat van de gemeente Westerkwartier de inwoners in Aduard niet betrokken mochten worden bij het onderzoek. Met als reden dat de inwoners in Aduard niet overvraagd mogen worden, met het risico op participatiemoeheid wanneer de definitieve versie van het evaluatie-instrument verspreid gaat worden. In het meest ideale geval voor dit onderzoek en voor het meest valide resultaat was het beter geweest om wel het perspectief van de inwoners in Aduard te bevragen. Echter door de, zeer logische, restrictie van de gemeente Westerkwartier was dat niet mogelijk. Hierdoor is een mogelijke selectie bias (Verhoeven, 2016) ontstaan.

Verder is er een punt van kritiek over de diversiteit van de onderzoekspopulatie. Vanwege de beperkingen betreft fysieke samenkomsten moest het gehele onderzoek online plaatsvinden, waaronder de semigestructureerde interviews en het surveyonderzoek. Met name de 'hoger opgeleide' en digitaal vaardige ouderen hebben deelgenomen als respondenten aan het onderzoek. Om toch enig inzicht te verkrijgen in de inzichten van de 'lager opgeleide' zijn er ook enkele respondenten buiten de Denktank60+ Noord gevraagd voor het surveyonderzoek. Zij kregen indien nodig telefonische ondersteuning.

Ook is er achteraf gedurende het onderzoek geen rekening gehouden met andere diversiteitskenmerken van de onderzoekspopulatie, zoals: geslacht en etniciteit.

7.1.3. Semigestructureerde interviews

In eerste instantie was er gekozen om een focusgroep te organiseren om de doelgroep te interviewen over de thema's die gebruikt zijn in het evaluatie-instrument. Echter doordat dit een behoorlijke opgave bleek te zijn om dit online te organiseren en de meeste ouderen digitaal minder vaardig zijn, is er gekozen voor individuele interviews. Eén van de respondenten had vooraf aan het interview de conceptversie van het evaluatie-instrument nog niet doorgelezen en de andere respondent wel. De voorkennis van de respondenten was daardoor niet gelijk en de interviews zijn daardoor verschillend verlopen. Hierdoor is bij het ene interview andere onderwerpen aan bod gekomen dan bij het andere interview. Echter, het is wel gelukt om alle vooraf opgesteld vragen aan bod te laten komen in beide interviews.

Een ander aspect van de semigestructureerde interviews is dat deze digitaal, door middel van videobellen, plaats hebben gevonden. Deze weg van communicatie verliep niet voortdurend goed. Dat maakte dat de interviews langer hebben geduurd dan in principe nodig was en dat de respondenten het mogelijk lastiger vonden om zich volledig te uiten. De respondenten waren erg spraakzaam en hebben veel kennis gedeeld, waaruit opgemaakt kon worden dat zij zich hierdoor niet gehinderd voelden. Echter was het voor de interviewers soms lastig om alle vragen te stellen, doordat de respondenten hen op enkele momenten niet konden verstaan.

Daarnaast is er in het hoofdstuk van de methode benoemd dat er gestreefd is naar een zo divers mogelijke respondenten groep. Echter is dit niet gelukt vanwege de maatregelen rondom COVID-19. Er konden maar weinig ouderen bereikt worden die voldeden aan de inclusiecriteria en digitaal vaardig genoeg waren om met de interviewers te videobellen. Voor een volgend onderzoek kan hier meer diversiteit in aangebracht worden door zowel man als vrouw, uiteenlopende leeftijden en verschillende opleidingsniveaus te werven voor de semigestructureerde interviews.

Tot slot zijn er in het onderzoek fragmenten van een interview uit een ander onderzoek gebruikt. Een interview met iemand van de gemeente Westerkwartier. Dit interview leverde waardevolle informatie op voor dit onderzoek. Het is dus een gemiste kans geweest dat er voor dit onderzoek geen interview is gehouden met iemand van de gemeente Westerkwartier, dan was er wellicht meer informatie gericht op dit onderzoek aan bod gekomen.

7.1.4. Gebiedsanalyse in de vorm van observatie en bezoek

Bij het uitvoeren van de gebiedsanalyse in Aduard is er gebruik gemaakt van de expertise van een tweedejaars Built Environment student van de Hanzehogeschool Groningen. Echter was het eerste plan om iemand mee te nemen die kennis heeft van de beweegroute, die bekend is met het dorp Aduard en kennis heeft van de betreffende doelgroep. Dit had wellicht meer kennis kunnen opleveren van zaken die nu misschien over het hoofd gezien zijn, omdat de observanten, inclusief de student Built Environment, niet bekend waren in Aduard. Een dergelijk persoon betrekken, mocht echter ook niet van de gemeente Westerkwartier, om dezelfde reden die omschreven staat in de discussie van de onderzoekspopulatie.

Daarnaast hadden de observanten observatiepunten genoteerd ter voorbereiding van de observatie, maar hierbij is niet gedacht aan een eventuele bestaande methode van gebiedsanalyse.

7.1.5. *Surveyonderzoek*

In het surveyonderzoek zijn er respondenten geweest die sommige vragen van de digitale vragenlijst niet hebben beantwoord en het kwam ook voor dat respondenten geen toelichting hadden gegeven bij enkele vragen. Hierdoor is er sprake van een respons bias (Verhoeven, 2014). Echter door het doel van het surveyonderzoek was elk gegeven antwoord van toepassing en gaf extra informatie, daarom zorgt deze respons bias niet voor invalide resultaten.

Verder waren er veel verschillende antwoorden aanwezig in de resultaten, maar enkele die overeen kwamen. Hieruit kan opgemaakt worden dat er nog geen informatieverzadiging was bereikt.

7.2. **Validiteit, betrouwbaarheid en bruikbaarheid**

7.2.1. *Validiteit*

Bij de deskresearch en inhoudsanalyse was het lastig om voornamelijk bij de deelvraag over het soort evaluatie-instrument voldoende relevante wetenschappelijke artikelen te vinden. Ter voorbereiding van de deskresearch en inhoudsanalyse zijn er zoektermen opgesteld met databanken, echter hadden de onderzoekers hierbij hulp kunnen vragen aan een ervaringsdeskundige op het gebied van deskresearch en inhoudsanalyse. Op deze manier was er een grotere kans dat er meer relevante wetenschappelijke artikelen gevonden konden worden. In de resultaten staan ook niet wetenschappelijke bronnen verwerkt, deze zijn meegenomen in het onderzoek, omdat de bronnen antwoord geven op de deelvraag van uit het perspectief uit de praktijk.

De semigestructureerde interviews zijn online afgenomen middels videobellen. Dit zorgde ervoor dat de oudere respondenten soms moeite hadden om de interviewers te verstaan. Daardoor werden enkele vragen niet goed begrepen door de respondenten, waardoor er soms geen passende antwoorden werden gegeven op de vragen. Met als gevolg dat enkele gegeven antwoorden niet valide zijn, deze zijn niet in de resultaten verwerkt.

Bij het surveyonderzoek is de diversiteit van de respondenten niet gewaarborgd doordat persoonlijke gegevens niet zijn uitgevraagd, zoals: geslacht, opleidingsniveau en etniciteit. Dat maakt de resultaten van het surveyonderzoek minder valide. Een meer diverse respondenten groep was een betere representatie van de bevolking geweest, waar het evaluatie-instrument voor bedoeld is. Daarnaast waren er respondenten die enkele vragen niet goed begrepen doordat het een online vragenlijst was, waardoor er ook antwoorden tussen zaten die niet passend waren bij de vraag. In de data-analyse (zie paragraaf 2.4.3. *Surveyonderzoek*) is uitgelegd wat er met deze antwoorden is gedaan. Bij een mondelinge afname van het surveyonderzoek had dit voorkomen kunnen worden, doordat er dan toelichting gegeven had kunnen worden bij onduidelijkheden.

Het definitieve evaluatie-instrument (zie Bijlage J: *Definitieve evaluatie-instrument*) dat is voortgekomen uit dit onderzoek is getest op begrijpelijkheid en vormgeving gedurende het surveyonderzoek. Echter doordat de beweegroute met ontmoetingscentrum in Aduard gedurende het surveyonderzoek nog niet volledig klaar was, kon de validiteit van het evaluatie-instrument daarmee niet gecontroleerd worden. De respondenten hadden geen beeld van een beweegroute met ontmoetingscentrum in Aduard voor ogen. Dit maakt dat het

evaluatie-instrument nog niet gestandaardiseerd is. Over de validiteit en standaardisatie kan pas wat gezegd worden na de eerste verspreiding van het evaluatie-instrument in Aduard.

7.2.2. Betrouwbaarheid

In de deskresearch en inhoudsanalyse zijn ook enkele niet wetenschappelijke bronnen van het internet in de resultaten verwerkt. Deze bronnen geven inzicht in wat betrokken organisaties doen met betrekking tot de deelvraag. De websites van de bronnen zijn van de organisaties zelf of van een overheidswebsite en daardoor betrouwbaar.

Er hebben veertien respondenten deelgenomen aan het surveyonderzoek en twee aan het semigestructureerde interview. Bij het semigestructureerde interview is er bijna een punt van informatieverzadiging bereikt doordat in beide interviews vrijwel dezelfde antwoorden werden gegeven. Wellicht was het volledig verzadigd, en daarmee betrouwbaar, wanneer er nog één respondent had deelgenomen. Voor het surveyonderzoek was er na 14 respondenten echter helemaal nog geen sprake van informatieverzadiging. De meeste respondenten gaven verschillende antwoorden op de vragen. De betrouwbaarheid had hierbij vergroot kunnen worden door nog meer respondenten te laten deelnemen aan het surveyonderzoek.

De hierboven genoemde respondenten waren geen inwoners van Aduard, maar vanuit andere locaties binnen de noordelijke provincies. Als de doelgroep uit Aduard benaderd zou zijn voor de interviews en het surveyonderzoek, zou de betrouwbaarheid van het onderzoek beter zijn. Wanneer deze onderzoeksmethoden opnieuw uitgevoerd zou worden, dan is de kans groot dat hieruit andere uitkomsten naar voren zullen komen. Echter rekening houdend met de wensen van gemeente Westerkwartier was dit niet mogelijk.

Doordat de uitwerking van alle stappen van het onderzoek zijn opgenomen in de bijlagen en de uitvoering van het onderzoek duidelijk is omschreven, is het onderzoek herhaalbaar en navolgbaar. Echter was deze navolgbaarheid, en daarbij de betrouwbaarheid, beter geweest als er een uitgebreid logboek met de ondernomen acties was bijgehouden en bijgevoegd in de bijlagen. Er is wel een tijdsplanning (zie *Bijlage W: Tijdsplanning*) bij gehouden, maar deze is te summier om het onderzoeksproces na te lopen. Daarnaast zijn na het transcriberen van de interviews de opnames direct vernietigd, dit staat ook vermeld in het ondertekende informed consent (zie *Bijlage D: Informed consent digitale interviews*), waardoor de transcriptie van de interview niet navolgbaar is. Dit heeft gevolgen voor de betrouwbaarheid van de interviews. Er kan niet meer aan de hand van de opnames gecontroleerd worden of de transcripten kloppend zijn.

7.2.3. Bruikbaarheid

Er zijn nog geen inzichten verkregen over de bruikbaarheid van de uitkomsten van het onderzoek, omdat het advies nog niet in de praktijk is gebracht. Wel is bekend dat de betrokken partijen het advies zullen

meenemen in het handboek van GO! Noord Nederland. Pas na de eerste verspreiding van het evaluatie-instrument kan er een conclusie worden getrokken over de bruikbaarheid van het advies.

7.3. Nieuwe inzichten

Aan de hand van de discussie zijn er nieuwe inzichten verkregen, welke ingezet kunnen worden bij een vervolgonderzoek, voor bijvoorbeeld een andere doelgroep.

Ten eerste is het goed om bij dit soort onderzoeken rekening te houden met participatiemoeheid, waardoor het goed is dat de inwoners van het dorp, waarvoor onderzoek gedaan wordt, niet betrokken worden bij het onderzoek. Echter bij het uitvoeren van een gebiedsanalyse zou het meer relevante informatie opleveren om wel iemand te betrekken die bekend is met het dorp, de doelgroep en de betreffende interventie.

Ten tweede kan het gebruik van een passende methode voor observatie een aanvulling geven in de validiteit van de gebiedsanalyse. De lagenbenadering (Hagens, 2006) kan bijvoorbeeld gebruikt worden bij een analyse van ruimtelijke structuren.

Ten derde is het belangrijk bij een volgend onderzoek meer rekening te houden met de diversiteit van de onderzoekspopulatie. Meer diversiteit zorgt voor een betere representatie van de gekozen doelgroep. Daarbij moeten meer respondenten geworven worden, totdat er een informatieverzadiging optreedt.

Ten vierde draagt het bij aan de betrouwbaarheid als er gedurende een volgend onderzoek een logboek wordt bijgehouden, waarin de ondernomen acties worden omschreven, en deze dient dan bijgevoegd te worden als bijlage.

Ten slotte, wellicht het belangrijkste punt, is het beter om met een volgend onderzoek de doelgroep fysiek te benaderen met de interviews, zodra dit weer mogelijk is bij versoepeling van de maatregelen rondom COVID-19. De communicatie tussen de respondenten en de onderzoekers zal daarbij soepeler verlopen. Daarbij zal het organiseren van een focusgroep ook veel meer waardevolle informatie opleveren van de doelgroep.

Hoofdstuk 8: Aanbevelingen

In dit hoofdstuk worden de aanbevelingen gedaan op basis van voorgaande hoofdstukken met behulp van PDDOEN (Munten et al., 2012). De uitwerking van deze PDDOEN-cyclus staat beschreven in [Bijlage X: PDDOEN-cyclus](#).

Naar aanleiding van het onderzoek en de geformuleerde conclusie is er besloten om een advies te geven middels een cyclisch en iteratief implementatieproces, omdat het evaluatie-instrument nog niet in de praktijk is gebracht gedurende het praktijkonderzoek. De uitgewerkte PDDOEN-cyclus is een advies aan degene die het evaluatie-instrument in de praktijk gaan brengen. Naar aanleiding van dit onderzoek zijn de volgende aanbevelingen gedaan:

- De gemeente kan het beste de hoofdrol spelen in het verspreiden van het evaluatie-instrument door een brief te sturen met een aankondiging met het evaluatie-instrument inclusief uitleg.
- Middels spotjes, posters, lokale krant of huis aan huis bladen kan er reclame gemaakt worden over de verspreid van het evaluatie-instrument.
- Het evaluatie-instrument kan online en op papier verspreid worden, met voor iedere inwoner een persoonlijke code. Dit voorkomt dat het evaluatie-instrument twee keer ingevuld wordt.
- In de lay-out van het evaluatie-instrument moet er rekening gehouden worden met slechte lezers door middel van een vergroot lettertype, niet te veel tekst en met een mogelijkheid om op afstand ondersteuning te vragen bij het invullen.
- Het biedt motivatie voor ouderen om het evaluatie-instrument gezamenlijk in te vullen onder het genot van een kopje koffie of thee. Daarbij zouden ouderen graag de mogelijkheid hebben om achteraf de resultaten van het evaluatieonderzoek in te zien.
- De verspreidende partij, de gemeente Westerkwartier, moet onder de ouderen het vertrouwen hebben gewekt dat er daadwerkelijk iets met hun inbreng wordt gedaan.
- Bij onvoldoende respons biedt het een uitkomst om inwoners fysiek te benaderen, op locaties waar veel ouderen komen, om hun bevindingen te bevragen en/ of de reden van het niet invullen van het evaluatie-instrument.
- Na het verspreiden van het evaluatie-instrument kunnen de uitkomsten en het proces geëvalueerd worden middels product-, proces-, en structuurevaluatie vragen.
- Na de eerste evaluatie zal de interventie gemonitord worden. Voor elke volgende evaluatie kan dit proces opnieuw doorlopen worden om verbeterpunten in de verspreiding van het evaluatie-instrument in kaart te brengen.
- Het evaluatie-instrument, welke is voortgekomen uit dit onderzoek, is ontwikkeld voor de doelgroep zelfstandig wonende ouderen (65+ jaar). Indien het evaluatie-instrument bij een andere doelgroep ingezet gaat worden, dient deze opnieuw getest te worden bij de betreffende doelgroep.
- De gemeente Westerkwartier moet kritisch blijven bij de bevindingen en de resultaten die voort komen uit het evaluatie-instrument. Gedurende het onderzoek was er namelijk geen sprake van 100% informatieverzadiging en dus kan er niet met zekerheid gezegd worden of het evaluatie-instrument tot de gewenste resultaten leidt.

Hoofdstuk 9: Bibliografie

Algemene Vereniging voor Dorpsbelangen Aduard. (2020). Projectplan Aduard 825. Geraadpleegd van <https://www.dorpsbelangenaduard.nl/wp-content/uploads/2017/05/Projectplan-825-park-versie-1.0.pdf>

Autoriteit persoonsgegevens. (z.d.). *Algemene informatie AVG*. Geraadpleegd op 8 mei 2021, van <https://autoriteitpersoonsgegevens.nl/nl/onderwerpen/avg-europese-privacywetgeving>

Bisschop Partners. (2019, 28 juni). *Het creëren van draagvlak binnen een organisatie*. Geraadpleegd op 15 maart 2021, van <https://www.bisschop.nl/blogs/1/ggn2ug-het-cre-ren-van-draagvlak-binnen-een-organisatie>

Centraal Bureau voor de Statistiek. (2015, 28 april). *Beperkingen in dagelijkse handelingen bij ouderen*. Geraadpleegd op 7 mei 2021, van <https://www.cbs.nl/nl-nl/achtergrond/2015/18/beperkingen-in-dagelijkse-handelingen-bij-ouderen#:~:text=Hiervoor%20worden%20twee%20gestandaardiseerde%20en>,

Checklistgemeente.pharos. (z.d.). *Checklist*. Geraadpleegd op 3 mei 2021, van <https://checklistgemeente.pharos.nl/>

De Steekkrant. (2018, 13 februari). *“Het Aduard 825 Park moet jong en oud samen brengen”*. Geraadpleegd op 3 maart 2021, van <https://destreekkrant.nu/het-aduard-825-park-moet-jong-en-oud-samen-brengen/>

Denktank60+ Noord. (2021). *Denktank60+ Noord*. Geraadpleegd op 10 mei 2021, van <https://www.denktank60plusnoord.nl/>

Encyclo. (z.d.). *Top down benadering – definitie – Encyclo*. Geraadpleegd op 3 mei 2021, van https://www.encyclo.nl/begrip/Top_down_benadering#:~:text=Proces%20waarin%20voorstellen%20net%20zo,van%20boven%20schoonvegen%20methode'%20genoemd

Ensie. (2020). *Iteratief proces*. Geraadpleegd op 12 mei 2021, van <https://www.ensie.nl/betekenis/iteratief-proces>

GGD Groningen. (2019, 10 september). *Gezondheidsenquête*. Geraadpleegd op 26 april 2021, van <https://ggd.groningen.nl/gezondheid/gezondheidsenquête/>

Gieling, J., & Haartsen, T. (2016). Liveable Villages: The Relationship between Volunteering and Liveability in the Perceptions of Rural Residents. *Sociologia Ruralis*, 57, 576–597. <https://doi.org/10.1111/soru.12151>

GO! Noord Nederland. (z.d.–a). *Gemeente Westerkwartier / Go! Noord Nederland, gezondere leefomgeving in dorpen*. Geraadpleegd op 16 maart 2021, van <https://www.gonoordnederland.nl/gemeente-westerkwartier>

GO! Noord Nederland. (z.d.-b). *GO! NW*. Geraadpleegd op 22 februari 2021, van <https://www.gonoordnederland.nl/go-methode>

GO! Noord: Samen lokaal werken aan een gezondere leefomgeving in plattelandsgemeenten in de noordelijke provincies. – ZonMw. (2021). Geraadpleegd op 7 maart 2021, van <https://www.zonmw.nl/nl/onderzoek-resultaten/gezondheidsbescherming/programmas/project-detail/preventieprogramma-5/go-noord-samen-lokaal-werken-aan-een-gezondere-leefomgeving-in-plattelandsgemeenten-in-de-noordeli/>

Hagens, J. E. (2006). *De lagenbenadering in de ruimtelijke planning: over de waarde van de Nederlandse club Sandwich*. Wageningen Universiteit. https://www.google.com/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=&ved=2ahUKEwid9b_6oMfwAhVJAWMBHYSmBwoQFjARegQIlhAD&url=https%3A%2F%2Fedepot.wur.nl%2F27371&usq=AOvVaw1kuz3WJzxsUFjxVsXVhoAP

Harkes, D., & Witter, Y. (2016). Op weg naar seniorvriendelijke woonomgevingen. *Geron*, 18(4), 50–52. <https://doi.org/10.1007/s40718-016-0096-9>

Hinckson, E., Schneider, M., Winter, S. J., Stone, E., Puhon, M., Stathi, A., . . . King, A. C. (2017). Citizen science applied to building healthier community environments: advancing the field through shared construct and measurement development. *International Journal of Behavioral Nutrition and Physical Activity*, 14(1), 1–13. <https://doi.org/10.1186/s12966-017-0588-6>

Johnson, J., Rodriguez, M. A., & Al Snih, S. (2020). Life-Space Mobility in the Elderly: Current Perspectives. *Clinical Interventions in Aging*, Volume 15, 1665–1674. <https://doi.org/10.2147/cia.s196944>

Kennisplein Zorg voor Beter. (2020, 26 september). *Wat kun je doen tegen eenzaamheid?* Geraadpleegd op 8 maart 2021, van <https://www.zorgvoorbeter.nl/levensvragen-ouderen/eenzaamheid-wat-ertegen-doen>

Middendorp, D. (2017, 16 oktober). *Wat is een consortium?* Geraadpleegd op 11 maart 2021, van <https://c3am.nl/wat-is-een-consortium/>

Migchelbrink, F. G. H. M. (2016). *De kern van participatief actieonderzoek*. Amsterdam, Nederland: SWP.

Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport. (2021, 9 maart). *Uw onderzoek: WMO-plichtig of niet?* Geraadpleegd op 10 maart 2021, van <https://www.ccmo.nl/onderzoekers/wet-en-regelgeving-voor-medisch-wetenschappelijk-onderzoek/uw-onderzoek-wmo-plichtig-of-niet>

Munten, G., Legius, M., Niessen, T., Snoeren, M., Jukema, J., & Harps-Timmerman, A. (2012). *Practice development* (1ste ed.). Den Haag, Nederland: Boom Lemma.

Nieuwe definitie van gezondheid nodig? – ZonMw. (z.d.). Geraadpleegd op 6 maart 2021, van <https://www.zonmw.nl/nl/over-zonmw/positieve-gezondheid/nieuwe-definitie-van-gezondheid-nodig/#:%7E:text=Eigenlijk%20is%20bijna%20niemand%20gezond,louter%20het%20ontbreken%20van%20ziekte>

Openresearch.amsterdam. (2019, 3 oktober). *Werkconferentie: Participatiemoeheid*. Geraadpleegd op 2021, van <https://openresearch.amsterdam/nl/page/47476/werkconferentie-participatiemoeheid>

Portegijs, E., Sipilä, S., Viljanen, A., Rantakokko, M., & Rantanen, T. (2016). Validity of a single question to assess habitual physical activity of community-dwelling older people. *Scandinavian Journal of Medicine & Science in Sports*, 27(11), 1423–1430. <https://doi.org/10.1111/sms.12782>

Raad voor de Volksgezondheid en Zorg. (2011). *Preventie van welvaartsziekten: Effectief en efficiënt georganiseerd (11/08)*. Broese en Peereboom. https://www.raadvsv.nl/binaries/raadvsv/documenten/publicaties/2011/12/13/preventie-van-welvaartsziekten/Preventie_van_welvaartziekten.pdf

Research en Advies. (z.d.). Leefbaarometer 2.0: instrumentenontwikkeling. Geraadpleegd van <https://doc.leefbaarometer.nl/resources/Leefbaarometer%202.0%20Instrumentontwikkeling%20CONCEPT.pdf>

Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu. (2021). *COVID-19 / RIVM*. Geraadpleegd op 9 maart 2021, van <https://www.rivm.nl/coronavirus-covid-19>

Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu. (z.d.). *Gezonde Leefomgeving / RIVM*. Geraadpleegd op 1 maart 2021, van <https://www.rivm.nl/gezondeleefomgeving>

Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu. (z.d.). *Gezonde Omgeving Utrecht*. Geraadpleegd op 2 maart 2021, van <https://www.rivm.nl/gezonde-stad/gezonde-omgeving-utrecht>

RIVM. (z.d.-a). *Checklist Integraal Gezondheidsbeleid (IGB) / Loketgezondleven.nl*. Geraadpleegd op 3 mei 2021, van <https://www.loketgezondleven.nl/documenten/checklist-integraal-gezondheidsbeleid-igb>

RIVM. (z.d.-b). *Effectevaluatie in gemeente en wijk*. Geraadpleegd op 3 mei 2021, van <https://www.loketgezondleven.nl/integraal-werken/aan-slag-integraal-werken/evalueren/effectevaluatie>

RIVM. (z.d.-c). *Gezonde Omgeving Utrecht*. Geraadpleegd op 12 april 2021, van <https://www.rivm.nl/gezonde-stad/gezonde-omgeving-utrecht>

RIVM. (z.d.-d). *Ouderen bereiken en betrekken*. Geraadpleegd op 12 april 2021, van <https://www.loketgezondleven.nl/gezondheidsthema/gezond-en-vitaal-ouder-worden/ouderen-bereiken>

RIVM. (z.d.-e). *Waarom investeren in meer bewegen bij 55-plussers*. Geraadpleegd op 27 maart 2021, van <https://www.loketgezondleven.nl/gezondheidsthema/sport-en-bewegen/wat-werkt-ouderen-en-bewegen/investeren>

Sociaal en Cultureel Planbureau. (2006). *Thuis op het platteland: de leefsituatie van platteland en stad vergelijken*. Stichting PRO. <https://www.politieacademie.nl/kennisenonderzoek/kennis/mediatheek/PDF/73804.pdf>

Stichting MFC Aduard. (z.d.). *MFC Aduard De Meeden*. Geraadpleegd op 20 april 2021, van <https://www.mfcaduard.nl/>

Stolp, J., Schouten, I., Boer, F., Zegers, M., & den Boer, F. (2017). *Evidence based practice* (1ste ed.). Amsterdam, Nederland: Pearson Benelux B.V.

Storm, I., Harting, J., Stronks, K., & Schuit, A. J. (2014). Measuring stages of health in all policies on a local level: The applicability of a maturity model. *Health Policy*, 114(2-3), 183-191. <https://doi.org/10.1016/j.healthpol.2013.05.006>

van Dale. (2020). *Synergie*. Geraadpleegd op 1 april 2021, van <https://www.vandale.nl/gratis-woordenboek/nederlands/betekenis/synergie>

van der Waerden, J. (2018). Hoe bereik je de moeilijk bereikbare oudere? *Zorg + Welzijn*, 24(7), 18-19. <https://doi.org/10.1007/s41185-018-0107-x>

Verhoeven, N. (2014). *Wat is onderzoek?* (5de ed.). Den Haag, Nederland: Boom Lemma.

Verrips, G. H. W. (2011). Een beter leven door een gezonde mond? *Nederlands Tijdschrift voor Tandheelkunde*, 118(03), 123-125. <https://doi.org/10.5177/ntvt.2011.03.10105>

V&VN. (2015). *Beroepscode van verpleegkundigen en verzorgenden*. Hilversum, Nederland: Van der Weij Drukkerijen B.V.

Yarmohammadi, S., Mozafar Saadati, H., Ghaffari, M., & Ramezankhani, A. (2019). A systematic review of barriers and motivators to physical activity in elderly adults in Iran and worldwide. *Epidemiology and Health*, 41, 1-11. <https://doi.org/10.4178/epih.e2019049>

Zandieh, R., Martinez, J., Flacke, J., Jones, P., & van Maarseveen, M. (2016). Older Adults' Outdoor Walking: Inequalities in Neighbourhood Safety, Pedestrian Infrastructure and Aesthetics. *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 13(12), 1-24. <https://doi.org/10.3390/ijerph13121179>

Hoofdstuk 10: Bijlagen:

Bijlage A: GO! Methode Noord Nederland

Uitwerking GO! methode

De GO! methode bestaat uit de hieronder genoemde stappen:

Stap 1: Er wordt een overzicht gemaakt van de belangrijkste thema's en maatschappelijke ontwikkelingen in de leefomgeving en de gezondheid. Dit wordt gedaan op basis van gegevens van onder andere de provincie, de GGD en gemeente (GO! Noord Nederland, z.d.-b).

Stap 2: Er worden dorpsgegevens verzameld over bevolking & woningbouw, gezondheid & leefstijl, actief & sociaal veilig & schoon, voorzieningen & inrichting en groen & milieu. Dit wordt verwerkt tot een dorpsprofiel (GO! Noord Nederland, z.d.-b).

Stap 3: Er worden gesprekken gevoerd met bewoners en lokale stakeholders over lokale kansen/bedreigingen. Er wordt afgevraagd welke plekken en routes in het dorp bijvoorbeeld al belangrijk zijn en waar al gebruik van wordt gemaakt, maar wordt er besproken waar de kansen voor verbetering liggen (GO! Noord Nederland, z.d.-b).

Stap 4: Het maken van een GO! Dit is een overzicht van keuzemogelijkheden. Welke uit verschillende combinaties van maatregelen kunnen bestaan en welke in het teken staan om het dorp gezonder in te richten voor een betere leefomgeving. Dit wordt beoordeeld door experts van GO! Partners op basis van de inbreng door bewoners (GO! Noord Nederland, z.d.-b).

Stap 5: Er wordt een keuze gemaakt en integrale maatregelen ingevoerd in een dorp. Dit wordt in samenspraak met de gemeente en de bewoners besloten (GO! Noord Nederland, z.d.-b).

Stap 6: Er wordt gemeten welk effect de maatregelen hebben op de gezondheid. Bevordert de maatregelen de gezondheid, voor wie en op welke termijn? Dit wordt gedaan middels monitoring en evaluatie (GO! Noord Nederland, z.d.-b).

GO! methode (GO! Noord Nederland, z.d.-b)

Uitwerking GO! Aduard

Stap 1: er is een samenwerking met GGD Groningen, gemeente Westerkwartier, het RIVM en veiligheidsregio Groningen een overzicht gemaakt van de belangrijkste thema's en maatschappelijke ontwikkelingen in de leefomgeving en de gezondheid van Aduard. Geschikte maatregelen voor Aduard zijn gericht op drie thema's (GO! Noord Nederland, z.d.-a):

- ✓ Stimuleren dagelijkse beweging
- ✓ Stimuleren leefbaarheid/ ontmoeting
- ✓ Stimuleren leefbaarheid/ zorg

Stap 2: er zijn gegevens verzameld over bevolking & woningbouw, gezondheid & leefstijl, actief & sociaal, veilig & schoon, voorzieningen & inrichting, groen & milieu van Aduard. Hieruit is een dorpsprofiel van Aduard ontstaan op basis van statistieken en andere bronnen met lokale informatie.

Stap 3: het consortium is in gesprek gegaan met bewoners over de lokale kansen/ bedreigingen: welke plekken en routes in Aduard zijn belangrijk en worden graag gebruikt en waar liggen de kansen voor verbetering. Via een dialoog met stakeholders (bewoners) uit Aduard op basis van een dorpsplattegrond en het dorpsprofiel.

Stap 4: er is een overzicht van keuzemogelijkheden gemaakt, welke uit verschillende combinaties van maatregelen kunnen bestaan en welke in het teken staan om Aduard gezonder in te richten voor een betere leefomgeving. Deze zijn beoordeeld door de consortium partners van GO! Aduard op basis van de inbreng door bewoners (GO! Noord Nederland, z.d.-a):

- ✓ Stimuleren dagelijkse beweging: door verbeteren verkeerssituatie nieuwe brug, vergroten verkeersbewustzijn automobilisten, ommetjes;
- ✓ Stimuleren leefbaarheid/ontmoeting: door ontmoetings- en buitensportplaats inrichten, verbeteren leefbaarheid gebied rondom De Meeden;
- ✓ Stimuleren leefbaarheid/zorg: door woningbouw voor ouderen en jongeren, vernieuwende en flexibele vormen van huisvesting

Stap 5: er is een keuze gemaakt om een integrale maatregel in te voeren in Aduard. Dit wordt in samenspraak met de gemeente en de bewoners besloten. GO! Aduard gekozen project:

De inwoners van het dorp waren zelf al bezig met de ontwikkeling van een bewegingspark. Het onderdeel 'beweegroute rondom het dorpshuis' is daarin naar voren gehaald. Dit sloot perfect aan bij de uitkomst van GO! Aduard. Het dorp hoopt voor de zomer '21 de beweegroute klaar te hebben, zodat jong en oud hiervan gebruik kunnen maken, lekker kunnen bewegen en elkaar ontmoeten. Vanuit GO! wordt samen met Sociaal Werk De Schans een beweeg- en doelgroep programma opgesteld. Ook wordt het project de komende jaren gemonitord op gezondheidseffecten (GO! Noord Nederland, z.d.-a).

Stap 6: de gekozen maatregel gaat gemonitord en geëvalueerd worden op het stimuleren van lichamelijke activiteit en sociale interactie. Daarnaast ook op de bekendheid, het gebruik en de waardering bij doelgroepen die gebruik maken van de beweegroute met aandacht voor sociale interactie.

Bijlage B: Zoekstrategie deskresearch en inhoudsanalyse

In- en exclusiecriteria

Met behulp van een selectiecriteria kan er geselecteerd worden welke bronnen een bijdrage kunnen leveren aan het beantwoorden van de deelvragen. Deze worden opgedeeld in een inclusie- en exclusiecriteria. Een inclusiecriteria beschrijft de voorwaarden waaraan een bron moet voldoen om deel te mogen nemen aan het onderzoek. Exclusiecriteria beschrijft redenen waarom een bron niet mag meedoen aan het onderzoek (Stolp et al., 2017, p. 35).

Voor het gericht zoeken van literatuur zijn er inclusie- en exclusiecriteria opgesteld. Deze staan in onderstaande tabel (Tabel 3).

Tabel 3 – inclusie- en exclusiecriteria deskresearch en inhoudsanalyse

Inclusiecriteria	Exclusiecriteria
De bron is niet ouder dan 10 jaar.	De bron is ouder dan 10 jaar.
De bron behoort tot de piramide van Level of Evidence (RCT of systematic review) (Stolp et al., 2017, p. 83).	De bron behoort niet tot de piramide van Level of Evidence of tot een lager niveau dan een RCT (Stolp et al., 2017, p. 83).
De bron is volledig beschikbaar.	Alleen het abstract van de bron is beschikbaar.
De bron draagt bij aan de inhoud van het onderwerp.	De bron draagt niet bij aan de inhoud van het onderwerp.
De bron is in het Nederlands of Engels beschreven.	De bron is in een andere taal dan Nederlands of Engels geschreven.

Databanken

De databanken die zijn gebruikt voor de deskresearch en inhoudsanalyse staan in onderstaande tabel (Tabel 4).

Tabel 4 – databanken

Databanken
Pubmed
Google Scholar
Springerlink
Windesearch
Wiley online library
EpiH

Zoektermen

In de onderstaande tabel (Tabel 5) staan de zoektermen welke gebruikt zijn om bronnen op te zoeken per deelvraag.

Tabel 5 – zoektermen deelvraag 1, 2 en 3.

	Onderwerp	Zoektermen Nederlands	Zoektermen Engels	MeSH-terms
Deelvraag 1	Doelgroep	Ouderen Zelfstandig wonend	Elderly Living independently	
	Gebied	Platteland Dorp Nederland	Country Village Holland/ The Netherlands	Country health Village health
	Benaderingen	Communicatie ouderen Communicatietechnologie Technologie Contacteren ouderen Verspreiding enquête Benadering	Communication elderly Communication technology Technology Contact the elderly Distribution survey Approach	
	Activiteiten	Beweegroute Sociale activiteit	Sports park Social interaction	
	Evaluatie beweegroute	Evaluatie Evalueren Beweegroute Sociale interactie Lichamelijke activiteit Monitoring	Evaluation To evaluate Sports park Social interaction Physical activity Monitoring	Evaluation mechanism, healthcare Moving health
Deelvraag 2	Vragen	Inhoud Vormgeving Vragenlijst Vraagstelling	Content Design Survey Questioning	Care Survey Health
	Doelgroep	Ouderen Zelfstandig wonend	Elderly Living independently	

Deelvraag 3	Evaluatie-instrument	Evaluatie Evalueren Instrument Enquête/vragenlijst Monitoring	Evaluation To evaluate Tool Survey Monitoring	Evaluation mechanism, healthcare
	Beweegroute	Beweegroute Sociale interactie Lichamelijke activiteit	Sports park Social interaction Physical activity	Moving health
	Doelgroep	Ouderen Zelfstandig wonend	Elderly Living independently	

Bijlage C: Topiclijst gespreksonderwerpen digitale interviews

Onderstaande vragen zijn voorafgaand aan het semigestructureerde interviews opgesteld. Gedurende de interviews kunnen deze vragen anders geformuleerd zijn. Naast deze vragen is er op antwoorden doorgevraagd. Deze vragen staan niet in de onderstaande tabel. Echter zijn deze vragen wel meegenomen in de transcriptie van de interviews.

Topiclijst semigestructureerd digitale interviews.
1. Wat is uw leeftijd?
2. Onder het kopje 'beschrijving verspreiding evaluatie-instrument' staat de manier waarop wij denken dat het evaluatie-instrument het beste verspreid kan worden onder de doelgroep. Wat vindt u hiervan?
3. Zijn de vragen in het evaluatie-instrument makkelijk te lezen? Begrijpt u na 1 keer lezen de vraag?
4. Zijn de vragen in het evaluatie-instrument netjes geformuleerd?
5. Zijn er nog meer onderwerpen die aan bod moeten komen in het evaluatie-instrument?
6. Mist u nog antwoordmogelijkheden bij de vragen in het evaluatie-instrument?
7. Wat vindt u van de manier waarop de vragen beantwoord moeten worden?
8. Hoe lang denkt u erover te doen als u het evaluatie-instrument zou invullen? Vindt u de vragenlijst een goede lengte hebben?
9. Is het voor u duidelijk waar het evaluatie-instrument over gaat? Is het doel van de vragenlijst duidelijk?
10. Kunt u uw aandacht erbij houden tijdens het invullen van het evaluatie-instrument?
11. Heeft u het idee wanneer u het evaluatie-instrument zou invullen dat er daadwerkelijk iets met uw antwoorden gedaan wordt?
12. Heeft u het idee dat u voldoende uw mening kan laten horen tijdens het invullen van het evaluatie-instrument?
13. Tot slot: Heeft u nog op- en aanmerkingen over het evaluatie-instrument die wij, met bovenstaande vragen, niet aan bod hebben gebracht?

Bijlage D: Informed consent digitale interviews

Christelijke Hogeschool Windesheim

Lectoraat Gezonde Samenleving

Verklaring inzake audiovisuele producties en gebruik persoonlijke gegevens

Ondergetekende _____, wonende te

_____, verklaart hierbij:

1. Toestemming te geven voor het maken van audiovisuele opnames en het verzamelen van persoonlijke gegevens met behulp van een interview.
2. Door de student, die verantwoordelijk is voor het maken van de opnames en het verzamelen van persoonlijke gegevens, op de hoogte gebracht van het gebruikersdoel van de opnames.
3. Geen bezwaar te hebben tegen het gebruik van de desbetreffende opnames en persoonlijke gegevens voor onderwijsdoeleinden, binnen het onderzoek op Christelijke Hogeschool Windesheim.
4. De desbetreffende opnames en persoonlijke gegevens worden uitsluitend gebruikt voor onderwijsdoeleinden die betrekking hebben op het onderzoek binnen de het lectoraat Gezonde Samenleving op Christelijke Hogeschool Windesheim.
5. Het recht te hebben ten alle tijden het onvoltooide en/ of voltooide product te bekijken.
6. Zich het recht voor te behouden de gegeven toestemming ten alle tijden in te trekken, hetgeen betekent dat de desbetreffende audiovisuele opnames en persoonlijke gegevens en eventuele kopieën per direct worden vernietigd.

Plaats: _____

Datum: _____

Handtekening: _____

Bijlage E: Observatiepunten gebiedsanalyse

In onderstaande tabel staan de observatiepunten die opgesteld zijn voordat de gebiedsanalyse plaatsvond.

Observatiepunten gebiedsanalyse dorp Aduard voor zelfstandig wonende ouderen (65+ jaar).
• Dorpsindeling. • Bereikbaarheid beweegroute en ontmoetingscentrum. • Aantrekkelijkheid wandel- en fietsroutes. • Veiligheid wandel- en fietsroutes. • Ligging wandel- en fietspaden. • Ligging beweegroute en ontmoetingscentrum. • Toegankelijkheid wandel- en fietsroutes. • Geschiktheid beweegtoestellen.

Bijlage F: Conceptversie 1.0 evaluatie-instrument

EVALUATIE-INSTRUMENT BEWEEGRROUTE ADUARD – CONCEPT 1.0

SITUATIEBESCHRIJVING

Voor een lange periode zijn inwoners uit Aduard samen met professionals van de gemeente Westerkwartier, GGD Groningen, RIVM en veiligheidsregio druk bezig met het project genaamd GO! Aduard. GO! Aduard is gebaseerd op het overkoepelende project GO! Noord Nederland. Volgens een methode wordt er in dorpen in het noorden van Nederland gewerkt aan het leefbaarder maken van de leefomgeving, in samenwerking met bewoners en de hierboven genoemde instanties. Meer informatie over GO! Aduard is te vinden op de website van GO! Noord Nederland: <https://www.gonoordnederland.nl/gemeente-westerkwartier>

GO! Aduard staat momenteel aan het begin van de laatste fase, de evaluatie. In eerder fases zijn er thema's samengesteld op basis van verbeterpunten over de leefomgeving van Aduard. Voor deze thema's zijn er maatregelen bedacht en hiervan is er één uitgekozen om in uitvoering te brengen.

De inwoners van het dorp (Aduard 825, werkgroep onder de vlag van dorpsbelangen Aduard) waren zelf al bezig met de ontwikkeling van een bewegingspark. Het onderdeel 'beweegroute rondom het dorpshuis' is daarin naar voren gehaald. Dit sloot perfect aan bij de uitkomst van GO! Aduard. Jong en ouder kunnen hier gebruik van maken, lekker bewegen en elkaar ontmoeten. Er worden ook samen met Sociaal Werk De Schans een doelgroep- en beweegprogramma opgesteld. Tot slot is er een ontmoetingscentrum als onderdeel van de beweegroute waar iedereen kan samenkomen om bij te kletsen onder het genot van een kop koffie, thee of iets fris.

Deze enquête is een belangrijk onderdeel van de evaluatie van deze beweegroute. Was u als inwoner van Aduard op de hoogte van deze beweegroute? Heeft u profijt van de beweegroute op lichamelijk en/ of sociaal gebied? En is er verbetering mogelijk voor de beweegroute? Door uw mening en ervaringen te delen door middel van deze enquête helpt u verbeterpunten in kaart te brengen om de beweegroute te verbeteren.

DEMOGRAFISCHE VRAGEN

1. Was u op de hoogte van de geplaatste beweegroute in Aduard? Zo nee, beantwoord ook de aanvullende vraag.

- ☐ Ja
- ☐ Nee

- a. **Aanvullende vraag:** op welke manier had u op de hoogte gebracht willen worden?

.....

2. Waar woont u?

- ☐ Aduard (provincie Groningen)
- ☐ Anders,

3. In welke leeftijdscategorie valt u?

- ☐ 65 – 70
- ☐ 71 – 75
- ☐ 76 – 80
- ☐ 81 – 85
- ☐ 86 – 90
- ☐ 91 – 95
- ☐ 96 jaar of ouder

4. Wat is uw geslacht?

- ☐ Vrouw
- ☐ Man

☐ Anders,

5. Wat is uw woonsituatie?

- ☐ Samenwonend met partner
- ☐ Samenwonend met 1 of meer huisgenoten
- ☐ Alleen

☐ Anders,

6. Heeft u in de afgelopen 3 maanden gebruik gemaakt van de beweegroute in Aduard?

- ☐ Ja, Keer (vul op de puntjes het aantal keer in dat u gebruik heeft gemaakt van de beweegroute)
- ☐ Nee

BEKENDHEID BEWEEGRROUTE

7. Op welke manier bent u op de hoogte gebracht van de beweegroute?

- ☐ Ik ben niet op de hoogte gebracht;
- ☐ Via het gezondheidscentrum (huisarts, fysiotherapeut, etc.);
- ☐ Via de lokale krant;
- ☐ Via sociale media (Facebook, Instagram, Twitter, etc.);
- ☐ Via familie, vrienden of buurtbewoners;
- ☐ Via een buurthuis (bijv. ontmoetingskerk);
- ☐ Tijdens een wandeling gezien (bordjes, opbouw en/ of de beweegroute zelf);
- ☐ Anders,

8. Is er genoeg uitleg aanwezig over het gebruik van de toestellen/ attributen behorende bij de beweegroute? Zo nee, beantwoord ook de aanvullende vraag.

- ☐ Ja
- ☐ Nee

a. Aanvullende vraag: Welke uitleg ontbreekt?

9. Draagt de beweegroute bij aan een mooier Aduard?

- ☐ Ja, want
- ☐ Nee, want

LICHAMELIJKE ACTIVITEIT

10. In het geval van mentale en/ of lichamelijke beperkingen, bent u in staat om gebruik te maken van de beweegroute? Zo nee, beantwoord ook de aanvullende vraag.

- ☐ Ik heb geen beperkingen;
- ☐ Ja, met mijn mentale beperking(en) kan ik gebruikmaken van de beweegroute;
- ☐ Ja, met mijn lichamelijke beperking(en) kan ik gebruikmaken van de beweegroute;
- ☐ Nee, ik ben niet in staat om gebruik te maken van de beweegroute door mijn mentale beperking(en);
- ☐ Nee, ik ben niet in staat om gebruik te maken van de beweegroute door mijn lichamelijke beperking(en).

a. Aanvullende vraag: Welke aanpassing(en) kunnen eraan bijdragen dat u wel gebruik kan maken van de beweegroute?

11. Gaat u, vanwege de beweegroute, vaker naar buiten dan vóór de plaatsing van de beweegroute?

- ☐ Ja
- ☐ Nee

12. Staan er voor uw doelgroep geschikte toestellen/ attributen waar u gebruik van kan maken? Zo nee, beantwoord ook de aanvullende vraag.

- ☐ Ja
- ☐ Nee

a. Aanvullende vraag: Welk(e) toestel(len) zou u graag op de beweegroute willen zien?

13. Wat zou u motiveren om (meer) gebruik te gaan maken van de beweegroute?

14. Zijn er obstakels waardoor u geen gebruik wil of kan maken van de beweegroute?

BEREIKBAARHEID EN VEILIGHEID

15. Is de beweegroute goed bereikbaar?

- ☐ Ja
- ☐ Nee

16. Hoe komt u naar de beweegroute?

- ☐ Openbaar vervoer (trein, bus, tram en taxi)
- ☐ Auto
- ☐ Fiets
- ☐ Lopend
- ☐ Scootmobiel

17. Zijn er voldoende parkeergelegenheden aanwezig?

- ☐ Ja
- ☐ Nee
- ☐ Niet van toepassing

18. Voelt u zich veilig bij gebruik van de beweegroute (denk aan valgevaar, verkeer, verlichting, etc.)? Zo nee, beantwoord ook de aanvullende vraag.

- ☐ Ja
- ☐ Nee
- a. Aanvullende vraag: Door welke aanpassing(en) zou u zich veiliger voelen?

19. Zijn de paden van de beweegroute goed begaanbaar, ook met wandelstok, rollator en/ of scootmobiel? Zo nee, beantwoord ook de aanvullende vraag.

- ☐ Ja
- ☐ Nee
- a. Aanvullende vraag: Wat zou de beweegroute toegankelijker maken?

BELEVING GEZONDHEID

Geef aan of u het eens bent met de volgende stellingen:

De optie 'niet van toepassing' aankruisen indien deze stelling niet bij u van toepassing is, maar ook wanneer u verbetering voelde in onderstaande stellingen en de beweegroute hier geen bijdrage aan heeft geleverd.

→ Sinds ik gebruik maak van de beweegroute...

	Helemaal niet mee eens	Niet mee eens	Neutraal	Mee eens	Helemaal mee eens	Niet van toepassing
<i>Voel ik mij gezonder</i>	☐	☐	☐	☐	☐	☐
<i>Ben ik meer in beweging</i>	☐	☐	☐	☐	☐	☐
<i>Is mijn conditie verbeterd</i>	☐	☐	☐	☐	☐	☐
<i>Ga ik vaker naar buiten</i>	☐	☐	☐	☐	☐	☐
<i>Heb ik meer plezier om naar buiten te gaan</i>	☐	☐	☐	☐	☐	☐
<i>Heb ik minder stress</i>	☐	☐	☐	☐	☐	☐
<i>Voel ik mij energiever</i>	☐	☐	☐	☐	☐	☐
<i>Heb ik betere nachtrust</i>	☐	☐	☐	☐	☐	☐
<i>Voel ik mij lichamelijk flexibeler</i>	☐	☐	☐	☐	☐	☐
<i>Heb ik minder last van mijn aandoening (bijv. reuma, spierstijfheid, diabetes mellitus)</i>	☐	☐	☐	☐	☐	☐

BELEVING SOCIALE INTERACTIE

Geef aan of u het eens bent met de volgende stellingen:

De optie 'niet van toepassing' aankruisen indien deze stelling niet bij u van toepassing is, maar ook wanneer u verbetering voelde in onderstaande stellingen en de beweegroute hier geen bijdrage aan heeft geleverd.

→ Sinds ik gebruik maak van de beweegroute...

	Helemaal niet mee eens	Niet mee eens	Neutraal	Mee eens	Helemaal mee eens	Niet van toepassing
Heb ik meer sociale contacten	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Heb ik meer zelfvertrouwen gekregen	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Ben ik makkelijkere gaan communiceren	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Voel ik mij minder eenzaam	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Heb ik meer motivatie om naar buiten te gaan	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Voel ik mij meer betrokken bij het dorp Aduard	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Neem ik meer deel aan activiteiten georganiseerd in Aduard	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Bijlage G: Conceptversie 2.0 evaluatie-instrument

GEBRUIKSAANWIJZING VRAGENLIJST

Allereerst willen wij u hartelijk bedanken voor uw medewerking aan dit onderzoek.

- Het is belangrijk dat u de vragenlijst zelf invult en niet iemand anders uit uw gezin.
- Er zijn geen 'goede' of 'foute' antwoorden. Als u twijfelt over het antwoord op een vraag, geef dan het antwoord dat het beste bij u past.
- Als u een vraag niet wilt beantwoorden, dan mag u die overslaan.
- Uw antwoorden op de vragen worden vertrouwelijk behandeld. U hoeft uw naam niet in te vullen.
- Ga naar www..... (website online vragenlijst)
- Vul uw inlogcode in, deze vindt u in de brief bij deze vragenlijst.

Schriftelijk invullen?

- Vul de vragenlijst in met een zwarte of blauwe pen.
- Zet in het hokje van uw keuze een kruisje.
- Heeft u een fout gemaakt? Maak het foute hokje zwart en zet een kruisje in het goede hokje.
- Soms wordt u gevraagd iets op te schrijven. We vragen u om op de stippellijn te schrijven.
- Als er gevraagd wordt een cijfer in te vullen, dan moet u één cijfer per hokje invullen.
- Kruis bij iedere vraag één antwoord aan. Wanneer u meer dan één antwoord mag aankruisen, dan staat dit aangegeven.

Terugsturen vragenlijst

- U kunt de vragenlijst terugsturen in de bijgevoegde antwoordenvolp.
- Bent u de antwoordenvolp kwijt? Het retouradres voor de vragenlijst is: (retouradres)
- Als u de vragenlijst niet zelf kunt invullen, kunt u iemand vragen om u te helpen.
- Heeft u vragen? Bel of e-mail ons! Tel: Mailadres:

EVALUATIE-INSTRUMENT BEWEEGRROUTE ADUARD – CONCEPT 2.0

INLEIDING

De organisatie GO! Noord Nederland heeft een lopend project in Aduard, genaamd GO! Aduard. Vanuit dit project en in samenwerking met de dorpsbelangen van Aduard is het plan ontstaan om een beweegroute met multifunctioneel ontmoetingscentrum (MFC) te realiseren in Aduard. De beweegroute en het ontmoetingscentrum (MFC) hebben als doel lichamelijke activiteit en sociale interactie te stimuleren bij de bewoners van Aduard. Deze beweegroute is gelokaliseerd rondom MFC De Meeden, Burgemeester van Barneveldweg 23, 9831 RD Aduard. Door uw mening en ervaringen te delen door middel van deze vragenlijst helpt u verbeterpunten voor de beweegroute en het ontmoetingscentrum in kaart te brengen.

Mogen wij u daarover een aantal vragen stellen?

Door deze vragenlijst in te vullen, gaat u akkoord met het verwerken van de antwoorden. De gegevens worden strikt vertrouwelijk gebruikt en enkel voor dit onderzoek. Alle gegevens worden geanonimiseerd. Mocht u geïnteresseerd zijn in de uitkomsten van dit onderzoek, stuur dan een mail naar (mailadres contactpersoon Gemeente Westerkwartier).

Nog geen afbeelding

Hier komt een afbeelding van de plattegrond van de beweegroute en het ontmoetingscentrum.

DEMOGRAFISCHE VRAGEN

In dit onderdeel worden vragen gesteld over uw persoonlijke situatie.

1. Wat is uw geboortejaar?

--	--	--	--	--

2. Wat is uw geslacht?

- ☐ Vrouw
☐ Man
☐ Anders, namelijk:

.....

3. Wat is uw woonsituatie?

- ☐ Met een partner/ echtgenoot of echtgenote;
☐ Met een andere volwassene/ andere volwassenen;
☐ Ik woon niet meer samen met een partner, maar heb wel een duurzame relatie;
☐ Ik woon alleen;
☐ Anders, namelijk:

.....

BEKENDHEID

In dit onderdeel worden vragen gesteld over de bekendheid beweegroute en het ontmoetingscentrum in Aduard.

4. Bent u bekend met de beweegroute en het ontmoetingscentrum?

- ☐ Ja
☐ Nee → welke manier had u op de hoogte gebracht willen worden?
☐ Via het gezondheidscentrum (huisarts, fysiotherapeut, etc.);
☐ Via de lokale krant;
☐ Via sociale media (Facebook, Instagram, Twitter, etc.);
☐ Via familie, vrienden of buurtbewoners;
☐ Via een buurthuis (bijv. ontmoetingskerk);
☐ Tijdens een wandeling gezien (bordjes, opbouw en/ of de beweegroute zelf);
☐ Anders, namelijk:

.....

Indien u bij bovenstaande vraag "nee" heeft ingevuld, stopt de vragenlijst hier en hoeft u de volgende vragen niet te beantwoorden.

5. Op welke manier bent u op de hoogte gebracht van de beweegroute en het ontmoetingscentrum?

- ☐ Via het gezondheidscentrum (huisarts, fysiotherapeut, etc.);
☐ Via de lokale krant;
☐ Via sociale media (Facebook, Instagram, Twitter, etc.);
☐ Via familie, vrienden of buurtbewoners;
☐ Via een buurthuis (bijv. ontmoetingskerk);
☐ Tijdens een wandeling gezien (bordjes, opbouw en/ of de beweegroute zelf);
☐ Anders, namelijk:

.....

6. Hoe vaak heeft u in de afgelopen 4 weken gebruik gemaakt van de beweegroute?

- ☐ Meerder keren per dag;
- ☐ Iedere dag;
- ☐ 1 keer per week;
- ☐ Meerder keren per week;
- ☐ 1 keer per 2 weken;
- ☐ 1 keer in de afgelopen 4 weken;
- ☐ Niet.

7. Hoe vaak heeft u in de afgelopen 4 weken gebruik gemaakt van het ontmoetingscentrum?

- ☐ Meerdere keren per dag;
- ☐ Iedere dag;
- ☐ 1 keer per week;
- ☐ Meerder keren per week;
- ☐ 1 keer per 2 weken;
- ☐ 1 keer in de afgelopen 4 weken;
- ☐ Niet.

GEBRUIK BEWEEGTOESTELLEN EN MULTIFUNCTIONEELCENTRUM

In dit onderdeel worden vragen gesteld over het gebruik van de beweegtoestellen en het ontmoetingscentrum in Aduard.

8. Maakt u gebruik van de beweegtoestellen/ attributen?

- ☐ Ik maak gebruik van alle beweegtoestellen/ attributen;
- ☐ Ik maak geen gebruik van beweegtoestellen/ attributen;
- ☐ Ik maak gebruik van enkele beweegtoestellen/ attributen (indien dit antwoord, beantwoord ook de aanvullende vraag). → Van welk beweegtoestel(len)/ attributen maakt u het meeste gebruik? (Meerdere antwoorden mogelijk)

☐ De houten toestellen op het speelveld in het zand;	☐ De verf stippen/ lader op de grond;
☐ Slalompalen;	☐ Boomstammen;
☐ Keien;	☐ Schommels;
☐ Klimrek met net;	☐ Hink stap sprong;
☐ Touw;	☐ Balansbalk
☐ De bankjes;	

Nog geen afbeelding.
Hier komt een afbeelding met een paar beweegtoestellen die op de route liggen.

9. Maakt u gebruik van het ontmoetingscentrum?

- ☐ Ik maak geen gebruik van het ontmoetingscentrum;
- ☐ Ik maak gebruik van het ontmoetingscentrum om koffie/ thee te drinken of iets te eten;
- ☐ Ik maak gebruik van het ontmoetingscentrum om leeftijdsgenoten/ vrienden te ontmoeten;
- ☐ Ik maak gebruik van het ontmoetingscentrum tijdens georganiseerde activiteiten;
- ☐ Ik maak gebruik van het ontmoetingscentrum om naar het toilet te gaan;
- ☐ Ik ga naar de fysiotherapeut in het MFC (ontmoetingscentrum);
- ☐ Ik maak gebruik van het ontmoetingscentrum om andere redenen, namelijk:

BELEMMERENDE FACTOREN

In dit onderdeel worden er vragen gesteld over de belemmerende factoren.

10. Zijn er belemmeringen waardoor u geen gebruik wil of kan maken van de beweegroute?

(Meerdere antwoorden mogelijk)

- ☐ Er zijn geen belemmeringen voor mij;
- ☐ Door mijn lichamelijke beperking(en) kan ik geen gebruikmaken van de beweegroute;
- ☐ Door mijn mentale beperking(en) kan ik geen gebruikmaken van de beweegroute;
- ☐ Er zijn voor mij geen geschikte beweegtoestellen aanwezig op de beweegroute;
- ☐ Er worden te weinig activiteiten georganiseerd waar ik aan kan deelnemen;
- ☐ Ik zie geen meerwaarde voor mijn gezondheid en/ of sociale contacten om gebruik te maken van de beweegroute;
- ☐ Ik heb niet voldoende vrije tijd om gebruik te maken van de beweegroute;
- ☐ Ik kan geen aansluiting vinden, omdat anderen van mijn doelgroep geen of weinig gebruik maken van de beweegroute;
- ☐ Ik ben niet in staat om alleen naar de beweegroute te gaan;
- ☐ Ik vind het daar te druk;
- ☐ Is slecht bereikbaar voor openbaar vervoer;
- ☐ De beweegroute ligt te ver van mijn huis;
- ☐ Er zijn niet voldoende parkeergelegenheden aanwezig;
- ☐ De paden van de beweegroute zijn niet goed begaanbaar met wandelstok, rollator en/ of scootmobiel;
- ☐ Ik voel mij niet veilig bij het gebruik van de beweegroute (denk aan valgevaar, verkeer, etc.);
- ☐ Anders, namelijk:

Aanvullende vraag: welke aanpassingen kunnen ervoor zorgen dat u zonder belemmeringen gebruik kan maken van de beweegroute?

11. Zijn er belemmeringen waardoor u geen gebruik wil of kan maken van het ontmoetingscentrum?

(Meerdere antwoorden mogelijk)

- ☐ Er zijn geen belemmeringen voor mij;
- ☐ Er worden weinig activiteiten georganiseerd waar ik aan kan deelnemen;
- ☐ De activiteiten die worden georganiseerd vind ik niet leuk;
- ☐ Ik kan geen aansluiting vinden, omdat anderen van mijn doelgroep geen of weinig gebruik maken van het ontmoetingscentrum;
- ☐ Ik vind het daar te druk;
- ☐ Ik durf niet alleen naar het ontmoetingscentrum te komen;
- ☐ Anders, namelijk:

Aanvullende vraag: welke aanpassingen kunnen ervoor zorgen dat u zonder belemmeringen gebruik kan maken van het ontmoetingscentrum?

ESTETHIEK

In dit onderdeel worden stellingen voorgelegd over de beweegroute in Aduard.

Geef aan of u het eens bent met de volgende stellingen:

De optie 'niet van toepassing' aankruisen indien deze stelling niet bij u van toepassing is, maar ook wanneer u verbetering voelde in onderstaande stellingen en de beweegroute hier geen bijdrage aan heeft geleverd.

→ (Op) de beweegroute ...

	Helemaal niet mee eens	Niet mee eens	Neutraal	Mee eens	Helemaal mee eens	Niet van toepassing
<i>zijn voldoende rustpunten aanwezig (bankjes, etc.)</i>	☐	☐	☐	☐	☐	☐
<i>is voldoende groenvoorziening</i>	☐	☐	☐	☐	☐	☐
<i>zijn voldoende afvalbakken</i>	☐	☐	☐	☐	☐	☐
<i>wordt het goed onderhouden</i>	☐	☐	☐	☐	☐	☐
<i>heeft een aantrekkelijke uitstraling</i>	☐	☐	☐	☐	☐	☐
<i>heeft voldoende relevante bebordingen (routewijzers en borden met uitleg over de toestellen)</i>	☐	☐	☐	☐	☐	☐
<i>is er in de avond voldoende verlichting aanwezig</i>	☐	☐	☐	☐	☐	☐
<i>staan er voor mijn doelgroep geschikte beweegtoestellen</i>	☐	☐	☐	☐	☐	☐

BELEVING GEZONDHEID

In dit onderdeel worden stellingen voorgelegd over de beweegroute en het ontmoetingscentrum in Aduard.

Geef aan of u het eens bent met de volgende stellingen:

De optie 'niet van toepassing' aankruisen indien deze stelling niet bij u van toepassing is, maar ook wanneer u verbetering voelde in onderstaande stellingen en de beweegroute of het ontmoetingscentrum hier geen bijdrage aan heeft geleverd.

→ Sinds ik gebruik maak van de beweegroute en het ontmoetingscentrum...

	Helemaal niet mee eens	Niet mee eens	Neutraal	Mee eens	Helemaal mee eens	Niet van toepassing
<i>voel ik mij gezonder</i>	☐	☐	☐	☐	☐	☐
<i>ben ik meer in beweging</i>	☐	☐	☐	☐	☐	☐
<i>is mijn conditie verbeterd</i>	☐	☐	☐	☐	☐	☐
<i>ga ik vaker naar buiten</i>	☐	☐	☐	☐	☐	☐
<i>heb ik meer plezier om naar buiten te gaan</i>	☐	☐	☐	☐	☐	☐
<i>heb ik minder stress</i>	☐	☐	☐	☐	☐	☐
<i>voel ik mij energieke</i>	☐	☐	☐	☐	☐	☐
<i>heb ik een betere nachtrust</i>	☐	☐	☐	☐	☐	☐
<i>voel ik mij lichamelijk minder stijf</i>	☐	☐	☐	☐	☐	☐
<i>heb ik minder last van mijn medische aandoening(en) (bijv. reuma, spierstijfheid, diabetes mellitus)</i>	☐	☐	☐	☐	☐	☐

BELEVING SOCIALE INTERACTIE

In dit onderdeel worden stellingen voorgelegd over de beweegroute en het ontmoetingscentrum.

Geef aan of u het eens bent met de volgende stellingen:

De optie 'niet van toepassing' aankruisen indien deze stelling niet bij u van toepassing is, maar ook wanneer u verbetering voelde in onderstaande stellingen en de beweegroute of het ontmoetingscentrum hier geen bijdrage aan heeft geleverd.

→ Sinds ik gebruik maak van de beweegroute en het ontmoetingscentrum...

	Helemaal niet mee eens	Niet mee eens	Neutraal	Mee eens	Helemaal mee eens	Niet van toepassing
heb ik meer sociale contacten	☐	☐	☐	☐	☐	☐
heb ik meer zelfvertrouwen gekregen	☐	☐	☐	☐	☐	☐
ben ik gemakkelijker in de omgang met anderen	☐	☐	☐	☐	☐	☐
voel ik mij minder eenzaam	☐	☐	☐	☐	☐	☐
heb ik meer motivatie om naar buiten te gaan	☐	☐	☐	☐	☐	☐
voel ik mij meer betrokken bij het dorp Aduard	☐	☐	☐	☐	☐	☐
neem ik meer deel aan activiteiten georganiseerd in Aduard	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Einde vragenlijst over de beweegroute en het ontmoetingscentrum.

Bijlage H: Conceptversie 3.0 evaluatie-instrument

GEBRUIKSAANWIJZING VRAGENLIJST

Instructies invullen

- Het is belangrijk dat u de vragenlijst zelf invult en niet iemand anders uit uw gezin.
- Er zijn geen 'goede' of 'foute' antwoorden. Als u twijfelt over het antwoord op een vraag, geef dan het antwoord dat het beste bij u past.
- Als u een vraag niet wilt beantwoorden, dan mag u die overslaan.
- De vragenlijst is anoniem en de antwoorden op de vragen worden vertrouwelijk behandeld.
- Door deze vragenlijst in te vullen, gaat u akkoord met het verwerken van de antwoorden.

Online invullen

Als u de vragenlijst online wilt invullen dan vindt u hieronder de instructies.

- Om met de vragenlijst te beginnen gaat u naar [www.....](#) (website online vragenlijst)
- Als u op de website bent, dan kan u uw inlogcode invullen, deze vindt u in de brief bij deze vragenlijst.

Schriftelijk invullen

Als u de vragenlijst schriftelijk wilt invullen dan vindt u hieronder de instructies.

- Vul de vragenlijst in met een zwarte of blauwe pen.
- Zet in het hokje van uw keuze een kruisje.
- Heeft u een fout gemaakt? Maak het foute hokje zwart en zet een kruisje in het goede hokje.
- Soms wordt u gevraagd iets op te schrijven. We vragen u om op de stippellijn te schrijven.
- Als er gevraagd wordt een cijfer in te vullen, dan moet u één cijfer per hokje invullen.
- Kruis bij iedere vraag één antwoord aan. Wanneer u meer dan één antwoord mag aankruisen, dan staat dit aangegeven.
- U kunt de vragenlijst terugsturen in de bijgevoegde antwoordenvolp.
- Bent u de antwoordenvolp kwijt? Het retouradres voor de vragenlijst is: (retouradres)

Extra informatie

- Als u de vragenlijst niet zelf kunt invullen, kunt u iemand vragen om u te helpen.
- Heeft u vragen? Bel of e-mail ons! Tel: Mailadres:
- Mocht u geïnteresseerd zijn in de uitkomsten van dit onderzoek, stuur dan een mail naar (mailadres contactpersoon Gemeente Westerkwartier).

EVALUATIE-INSTRUMENT BEWEEGRROUTE ADUARD – CONCEPT 3.0

INLEIDING

De organisatie GO! Noord Nederland heeft een lopend project in Aduard, genaamd GO! Aduard. Vanuit dit project en in samenwerking met de dorpsbelangen van Aduard is het plan ontstaan om een beweegroute met multifunctioneel ontmoetingscentrum (MFC) te plaatsen in Aduard. De beweegroute en het ontmoetingscentrum (MFC) hebben als doel beweging en onderlinge contacten te stimuleren bij de bewoners van Aduard. Deze beweegroute is te vinden rondom MFC De Meeden, Burgemeester van Barneveldweg 23, 9831 RD Aduard.

Nog geen afbeelding

Door uw mening en ervaringen te delen door middel van deze vragenlijst helpt u verbeterpunten voor de beweegroute en het ontmoetingscentrum in kaart te brengen. Uw antwoorden zullen bijdragen aan het verbeteren van de kwaliteit van Aduard.

Hier komt een afbeelding van de plattegrond van de beweegroute en het ontmoetingscentrum.

Mogen wij u daarover een aantal vragen stellen?

DEMOGRAFISCHE VRAGEN

In dit onderdeel worden vragen gesteld over uw persoonlijke situatie.

1. Wat is uw geboortjaar?

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

2. Wat is uw geslacht?

- ☐ Vrouw
- ☐ Man
- ☐ Anders, namelijk:

3. Wat is uw woonsituatie?

- ☐ Met een partner/ echtgenoot of echtgenote;
- ☐ Met een andere volwassene/ andere volwassenen;
- ☐ Ik woon niet meer samen met een partner, maar heb wel een duurzame relatie;
- ☐ Ik woon alleen;
- ☐ Anders, namelijk:

BEKENDHEID

In dit onderdeel worden vragen gesteld over de bekendheid beweegroute en het ontmoetingscentrum in Aduard.

4. Bent u bekend met de beweegroute en het ontmoetingscentrum?

- ☐ Ja
- ☐ Nee → welke manier had u op de hoogte gebracht willen worden?
 - ☐ Via het gezondheidscentrum (huisarts, fysiotherapeut, etc.);
 - ☐ Via de lokale krant;
 - ☐ Via sociale media (Facebook, Instagram, Twitter, etc.);
 - ☐ Via familie, vrienden of buurtbewoners;
 - ☐ Via een buurthuis (bijv. ontmoetingskerk);
 - ☐ Tijdens een wandeling gezien (bordjes, opbouw en/ of de beweegroute zelf);
 - ☐ Anders, namelijk:

Indien u bij bovenstaande vraag "nee" heeft ingevuld, stopt de vragenlijst hier en hoeft u de volgende vragen niet te beantwoorden.

5. Op welke manier bent u op de hoogte gebracht van de beweegroute en het ontmoetingscentrum?

- ☐ Via het gezondheidscentrum (huisarts, fysiotherapeut, etc.);
- ☐ Via de lokale krant;
- ☐ Via sociale media (Facebook, Instagram, Twitter, etc.);
- ☐ Via familie, vrienden of buurtbewoners;
- ☐ Via een buurthuis (bijv. ontmoetingskerk);
- ☐ Tijdens een wandeling gezien (bordjes, opbouw en/ of de beweegroute zelf);
- ☐ Anders, namelijk:

6. Hoe vaak heeft u in de afgelopen 4 weken gebruik gemaakt van de beweegroute?

- ☐ Meerder keren per dag;
- ☐ Iedere dag;
- ☐ 1 keer per week;
- ☐ Meerder keren per week;
- ☐ 1 keer per 2 weken;
- ☐ 1 keer in de afgelopen 4 weken;
- ☐ Niet.

7. Hoe vaak heeft u in de afgelopen 4 weken gebruik gemaakt van het ontmoetingscentrum?

- ☐ Meerdere keren per dag;
- ☐ Iedere dag;
- ☐ 1 keer per week;
- ☐ Meerder keren per week;
- ☐ 1 keer per 2 weken;
- ☐ 1 keer in de afgelopen 4 weken;
- ☐ Niet.

Pagina 3 van 8

GEBRUIK BEWEEGTOESTELLEN EN ONTMOETINGSCENTRUM

In dit onderdeel worden vragen gesteld over het gebruik van de beweegtoestellen en het ontmoetingscentrum in Aduard.

8. Maakt u gebruik van de beweegtoestellen/ attributen?

- ☐ Ik maak gebruik van alle beweegtoestellen/ attributen;
- ☐ Ik maak geen gebruik van beweegtoestellen/ attributen;
- ☐ Ik maak gebruik van enkele beweegtoestellen/ attributen (indien dit antwoord, beantwoord ook de aanvullende vraag). → Van welk beweegtoestel(len)/ attributen maakt u het meeste gebruik? (Meerdere antwoorden mogelijk)

☐ De houten toestellen op het speelplein in het zand;	☐ De verf stippen/ lader op de grond;
☐ Slalompalen;	☐ Boomstammen;
☐ Keien;	☐ Schommels;
☐ Klimrek met net;	☐ Hink stap sprong;
☐ Touw;	☐ Balansbalk
☐ De bankjes;	

Nog geen afbeelding

Hier komt een afbeelding met een paar beweegtoestellen die op de route liggen.

9. Maakt u gebruik van het ontmoetingscentrum?

- ☐ Ik maak geen gebruik van het ontmoetingscentrum;
- ☐ Ik maak gebruik van het ontmoetingscentrum om koffie/ thee te drinken of iets te eten;
- ☐ Ik maak gebruik van het ontmoetingscentrum om leeftijdsgenoten/ vrienden te ontmoeten;
- ☐ Ik maak gebruik van het ontmoetingscentrum tijdens georganiseerde activiteiten;
- ☐ Ik maak gebruik van het ontmoetingscentrum om naar het toilet te gaan;
- ☐ Ik ga naar de fysiotherapeut in het MFC (ontmoetingscentrum);
- ☐ Ik maak gebruik van het ontmoetingscentrum om andere redenen, namelijk:

BELEMMERENDE FACTOREN

In dit onderdeel worden er vragen gesteld over de belemmerende factoren.

10. Zijn er belemmeringen waardoor u geen gebruik wil of kan maken van de beweegroute? (Meerdere antwoorden mogelijk)

- ☐ Er zijn geen belemmeringen voor mij;
- ☐ Door mijn lichamelijke beperking(en) kan ik geen gebruikmaken van de beweegroute;
- ☐ Door mijn mentale beperking(en) kan ik geen gebruikmaken van de beweegroute;
- ☐ Er zijn voor mij geen geschikte beweegtoestellen aanwezig op de beweegroute;
- ☐ Er worden te weinig activiteiten georganiseerd waar ik aan kan deelnemen;
- ☐ Ik zie geen meerwaarde voor mijn gezondheid en/ of sociale contacten om gebruik te maken van de beweegroute;
- ☐ Ik heb niet voldoende vrije tijd om gebruik te maken van de beweegroute;

Pagina 4 van 8

- ☐ Ik kan geen aansluiting vinden, omdat anderen van mijn doelgroep geen of weinig gebruik maken van de beweegroute;
- ☐ Ik ben niet in staat om alleen naar de beweegroute te gaan;
- ☐ Ik vind het daar te druk;
- ☐ Is slecht bereikbaar voor openbaar vervoer;
- ☐ De beweegroute ligt te ver van mijn huis;
- ☐ Er zijn niet voldoende parkeergelegenheden aanwezig;
- ☐ De paden van de beweegroute zijn niet goed begaanbaar met wandelstok, rollator en/of scootmobiel;
- ☐ Ik voel mij niet veilig bij het gebruik van de beweegroute (denk aan valgevaar, verkeer, etc.);
- ☐ Anders, namelijk:

Aanvullende vraag: welke aanpassingen kunnen ervoor zorgen dat u zonder belemmeringen gebruik kan maken van de beweegroute?

.....

11. Zijn er belemmeringen waardoor u geen gebruik wil of kan maken van het ontmoetingscentrum? (Meerdere antwoorden mogelijk)

- ☐ Er zijn geen belemmeringen voor mij;
- ☐ Er worden weinig activiteiten georganiseerd waar ik aan kan deelnemen;
- ☐ De activiteiten die worden georganiseerd vind ik niet leuk;
- ☐ Ik kan geen aansluiting vinden, omdat anderen van mijn doelgroep geen of weinig gebruik maken van het ontmoetingscentrum;
- ☐ Ik vind het daar te druk;
- ☐ Ik durf niet alleen naar het ontmoetingscentrum te komen;
- ☐ Anders, namelijk:

Aanvullende vraag: welke aanpassingen kunnen ervoor zorgen dat u zonder belemmeringen gebruik kan maken van het ontmoetingscentrum?

.....

AANTREKKELIJKHEID

In dit onderdeel worden uitspraken gedaan over de beweegroute in Aduard.

Geef aan of u het eens bent met de volgende uitspraken:

(Op) de beweegroute ...

	Helemaal niet mee eens	Niet mee eens	Neutraal	Mee eens	Helemaal mee eens	Niet van toepassing
<i>zijn voldoende rustpunten aanwezig (bankjes, etc.)</i>	☐	☐	☐	☐	☐	☐
<i>is voldoende groenvoorziening</i>	☐	☐	☐	☐	☐	☐
<i>zijn voldoende afvalbakken</i>	☐	☐	☐	☐	☐	☐
<i>wordt goed onderhouden</i>	☐	☐	☐	☐	☐	☐
<i>heeft een aantrekkelijke uitstraling</i>	☐	☐	☐	☐	☐	☐
<i>heeft voldoende relevante bebordingen (routewijzers en borden met uitleg over de toestellen)</i>	☐	☐	☐	☐	☐	☐
<i>is er in de avond voldoende verlichting aanwezig</i>	☐	☐	☐	☐	☐	☐
<i>staan er voor mijn doelgroep geschikte beweegtoestellen</i>	☐	☐	☐	☐	☐	☐

BELEVING GEZONDHEID

In dit onderdeel worden uitspraken gedaan over de beweegroute en het ontmoetingscentrum in Aduard.

Geef aan of u het eens bent met de volgende uitspraken:

Sinds ik gebruik maak van de beweegroute en het ontmoetingscentrum...

	Helemaal niet mee eens	Niet mee eens	Neutraal	Mee eens	Helemaal mee eens	Niet van toepassing
voel ik mij gezonder	☐	☐	☐	☐	☐	☐
ben ik meer in beweging	☐	☐	☐	☐	☐	☐
is mijn conditie verbeterd	☐	☐	☐	☐	☐	☐
ga ik vaker naar buiten	☐	☐	☐	☐	☐	☐
heb ik meer plezier om naar buiten te gaan	☐	☐	☐	☐	☐	☐
heb ik minder stress	☐	☐	☐	☐	☐	☐
voel ik mij energiever	☐	☐	☐	☐	☐	☐
heb ik een betere nachtrust	☐	☐	☐	☐	☐	☐
voel ik mij lichamelijk minder stijf	☐	☐	☐	☐	☐	☐
heb ik minder last van mijn medische aandoening(en) (bijv. reuma, spierstijfheid, diabetes mellitus)	☐	☐	☐	☐	☐	☐

BELEVING CONTACT MET ANDEREN

In dit onderdeel worden uitspraken gedaan over de beweegroute en het ontmoetingscentrum.

Geef aan of u het eens bent met de volgende uitspraken:

Sinds ik gebruik maak van de beweegroute en het ontmoetingscentrum...

	Helemaal niet mee eens	Niet mee eens	Neutraal	Mee eens	Helemaal mee eens	Niet van toepassing
heb ik meer onderlinge contacten	☐	☐	☐	☐	☐	☐
heb ik meer zelfvertrouwen gekregen	☐	☐	☐	☐	☐	☐
ben ik gemakkelijker in de omgang met anderen	☐	☐	☐	☐	☐	☐
voel ik mij minder eenzaam	☐	☐	☐	☐	☐	☐
heb ik meer zin om naar buiten te gaan	☐	☐	☐	☐	☐	☐
voel ik mij meer betrokken bij het dorp Aduard	☐	☐	☐	☐	☐	☐
neem ik meer deel aan activiteiten georganiseerd in Aduard	☐	☐	☐	☐	☐	☐

TIPS

12. Heeft u nog een tip welke meegenomen moet worden in de verbetering van de beweegroute en het ontmoetingscentrum in Aduard?

.....

.....

Einde vragenlijst over de beweegroute en het ontmoetingscentrum.

Hartelijk bedankt voor uw medewerking aan dit onderzoek.

Bijlage I: Conceptversie 4.0 evaluatie-instrument

GEBRUIKSAANWIJZING VRAGENLIJST

Instructies invullen

Onderstaande punten zijn belangrijk om te weten wanneer u de vragenlijst gaat invullen.

- Er zijn geen 'goede' of 'foute' antwoorden. Als u twijfelt over het antwoord op een vraag, geef dan het antwoord dat het beste bij u past.
- Probeer niet te lang na te denken over het beantwoorden van de vragen.
- Als u een vraag niet wilt beantwoorden, dan mag u die overslaan.
- De vragenlijst is anoniem en de antwoorden op de vragen worden vertrouwelijk behandeld.
- Door deze vragenlijst in te vullen, gaat u akkoord met het verwerken van de antwoorden.

Online invullen

Als u de vragenlijst online wilt invullen dan vindt u hieronder de instructies.

- Om met de vragenlijst te beginnen gaat u naar [www.....](#) (website online vragenlijst)
- Als u op de website bent, dan kunt u uw inlogcode invullen, deze vindt u in de brief bij deze vragenlijst.

Schriftelijk invullen

Als u de vragenlijst schriftelijk wilt invullen dan vindt u hieronder de instructies.

- Vul de vragenlijst in met een zwarte of blauwe pen.
- Vóór het antwoord van uw keuze kunt u een kruisje in het hokje zetten.
- Heeft u een fout gemaakt? Maak het foute hokje zwart en zet een kruisje in het goede hokje.
- Soms wordt u gevraagd iets op te schrijven. U kunt dan op de stippellijn schrijven.
- Als er gevraagd wordt een cijfer in te vullen, dan is het de bedoeling dat u één cijfer per hokje invult.
- Kruis bij iedere vraag één antwoord aan. Wanneer u meer dan één antwoord mag aankruisen, dan staat dit aangegeven bij de vraag.
- U kunt de vragenlijst terugsturen in de bijgevoegde antwoordenvolp. Op deze envelop hoeft geen postzegel.
- Bent u de antwoordenvolp kwijt? Het retouradres voor de vragenlijst is: (retouradres)

Extra informatie

Als u moeite heeft met het invullen van de vragenlijst en/of geïnteresseerd bent in het verloop van het onderzoek, dan kunt u de onderstaande punten doorlezen.

- Als u de vragenlijst niet zelf kunt invullen, kunt u iemand vragen om u te helpen.
- Heeft u vragen of ondersteuning nodig bij het invullen? Bel of e-mail ons! Tel: Mailadres:
- Mocht u geïnteresseerd zijn in de uitkomsten en/of het verloop van dit onderzoek, stuur dan een mail naar (mailadres contactpersoon Gemeente Westerkwartier).

Pagina 1 van 8

EVALUATIE-INSTRUMENT BEWEEGRROUTE ADUARD

INLEIDING

Deze vragenlijst gaat over de beweeegroute met ontmoetingscentrum in Aduard. Deze beweeegroute is te vinden rondom MFC De Meeden, adres: **Burgemeester van Barneveldweg 23, 9831 RD Aduard**. MFC De Meeden is daarbij het ontmoetingscentrum waar inwoners van Aduard kunnen samenkomen voor activiteiten of om andere mensen te ontmoeten. Het project GO! Aduard, vanuit de organisatie GO! Noord Nederland, heeft in samenwerking met de dorpsbelangen van Aduard de plannen voor de beweeegroute met ontmoetingscentrum in uitvoering gebracht.

Door uw mening en ervaringen te delen helpt u verbeterpunten voor de beweeegroute en het ontmoetingscentrum in kaart te brengen.

We verzoeken u vriendelijke daarom onderstaande vragen te beantwoorden.

Het lijken veel vragen, maar als u niet te lang nadenkt over de antwoorden, duurt het ongeveer 10 minuten om in te vullen.

Nog geen afbeelding

Hier komt een afbeelding van de plattegrond van de beweeegroute en het ontmoetingscentrum.

ALGEMENE VRAGEN

In dit onderdeel worden vragen gesteld over uw persoonlijke situatie.

1. Wat is uw geboortjaar?

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

2. Wat is uw geslacht?

- ☐ Vrouw
- ☐ Man
- ☐ Anders, namelijk:

3. Wat is uw woonsituatie?

- ☐ Met een partner / echtgenoot of echtgenote;
- ☐ Met een andere volwassene / andere volwassenen;
- ☐ Ik woon niet meer samen met een partner, maar heb wel een duurzame relatie;
- ☐ Ik woon alleen;
- ☐ Anders, namelijk:

Pagina 2 van 8

BEKENDHEID BEWEEGRROUTE EN ONTMOETINGSCENTRUM

In dit onderdeel worden vragen gesteld over de bekendheid van de beweegroute en het ontmoetingscentrum in Aduard.

4. Bent u bekend met de beweegroute en het ontmoetingscentrum?

- ☐ Ja
- ☐ Nee → Op welke wijze had u op de hoogte gebracht willen worden?
 - ☐ Via het gezondheidscentrum (bijvoorbeeld: huisarts of fysiotherapeut);
 - ☐ Via de lokale krant;
 - ☐ Via sociale media (bijvoorbeeld: Facebook, Instagram of Twitter);
 - ☐ Via familie, vrienden of buurtbewoners;
 - ☐ Via een buurthuis of ontmoetingskerk;
 - ☐ Tijdens een wandeling gezien (bordjes of de beweegroute zelf);
 - ☐ Anders, namelijk:

Indien u bij bovenstaande vraag "Nee" heeft ingevuld, stopt de vragenlijst hier en hoeft u de volgende vragen niet te beantwoorden.

5. Op welke wijze bent u op de hoogte gebracht van de beweegroute en het ontmoetingscentrum?

- ☐ Via het gezondheidscentrum (bijvoorbeeld: huisarts of fysiotherapeut);
- ☐ Via de lokale krant;
- ☐ Via sociale media (bijvoorbeeld: Facebook, Instagram of Twitter);
- ☐ Via familie, vrienden of buurtbewoners;
- ☐ Via een buurthuis of ontmoetingskerk;
- ☐ Tijdens een wandeling gezien (bordjes of de beweegroute zelf);
- ☐ Anders, namelijk:

6. Hoe vaak heeft u in de afgelopen 4 weken gebruik gemaakt van de beweegroute?

- ☐ Meerdere keren per dag;
- ☐ Iedere dag;
- ☐ 1 keer per week;
- ☐ Meerdere keren per week;
- ☐ 1 keer per 2 weken;
- ☐ 1 keer in de afgelopen 4 weken;
- ☐ Niet.

7. Hoe vaak heeft u in de afgelopen 4 weken gebruik gemaakt van het ontmoetingscentrum?

- ☐ Meerdere keren per dag;
- ☐ Iedere dag;
- ☐ 1 keer per week;
- ☐ Meerdere keren per week;
- ☐ 1 keer per 2 weken;
- ☐ 1 keer in de afgelopen 4 weken;
- ☐ Niet.

GEbruik BEWEEGTOESTELLEN EN ONTMOETINGSCENTRUM

In dit onderdeel worden vragen gesteld over het gebruik van de beweegtoestellen en het ontmoetingscentrum in Aduard.

8. Maakt u gebruik van de beweegtoestellen?

- ☐ Ik maak gebruik van alle beweegtoestellen;
- ☐ Ik maak geen gebruik van beweegtoestellen;
- ☐ Ik maak gebruik van enkele beweegtoestellen.

Van welk(e) beweegtoestel(len) maakt u het meeste gebruik? (Meerdere antwoorden mogelijk)

☐ De houten toestellen op het speelflein in het zand;	☐ De verf stippen/ladder/slangen op de grond;
☐ Slalompalen;	☐ Boomstammen;
☐ Keien;	☐ Schommels;
☐ Klimrek met net;	☐ Hink stap sprong;
☐ Touw;	☐ Balansbalk.
☐ De bankjes;	

Nog geen afbeelding

Hier komt een afbeelding met een paar beweegtoestellen die op de route liggen.

9. Maakt u gebruik van het ontmoetingscentrum?

(Meerdere antwoorden mogelijk)

- ☐ Ik maak geen gebruik van het ontmoetingscentrum;
- ☐ Ik maak gebruik van het ontmoetingscentrum om koffie/ thee te drinken of iets te eten;
- ☐ Ik maak gebruik van het ontmoetingscentrum om leeftijdsgenoten/ vrienden te ontmoeten;
- ☐ Ik maak gebruik van het ontmoetingscentrum tijdens georganiseerde activiteiten;
- ☐ Ik maak gebruik van het ontmoetingscentrum om naar het toilet te gaan;
- ☐ Ik ga naar de fysiotherapeut in het MFC (ontmoetingscentrum);
- ☐ Ik maak gebruik van het ontmoetingscentrum om andere redenen, namelijk:

BELEMMERENDE FACTOREN

In dit onderdeel worden er vragen gesteld over redenen waardoor u geen gebruik zou kunnen maken van de beweegroute en/ of het ontmoetingscentrum.

10. Zijn er belemmeringen waardoor u geen gebruik wil of kunt? maken van de beweegroute?
(Meerdere antwoorden mogelijk)

- ☐ Er zijn geen belemmeringen voor mij;
- ☐ Door mijn lichamelijke beperking(en) kan ik geen gebruikmaken van de beweegroute;
- ☐ Door mijn mentale beperking(en) kan ik geen gebruikmaken van de beweegroute;
- ☐ Er zijn voor mij geen geschikte beweegtoestellen aanwezig op de beweegroute;
- ☐ Er worden te weinig activiteiten georganiseerd waar ik aan kan deelnemen;
- ☐ Ik zie geen meerwaarde voor mijn gezondheid en/ of sociale contacten om gebruik te maken van de beweegroute;
- ☐ Ik kan geen aansluiting vinden, omdat anderen van mijn doelgroep geen of weinig gebruik maken van de beweegroute;
- ☐ Ik ben niet in staat om alleen naar de beweegroute te gaan;
- ☐ Ik vind het daar te druk;
- ☐ De beweegroute is slecht bereikbaar met het openbaar vervoer;
- ☐ De beweegroute ligt te ver van mijn huis;
- ☐ Er zijn niet voldoende parkeergelegenheden aanwezig;
- ☐ De paden van de beweegroute zijn niet goed begaanbaar met de wandelstok, rollator en/ of scootmobiel;
- ☐ Ik voel mij niet veilig bij het gebruik van de beweegroute (denk aan valgevaar of verkeer);
- ☐ Anders, namelijk:

Aanvullende vraag: welke aanpassingen kunnen ervoor zorgen dat u zonder belemmeringen gebruik kunt maken van de beweegroute?

.....

11. Zijn er belemmeringen waardoor u geen gebruik wil of kunt maken van het ontmoetingscentrum?
(Meerdere antwoorden mogelijk)

- ☐ Er zijn geen belemmeringen voor mij;
- ☐ Er worden weinig activiteiten georganiseerd waar ik aan kan deelnemen;
- ☐ De activiteiten die worden georganiseerd vind ik niet leuk;
- ☐ Ik kan geen aansluiting vinden, omdat anderen van mijn doelgroep geen of weinig gebruik maken van het ontmoetingscentrum;
- ☐ Ik vind het daar te druk;
- ☐ Ik durf niet alleen naar het ontmoetingscentrum te komen;
- ☐ Anders, namelijk:

Aanvullende vraag: welke aanpassingen kunnen ervoor zorgen dat u zonder belemmeringen gebruik kunt maken van het ontmoetingscentrum?

.....

AANTREKKELIJKHEID

In dit onderdeel worden uitspraken gedaan over de aantrekkelijkheid van de beweegroute in Aduard.

Geef aan of u het eens bent met de volgende uitspraken:

(Op) de beweegroute ...

	Helemaal niet mee eens	Niet mee eens	Neutraal	Mee eens	Helemaal mee eens	Niet van toepassing
<i>zijn voldoende rustpunten aanwezig. (bijvoorbeeld: bankjes)</i>	☐	☐	☐	☐	☐	☐
<i>is voldoende groen aanwezig.</i>	☐	☐	☐	☐	☐	☐
<i>zijn voldoende afvalbakken.</i>	☐	☐	☐	☐	☐	☐
<i>wordt goed onderhouden.</i>	☐	☐	☐	☐	☐	☐
<i>heeft een aantrekkelijke uitstraling.</i>	☐	☐	☐	☐	☐	☐
<i>heeft voldoende relevante bebordingen. (routewijzers en borden met uitleg over de toestellen)</i>	☐	☐	☐	☐	☐	☐
<i>is er in de avond voldoende verlichting aanwezig.</i>	☐	☐	☐	☐	☐	☐
<i>staan er voor mijn doelgroep geschikte beweegtoestellen.</i>	☐	☐	☐	☐	☐	☐

BELEVING GEZONDHEID

In dit onderdeel worden uitspraken gedaan over de beleving van uw gezondheid sinds u gebruik maakt van de beweegroute en het ontmoetingscentrum in Aduard.

Geef aan of u het eens bent met de volgende uitspraken:

Sinds ik gebruik maak van de beweegroute en het ontmoetingscentrum...

	Helemaal niet mee eens	Niet mee eens	Neutraal	Mee eens	Helemaal mee eens	Niet van toepassing
voel ik mij gezonder.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
ben ik meer in beweging.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
is mijn conditie verbeterd.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
ga ik vaker naar buiten.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
heb ik meer plezier om naar buiten te gaan.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
heb ik minder stress.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
voel ik mij energiever.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
heb ik een betere nachtrust.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
voel ik mij lichamelijk minder stijf.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
heb ik minder last van mijn medische aandoening(en). (bijvoorbeeld: reuma, spierstijfheid, diabetes mellitus)	☐	☐	☐	☐	☐	☐

BELEVING CONTACT MET ANDEREN

In dit onderdeel worden uitspraken gedaan over uw beleving van contact met anderen sinds u gebruik maakt van de beweegroute en het ontmoetingscentrum.

Geef aan of u het eens bent met de volgende uitspraken:

Sinds ik gebruik maak van de beweegroute en het ontmoetingscentrum...

	Helemaal niet mee eens	Niet mee eens	Neutraal	Mee eens	Helemaal mee eens	Niet van toepassing
heb ik meer onderlinge contacten	☐	☐	☐	☐	☐	☐
heb ik meer zelfvertrouwen gekregen	☐	☐	☐	☐	☐	☐
ben ik gemakkelijker in de omgang met anderen	☐	☐	☐	☐	☐	☐
voel ik mij minder eenzaam	☐	☐	☐	☐	☐	☐
heb ik meer zin om naar buiten te gaan	☐	☐	☐	☐	☐	☐
voel ik mij meer betrokken bij het dorp Aduard	☐	☐	☐	☐	☐	☐
neem ik meer deel aan activiteiten georganiseerd in Aduard	☐	☐	☐	☐	☐	☐

TIPS

12. Heeft u nog een tip welke meegenomen moet worden in de verbetering van de beweegroute en het ontmoetingscentrum in Aduard?

.....

.....

Dit is het einde van de vragenlijst. Hartelijk dank voor uw deelname aan dit onderzoek.

Bijlage J: Definitieve evaluatie-instrument

GEBRUIKSAANWIJZING VRAGENLIJST

Instructies invullen

Onderstaande punten zijn belangrijk om te weten wanneer u de vragenlijst gaat invullen.

- Er zijn geen 'goede' of 'foute' antwoorden. Als u twijfelt over het antwoord op een vraag, geef dan het antwoord dat het beste bij u past.
- Probeer niet te lang na te denken over het beantwoorden van de vragen.
- Als u een vraag niet wilt beantwoorden, dan mag u die overslaan.
- De vragenlijst is anoniem en de antwoorden op de vragen worden vertrouwelijk behandeld.
- Door deze vragenlijst in te vullen, gaat u akkoord met het verwerken van de antwoorden.

Online invullen

Als u de vragenlijst online wilt invullen dan vindt u hieronder de instructies.

- Om met de vragenlijst te beginnen gaat u naar [www.....](#) (website online vragenlijst)
- Als u op de website bent, dan kunt u uw inlogcode invullen, deze vindt u in de brief bij deze vragenlijst.

Schriftelijk invullen

Als u de vragenlijst schriftelijk wilt invullen dan vindt u hieronder de instructies.

- Vul de vragenlijst in met een zwarte of blauwe pen.
- Vóór het antwoord van uw keuze kunt u een kruisje in het hokje zetten.
- Heeft u een fout gemaakt? Maak het foute hokje zwart en zet een kruisje in het goede hokje.
- Soms wordt u gevraagd iets op te schrijven. U kunt dan op de stippellijn schrijven.
- Als er gevraagd wordt een cijfer in te vullen, dan is het de bedoeling dat u één cijfer per hokje invult.
- Kruis bij iedere vraag één antwoord aan. Wanneer u meer dan één antwoord mag aankruisen, dan staat dit aangegeven bij de vraag.
- U kunt de vragenlijst terugsturen in de bijgevoegde antwoordenvolp. Op deze envelop hoeft geen postzegel.
- Bent u de antwoordenvolp kwijt? Het retouradres voor de vragenlijst is: (retouradres)

Extra informatie

Als u moeite heeft met het invullen van de vragenlijst en/ of geïnteresseerd bent in het verloop van het onderzoek, dan kunt u de onderstaande punten doorlezen.

- Als u de vragenlijst niet zelf kunt invullen, kunt u iemand vragen om u te helpen.
- Heeft u vragen of ondersteuning nodig bij het invullen? Bel of e-mail ons! Tel:
Mailadres:
- Mocht u geïnteresseerd zijn in de uitkomsten en/ of het verloop van dit onderzoek, stuur dan een mail naar (mailadres contactpersoon Gemeente Westerkwartier).

EVALUATIE-INSTRUMENT BEWEEGRROUTE ADUARD – CONCEPT 4.0

INLEIDING

Deze vragenlijst gaat over de beweegroute met ontmoetingscentrum in Aduard. Deze beweegroute is te vinden rondom MFC De Meeden, adres: **Burgemeester van Barneveldweg 23, 9831 RD Aduard**. MFC De Meeden is daarbij het ontmoetingscentrum waar inwoners van Aduard kunnen samenkomen voor activiteiten of om andere mensen te ontmoeten. Het project GO! Aduard, vanuit de organisatie GO! Noord Nederland, heeft in samenwerking met de dorpsbelangen van Aduard de plannen voor de beweegroute met ontmoetingscentrum in uitvoering gebracht.

Door uw mening en ervaringen te delen helpt u verbeterpunten voor de beweegroute en het ontmoetingscentrum in kaart te brengen.

We verzoeken u vriendelijke daarom onderstaande vragen te beantwoorden.

Het lijken veel vragen, maar als u niet te lang nadent over de antwoorden, duurt het ongeveer 10 minuten om in te vullen.

[Nog geen afbeelding](#)

Hier komt een afbeelding van de plattegrond van de beweegroute en het ontmoetingscentrum.

ALGEMENE VRAGEN

In dit onderdeel worden vragen gesteld over uw persoonlijke situatie.

1. Wat is uw geboortjaar?

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

2. Wat is uw geslacht?

- ☐ Vrouw
☐ Man
☐ Anders, namelijk:

3. Wat is uw woonsituatie?

- ☐ Met een partner / echtgenoot of echtgenote;
☐ Met een andere volwassene / andere volwassenen;
☐ Ik woon niet meer samen met een partner, maar heb wel een duurzame relatie;
☐ Ik woon alleen;
☐ Anders, namelijk:

BEKENDHEID BEWEEGRROUTE EN ONTMOETINGSCENTRUM

In dit onderdeel worden vragen gesteld over de bekendheid van de beweegroute en het ontmoetingscentrum in Aduard.

4. Bent u bekend met de beweegroute en het ontmoetingscentrum in Aduard?

- ☐ Ja
- ☐ Nee → Op welke wijze had u op de hoogte gebracht willen worden?
- ☐ Via het gezondheidscentrum (bijvoorbeeld: huisarts of fysiotherapeut);
 - ☐ Via de lokale krant;
 - ☐ Via sociale media (bijvoorbeeld: Facebook, Instagram of Twitter);
 - ☐ Via familie, vrienden of buurtbewoners;
 - ☐ Via een buurthuis of ontmoetingskerk;
 - ☐ Tijdens een wandeling gezien (bordjes of de beweegroute zelf);
 - ☐ Anders, namelijk:

Indien u bij bovenstaande vraag "Nee" heeft ingevuld, stopt de vragenlijst hier en hoeft u de volgende vragen niet te beantwoorden.

5. Op welke wijze bent u op de hoogte gebracht van de beweegroute en het ontmoetingscentrum in Aduard?

- ☐ Via het gezondheidscentrum (bijvoorbeeld: huisarts of fysiotherapeut);
- ☐ Via de lokale krant;
- ☐ Via sociale media (bijvoorbeeld: Facebook, Instagram of Twitter);
- ☐ Via familie, vrienden of buurtbewoners;
- ☐ Via een buurthuis of ontmoetingskerk;
- ☐ Tijdens een wandeling gezien (bordjes of de beweegroute zelf);
- ☐ Anders, namelijk:

6. Hoe vaak heeft u in de afgelopen 4 weken gebruik gemaakt van de beweegroute?

- ☐ Meerdere keren per dag;
- ☐ Iedere dag;
- ☐ 1 keer per week;
- ☐ Meerdere keren per week;
- ☐ 1 keer per 2 weken;
- ☐ 1 keer in de afgelopen 4 weken;
- ☐ Niet.

7. Hoe vaak heeft u in de afgelopen 4 weken gebruik gemaakt van het ontmoetingscentrum?

- ☐ Meerdere keren per dag;
- ☐ Iedere dag;
- ☐ 1 keer per week;
- ☐ Meerdere keren per week;
- ☐ 1 keer per 2 weken;
- ☐ 1 keer in de afgelopen 4 weken;
- ☐ Niet.

Pagina 3 van 8

GEbruik BEWEEGTOESTELLEN EN ONTMOETINGSCENTRUM

In dit onderdeel worden vragen gesteld over het gebruik van de beweegtoestellen die op de beweegroute zijn geplaatst en het bijhorende ontmoetingscentrum in Aduard.

8. Maakt u gebruik van de beweegtoestellen?

- ☐ Ik maak gebruik van alle beweegtoestellen;
- ☐ Ik maak geen gebruik van beweegtoestellen;
- ☐ Ik maak gebruik van enkele beweegtoestellen.

Van welk(e) beweegtoestel(len) maakt u het meeste gebruik? (Meerdere antwoorden mogelijk)

☐ De houten toestellen op het speelveld in het zand;	☐ De verf stippen/ ladder/ slangen op de grond;
☐ Slalompalen;	☐ Boomstammen;
☐ Keien;	☐ Schommels;
☐ Klimrek met net;	☐ Hink stap sprong;
☐ Touw;	☐ Balansbalk.
☐ De bankjes;	

Nog geen afbeelding

Hier komt een afbeelding met een paar beweegtoestellen die op de route liggen.

9. Maakt u gebruik van het ontmoetingscentrum?

(Meerdere antwoorden mogelijk)

- ☐ Nee, ik maak geen gebruik van het ontmoetingscentrum;
- ☐ Ja, ik maak gebruik van:
 - ☐ het ontmoetingscentrum om koffie/ thee te drinken of iets te eten;
 - ☐ het ontmoetingscentrum om leeftijdsgenoten/ vrienden te ontmoeten;
 - ☐ het ontmoetingscentrum tijdens georganiseerde activiteiten;
 - ☐ het ontmoetingscentrum om naar het toilet te gaan;
 - ☐ de fysiotherapeut in het MFC (ontmoetingscentrum);
 - ☐ het ontmoetingscentrum om andere redenen, namelijk:

Pagina 4 van 8

BELEMMERENDE FACTOREN

In dit onderdeel worden er vragen gesteld over redenen waardoor u geen gebruik zou kunnen maken van de beweegroute en/ of het ontmoetingscentrum.

10. Zijn er voor u belemmeringen waardoor u geen gebruik wil of kunt maken van de beweegroute?

- ☐ Nee, er zijn geen belemmeringen voor mij;
☐ Ja, namelijk:

Aanvullende vraag: welke aanpassingen kunnen ervoor zorgen dat u zonder belemmeringen gebruik kunt maken van de beweegroute?

.....
.....

11. Zijn er voor u belemmeringen waardoor u geen gebruik wil of kunt maken van het ontmoetingscentrum?

- ☐ Nee, er zijn geen belemmeringen voor mij;
☐ Ja, namelijk:

Aanvullende vraag: welke aanpassingen kunnen ervoor zorgen dat u zonder belemmeringen gebruik kunt maken van het ontmoetingscentrum?

.....
.....

AANTREKKELIJKHEID

In dit onderdeel worden uitspraken gedaan over de aantrekkelijkheid van de beweegroute in Aduard.

Geef aan of u het eens bent met de volgende uitspraken:

(Op) de beweegroute ...

	Helemaal niet mee eens	Niet mee eens	Neutraal	Mee eens	Helemaal mee eens	Niet van toepassing
<i>zijn voldoende rustpunten aanwezig. (bijvoorbeeld: bankjes)</i>	☐	☐	☐	☐	☐	☐
<i>is voldoende groen aanwezig.</i>	☐	☐	☐	☐	☐	☐
<i>zijn voldoende afvalbakken.</i>	☐	☐	☐	☐	☐	☐
<i>wordt goed onderhouden.</i>	☐	☐	☐	☐	☐	☐
<i>heeft een aantrekkelijke uitstraling.</i>	☐	☐	☐	☐	☐	☐
<i>heeft voldoende relevante bebordingen. (routewijzers en borden met uitleg over de toestellen)</i>	☐	☐	☐	☐	☐	☐
<i>is er in de avond voldoende verlichting aanwezig.</i>	☐	☐	☐	☐	☐	☐
<i>staan er voor mijn doelgroep geschikte beweegtoestellen.</i>	☐	☐	☐	☐	☐	☐

BELEVING GEZONDHEID

In dit onderdeel worden uitspraken gedaan over de beleving van uw gezondheid sinds u gebruik maakt van de beweegroute en het ontmoetingscentrum in Aduard.

Geef aan of u het eens bent met de volgende uitspraken:

Sinds ik gebruik maak van de beweegroute en het ontmoetingscentrum...

	Helemaal niet mee eens	Niet mee eens	Neutraal	Mee eens	Helemaal mee eens	Niet van toepassing
voel ik mij gezonder.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
ben ik meer in beweging.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
is mijn conditie verbeterd.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
ga ik vaker naar buiten.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
heb ik meer plezier om naar buiten te gaan.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
heb ik minder stress.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
voel ik mij energiever.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
heb ik een betere nachtrust.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
voel ik mij lichamelijk minder stijf.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
heb ik minder last van mijn medische aandoening(en). (bijvoorbeeld: reuma, spierstijfheid, diabetes mellitus)	☐	☐	☐	☐	☐	☐

BELEVING CONTACT MET ANDEREN

In dit onderdeel worden uitspraken gedaan over uw beleving van contact met anderen sinds u gebruik maakt van de beweegroute en het ontmoetingscentrum.

Geef aan of u het eens bent met de volgende uitspraken:

Sinds ik gebruik maak van de beweegroute en het ontmoetingscentrum...

	Helemaal niet mee eens	Niet mee eens	Neutraal	Mee eens	Helemaal mee eens	Niet van toepassing
heb ik meer onderlinge contacten	☐	☐	☐	☐	☐	☐
heb ik meer zelfvertrouwen gekregen	☐	☐	☐	☐	☐	☐
ben ik gemakkelijker in de omgang met anderen	☐	☐	☐	☐	☐	☐
voel ik mij minder eenzaam	☐	☐	☐	☐	☐	☐
heb ik meer zin om naar buiten te gaan	☐	☐	☐	☐	☐	☐
voel ik mij meer betrokken bij het dorp Aduard	☐	☐	☐	☐	☐	☐
neem ik meer deel aan activiteiten georganiseerd in Aduard	☐	☐	☐	☐	☐	☐

TIPS

12. Heeft u nog een tip welke meegenomen moet worden in de verbetering van de beweegroute en het ontmoetingscentrum in Aduard?

.....

.....

Dit is het einde van de vragenlijst. Hartelijk dank voor uw deelname aan dit onderzoek.

Bijlage K: Schema zoekproces deskresearch en inhoudsanalyse

Bron	Zoekwoorden	Database	Datum	Aantal hits	Gebruikte resultaten
1.	Outdoor AND Elderly AND Built environment Filters: Laatste 5 jaar, volledige tekst beschikbaar, tijdschriftartikel, wetenschappelijk, public health, English, Nederlands	Windesearch (Pubmed)	09-02-2021	745	(Zandieh, Martinez, Flacke, Jones, & van Maarseveen, 2016) 2 ^e verwijzing: (Zandieh et al., 2016)
2.	Outdoor AND Youth AND Built environment AND Village Filters: Laatste 5 jaar, volledige tekst beschikbaar, wetenschappelijk, public health, English, Nederlands	Windesearch (Pubmed)	09-02-2021	34	(Hinckson et al., 2017)
3.	Zelfstandige wonende ouderen AND dorp AND beweging Filters: Laatste 5 jaar, volledige tekst beschikbaar, wetenschappelijk, public health, English, Nederlands	Windesearch (Springerlink)	09-02-2021	6	(Harkes & Witter, 2016)
4.	survey AND Neighbourhood AND elderly Filters: Volledige tekst beschikbaar, wetenschappelijk, laatste 5 jaar, recreation and sports, English, Nederlands	Windesearch (Wiley online library)	10-04-2021	39	(Johnson, Rodriguez, & Al Snih, 2020, p. 1670)
5.	survey AND Neighbourhood AND elderly Filters: Volledige tekst beschikbaar, wetenschappelijk, laatste 10 jaar, recreation and sports, English, Nederlands	Windesearch (pubmed)	10-04-2021	39	(Portegijs, Sipilä, Viljanen, Rantakokko, & Rantanen, 2016)

					2 ^e verwijzing: (Portegijs et al., 2016, p. 1424)
6.	survey AND elderly AND communication AND evaluation Filters: Volledige tekst beschikbaar, wetenschappelijk, laatste 10 jaar, recreation and sports, English, Nederlands	Windesearch (epiH)	12-04-2021	32	(Yarmohammadi, Mozafar Saadati, Ghaffari, & Ramezankhani, 2019, p. 5) 2^e verwijzing: (Yarmohammadi et al., 2019)
7.	Elderly AND the Netherlands AND approach AND participation AND survey AND evaluation research AND village Filters: Volledige tekst beschikbaar, wetenschappelijk, laatste 10 jaar, sociology & social history, social sciences, nursing, English, Nederlands	Windesearch (Wiley online library)	12-04-2021	64	(Gielsing & Haartsen, 2016)
8.	Ouderen AND moeilijk AND bereikbaar AND benaderen Filters: Volledige tekst beschikbaar, laatste 5 jaar	Windesearch (Springerlink)	12-04-2021	112	(van der Waerden, 2018)
9.	Ouderen AND moeilijk AND bereikbaar AND benaderen	Google Scholar	12-04-2021	120	(Willard & Rietman, 2017)

Bijlage L: Beoordeling bronnen, Level of Evidence

Deelvraag 1: Effectieve benadering ouderen

Artikel 1: hoe bereik je de moeilijk bereikbare ouderen? (van der Waerden, 2018)

1. Wat is onderzocht?

In dit kwalitatieve onderzoek is bij preventieve activiteiten gekeken naar welke elementen bepalend zijn voor het succesvol bereiken van ouderen. Hierbij is gekeken naar ouderen uit drie groepen: ouderen met een laag sociaaleconomische status, ouderen met een klein sociaal netwerk, en oudere migranten, maar in totaliteit gaat het om veel mensen en is er veel gezondheidswinst te behalen.

2. Waarom is het onderzocht?

Het is onderzocht omdat er voor thuiswonende ouderen diverse activiteiten worden georganiseerd om gezond en zelfstandig te blijven, echter maken sommigen hier maar nauwelijks gebruik van. De vraag is eigenlijk wat hieraan te doen is en wat dit vraagt van professionals. De wijze waarop ouderen benaderd worden, zowel bij het attenderen op als bij deelname van een activiteit, is volgens professionals belangrijk, hierdoor valt er meer gezondheidswinst te behalen.

3. Hoe is het onderzocht (d.m.v. welk onderzoeksdesign en waar hoort deze in de level of evidence)?

Het is onderzocht door het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu door RIVM-onderzoeker dr. Sandra van Oostrum. Bij acht preventieve activiteiten is er gekeken naar welke elementen bepalend zijn voor het succesvol bereiken van eerdergenoemde ouderen. Dit is gedaan middels een maatjesproject, beweegprogramma's en migrantenactiviteiten. Hierbij zijn zowel professionals als ouderen geïnterviewd en dit heeft geleid tot diverse aanbevelingen: voor de inhoud en de toegankelijkheid van activiteiten, voor de benadering van ouderen en voor de competenties van hulpverleners. Voor dit onderzoek zijn ouderen gevraagd wat voor hen het beste werkt, hierdoor kan er geconcludeerd worden dat dit onderzoek valt onder Best Practice. Deze vorm van onderzoek staat onderaan de Piramide van Evidence (Sinoo, 2011), dus dit onderzoek heeft een lager bewijskracht. Echter is dit onderzoek zeer geschikt voor het beantwoorden van de deelvraag, omdat het gericht is op juiste doelgroep en het onderzoek in Nederland is.

4. Wat werd er gevonden?

In het artikel wordt er aangegeven dat er voor een groot bereik onder ouderen het belangrijk is dat de manier waarop de doelgroep op preventieve activiteiten worden geattendeerd, bij hen aansluit. Deze kan voor iedere ouderen verschillend zijn en soms zijn er meerdere strategieën nodig. In voorbeelden van activiteiten zijn ouderen via andere ouderen erop gewezen, hebben zij een brief ontvangen van de gemeente of hebben zij erover gelezen in lokale media. Daarnaast zijn ouderen persoonlijk benaderd door middel van een huisbezoek of op plaatsen waar zij samenkomen door (in)formele zorgverleners bijvoorbeeld in een buurthuis of moskee. Enkele ouderen hebben aangegeven dat zij door een verwijzing van de huisarts aan een activiteit zijn gaan deelnemen.

Daarbij komt in dit artikel naar boven dat ouderen veel waarde hechten aan sociaal samenzijn. Ouderen uit deze doelgroep kijken uit naar de gezelligheid en het samenzijn tijdens of na een activiteit. Het sociale aspect verdient volgens professionals en ouderen veel aandacht, hierbij sluit de beweegactiviteit 'Sociaal Vitaal' goed bij aan. Na het bewegen met de trainer wordt er voorlichting gegeven onder het genot van een kopje koffie. De ouderen gaven aan dat zij de deur uit gaan, voor dat koffiemomentje, dit helpt om ouderen te betrekken bij de ontwikkeling van nieuwe activiteiten. Daarnaast wordt er aangegeven dat er bij moeilijk bereikbare ouderen schaamte, taboes en onwetendheid een grote rol speelt. Daarom is het belangrijk om tijdens een gesprek voorzichtig te werk te gaan, oftewel sensitief te communiceren. Als er een vertrouwensband ontstaat, zal de oudere makkelijker een volgende stap zetten.

Tot slot wordt er aangegeven dat er sleutelpersonen ingezet kunnen worden. Sleutelpersonen zijn mensen uit de wijk of gemeenschap die de doelgroep kennen. Volgens professionals zijn sleutelpersonen belangrijk om hen en vrijwilligers in contact te brengen met ouderen die onvoldoende bereikt worden. Op deze manier kan er meegedacht worden over de wijze waarop de doelgroep het best benaderd kan worden.

5. Wat zijn de sterke en zwakke punten van het onderzoek, die in het artikel worden beschreven (discussie)?

Sterke punten	Zwakke punten
Het onderzoek is geschikt voor de oudere doelgroep (65+ jaar).	Het onderzoek behoort tot de laagste Level of Evidence (Best Practice).
Onderzoek vindt plaats in Nederland.	De uitwerking van het onderzoek ontbreekt.
Geeft antwoord op de deelvraag.	
Onderbouwde mening van expertise en de oudere doelgroep.	

6. Wat heb ik eraan in de praktijk?

Voor het verspreiden van het opgestelde evaluatie-instrument zal dit betekenen dat de ouderen benaderd moeten worden via andere ouderen, een brief, een algemene uitnodiging, persoonlijke benadering, plaatsen waar samenkomen mogelijk is of door een verwijzing van de huisarts. Daarnaast zal het voor een groter succes zorgen als het evaluatie-instrument gezamenlijk onder het genot van een kopje koffie kan worden ingevuld. Dit omdat ouderen veel waarde hechten aan de sociale interactie.

Artikel 2: ouderen bereiken en betrekken (Willard & Rietman, 2017)

1. Wat is onderzocht?

Op een werkconferentie (7 december 2017) werden er experts bij elkaar gebracht om samen het proces rondom implementatie van online wijkplatformen in kaart te brengen en daarop te reflecteren. Daarnaast was het doel om netwerkvorming rondom deze thematiek te stimuleren. Bij de werkconferentie werden de knelpunten besproken vanuit de vorige presentatie.

2. Waarom is het onderzocht?

Het Expertisecentrum voor Innovatieve Zorg en Technologie (ElZT) onderzoekt al enkele jaren de implementatie en effecten van online (wijk)platformen voor kwetsbare burgers en ouderen.

3. Hoe is het onderzocht (d.m.v. welk onderzoeksdesign en waar hoort deze in de level of evidence)?

Dit onderzoek valt onder Best Practice, omdat verschillende expert hun mening geven (Sinoo, 2011).

Dit is onderzocht middels een werkconferentie waarbij twee presentaties over de knelpunten werden gehouden, namelijk 1) een toelichting van type online platformen en een uiteenzetting van voorlopige onderzoeksresultaten van het project Mijn Molenberg in Heerlen en 2) een uiteenzetting van de resultaten van interviews met verschillende projectleiders over de implementatie do's en don't's.

Deze knelpunten werden door 2 groepen besproken in een werksessie. Het doel was om oplossingen te bedenken en do's en don'ts met elkaar te delen m.b.t. de implementatie van online wijkplatformen. Deze werden vervolgens met elkaar besproken tijdens een plenaire sessie aan het einde van de werkconferentie.

4. Wat werd er gevonden?

Er zijn vele resultaten gekomen uit verscheidene thema's. Oplossingen ten aanzien van:

- Techniek en digitale vaardigheden: van belang is om een persoon die een minder digitaal vaardige gebruiker is te ondersteunen met het gebruik van het digitale platform.
- Commitment en samenwerking: gemeenten hebben een WMO-taak en verantwoordelijkheid. Een online buurtplatform kan een prima middel zijn om participatie van kwetsbare burgers te stimuleren of de sociale samenhang en wederkerigheid in een buurt of wijk te versterken.
- Inbedding in fysieke wereld (offline/ online): ondersteuning met een digitale tool in plaats van een offline ondersteuning waarbij een digitale tool slechts een hulpmiddel is.

5. Wat zijn de sterke en zwakke punten van het onderzoek, die in het artikel worden beschreven (discussie)?

Sterke punten	Zwakke punten
Gericht op de oudere doelgroep in Nederland.	Het artikel is een expert opinion. Dit valt onder hetzelfde niveau als Best Practice in de Piramide van Evidence.
Gericht op het onderwerp van de deelvraag.	Geen onderbouwing met behulp van literatuur.
Meningen van meerdere experts worden gegeven.	

6. Wat heb ik eraan in de praktijk?

Techniek en vaardigheden: de ouderen ondersteuning bieden bij het invullen van het evaluatie-instrument wanneer deze digitaal aangeboden wordt.

Commitment en samenwerking: de ouderen zullen eerder geneigd zijn te participeren aan het evaluatie-instrument wanneer deze gedurende een gezamenlijke activiteit ingevuld kan worden.

Inbedding in fysieke wereld (offline/ online): telefonische ondersteuning bij vragenlijst een prettig bijkomstigheid kan zijn voor de ouderen.

Artikel 3: citizen science applied to building healthier community environments: advancing the field through shared construct and measurement development (Hinckson et al., 2017)

1. Wat is onderzocht?

Met dit onderzoek worden gemeenschappelijke constructies (Citizen Science) en mogelijke maatregelen onderzocht, welke aan te bevelen zijn voor verschillende impactniveaus voor burgerwetenschappelijk participatief onderzoek gericht op het motiveren van fysieke activiteit.

2. Waarom is het onderzocht?

In veel ontwikkelde landen bewegen de mensen te weinig met als gevolg welvaartsziekten, zoals: hart- en vaatziekten, diabetes en obesitas. Overheden zijn er nog niet in geslaagd om systematisch gedragsonderzoek naar de praktijk te vertalen om fysieke activiteit op bevolkingsniveau te vergroten. Een cruciale stap om dit te bereiken, is het aanpakken van structurele veranderingen in de lokale omgeving om beweging te stimuleren, ongeacht leeftijd, sociaaleconomische status, cultuur of etniciteit.

3. Hoe is het onderzocht (d.m.v. welk onderzoeksdesign en waar hoort deze in de level of evidence)?

Het onderzoek is gedaan door middel van literatuuronderzoek. Doordat het onderzoek meerdere wetenschappelijke artikelen betreft, met verschillende thema's, die met het overkoepelende onderwerp te maken hebben, is het een case control studie. Deze vorm van onderzoek doet staat in het midden van de Piramide van Evidence (Sinoo, 2011). Dat betekent dat het een gedegen onderzoek is. Hetgeen dat het onderzoek nog beter maakt is dat er niet alleen een causaal verband tussen twee variabelen wordt gezocht, maar het onderwerp wordt vanuit meerdere invalshoeken (individueel, interpersoonlijk, milieu en beleid) bekeken.

4. Wat werd er gevonden?

Om de betrokkenheid van Citizen Science te behouden en te versterken, wordt er aangeraden om de leidende principes van participatief onderzoek te volgen, waaronder de volgende activiteiten: de gemeenschap erkennen als een eenheid van identiteit; voortbouwen op sterke punten en middelen binnen de gemeenschap; het faciliteren van samenwerkingsverbanden door middel van open, transparante en respectvolle uitwisseling en discussies gedurende het hele project; integratie van kennis en actie tot wederzijds voordeel van alle partners; een proces van gezamenlijk leren en empowerment bevorderen dat bijdraagt aan het verminderen van sociale ongelijkheden; een cyclisch en iteratief proces gebruiken om ervoor te zorgen dat interventies worden geoptimaliseerd voor de doelgroep of gemeenschap; gezondheid benaderen vanuit zowel positieve als ecologische perspectieven; en de opgedane bevindingen en kennis onder alle partners verspreiden op een manier die gemakkelijk te begrijpen is.

5. Wat zijn de sterke en zwakke punten van het onderzoek, die in het artikel worden beschreven (discussie)?

Sterke punten van het onderzoek zijn:

- ✓ De literatuur wordt gericht opgezocht met zoektermen over een burgerwetenschappelijk participatieproces voor het verbeteren van lichaamsbeweging, onder meer op het gebied van individueel, interpersoonlijk, milieu en beleid.
- ✓ Daarnaast dient de inhoud van de gevonden interventie te worden gedocumenteerd door middel van een procesevaluatie.
- ✓ De maatregelen die in het onderzoek worden beschreven, voldoen aan vier fundamentele principes die specifiek zijn geselecteerd voor opname in burgerwetenschappelijke projecten: haalbaarheid, nauwkeurigheid, correctheid en bruikbaarheid.
- ✓ Bij de keuze van maatregelen wordt rekening gehouden met de potentiële middelen die beschikbaar zijn voor uitkomst- en procesevaluatie.
- ✓ Dit onderzoek is geciteerd in 33 gepubliceerde onderzoeken.

Zwakke punten van het onderzoek zijn:

- ✓ Vanwege de complexiteit van een aantal concepten en de relevantie van culturele contexten, zullen deze voorgestelde maatregelen niet universeel geschikt zijn voor alle studies.
- ✓ Het onderzoek is niet specifiek gericht op de oudere doelgroep van 65 jaar of ouder.

6. Wat heb ik eraan in de praktijk?

Uit dit onderzoek is gekomen dat het van belang is om bij projecten zoals GO! Aduard (een vorm van Citizen Science) de gemeenschap actief te betrekken bij het onderzoek en zo ook de resultaten. Er zal een transparante en respectvolle informatie-uitwisseling plaats moeten vinden in contact met de doelgroep. Bij het verspreiden van het evaluatie-instrument zal dit betekenen dat er vooraf een korte toelichting gegeven zou moeten worden om de gemeenschap op de hoogte te stellen van het doel van het evaluatie-instrument. Daarnaast zou er aangekondigd kunnen worden dat de (relevante) resultaten worden gedeeld, op een manier die gemakkelijk te begrijpen is. Deze interventies zullen het gevoel van empowerment bevorderen bij de doelgroep, waardoor zij meer gemotiveerd raken om deel te nemen aan het evaluatieproces van GO! Aduard.

Deelvraag 2: Geschied evaluatie-instrument

Artikel 3: validity of a single question to assess habitual physical activity of community-dwelling older people (Portegijs, Sipilä, Viljanen, Rantakokko, & Rantanen, 2016)

1. Wat is onderzocht?

Het doel van deze studie is (a) om de validiteit van de SR-PA-schaal (een enkele zelfrapportage) te bepalen ten opzichte van ACC-PA (gemeten d.m.v. een versnellingsmeter) en mobiliteitsvariabelen; (b) om het reactievermogen op verandering te bepalen van de SR-PA-schaal, dat wil zeggen overeenkomstige veranderingen in andere mobiliteitsvariabelen; en (c) om de begrenzing voor categorisatie die eerder zijn gebruikt te vergelijken. Mobiliteit in de levensruimte, korte fysieke conditie en loopproblemen van meer dan 500 m werden gebruikt als mobiliteitsvariabelen.

2. Waarom is het onderzocht?

Het belang van lichamelijke activiteit voor het behoud van gezondheid en functioneren tot op hoge leeftijd is algemeen bekend. Meer lichamelijke activiteit wordt in verband gebracht met grotere mobiliteit in de omgeving, meer fysieke prestaties van de benen en minder mobiliteitsproblemen. Instrumenten die gewone lichamelijke activiteit bij ouderen beoordelen, moeten niet alleen lichaamsbeweging omvatten, maar ook activiteiten met een lagere intensiteit, zoals wandelen en huishoudelijk werk. In het afgelopen decennium is lichamelijke activiteit vaak beoordeeld met behulp van objectieve middelen zoals de ACC-PA. Maar in grote onderzoeken is er nog steeds behoefte aan eenvoudige zelfrapportagemetingen van lichamelijke activiteit (SR-PA) die gevalideerd zijn. Het objectief meten van lichamelijke activiteit vereist specifieke tools en is nogal tijdrovend, aangezien er minimaal 4 dagen aan gegevensverzameling vereist is om variatie in activiteiten weer te geven. Bovendien worden activiteiten zoals fietsen en skiën niet vastgelegd met de meeste instrumenten.

3. Hoe is het onderzocht (d.m.v. welk onderzoeksdesign en waar hoort deze in de level of evidence)?

In het artikel wordt een cross-sectioneel onderzoek beschreven waarbij de SR-PA en ACC-PA worden vergeleken bij een gemeenschap zelfstandig wonende ouderen (75- tot 90- jarige) in centraal Finland. Het onderzoek is een randomised-control trial, want in de testfase wordt er alleen het variabel van beide meetinstrumenten vergeleken. Deze vorm van onderzoeken staat bijna bovenaan de Piramide van Evidence (Sinoo, 2011) heeft dus een hoge bewijskracht, maar niet het hoogste omdat het gebaseerd is op 1 onderzoek.

De SR-PA werd beoordeeld met behulp van een enkele vraag met zeven antwoordopties die de frequentie en intensiteit van veelvoorkomende fysieke activiteiten combineren. De deelnemers werd gevraagd om de beschrijving te kiezen die het beste hun lichamelijke activiteit van de afgelopen 6 maanden weergeeft. De deelnemers werden onderverdeeld in drie groepen lichte, matige en reguliere SR-PA. Vervolgens werden twee sets binaire variabelen gemaakt en tegen elkaar getoetst.

De ACC-PA metingen werden gedaan door de deelnemers een apparaatje (versnellingsmeter) op de rechterheup te laten dragen, welke de lichamelijke activiteit in kaart brengt. Hierbij werd rekening gehouden met incoherenties van de draagtijd bij de deelnemers. Resultaten van beide meetinstrumenten zijn na de testperiode met elkaar vergeleken.

4. Wat werd er gevonden?

Lagere SR-PA was significant geassocieerd met lagere stappentellingen, minder tijd in lichamelijke activiteit met lage en matige intensiteit en meer tijd in zittend gedrag. Significante correlaties werden gevonden tussen SR-PA en ACC-PA variabelen, met de sterkste correlaties gevonden voor stappentellingen, absolute en proportionele tijd in matige intensiteit lichamelijke beweging en proportionele zittende tijd.

Dit onderzoek toont aan dat de zelfrapportage om gewone lichamelijke activiteit te beoordelen een valide en bruikbare zelfrapportagetool is voor epidemiologisch onderzoek bij thuiswonende ouderen. SR-PA correleerde met alle variabelen van mobiliteit en ACC-PA. Afname van SR-PA in de loop van de tijd werd in verband gebracht met afname van de mobiliteit in de leefruimte en de ontwikkeling van een hogere mate van loopproblemen. Belangrijk is dat dit aangeeft dat deze zelfrapportage ook reageert op verandering en dus ook bruikbaar is in vervolgonderzoek.

5. Wat zijn de sterke en zwakke punten van het onderzoek, die in het artikel worden beschreven (discussie)?

Sterke punten van het onderzoek:

- ✓ Er deden veel deelnemers mee aan het onderzoek (174).
- ✓ Er is rekening gehouden met deelnemers die uitvallen binnen de onderzoeksperiode.
- ✓ Pearson-correlatiecoëfficiënten en Kendall's tau tonen eerlijke test-hertest betrouwbaarheid aan.
- ✓ Bij de deelnemers is rekening gehouden met co-morbiditeiten door de groep in mobiliteitscategorieën in te delen.
- ✓ Het artikel is geciteerd in 33 gepubliceerde onderzoeken.

Zwakke punten van het onderzoek:

- ✓ Het onderzoek vond plaats in Finland en niet in Nederland.
- ✓ Het onderzoek is niet gericht op sociale interactie, de bekendheid, het gebruik en de waardering van een beweegroute.

6. Wat heb ik eraan in de praktijk?

De uitkomsten van dit onderzoek bieden inzicht over de validiteit van zelfrapportage bij lichamelijke activiteit. Volgens de onderzoekers binnen het consortium van GO! Aduard is het "effect" van de beweegroute op lichamelijke activiteit niet te meten vanwege de vele metingen en de tijd die daarvoor nodig is om het "effect" in kaart te brengen. Echter dit onderzoek laat zien dat een enkele zelfrapportage vraag ook valide inzicht geeft in "effecten" op lichamelijke activiteit bij ouderen. Met deze inzichten zal het

evaluatie-instrument voor een deel bestaan uit zelfrapportage vragen om toch enige “effectmeting” te verwerken.

Artikel 4: liveable villages: the relationship between volunteering and liveability in the perceptions of rural residents (Gieling & Haartsen, 2016)

1. Wat is onderzocht?

In de Nederlandse beleidswereld wordt steeds meer gedacht dat actief burgerschap de tevredenheid met de leefomgeving positief zal beïnvloeden. Dit artikel daagt deze veronderstelling uit door te onderzoeken of en hoe vrijwilligerswerk in het dorpsleven en individuele percepties van leefbaarheid met elkaar samenhangen. Er wordt onderzocht of een hoog vrijwilligerspercentage daadwerkelijk leidt tot een hogere mate van ervaren leefbaarheid. Daarnaast wordt ook onderzocht of plattelandsbewoners de beschikbaarheid van mogelijkheden om vrijwilligerswerk te doen in het sociale leven in het dorp ervaren als een bepalende factor voor de leefbaarheid, en het belang ervan ten opzichte van andere determinanten van leefbaarheid.

2. Waarom is het onderzocht?

Het leven in Europese dorpen wordt sterk beïnvloed door de demografische processen van vergrijzing, bevolkingskrimp en de emigratie van hoogopgeleiden. Deze processen baren bewoners en beleidsmakers zorgen dat een goede levenskwaliteit op het platteland niet gegarandeerd is. Beleidsmakers gaan er vaak van uit dat de leefbaarheid van een dorp in hoge mate wordt bepaald door actief burgerschap. Op lokaal niveau vertaalt dit zich in het bevorderen van een cultuur van vrijwilligerswerk, zelfredzaamheid en gemeenschapsinitiatieven. Om dit te bereiken verwachten beleidsmakers steeds vaker dat plattelandsbewoners betrokken zijn bij hun leefomgeving en vrijwillig willen deelnemen aan verschillende aspecten van het dorpsleven om hun dorp leefbaar te houden. Veel wetenschappers staan echter sceptisch tegenover de meerwaarde van participatie als modewoord in beleidsvorming en als motor van leefbaarheid in het bijzonder. Studies die de voordelen van vrijwilligerswerk in plattelandsgebieden bespreken, beginnen licht te werpen op enkele van de minder positieve elementen van vrijwilligerswerk, zoals ‘burn-out van vrijwilligers’, ‘vrijwilligerswerk zonder keuze’ en vrijwilligerswerk dat exclusief of ontoegankelijk is voor sommige groepen in een gemeenschap. Als de critici gelijk hebben, zou dit kunnen betekenen dat regeringen zowel de bereidheid van plattelandsbewoners om vrijwilligerswerk te doen als de voordelen van actief worden in het dorpsleven overschatten.

3. Hoe is het onderzocht (d.m.v. welk onderzoeksdesign en waar hoort deze in de level of evidence)?

Voor dit onderzoek is een kwantitatieve benadering gekozen om de relatie tussen vrijwilligerswerk en leefbaarheid in de perceptie van plattelandsbewoners te verhelderen. Aan de hand van hiërarchische regressieanalyses is er eerst nagegaan of plattelandsbewoners de beschikbaarheid van mogelijkheden om vrijwilligerswerk te doen in het dorpsleven ervaren als een determinant van leefbaarheid en hoe belangrijk dit is ten opzichte van andere leefbaarheidsdeterminanten. Ten tweede is er onderzocht of verschillende niveaus van vrijwilligerswerk leiden tot verschillende percepties van leefbaarheid vanuit het perspectief van individuele dorpsbewoners. De kwantitatieve data zijn verzameld door middel van een online enquête op het platteland in de provincie Friesland.

Omdat deze studie gericht is op een enkel onderwerp, de relatie tussen vrijwilligerswerk en leefbaarheid, is dit een casestudie. Deze vorm van onderzoek doen staat bijna onderaan de Piramide van Evidence (Sinoo, 2011), dus heeft het een lage bewijskracht. Echter wordt er vooraf ook literatuuronderzoek om de begrippen en het concept goed te verduidelijken waardoor het onderzoek valide is.

4. Wat werd er gevonden?

Ten eerste werd er ontdekt dat de meest actieve burgers het minst tevreden zijn over de algehele leefbaarheid van hun dorpen en dat niet-deelnemers de hoogste waarde aan leefbaarheid rapporteren. Deze bevinding geeft aan dat de niet-deelnemers het meest tevreden zijn met hun directe leefomgeving zonder actief betrokken te zijn bij een formele dorpsorganisatie. Op individueel niveau, zou actief burgerschap kunnen bijdragen aan tevredenheid met het leven en mogelijk aan ervaren kwaliteit van leven, maar de resultaten laten zien dat de perceptie van de kwaliteit van de leefomgeving niet sterk wordt beïnvloed door een verhoogde participatiegraad. Ten tweede hangt de beschikbaarheid van mogelijkheden om vrijwilligerswerk te doen in het dorpsleven niet samen met de ervaren leefbaarheid. Hoewel de meerderheid van de respondenten op een bepaald niveau actief is in het dorpsleven, lijkt het hebben van ruime mogelijkheden om vrijwilligerswerk te doen geen belangrijke indicator voor een leefbare omgeving. Daarom suggereren de resultaten van dit artikel dat de beschikbaarheid van mogelijkheden om vrijwilligerswerk te doen in de sociale leefbaarheid van dorpen en dat tevredenheid met kansen om vrijwilligerswerk te doen geen significante voorspeller is van de ervaren leefbaarheid.

Daarnaast was er een andere uitkomst uit het onderzoek die niet van waarde was voor het uitgevoerde onderzoek. Echter kan deze bevinding mee worden genomen in de praktijk van GO! Aduard. De meeste respondenten van het onderzoek (de enquête) waren ouderen (gemiddelde leeftijd 55,5 jaar) en hoger opgeleide.

Tot slot werd in het artikel naar voren gebracht dat data verzamelen via online enquêtes significante voordelen heeft dan via andere methoden.

5. Wat zijn de sterke en zwakke punten van het onderzoek, die in het artikel worden beschreven (discussie)?

Sterke punten van het onderzoek:

- ✓ Het onderzoek gaat over participatie in plattelandsgebieden in Nederland, net als Aduard.
- ✓ Binnen het onderzoek is rekening gehouden met meerder niveaus van participeren.
- ✓ Gebruikte begrippen binnen het onderzoek zijn onderbouwd en verduidelijkt door literatuuronderzoek.
- ✓ Het artikel is geciteerd in 24 gepubliceerde onderzoeken.

Zwakke punten van het onderzoek:

- ✓ Het onderzoek is niet specifiek gericht op ouderen.
- ✓ De onderzoeker heeft gebruik gemaakt van onderzoeken (bronnen) die ouder dan 10 jaar zijn in de literatuur studie.
- ✓ Het onderzoek heeft een lage bewijskracht.

6. Wat heb ik eraan in de praktijk?

De uitkomsten van dit onderzoek kan meegenomen worden in de vorm van het evaluatie-instrument. Het invullen van een evaluatie-instrument zal voor de inwoners van Aduard een vrijwillige bijdrage zijn aan het verbeteren van de leefomgeving. Om zo veel mogelijk respondenten te werven, is het daarom goed om het minder vrijwillig te laten lijken dan dat het is. Door middel van bijvoorbeeld een brief van de gemeente waarin de aankondiging van het evaluatie-instrument in staat. Op die manier zullen de inwoners het idee hebben dat het belangrijk is en zullen eerder deelnemen. Daarnaast, de bevinding dat vragenlijsten over het algemeen meer door ouderen worden ingevuld, is positief voor het respondenten aantal. Tot slot heeft dit artikel laten zien dat online data verzamelen, door middel van een evaluatie-instrument, significante voordelen heeft.

Deelvraag 3: Inhoud en vormgeving evaluatie-instrument

Artikel 5: op weg naar seniorvriendelijke woonomgeving (Harkes & Witter, 2016)

1. Wat is onderzocht?

Er is onderzocht wat ouderen nodig hebben om prettig thuis te blijven wonen.

2. Waarom is het onderzocht?

Dit is onderzocht, omdat ouderen graag zo lang mogelijk thuis willen blijven wonen en een comfortabel huis prettig is, maar de woonomgeving is minstens zo belangrijk om zelfstandig te blijven wonen. Wat voor de één nodig is, kan voor de ander minder van belang zijn.

3. Hoe is het onderzocht (d.m.v. welk onderzoeksdesign en waar hoort deze in de level of evidence)?

Het is onderzocht door het Aedes-Actiz Kenniscentrum Wonen-Zorg door Daniëlle Harkes en Yvonne Witter. Zij zijn respectievelijk manager en adviseur bij het Aedes-Actiz Kenniscentrum Wonen-Zorg. Voor dit onderzoek zijn ouderen gevraagd wat zij nodig hebben om prettig thuis te blijven wonen, hierdoor kan er geconcludeerd worden dat dit onderzoek valt onder Best Practice. Deze vorm van onderzoek staat onderaan de Piramide van Evidence (Sinoo, 2011). Echter is dit onderzoek zeer geschikt voor het beantwoorden van de deelvraag, omdat het gericht is op juiste doelgroep en het onderzoek in Nederland is.

4. Wat werd er gevonden?

Er zijn een aantal ouderen gevraagd wat zij vinden dat er nodig is om prettig thuis te blijven wonen. Hieruit is een top 10, in willekeurige volgorde, gekomen van de meest gehoorde antwoorden: voorzieningen in de buurt, (mantel)zorg nabij, woonaanpassingen, veiligheid, goede gezondheid, betere voorlichting, voldoende financiële middelen, betaalbare huisvesting, vervoer en een doel hebben in het leven. Uit dit onderzoek is gebleken dat het voor jong en oud fijn is als er voorzieningen in de buurt zijn, zoals een huisarts, apotheek, winkels, openbaar vervoer en ontmoetingsplekken.

Daarbij wordt er aangegeven dat (toekomstige) senioren steeds vaker nadenken over hun woonwensen. Zo zijn de ouderen niet altijd even goed op de hoogte van de mogelijkheden die er zijn. Er is een toenemende aandacht voor bewustwording, bijvoorbeeld voorlichtingsprojecten om mensen te laten nadenken over hun eigen woonwensen. Ouderen denken dat verhuizen een goede oplossing is, terwijl de ouderen vaak niet eens op de hoogte zijn van wat er binnen hun woonplaats of regio mogelijk is.

Ouderen hechten veel belang aan veiligheid, in en om het huis. Het kennen van mensen in de buurt draagt bij aan het gevoel van veiligheid. Om een woonomgeving geschikt te maken voor ouderen is een goede samenwerking tussen burgers en professionals essentieel, hierdoor kunnen voorzieningen gerealiseerd worden waar ouderen behoeften aan hebben. Een grote uitdaging hierbij is om ervoor dat zorgen dat alle voorzieningen voor alle burgers bereikbaar, toegankelijk en betaalbaar blijven. Echter is dit alleen te realiseren als er een goede samenwerking is, door oog te hebben voor wijken waar weinig

initiatieven en voorzieningen zijn en door kwetsbare burgers te betrekken bij het maken van plannen.

5. Wat zijn de sterke en zwakke punten van het onderzoek, die in het artikel worden beschreven (discussie)?

Sterke punten	Zwakke punten
Het onderzoek is geschikt voor de oudere doelgroep.	Het onderzoek behoort tot de laagste Level of Evidence (Best Practice)
Een kritische blik door resultaten met een andere literatuur te vergelijken.	
Onderzoek geeft antwoord op de deelvraag.	
	Uitwerking onderzoek ontbreekt.

6. Wat heb ik eraan in de praktijk?

Dit onderzoek geeft samengevat veel punten wat ouderen nodig hebben om prettig thuis te blijven wonen. Deze punten zijn belangrijk om mee te nemen in het evaluatie-instrument van de beweegrouten in Aduard. Door deze punten mee te nemen, zal er inzicht gegeven kunnen worden welke vragen er in het evaluatie-instrument genoteerd kunnen worden. Zo is het van belang om in het instrument de volgende punten terug te laten komen: veiligheid, betere voorlichting over beweging en voorziening in het dorp, voorzieningen moeten bereikbaar en toegankelijk.

Artikel 6: older adults' outdoor walking: inequalities in neighbourhood safety, pedestrian infrastructure and aesthetics (Zandieh, Martinez, Flacke, Jones, & van Maarseveen, 2016)

1. Wat is onderzocht?

Het onderzoeken van ongelijkheden in waargenomen buurtveiligheid, voetgangersinfrastructuur en esthetiek in gebieden met hoge versus lage achterstandswijken en hun mogelijke invloeden op ongelijkheden in de mate waarin ouderen buiten wandelen in Birmingham, Verenigd Koninkrijk.

Twee onderzoeksvragen:

- 1) Hoe ongelijk wordt de waargenomen buurtveiligheid, voetganger infrastructuur en esthetiek waargenomen in gebieden met hoge versus lage achterstand?
 - 2) Wat zijn de relaties tussen waargenomen veiligheid in de buurt, voetgangersinfrastructuur, esthetiek en het wandelniveau van oudere bewoners buiten?
- Veiligheid: een veilige buurt biedt minder angst voor criminaliteit door de bouw van omgevingselementen (bijv. straatverlichting of ramen op de begane grond van gebouwen) en een lager vandalisme cijfer.

- Infrastructuur voor voetgangers: verwijst naar verkeers- en bestratingsomstandigheden (bijv. verkeer remmende elementen en onderhoud van bestrating) en voorzieningen (bijv. bankjes) die in de buurt gevestigd zijn. Een goede voetgangersinfrastructuur maakt het lopen comfortabeler door de verkeersrisico's en valrisico's te verminderen, voor voorzieningen te zorgen en omgevingsstressoren (bijv. lawaai) te verminderen.
- Esthetiek: verwijst naar gevoel van schoonheid en visuele verschijning van een buurt. Bijv. of de buurt de bewoners uitnodigt om te gaan wandelen door een aangenaam wandelgebied aan te bieden en te zorgen voor bebouwde en natuurlijke aantrekkelijkheid (bijv. aanwezig van aantrekkelijke bomen).

2. Waarom is het onderzocht?

Wandelen is een belangrijke activiteit om gezond te blijven en zeker bij ouderen. Er komt steeds meer evidentie dat omgeving de mate van buitenlopen beïnvloed bij ouderen. Deze omgevingsfactoren kunnen verdeeld worden micro- (veiligheid, voetgangersinfrastructuur en esthetiek) en macro (buurt bewoningsdichtheid, mix van grondgebruik en connectiviteit van wegen) omgevingsattributen. Veel literatuur is gericht op de zogeheten macro omgevingsattributen terwijl er minder bekend is over de micro omgeving attributen en juist deze makkelijkste te verbeteren zijn.

3. Hoe is het onderzocht (d.m.v. welk onderzoeksdesign en waar hoort deze in de level of evidence)?

Het onderzoek is gedaan middels een mixed method.

Dit onderzoek werd uitgevoerd van juli tot november 2012 met 173 deelnemers (65+ jaar), hierbij is er gebruik gemaakt van GPS-technologie, vragenlijsten en wandelinterviews om gegevens te verzamelen over de waargenomen kenmerken van bebouwde omgeving in de buurt.

GPS-technologie	GPS-technologie werd gebruikt om het niveau van buiten wandelen objectief te meten. Op deze manier werden gegevens over datum, tijd en locatie (x, y) van het buitenlopen van de deelnemers verzameld. Deze technologie leverde nauwkeurige gegevens over tijd en locatie (bijv. parken en straten) van het buiten wandelen. De deelnemers gebruikten het apparaat gedurende een periode van 3 tot 8 dagen, afhankelijk van hun bereid- en beschikbaarheid. Daarbij werd een vragenlijst ingevuld over het gebruik ervan, bijv. of hij/ zij het toestel daadwerkelijk gebruikt hebben en hoeveel dagen hij/ zij het toestel vergat te gebruiken. Het (gemiddelde) niveau van het buiten wandelen (minuten per dag) werkt als volgt berekend: (som van de duur van alles dagelijkse wandelactiviteiten buitenshuis)/ (aantal dagen dat de deelnemer het GPS-apparaat in bruikleen had).
Vragenlijst	De vragenlijst werd ingezet om de waargenomen buurtveiligheid, voetgangersinfrastructuur en esthetiek te meten. Dit werd gedaan door middel van de Neighbourhood Environment Walkability Scale (NEWS). Dit is een papieren vragenlijst met gesloten en open vragen. NEWS-vragen die niet relevant waren voor

	veiligheid, voetgangersinfrastructuur, esthetiek en lopen werden uit de vragenlijst verwijderd.
Wandelinterviews	De wandelinterviews werden ingezet om gegevens te verzamelen over de waargenomen kenmerken van de gebouwde omgeving in de buurt. Voorafgaand aan het interview werden deelnemers geïnformeerd over het doel van het onderzoek. Via de wandelinterviews hebben de deelnemers de mogelijkheid om meer betekenis en details te geven aan hun perceptie van buurtveiligheid, voetgangersinfrastructuur en esthetiek. Hierbij werd gevraagd wat voor hen de bebouwde omgeving ondersteunt, aanmoedigt of ontmoedigt om buiten te wandelen. Het interview duurde tussen de 30 en 60 minuten. Voor de registratie werd gebruik gemaakt van een digitale recorder en een GPS-traceereenheid.

Kwantitatieve analyse: De niveaus van buitenwandelen van de deelnemers werden vergeleken tussen lage- en hoge gebieden door middel van een onafhankelijke t-test. Evenzo werden de waargenomen kenmerken van de gebouwde omgeving kenmerken werden vergeleken per achterstandswijk. Elk regressiemodel werd gecontroleerd voor de interactie tussen de waargenomen omgevingsattribuut en gebiedsdeprivatie. Wanneer de interactie tussen het buurt omgevingsattribuut en gebiedsachterstand gerelateerd was aan het niveau van buitenwandelen, werden de analyses uitgevoerd voor gebieden met lage en hoge achterstand afzonderlijk. In alle regressiemodellen werden ontbrekende gegevens lijstgewijs uitgesloten. Bovendien werden logaritmische transformatie op alle variabelen gebruikt om heteroscedasticiteit te verminderen. Voor alle statistische analyses en een p-waarde < 0.05 werd beschouwd als niveau van significantie.

Kwalitatieve analyse: er werd een deductieve benadering toegepast. Eerst werd er een open codering uitgevoerd, daarna volgens een thematische analysebenadering drie hoofdthema's (veiligheid, voetgangersinfrastructuur en esthetiek) gedefinieerd. Vervolgens werden de codes gekoppeld aan thema's, zodat deze gecategoriseerd werden. Dit totdat er saturatie was opgetreden. De consistentie van de codering is behaald door opnieuw het coderingsproces te herhalen.

Inclusiecriteria deelnemers
- Deelnemers 65 jaar of ouder. - Woonachtig in een lage- of hoge achterstandswijk - In staat om te lopen - Mentaal gezond - Onafhankelijk in dagelijks leven.

4. Wat werd er gevonden?

Het onderzoek toonde aan dat het de kennis over de waargenomen kenmerken van de bebouwde omgeving oudere volwassenen aanmoedigen om buiten te gaan wandelen. Daarbij toonde het aan dat ruimtelijke ongelijkheden in waargenomen buurtveiligheid, aspecten van voetgangersinfrastructuur en esthetiek in hoge- versus lage achterstandswijken van invloed kan zijn op de verschillen in het wandelniveau van de deelnemers. Verbetering van de leefomgeving die leidt tot een positieve perceptie van buurtveiligheid, voetgangersinfrastructuur en esthetiek wordt aangemoedigd.

Tabel 3. Detailinformatie over de deelnemers die kwalitatieve gegevens hebben verstrekt.

Kenmerken van de deelnemers	Walking interview			Vragen met een open einde		
	Laag	High	Totaal	Laag	High	Totaal
Aantal deelnemers	9	10	19	26	26	52
Leeftijd (n): 75 jaar en ouder	5	5	10	16	13	29
65-74 jaar oud	4	5	9	10	13	23
Geslacht (n):						
Heren	2	4	6	6	11	17
Vrouwen	7	6	13	20	15	35
Burgerlijke staat (n):						
In relatie	6	5	11	15	11	26
Single	3	5	8	11	15	26
Etniciteit (n): Wit						
Brits	8	5	13	26	12	38
BME-groepen	1	5	6	0	14	14
Onderwijsniveau (n): GCSE en hoger						
Sub-GCSE	9	2	11	21	9	30
Sub-GCSE	0	8	8	2	13	15
Gezondheidstoestand (n): Goed	9	9	18	24	24	48
Slechte	0	1	1	2	2	4

Noot: Loopinterview: deelnemers die hebben deelgenomen aan een loopinterview, Open vragen = deelnemers die open vragen hebben beantwoord, Laag = steekproef uit gebieden met lage achterstand, Hoog = steekproef uit gebieden met hoge achterstand, Totaal = steekproef uit zowel gebieden met lage als hoge achterstand, n = aantal.

Tabel 4. Kenmerken van de steekproef in gebieden met lage en hoge achterstand en in totaal.

Kenmerken van de deelnemers	Totaal monster			Totaal deeltsteekproef		
	Laag	High	Totaal	Laag	High	Totaal
Aantal deelnemers	93	80	173	35	36	71
Gemiddelde leeftijd van de deelnemers (M (SD))	74.8 (5.82)	73.5 (5.95)	74.2 (5.90)	75.46 (6.09)	73.00 (6.33)	74.2 (6.29)
Leeftijd (n): 75 jaar en ouder	53	43	48	60	50	55
65-74 jaar oud	47	57	52	40	50	45
Geslacht (n):						
Mannen	30	59	43	23	42	32
Vrouwen	70	41	57	77	58	68
Burgerlijke staat (n):						
In relatie	53	53	53	60	44	52
Single	47	47	47	40	56	48
Etniciteit (n): Wit						
Brits	97	41	71	97	47	72
BME-groepen	3	59	29	3	53	28
Onderwijsniveau (n): GCSE en hoger						
Sub-GCSE	80	24	54	86	31	58
Sub-GCSE	10	64	35	6	58	32
Gezondheidstoestand (n): Goed	93	92	92	94	92	94
Slechte	6	8	7	6	8	7

Noot: Totale steekproef = de hele steekproef die voor de kwantitatieve studie is gebruikt, Totale deeltsteekproef = de hele steekproef die voor de kwalitatieve studie is gebruikt (zowel de steekproef voor de wandelgesprekken als de steekproef die open vragen in de vragenlijst heeft ingevuld), Laag = steekproef uit gebieden met lage achterstand, Hoog = steekproef uit gebieden met hoge achterstand, Totaal = steekproef uit zowel gebieden met lage als hoge achterstand, M = gemiddelde, SD = standaardafwijking.

5. Wat zijn de sterke en zwakke punten van het onderzoek, die in het artikel worden beschreven (discussie)?

Sterke punten	Zwakke punten
Het onderzoek is geschikt voor de oudere doelgroep (65+ jaar).	Ze willen erg veel onderzoeken.
Onderbouwing met literatuur.	Selectie bias: voor het interview moesten mensen Engels spreken.
Gestandaardiseerde methode om gebieden uit te kiezen.	Bij de kwalitatieve analyse is het niet duidelijk wanneer de data gesatureerd is. Ook is het niet duidelijk met hoeveel mensen de interviews gecodeerd zijn.
Keuze voor GPS en het type.	Niet geblindeerd onderzoek.
Gestandaardiseerde vragenlijst NEWS.	Zelf vragen aan de vragenlijst toegevoegd (NEWS).
Dit artikel is geciteerd in 43 gepubliceerde onderzoeken.	Uitval van deelnemers is niet vermeld.
	Geen objectieve studie.
	Deelnemers zijn niet representatief voor alle andere (bijv. Deelnemers met een slechte gezondheid).

6. Wat heb ik eraan in de praktijk?

Dit onderzoek geeft inzicht in de micro omgevingsattributen, zoals veiligheid, voetgangersinfrastructuur en esthetiek. Deze attributen zijn van belang om mee te nemen in het evaluatie-instrument van de beweegroute in Aduard. Met het meenemen van deze attributen in het evaluatie-instrument wordt de veiligheid, infrastructuur en esthetiek in kaart gebracht en zal hier een beeld over gevormd worden. Dit zal leiden tot een verbetering van de leefomgeving. Daarnaast werd er in dit onderzoek aangegeven dat ouderen geïnformeerd werden over het proces van deelname door advertenties te plaatsen en informatiesessies te organiseren in sociale centra.

Artikel 7: life-space mobility in the elderly: current perspectives (Johnson, Rodriguez, & Al Snih, 2020)

1. Wat is onderzocht?

Life-space mobility (LSM) is een concept dat de beoordeling mogelijk maakt van patronen van functionele mobiliteit in de tijd. Daarbij welke omgevings- en sociale factoren van invloed zijn op hoe mensen hun dagelijks leven lijden. Er zijn verschillende instrumenten ontwikkeld om LSM te meten. Sinds de introductie van het concept in 1985 is er een exponentiële groei geweest in het gebruik van LSM-meetinstrumenten in onderzoeken bij ouderen. Als reactie op het toegenomen aantal publicaties, hebben de onderzoekers een narratieve beoordeling uitgevoerd.

2. Waarom is het onderzocht?

Ten eerste om een samenvatting te geven van de artikelen die de validatie van het LSA-instrument van de University of Alabama in Birmingham hebben beoordeeld, het meest gebruikte instrument om LSM bij oudere volwassenen te beoordelen. Ten tweede om een samenvatting te geven van de onderzoeksartikelen die LSM als onafhankelijk of uitkomstvariabele hebben onderzocht.

3. Hoe is het onderzocht (d.m.v. welk onderzoeksdesign en waar hoort deze in de level of evidence)?

Dit onderzoek is een systematic review, bovenaan de Piramide van Evidence (Sinoo, 2011), dus een artikel met de hoogste bewijskracht. Voor deze review is in overleg met een medische bibliothecaris een zoekstrategie ontworpen om de review-doelstellingen te beoordelen. Er zijn artikelen geselecteerd als ze in de afgelopen 20 jaar (januari 2000 tot april 2020) zijn gepubliceerd. Daarnaast waren criteria dat de artikelen in het Engels zijn geschreven, in peer-reviewed literatuur zijn gepubliceerd en LSM als onafhankelijke of uitkomstvariabele zijn opgenomen.

4. Wat werd er gevonden?

Er werden socio-demografische variabelen gevonden zoals oudere leeftijd, vrouwelijk geslacht, lager opleidingsniveau, angst om te vallen, beperkingen bij ADL en IADL, depressieve symptomen, lage fysieke activiteit, slechte prestaties in loopsnelheid en spierkracht, slechthoortheid, orale HRQoL en transportproblemen waren geassocieerd met lagere LSM. Verandering in LSM werden voorspeld door valpartijen, ziekenhuisopnames, lage executieve functie, kwetsbaarheid, loopproblemen en taakaanpassing, gewichtsverlies, zwaarlijvigheid, zittend gedrag, gehoorproblemen, perifere adersziekte en verminderde geschatte glomerulaire filtratiesnelheid. Herstel in LSM is gemeld na chirurgie.

LSM blijkt een voorspeller te zijn van cognitieve achteruitgang, ziekenhuisopname, exacerbaties van COPD, valpartijen, mortaliteit, kwaliteit van leven en opname in een verpleeghuis. Uit de bevindingen van deze review blijkt dat LSM-instrumenten onderzoekers en klinici kunnen helpen om zowel de huidige als de toekomstige mobiliteitsstatus van ouderen te beoordelen.

5. Wat zijn de sterke en zwakke punten van het onderzoek, die in het artikel worden beschreven (discussie)?

Sterke punten van het onderzoek zijn:

- ✓ Het is een systematic review, dus een onderzoek met de hoogste level of Evidence.
- ✓ Het onderzoek gaat over meetinstrumenten gericht op ouderen en mobiliteit.
- ✓ In deze review is bij 60 (80%) artikelen het onderzoek uitgevoerd bij thuiswonende ouderen.

Zwakke punten van het onderzoek zijn:

- ✓ Het onderzoek gaat niet specifiek over variabelen die te maken hebben met sociale interactie, de bekendheid, het gebruik en de waardering van een beweegroute.
- ✓ De artikelen die gebruikt zijn voor dit onderzoek zijn in de afgelopen 20 jaar gepubliceerd, daardoor kunnen bepaalde artikelen wat gedateerd zijn.

6. Wat heb ik eraan in de praktijk?

Dit onderzoek geeft samengevat veel indicatoren die de mobiliteit in het dagelijks leven van ouderen beïnvloeden. Deze indicatoren zijn van belang om mee te nemen in het evaluatie-instrument van de beweegroute in Aduard. Met het meenemen van deze indicatoren kunnen ook minder mobiele ouderen hun mening geven over de beweegroute. Na evaluatie is er dan een beeld over de bruikbaarheid van de beweegroute voor de (minder mobiele) ouderen.

Artikel 8: a systematic review of barriers and motivators to physical activity in elderly adult in Iran and worldwide (Yarmohammadi, Mozafar Saadati, Ghaffari, & Ramezankhani, 2019)

1. Wat is onderzocht?

Het doel van deze studie is om systematisch de motivatoren en belemmeringen voor lichamelijke activiteit bij mensen van 60 jaar en ouder in Iran en andere landen te bekijken.

2. Waarom is het onderzocht?

Eenzijds helpt lichamelijke activiteit ouderen om hun kracht en flexibiliteit te verbeteren. Aan de andere kant kunnen ouderen, als gevolg van gezondheidsproblemen en onvoldoende faciliteiten, minder makkelijk of niet zelfstandig benodigde faciliteiten bereiken. Door het stijgende percentage ouderen in ontwikkelingslanden en de lasten van gezondheidszorg en behandelingskosten, heeft het verminderen van de prevalentie van lichamelijke inactiviteit de aandacht gekregen als een belangrijk doel. Bovendien ontwikkelt lichamelijke activiteit, als gedrag, door complexe en dynamische onderlinge relaties tussen individuele, sociale en omgevingsfactoren. Het is belangrijk om het nut te onderstrepen van het gebruik van multidimensionale modellen om lichamelijke activiteit te bestuderen, met name de belemmeringen en motivatoren.

3. Hoe is het onderzocht (d.m.v. welk onderzoeksdesign en waar hoort deze in de level of evidence)?

Het onderzoek is gedaan door literatuuronderzoek te doen naar verschillende wetenschappelijke onderzoeken en artikelen over hetzelfde onderwerp. Dat betekent dat dit artikel een systematic review is,

welke bovenaan de Piramide van Evidence (Sinoo, 2011) staat. Dit onderzoek heeft dus een hoge bewijskracht. Er werden 6 databases doorzocht (PubMed, Embase, Scopus, Web of Science, Magiran en The Scientific Information Database) van 2000 tot november 2017, met als belangrijkste zoektermen: “60 years and older”, “physical activity” of “physical movement” en “motivator”. De kwaliteit van de kwalitatieve onderzoeken is vastgesteld door het gebruik van de National Institute of Clinical Nursing (NICE). De kwaliteit van kwantitatieve onderzoeken is vastgesteld met de Newcastle–Ottawa Quality Assessment Scale (NOS).

4. Wat werd er gevonden?

De belangrijkste belemmeringen waren onder meer fysieke problemen, geen metgezellen hebben en verminderde mobiliteit. De drijfveren waren onder meer het verbeteren van de conditie, de sociale interactie en de geschiktheid van de fysieke omgeving. De belangrijke motivatoren en belemmeringen voor lichamelijke activiteit waren nauwer gerelateerd aan intrapersoonlijke factoren dan aan de interpersoonlijke en omgevingsdomein. De belemmeringen en motivatoren voor lichamelijke activiteit bij ouderen waren niet duidelijk verschillend tussen Iran en andere landen. Daarom zou een algemene strategie kunnen worden ontworpen om lichamelijke activiteit bij ouderen te verbeteren.

Samengevat is er een tabel gemaakt met al deze motivatoren en barrières.

5. Wat zijn de sterke en zwakke punten van het onderzoek, die in het artikel worden beschreven (discussie)?

Sterke punten van het onderzoek:

- ✓ Het literatuuronderzoek is gedaan door twee onderzoekers, welke apart hebben gezocht en de artikelen hebben beoordeeld.
- ✓ De bevindingen van het artikel zijn verenigbaar met wat erin bijna alle landen van de wereld gebeurt, dus ook in Nederland.
- ✓ Het onderzoek is gericht op de doelgroep ouderen en gaat over lichamelijke activiteit.
- ✓ De gevonden literatuur is door middel van passende modellen gecontroleerd op kwaliteit.
- ✓ Het artikel is geciteerd in 16 gepubliceerde onderzoeken.

Zwakke punten van het onderzoek:

- ✓ Het artikel gaat met name over Iran en minder ontwikkelde landen.
- ✓ De artikelen zijn gezocht binnen een tijdsspan van 17 jaar (2000 tot november 2017), sommige onderzoeken kunnen niet meer actueel zijn.

6. Wat heb ik eraan in de praktijk?

De gevonden motivatoren en barrières bij lichamelijke activiteit voor ouderen, die te maken hebben met de beweegroute, kunnen bevraagd worden in het evaluatie-instrument. Voorbeelden hiervan zijn: Of de lichamelijke conditie van de ouderen is verbeterd sinds het plaatsen van de beweegroute (motivator), of er valgevaar is in de beweegroute voor de ouderen (barrière) en/ of de ouderen genoeg zijn geïnformeerd over de beweegroute (barrière en/ of motivator). Al deze punten hebben voor de ouderen te maken met motivatie of barrières om gebruik te gaan maken van de beweegroute.

Artikel 9: citizen science applied to building healthier community environments: advancing the field through shared construct and measurement development (Hinckson et al., 2017)

1. Wat is onderzocht?

Met dit onderzoek worden gemeenschappelijke constructies (Citizen Science) en mogelijke maatregelen onderzocht, welke aan te bevelen zijn voor verschillende impactniveaus voor burgerwetenschappelijk participatief onderzoek gericht op het motiveren van fysieke activiteit.

2. Waarom is het onderzocht?

In veel ontwikkelde landen bewegen de mensen te weinig met als gevolg welvaartsziekten, zoals: hart- en vaatziekten, diabetes en obesitas. Overheden zijn er nog niet in geslaagd om systematisch gedragsonderzoek naar de praktijk te vertalen om fysieke activiteit op bevolkingsniveau te vergroten. Een cruciale stap om dit te bereiken, is het aanpakken van structurele veranderingen in de lokale omgeving om beweging te stimuleren, ongeacht leeftijd, sociaaleconomische status, cultuur of etniciteit.

3. Hoe is het onderzocht (d.m.v. welk onderzoeksdesign en waar hoort deze in de level of evidence)?

Het onderzoek is gedaan door middel van literatuuronderzoek. Doordat het onderzoek meerdere wetenschappelijke artikelen betreft, met verschillende thema's, die met het overkoepelende onderwerp te maken hebben, is het een case control studie. Deze vorm van onderzoek doet staat in het midden van de Piramide van Evidence (Sinoo, 2011). Dat betekent dat het een gedegen onderzoek is. Hetgeen dat het onderzoek nog beter maakt is dat er niet alleen een causaal verband tussen twee variabelen wordt gezocht, maar het onderwerp wordt vanuit meerdere invalshoeken (individueel, interpersoonlijk, milieu en beleid) bekeken.

4. Wat werd er gevonden?

Om de betrokkenheid van Citizen Science te behouden en te versterken, wordt er aangeraden om de leidende principes van participatief onderzoek te volgen, waaronder de volgende activiteiten: de gemeenschap erkennen als een eenheid van identiteit; voortbouwen op sterke punten en middelen binnen de gemeenschap; het faciliteren van samenwerkingsverbanden door middel van open, transparante en respectvolle uitwisseling en discussies gedurende het hele project; integratie van kennis en actie tot wederzijds voordeel van alle partners; een proces van gezamenlijk leren en empowerment bevorderen dat bijdraagt aan het verminderen van sociale ongelijkheden; een cyclisch en iteratief proces gebruiken om ervoor te zorgen dat interventies worden geoptimaliseerd voor de doelgroep of gemeenschap; gezondheid benaderen vanuit zowel positieve als ecologische perspectieven; en de opgedane bevindingen en kennis onder alle partners verspreiden op een manier die gemakkelijk te begrijpen is.

5. Wat zijn de sterke en zwakke punten van het onderzoek, die in het artikel worden beschreven (discussie)?

Sterke punten van het onderzoek zijn:

- ✓ De literatuur wordt gericht opgezocht met zoektermen over een burgerwetenschappelijk participatieproces voor het verbeteren van lichaamsbeweging, onder meer op het gebied van individueel, interpersoonlijk, milieu en beleid.
- ✓ Daarnaast dient de inhoud van de gevonden interventie te worden gedocumenteerd door middel van een procesevaluatie.
- ✓ De maatregelen die in het onderzoek worden beschreven, voldoen aan vier fundamentele principes die specifiek zijn geselecteerd voor opname in burgerwetenschappelijke projecten: haalbaarheid, nauwkeurigheid, correctheid en bruikbaarheid.
- ✓ Bij de keuze van maatregelen wordt rekening gehouden met de potentiële middelen die beschikbaar zijn voor uitkomst- en procesevaluatie.
- ✓ Dit onderzoek is geciteerd in 33 gepubliceerde onderzoeken.

Zwakke punten van het onderzoek zijn:

- ✓ Vanwege de complexiteit van een aantal concepten en de relevantie van culturele contexten, zullen deze voorgestelde maatregelen niet universeel geschikt zijn voor alle studies.
- ✓ Het onderzoek is niet specifiek gericht op de oudere doelgroep van 65 jaar of ouder.

6. Wat heb ik eraan in de praktijk?

Uit dit onderzoek is gekomen dat het van belang is om bij projecten zoals GO! Aduard (een vorm van Citizen Science) de gemeenschap actief te betrekken bij het onderzoek en zo ook de resultaten. Er zal een transparante en respectvolle informatie-uitwisseling plaats moeten vinden in contact met de doelgroep. Bij het verspreiden van het evaluatie-instrument zal dit betekenen dat er vooraf een korte toelichting gegeven zou moeten worden om de gemeenschap op de hoogte te stellen van het doel van het evaluatie-instrument. Daarnaast zou er aangekondigd kunnen worden dat de (relevante) resultaten worden gedeeld, op een manier die gemakkelijk te begrijpen is. Deze interventies zullen het gevoel van empowerment bevorderen bij de doelgroep, waardoor zij meer gemotiveerd raken om deel te nemen aan het evaluatieproces van GO! Aduard.

Bijlage M: Transcriptie digitale interviews

Interview 1

Interviewer (I): Tamara Bronsvoot en Mandy Strooper

Geïnterviewde (R): Vertegenwoordiger Denktank60+ Noord

Datum: 26-04-2021 **Tijd:** 09:45

Locatie: Zwolle (online via Microsoft Teams)

I: Fijn dat u mee wilt werken aan dit interview. Kunt u zichzelf voorstellen?

I: Hoe heet u? Hoe oud bent u? Waar woont u?

R: *Ik ben respondent 1, gepensioneerd, ik ben 65 jaar oud en woon zelfstandig in ... (woonplaats buiten Aduard).*

I: Ah oké. Heeft u de vragenlijst doorgenomen welke verspreid zou gaan worden in Aduard?

R: *Nee, nog niet helemaal. Ik ben in het weekend niet voor werk bezig, maar ik zal hem er even bij pakken. Eén moment, ik lees de vragenlijst even door en als ik ergens tegen aan loop, zal ik jullie vertellen.*

I: Ja, prima. Wat vindt u van de gebruikersaanwijzing van de vragenlijst?

R: *Ja, jullie beginnen met: 'allereerst willen jullie wij u hartelijk bedanken...'. Ik zou dit niet doen, want het kan best zijn dat de mensen de instructie lezen en beginnen aan de vragenlijst en dan denken van joh, dat werkt voor geen meter, ik stop ermee. Dan hebben ze nog niet meegewerkt aan de vragenlijst.*

I: Ohja, ja ja.

R: *Ik zou dit aan het einde van de vragenlijst neerzetten, als zij klaar zijn.*

I: Ja, goede aanvulling, top.

R: *Dus als je een vraag niet beantwoordt, kan je dan wel verder door met de volgende vraag?*

I: Klopt, dit is meer, zodat mensen die hun mening niet willen geven, de vraag niet hoeven te beantwoorden.

R: *Ik zou van tevoren wel even testen of dit zo werkt, want ik merk zelf altijd wel dat als ik een vragenlijst moet invullen en als dat niet heel soepel verloopt, dan denk ik van ja... Ik wil best wat doen, maar ik ga hier niet mee zitten prutsen. Dan moet je maar een betere lijst sturen. Dus ik zou wel even goed testen van tevoren.*

I: Ja, dat is goed.

R: *Jullie zeggen van: 'uw antwoorden op de vragen worden vertrouwelijk behandeld. Dat gaat een beetje te hard voor veel mensen. U hoeft uw naam niet in te vullen'. Ja, nja dat kan zo wel. Ik zou dit zelf iets anders*

formuleren. Iets van: 'de vragenlijst is anoniem en de antwoorden op de vragen worden vertrouwelijk behandeld'.

I: Ja

R: En dan maken jullie gelijk de stap: 'Ga naar www...'. Ik zou zeggen van hier een witregel en dan zeggen van 'om met de vragenlijst te beginnen, gaat u naar www... enzovoort'. Daar zit even een stap tussen. Het is wel een gebruiksaanwijzing, maar dan moet je even meer aandacht aan besteden.

I: Oké, helemaal goed.

R: En dan... Ik zou zeggen: als u op die pagina bent, als u op de website zit, kunt u uw inlogcode invullen en deze inlogcode vindt u in de brief van de vragenlijst. Je moet het iets meer uitschrijven voor mensen. Het is vriendelijker als je er gewoon even een verhaaltje van maakt.

I: Zeker, ja mee eens.

R: En dan... Hebben zij een andere optie, hier zou ik ook even weer iets meer wit tussen laten. 'Als u de vragenlijst schriftelijk wilt invullen, vindt u in het onderstaande, zeg maar, de instructie of zoiets'.

I: Top

R: Ik wou bij die een na laatste bij schriftelijke invullen: 'Als u gevraagd wordt een cijfer in te vullen, dan moet u één cijfer per hokje invullen. Dat vind ik heel onvriendelijk klinken. Ik zou dat anders formuleren en 'moeten' eruit halen. Ik zou zeggen iets van 'wilt u dan één cijfer per hokje invullen?'.

I: Ja, hele goeie.

R: En... 'Kruis bij' dat is ook weer zo'n bevel. Ik zou ook zeggen van: 'Wilt u bij iedere vraag één antwoord aankruisen?'. En ook een beetje van, het is een beetje de toon, want dan bij dat laatste: 'Wanneer u meer dan één antwoord mag aankruisen'. Ik zou dan 'mag' door 'kunt' vervangen.

I: Ja

R: En dan... terugsturen vragenlijst dat kan wel zo. Kijk, hier hebben jullie het wel staan. 'U kunt de vragenlijst terugsturen'. Ja, Ja, nee, verder geen commentaar op dit stuk. Mensen kunnen met de vragenlijst beginnen, als ze dit weten.

I: Goed, fijn, ja. We vinden het heel fijn om te horen van u wat beter kan. Verder is dit een korte inleiding op de vragenlijst waar die over gaat. Vindt u de inleiding duidelijk? Hoort u ons?

R: Ik hoor jullie wel, maar het loopt vast.

I: Dit is het begin van de vragenlijst die gebruikt gaat worden om de beweegroute in Aduard te evalueren.

R: Hier kunnen mensen gewoon invullen als ze erop klikken, dus de hokjes ook? En dat werkt allemaal?

I: Ja, dat zal straks online gemaakt worden. Dit is alleen een voorbeeld.

R: Ja, als mensen dit online invullen als ze bijvoorbeeld geslacht invullen en bij mij dan vrouw als ze dan op hokje vrouw drukt dan is het oké en dan kun je verder?

I: Ja, klopt.

R: Ja, duidelijk.

I: Wat vindt u van de antwoordmogelijkheden? Vindt u deze compleet genoeg of juist te veel?

*R: Nou ja, ik denk. **Het gaat om demografische zaken, volgens mij wel genoeg.***

I: Ziet u nu de vragen over de bekendheid?

R: Ik kan alleen maar bekendheid zien en dan zie ik verder niks, want dan zit er een balk bij mij in het beeld over de vragen heen, dus de vragen bij bekendheid kan ik zo niet lezen.

I: Kunt u zo beter zien?

R: Misschien kan ik beter, want dit gaat toch wel wat moeizaam, merk ik. Ik kan wel even in mijn mail de vragenlijst openen, zodat ik zelf kan kijken en feedback kan geven. Zou dat beter gaan? Dit schiet niet echt op en ik moet echt op tijd stoppen. Jullie willen alle feedback hebben, neem ik aan.

I: Ja, zullen wij de vragenlijst opnieuw naar u toesturen, dan heeft u hem bovenaan de mail staan.

R: Nee, ik kan hem wel terugvinden. Ik zit nu bij, even kijken, ja, bekendheid. In dit onderdeel worden vragen gesteld over de bekendheid beweegroute. 'Bent u bekend met de beweegroute en ontmoetingscentrum?' Nou ja, ik ben hier niet bekend mee, ik, ik, woon niet in Aduard, dus ik kijk van buitenaf en dan zou ik hier 'nee' invullen. Maar als ik in Aduard zou wonen, tsja, dat vind ik heel lastig te beantwoorden van buitenaf.

I: Begrijpelijk.

*R: **Maar voor jullie denk ik wel, als ik probeer in te lezen als zoiets in ons dorp zou zijn, waar zou ik het tegen kunnen komen, dat je wel de opties genoemd hebt in dat rijtje antwoorden.***

I: Oké fijn, ja. Vindt u het ook prettig dat erachter staat dat op het moment dat als u vraag 4 niet in kan vullen, dat u dan eigenlijk met de vragenlijst mag stoppen? Omdat de rest van de vragen dan niet relevant zijn.

R: Nee, precies. Wacht even nu gaat er iets fout, want ik ga terug naar jullie en dan moet ik opnieuw verbinden.

I: Nu gaat het weer goed hoor.

R: Oké, dan ben ik er nog. Ohja, ik pakte de verkeerde sorry, goed.

*R: **En dan, nja, en dan... heb ik 'nee' ingevuld en vervolgens wat gaan we dan doen?***

I: Nou, stel dat u bij vraag 4 'nee' zou hebben ingevuld dan stopt op zich voor de bewoner in Aduard dan de vragenlijst, want op het moment dat u niet bekend bent met de beweegroute dan kunt u ook geen feedback daarover geven.

R: *Ja, maar als jullie nu dit verhaal naar Denktank mensen willen sturen, die zitten net zoals ik, die wonen niet in Aduard, dus de vragenlijst die je naar de mensen in Aduard stuurt die kunnen zij niet invullen, hooguit naar kijken. Is dat de bedoeling?*

I: Ja, het is de bedoeling dat zij de vragen bekijken en op die vragenlijst hebben wij een soort vragenlijst 2 met evaluatievragen op de eerste vragenlijst en daar zouden wij antwoord op willen krijgen.

R: *Dan zou ik bij vraag 6 nog een dingetje toevoegen, waar mensen eventueel een opmerking kunnen maken, want ja misschien is er wel iets bij wat belangrijk is aan informatie waarom zij een van die hokjes ingevuld hebben.*

I: Ja

R: *Je zou dit kunnen overwegen hoor. Je hoeft dit voor mij niet te doen. Ik zou die mogelijkheid daaraan toevoegen. Dat geldt ook voor vraag 7.*

I: Wat voor antwoord zouden mensen willen geven als ze uitleg willen geven?

R: *Nou, opmerkingen of eventuele toelichtingen.*

I: Oké, bedankt voor de aanvulling.

R: *Ja, vraag 9 vind ik wel een hele goede dat jullie daar ook die stippenlijn toegevoegd hebben, want ja zo kun je toch extra informatie krijgen, want we kunnen wel bedenken wat ze gaan doen, maar misschien bedenken we dat ook niet.*

I: Ja, klopt.

R: *Ja, bij vraag 10 hebben jullie ook deze toelichtingsmogelijkheid bijgezet, dat is goed.*

I: Als we nu eens kijken naar de stellingen, wat vindt u van deze vragen?

R: *Ik zou het woord esthetiek voor wat anders veranderen, want ik denk dat de doorsnee inwoner van Aduard niet precies weet wat esthetiek is.*

I: Heeft u misschien een voorstel voor een ander woord?

R: *Ja*

I: Wat zouden wij daar anders neer kunnen zetten?

R: *Nja, ik zal jullie vragen even doorlezen. Als ik naar esthetiek denk, dan denk ik aan de uitstraling, de schoonheid, de vormgeving, wat jullie vragen is van faciliteiten.*

I: Maar ook vragen wij over de uitstraling. Dat bedoelen wij er ook mee.

R: *Ik zou zeggen in dit geval als ik zie wat jullie vragen: aantrekkelijkheid.*

I: Ohja, dat is een goede. En wat vindt u van deze manier van vraagstelling zo in die tabellen?

R: *Sorry, wat zeiden jullie?*

I: Wat vindt u van de manier van vraagstelling in de tabellen?

R: *Die is gewoon helder hoor, zo ben ik het meestal ook gewend. Maar dat is gewoon, dat komt wel duidelijk over. Ik zeg gewoon waar ik over struikel.*

I: Ja, dat is ook helemaal goed.

R: *Beleving gezondheid... Ja, jullie noemen het 'beleving gezondheid' vanuit jullie onderzoeksopzet, vanuit jullie gedachten, wat jullie willen onderzoeken. Maar als ik kijk naar de soort vragen dan gaat het veel meer, dan vragen jullie eigenlijk naar de effecten die dit verhaal heeft op de mensen die het bezoeken. Daar hebben jullie stellingen opgezet en dan zou ik het niet 'beleving gezondheid' noemen, want dat is gewoon een doorvertaalde term vanuit het onderzoek. Als je naar de mensen kijkt dan gaat het vooral om van welke effecten beleven ze ervan? Of hebben ze ervan? Dus ik zou dit ook gewoon vervangen door eventuele effecten of iets anders.*

I: Ja, ja, dat is bij ons ook een discussie punt geweest, omdat effecten meten vanuit onderzoek heel moeilijk kan.

R: *Nee precies, nou ja, effecten is dan niet het goede woord, maar dan moet je iets anders zoeken. Ik zou zeggen van: 'ervaringen'.*

I: Ja, ja, dat vinden wij een goede aanvulling.

R: *Daar moeten jullie wel over nadenken, want het is wel heel subjectief wat je hier vraagt en dit kun je inderdaad niet meten, dus of het feitelijk effect heeft dat weet je niet. Wat je vraagt aan mensen dat is wat zij zelf ervaren en die ervaringen hebben weer invloed op de beleving van gezondheid, maar beleving gezondheid vind ik veraf staan, dus vandaar.*

I: Ja, is goed, duidelijk.

R: *En dat geldt ook voor beleving sociale interactie eigenlijk.*

I: Ja, ja klopt.

R: *Ja eigenlijk, eigenlijk, jullie hebben het uit elkaar gehaald en dat snap ik heel goed. Het gaat hier om het fysieke en om het, zeg maar, het sociale. Eigenlijk zijn het allebei hoofdjes van ervaringen, waarbij je allebei op een onderwerp toespitst en misschien zou je dan beter 'ervaringen met betrekking tot gezondheid en ervaring met betrekking tot onderlinge contacten' kunnen gebruiken.*

I: Ja.

R: *Sociale interactie is niet een woord wat een gemiddelde inwoner van Aduard in de mond neemt.*

I: Dat klopt, daar heeft u helemaal gelijk in.

R: *Belangrijk punt voor jullie. Het is belangrijk om altijd aan te sluiten bij de taal van de doelgroep.*

I: Ja.

R: *Dit geldt ook een beetje voor het woord sociale contacten. Als ik gewoon, zeg maar, als oudje ernaartoe zou gaan, dan zou ik zeggen van goh ik heb meer contact met andere mensen.*

I: Ja, ja.

R: *En ook: 'ik meer motivatie om naar buiten te gaan'. Nou is motivatie niet zo'n vreemd woord, maar het gaat er meer om van, 'ik ga sneller naar buiten, ik heb meer zin om naar buiten te gaan'.*

I: Ja.

I: Wij hebben zojuist de vragenlijst doorgenomen die in Aduard gebruikt gaat worden om de beweegroute met ontmoetingscentrum te evalueren. Wij zouden u nog wat vragen willen stellen over deze vragenlijst. Vindt u de vragen makkelijk te lezen? Begrijpt u deze in 1 keer?

R: *Voor mij zijn de vragen makkelijk te lezen, maar als je voor de doorsnee mensen in Aduard dat voorlegt dan begrijpen ze de vragenlijst zoals die nu ligt echt niet na 1 keer lezen, maar wel denk ik, als je die termen aanpast waarvan ik zei dat je dat moet herformuleren.*

I: Ja, oké top. Vindt u de vragen netjes geformuleerd?

R: *Ik vind de vragen netjes geformuleerd. Bij het lezen van de vragenlijst krijg ik niet het gevoel van potverdorie ik moet van alles en daar heb ik geen zin in, omdat je 65 bent.*

I: Dat is fijn. Gelukkig. Zijn er nog andere onderwerpen die u mist in deze vragenlijst?

R: *Nou, ik denk als ik kijk naar wat jullie vragen dat jullie dan echt wel de belangrijkste punten te pakken hebben, want het is ook wel belangrijk dat jullie het niet ellelang maken. Mensen die wat langzamer zijn, moeten hier ook met een redelijk tijdsbestek doorheen kunnen.*

I: Maar vindt u de vragenlijst ook niet te lang?

R: *Hij is niet te lang, nee, nee.*

I: Mist u nog bepaalde antwoordmogelijkheden bij de vragen?

R: *Ja, ik miste nog er nog een paar, in die zin dat ik bij sommigen dacht, daar zou ik wel een opmerking bij willen maken en dat had ik net al gezegd bij die bepaalde punten.*

I: Ja, klopt. Wat vindt u van de manier waarop de vragen beantwoord moeten worden?

R: *Nou, het is een vrij makkelijk in te vullen vragenlijst, omdat je heel veel met kruisjes af kan en alleen als je dat niet kan, dat je dan kan toelichten dat vind ik wel een mooie vorm en dat valt bij de meeste leeftijdsgenoten, oudere mensen, wel goed, verwacht ik.*

I: Fijn, ja. Hoe lang verwacht u bezig te zijn met het invullen van de vragenlijst?

R: *Nou ja, ik zou deze vragenlijst vrij snel kunnen invullen. Maar als iemand gewoon minder daarin is, minder geschoold is, zou ik zeggen. Dan duurt het wat langer, maar iedereen kan dit binnen een redelijk tijdsbestek doen, volgens mij. En ik vind hem ook niet te lang, dat heb ik net al gezegd.*

I: En aan welk tijdsbestek denkt u dan?

R: *En als ik kijk naar het doel van de vragenlijst, vind ik die duidelijk. Voor mij is het wel duidelijk, maar ik zal nog even kijken of je nog misschien iets kan zeggen waardoor het, want in de inleiding leggen jullie het wel goed uit hè. Ja, 'door uw mening en ervaringen te delen door middel van deze vragenlijst, helpt u de verbeterpunten voor de beweegroute in kaart te brengen', ja. Ja. Ja, nee jullie hebben het doel wel geformuleerd. Ik kan mij voorstellen dat jullie dat stukje gewoon in een volgende alinea zetten door een witregel te plaatsen na het adres. En dat stukje in een ander lettertype te zetten, dan springt het doel er ook echt uit.*

I: Ja, is goed. Lukte het u om uw aandacht erbij te houden toen u de vragenlijst doornam?

R: *Ja, ja, ik kan mijn aandacht er wel bij houden. Dit kan voor andere mensen anders zijn, maar dat lukt natuurlijk een beetje aan hoe iemand fysiek en mentaal nog is, maar ik denk toch dat voor de doorsnee ouderen dat het zo gesteld is dat je wel geïnteresseerd bent. Zeker als jullie die kopjes aanpassen en wat willen ze nou eigenlijk van mij weten. Ja.*

I: Fijn. Heeft u het idee wanneer u de vragenlijst invult dat er daadwerkelijk iets met uw antwoorden wordt gedaan?

R: *Ja, dat hangt heel erg af van de ervaringen die je in het dorp hebt met het invullen van vragenlijst die opgezet zijn en hoe die dan ook ten uitvoer gelegd worden. Als ik hier in mijn eigen dorp het zou invullen, dan zou ik er alle vertrouwen in hebben. Ik weet niet hoe dat ik Aduard is. Ik zou bijna zeggen daar kan je met een vragenlijst niet eens zoveel aan doen. Het is meer de reputatie van de enquêteurs die voor jullie geweest zijn. Die daar vertrouwen beschaamd hebben of juist aangezet hebben van zie je wel als ik mijn stem laat horen, dan wordt er naar mijn geluisterd.*

I: Ja, daar heeft u gelijk in. Daar had ik nog niet eens zo over na gedacht.

R: *Dus ja, dat kunnen jullie ook inschatten. Jullie zijn bij die club geweest en ik denk van ja ik kan in kader van die vragenlijst daar niet zo veel mee, dat heeft gewoon te maken met gevestigde reputatie van de club die iets doet.*

I: Ja, dat is ook zo. Ja. Deze vragenlijst zal vanuit de gemeente verspreid worden en omdat wij de doelgroep binnen Aduard niet mochten overbelasten, hebben wij daar de ouderen daar niet gevraagd.

R: *Ja, de gemeente verspreid. Als de gemeente waar Aduard bij hoort, een betrouwbare gemeente is die luistert naar zijn burgers dan zal ik alle vertrouwen hebben. Als ze gewoon maar wat doen dan zal ik denken dat is de zoveelste lijst die gaat bij het oud papier. Zo simpel is het.*

I: Ja, dat klopt. Heeft u andere aanvullingen die wij nog niet aanbod hebben gebracht in de vragenlijst?

R: *Als ik zo kijk, heb ik verder geen extra dingen, waarvan ik denk goh, die moet je gewoon meenemen.*

I: Oké. Dan hebben wij nog een laatste vraag. Wat zou volgens u de beste manier zijn om de vragenlijst binnen Aduard onder de doelgroep te verspreiden?

R: *De gemeente verspreid, ik weet niet hoeverre. Jullie zijn van de Hanzehogeschool?*

I: Nee, vanuit het Windesheim doen wij het, in Zwolle.

R: *Ah, precies, oké. Ja, ik, hebben jullie ook met de gemeente contact over die vragenlijst?*

I: Ja, hebben wij.

R: *Wat je eventueel nog zou kunnen vragen, maar dan denk ik ook een beetje in het kader van dat het succesvol gaat zijn, bij de gemeente wat zij van tevoren doen bijvoorbeeld met spotjes of posters dat er een onderzoek is, dat er een vragenlijst komt en dat ze daar bijvoorbeeld op aangeven dat ze gewoon de mening van mensen nodig hebben, wordt er ook echt toegesneden op burgers om het echt te doen. Dat zij gewoon heel graag die participatie willen van mensen en dat daarom die vragenlijst komt, dus een soort van poster op hen op te roepen van vul die vragenlijst alstublieft in. Dan kunnen we ook gewoon kijken wat voor middelen wij hebben van wat jullie samen kunnen neerzetten.*

I: Ja oké, wat zouden locaties van de doelgroep zijn waar mensen vaak komen? En zo'n poster ook tegen zullen komen?

R: *Zo'n poster zou ik gewoon ophangen in alle wachtkamers van hulpverleners in Aduard, in het multifunctioneel centrum, misschien bij de kerk als daar een prikbord is. Dat soort instellingen of bijvoorbeeld kleinschalige woonvoorzieningen, daar zou ik het ophangen. Want eigenlijk eerlijk gezegd is de vragenlijst prima, maar ik zou het nooit zo doen als ik de gemeente was. Ik zou gewoon proberen om op plekken waar ouderen samen komen, of in het multifunctioneel centrum of op die beweegplaats gaan zitten en gewoon mensen aanspreken en betrekken. En dan vragen hoe kijken jullie ertegenaan? Zo kun je het beste informatie ophalen om te kijken of dit gewoon werkt. Ja, een vragenlijst is wel een heel makkelijk instrument, wat erin is gedropt, maar je moet maar afwachten wat er terugkomt.*

I: Ja, daar heeft u gelijk in, dat klopt.

R: *Het wordt heel vaak zo gedaan. Het is niet zo dat jullie het niet goed doen, maar ja ik zou bijna zeggen als je de kans hebt, benoem dit soort dingen ook bij de gemeente eventueel als extra mogelijkheid. Want je pakt zo wél alle ouderen, je kunt ze zo uit het bestand trekken, maar ik weet in mijn eigen gemeente en met name hier in het dorp dat het zo vaak is dat een bepaalde doelgroep van de gemeente een vragenlijst krijgt en over het algemeen gaat dit heel goed, maar daaraan gekoppeld zitten altijd bijeenkomsten op plekken waar je ook nog eens een keer samen kan komen en het met elkaar kan bespreken en dat gebeurt hier ook nog te weinig, vind ik. Maar gewoon laagdrempelig aansluiten bij groepen op plekken waar ze zijn. Maar ook sleutelfiguren uit die groepen betrekken dat levert zo verschrikkelijk veel meer op en daar maak je mensen een stukje actiever in. Ook om mensen mee te nemen en eventueel bevindingen te delen.*

I: Ja, daar zijn we het mee eens. Goed om dit zo van u te horen.

R: *Ik hoop dat jullie hiermee verder kunnen. Ik zou zeggen: heel veel succes. Als ik jullie nog ergens mee kan helpen door iets te doen, dan hoor ik het wel.*

I: Ja, helemaal goed. Bedankt voor het deelnemen aan dit interview. Fijne dag nog!

Interview 2

Interviewer (I): Tamara Bronsvoot en Mandy Strooper

Geïnterviewde (R): Vertegenwoordiger Denktank60+ Noord

Datum: 28-04-2021

Tijd: 10:00

Locatie: Almelo/ Dronten (online via Microsoft Teams)

I: Bedankt voor uw deelname aan dit interview, heeft u de vragenlijst kunnen doorlezen?

R: *Ja zeker, ik heb jullie mail gezien.*

I: Mooi, dan kunnen wij gelijk beginnen met het stellen van de vragen van vragenlijst 2. Wat is uw leeftijd?

R: *Mijn leeftijd is 76.*

I: Dat zou ik niet zo zeggen, ik dacht dat u dezelfde leeftijd had als respondent 1.

R: *Haha, nee dat is niet zo.*

I: Werkt u al lang voor de Denktank?

R: *Ja, echt al jaren. Een jaar of 10 al wel hoor, maar ik doe ook andere dingen, ik doe heel veel andere dingen. Ik schrijf ook een boekje over preconceptiezorg en dat is heel wat anders hè, dat is de andere kant van oud, voor de geboorte van baby's. Dus ik doe van alles en nog wat. Ik heb ook 10 kleinkinderen en ja van alles en nog wat eigenlijk.*

I: Mooi.

R: *Ja, maar één van die dingen is dus de Denktank. Ik ben ook voorzitter van de centrale cliëntenraad van de zorggroep hier in de buurt en dat is, nou ja, alle soorten van zorg: thuiszorg, verpleeghuiszorg, enzovoort. Dus dat doe ik ook. Stellen jullie de vragen of moet ik dat zelf doen?*

I: Nee wij stellen de vragen.

R: *Ja is goed.*

I: Woont u ook in de buurt van Groningen?

R: *Nee, ik woon in ... (woonplaats buiten Aduard).*

I: Oké.

R: *Weet je waar dat ligt?*

I: Nee.

R: *Weet je waar ... ligt? Bij ... in de buurt zeg maar.*

I: Ja.

R: *... is waar ze al die punters hebben, bootjes en zo.*

I: Oh ja, klopt ja.

R: *... hoort ook bij onze gemeente, gemeente ..., dus dan weet je ongeveer waar. In de kop van Overijssel, bijna aan het randje van Friesland.*

I: Oh ja, ja. Kent u toevallig het dorp Aduard of bent u er totaal niet bekend mee?

R: *Niet zo erg goed hoor. Nee ik weet waar het ligt, maar als je aan mij vraagt: 'kan je daar de weg vinden?' Dat niet.*

I: Nee oké, oké. Prima.

R: *Dat moet je daar echt familie ofzo hebben hè.*

I: Ja is wel zo.

R: *Dat heb ik daar niet.*

I: Aan het begin van de eerste vragenlijst hebben wij een kort stukje omschreven waarin wij hebben beschreven hoe wij de vragenlijst zouden willen verspreiden. Wat vindt u daarvan?

R: *Ja dat vind ik goed. Vind ik goed als je, ja, zoveel mogelijk op verschillende plekken lijkt mij. Dus in de zorg, in huis aan huis bladen en via de gemeente, dus op allerlei mogelijke manieren lijkt mij. Om echt een goed aantal mensen te hebben. Maar ik vroeg mij wel af van mensen die niet digitaal, mensen kunnen dus wel een aanvragen bij jullie?*

I: Ja.

R: *Ja dat kan wel. Dus mensen kunnen zich ook op een andere manier melden dan? Als ik nou geen computer heb, hoe meld ik mij dan bij jullie?*

I: Dat zou via de telefoon kunnen.

R: *Ja, er staat ook een nummer bij?*

I: Ja, het is het idee dat er een nummer komt. Wij weten natuurlijk dat telefoonnummer nu nog niet, maar dat geven wij door aan de Gemeente.

R: Ja oh dat is goed. Dat is prima, nou ja anders heb je zo'n lijntje niet. Dan moet je toch nog digitaal actief zijn wil je mee kunnen doen.

I: Ja precies. Aan het einde van de gebruiksaanwijzing van de vragenlijst staat ook dat er bij vragen gebeld en gemaïld kan worden met gegevens erbij.

R: Ja dat is goed.

I: Had u eventueel nog tips voor ons, waar wij nog beter op kunnen letten, zodat meer mensen van de doelgroep deze vragenlijst in zouden willen of kunnen vullen?

R: Nou gezien de resultaten van de verkiezingen, ouderen die konden stemmen en die heel erg veel moeite hadden soms met het invullen van één kruisje ergens. Ja het kan niet duidelijk genoeg, het moet zo kort en zo duidelijk mogelijk zodat er geen misverstanden ontstaan, dat mensen denken: 'Oh ik dacht van dit of ik dacht van dat of dat het sus of dat het zo moest.' Dus duidelijk, zodat er geen misverstand meer mogelijk is. Dat mensen iets anders kunnen gaan denken dan de bedoeling van jullie.

I: Ja, goed. Als u kijkt naar de vragen, vind u ze dan makkelijk te lezen? Denkt u dat de ouderen doelgroep de vragen in één keer zullen begrijpen?

R: Ja dat denk ik wel. Wat ik wel vind is dat het veel is. Dat is misschien ook jullie opdracht vanuit de GGD, of niet? Dat je dit allemaal weet.

I: En bedoelt u dan dat er te veel vragen zijn, dat als wij jullie gaan interviewen dat het dan veel van jullie vraagt om in te vullen?

R: Ja nou, te veel vragen ook. Als je er even doorheen scrollt denk je goh wat een boel. Ja dat denk ik niet hoor, maar dat denken misschien andere mensen wel. En ook dingen die mensen misschien niet weten. Met al die categorieën denk je: 'Oh daar heb ik nog nooit van gehoord. Kan dat ook in Aduard?' of 'Hebben wij dat hier ook?' of, nou ja enzovoort, enzovoort. Nou laten we maar kijken, als mensen het niet invullen dan jammer dan.

I: Zou u een voorbeeld kunnen noemen van een categorie wat ze niet kunnen begrijpen?

R: Even kijken hoor. Ja als je zegt van 'sociale contacten'. 'Heb ik meer zelfvertrouwen gekregen'. Nou dat zijn best wel moeilijke vragen. En ook die kop erboven: 'beleving sociale interactie'. Dan kun je ook zeggen van: 'Wat vond u ervan?' ofzo. Dan heb je een eerste beleving. Dat is echt zo'n wetenschappelijke term bijna hè, beleving en sociale interactie. Snap je wat ik bedoel?

I: Ja.

R: Ik vind het prima hoor, want ik heb er geen moeite mee. Maar anderen zullen misschien denken: 'Wat is dat dan? Wat moet ik hier mee?' Wat heeft u eraan gehad of wat heeft u ervan geleerd of wat was het resultaat voor u? Zo iets.

I: Ja.

R: Want dan heb je ook: 'Ik heb meer sociale contacten gekregen. Ik heb meer zelfvertrouwen gekregen. Ik ben gemakkelijker in de omgang met anderen.' Die categorieën die eronder staan is allemaal duidelijk, maar die kop stoot een beetje af.

I: Ja, ja.

R: 'Wat was het resultaat voor mij?' Nou dan horen die dingen die daar onder staan er allemaal bij en of jullie dat dan later in jullie rapport beleving sociale interactie noemen dat is natuurlijk allemaal prima. Dit moet echt gericht zijn op de doelgroep, op die ouderen.

I: Ja.

R: Dan stoot dat al gauw een beetje af: 'Ja wat is dat dan interactie. Nooit van gehoord.'

I: Ja.

R: Het resultaat is hetzelfde hoor, maar je hebt het dan iets anders benoemd.

I: Ja, duidelijk snap ik wel hoor.

R: En verder. Beleving gezondheid, dat is allemaal prima hoor, dat snapt iedereen wel. Even zien hoor, waar hebben wij nog meer dingen dan... Nou die andere dingen vind ik gewoon duidelijk.

I: Zoals het woordje esthetiek, denkt u dat de ouderen dat begrijpen als we kijken naar de eerste stellingen.

R: Even kijken... Ja, ik zie het al. Ja esthetiek is ook een moeilijk woord, dat heb ik net een beetje over het hoofd gezien, is ook moeilijk.

I: Ja. Die moeten wij dan ook makkelijker verwoorden.

R: Misschien uiterlijke kenmerken of hoe zie de omgeving eruit. De omgeving buiten hè? Daar gaat het om.

I: Ja.

R: Groenvoorziening... Ja je noemt dan de openbare ruimte, maar dat is ook weer zo'n moeilijk woord. Wat vindt u van de omgeving? Is Aduard een dorp?

I: Ja. Het is een dorp.

R: Ja? Hoe ziet het dorp eruit bijvoorbeeld. Nou dan krijg je: zijn er voldoende rustpunten, groenvoorziening, enzovoort. Zijn er genoeg beweegtoestellen of is het dorp erop vooruit gegaan? Zo iets.

I: Ja goede aanvulling.

R: Maar dan noemen jullie het later maar esthetiek, dat is allemaal prima. Maar dan heb je een soort vertaalslagje gemaakt naar die mensen toe.

I: Ja ik snap u.

R: Hebben we nog meer van die kopjes? Dan moet ik even kijken. Want ik lees er ook gauw overheen merk ik hoor. Bekendheid is goed. Nou dan hebben we beweegtoestellen. Noemen ze het ook een multifunctioneel centrum wat ze daar hebben? Weet iedereen wat het is?

I: Ik denk als je in Aduard woont dat ze wel weten wat het is, want het MFC is meer het soort sportparkje wat ze daar hebben staan.

R: Oh ja en dat is het multifunctioneel centrum, MFC? Dat noemen ze ook zo?

I: Ja.

R: Dan is het goed hoor, dan weet iedereen dat, dan is het ook gewoon bekend. Belemmerende factoren.... Esthetiek hebben we dan veranderd, beleving gezondheid, sociale interactie hebben wij ook gehad. Ja dan hebben wij vragenlijst 1 op die moeilijke woorden in ieder geval bekeken.

I: Ja, fijn. U zegt dat u de vragenlijst vrij lang vindt?

R: Ja.

I: Heeft u misschien ook een voorstel van: dat zou te veel zijn om te vragen.

R: Bij elke vraag zijn heel veel categorieën aangegeven, bijvoorbeeld: beleving gezondheid, ben ik meer in beweging, is mijn conditie verbeterd. Dat zijn wel allemaal belangrijke punten, ik denk vooral de punten die jullie willen weten.

I: Ja klopt.

R: Misschien moet in de inleiding dat het wel veel vragen zijn, maar dat mensen door de vragenlijst in te vullen goed inzicht geven waar later ook weer wat mee gedaan kan worden. Dat ze dus op deze manier echt bijdragen aan de kwaliteit van Aduard.

I: Ja.

R: Misschien moeten jullie dat een beetje voor zijn: 'Wij willen veel van jullie weten, maar het onderwerp is zo belangrijk dat u door mee te doen bijdraagt aan de kwaliteit van Aduard, dus het is heel belangrijk dat u alles invult.' Dat je ze een soort oppeppertje geeft.

I: Precies, ja. In welk tijdsbestek denkt u dat ze de vragenlijst in kunnen vullen? Een schatting van de tijd.

R: Ik kan het wel in een kwartier of tien minuten misschien wel. Een kwartier ofzo? Wat denken jullie?

I: Wij zaten ook in die richting te denken inderdaad, ja.

R: Want het is niet de bedoeling om er heel lang over na te denken, dus dat kan eigenlijk ook wel snel. Maar je kan niet in de huid van iemand anders kruipen. Maar het duurt ongeveer een kwartier kan je zeggen.

I: Ja, ja fijn. Oké. En de vragen in het algemeen, vind u die netjes geformuleerd?

R: Ja ik vind het prima. Ik vind het echt voor jullie een compliment waard, echt heel goed.

I: Dank u wel.

R: *Hier kan je ook echt wat mee als organisatie. En de insteek moet natuurlijk zijn dat er wat mee gedaan wordt als er aanpassingen uit komen, dingen die anders moeten, dat ze er ook mee aan de slag gaan en mensen ook kunnen zien: er zijn meer bankjes gekomen of er is meer aandacht besteed aan stoepjes waardoor mensen naar buiten kunnen en dat het geen struikelblok is om naar buiten te gaan.*

I: Ja.

R: *Of dat ze ook echt een kopje koffie kunnen gaan drinken enzovoort, enzovoort.*

I: Zeker, klopt. U vond dat de vragenlijst best wel veel informatie bevat. Dat het best wel veel van mensen vraagt. Zijn de onderwerpen die van belang zijn wel benoemd? Of vind u dat er nog iets bij benoemd had kunnen worden? Of iets weglaten?

R: *Nou ik vind het altijd wel leuk als je om een tip vraagt aan het eind. Heeft u nog een tip voor ons? Dan voelen mensen zich ook serieus genomen. 'Ik werd helemaal niet gevraagd om dit of ik zou zelf wel iets willen doen.'*

I: Ja goeie.

R: *Je hoeft niet meer open vragen, want dat is alleen maar veel werk. Maar die tips kan je ook weer gebruiken in jullie rapport hè. Als een soort nabrander wat mensen gemist hebben of nog even kwijt willen. Dat wordt altijd wel op prijs gesteld volgens mij. En daar moet je natuurlijk niet zo veel ruimte voor geven want anders krijg je misschien lappen tekst. Dat is ook niet de bedoeling, maar een paar regeltjes. Heeft u nog een tip voor ons? En dan een hartelijke dank onderaan.*

I: Wat goed ja, daar hadden wij nog niet aan gedacht. Wat vindt u van de manier waarop de vragen beantwoord moeten worden? Met de vele antwoordmogelijkheden en de stellingen.

R: *Ja ik vind het wel goed. De optie niet van toepassing aankruisen... Beleving gezondheid kijk ik nu naar en dan staat er een blokje aan het eind 'niet van toepassing'. 'De optie 'niet van toepassing' aankruisen indien deze stelling niet bij u van toepassing is, maar ook wanneer u verbetering voelde in onderstaande stellingen en de beweegroute hier geen bijdrage aan heeft geleverd.' Dat is een hele moeilijke zin.*

I: Ja.

R: *Maar misschien kan je in plaats van de stellingen ook uitspraken zeggen. Stelling is misschien ook een best wel moeilijk woord. 'Geef aan of u het eens bent met de volgende uitspraken.' Dan kan je verder dat stukje over de optie 'niet van toepassing' weglaten. Die tussenliggende zin hoeft eigenlijk niet. Wat mij betreft.*

I: Ja, dus de optie niet van toepassing?

R: Ja.

I: Oké.

R: Mensen weten wel wat niet van toepassing is.

I: Dus u zegt het vakje niet van toepassing wel laten staan, maar die zin ertussenuit halen?

R: Als het ook helemaal niet aan de orde is van slecht slapen, ik noem maar wat, dan zeg ik niet van toepassing, want ik hoef helemaal niet beter te slapen. Dan kunnen mensen toch hun ei kwijt.

I: Ja.

R: Maar die zin daartussen is veel te ingewikkeld vind ik. Dat is meer een zin voor jullie.

I: Ja, oké.

R: En dan kan je 'sinds dat ik gebruik maak van de beweegroute en het ontmoetingscentrum...' wel iets groter maken of vetdrukken.

I: Ja, ja.

R: Het moet zo simpel mogelijk en al die bijzinnen die voor jullie zijn, die moet je gewoon voor jezelf bewaren en niet aan mensen voorleggen. En ook niet bij zeggen wat niet van toepassing is, want dat weten mensen wel. 'Dat is niet voor mij, dat ik helemaal niet aan de orde.' Bij elk kopje dat jullie die zin hebben staan kan die zin weg.

I: Dank u wel. Mooie aanvulling. Is het voor u duidelijk waar de vragenlijst over gaat en het doel van de vragenlijst, als u de vragenlijst doorleest?

R: Ja, jullie willen dus heel graag dat oudere inwoners van Aduard aan de slag gaan met bewegen en gaan wandelen en met sociale interactie, contact met elkaar. Klopt dat?

I: Ja, klopt. Als u de inleiding van de vragenlijst leest, springt daarbij ook het doel eruit?

R: Even kijken hoor... Ja, lichamelijke activiteit en sociale interactie. Dat zal ik nog wel veranderen qua woordkeuze. 'De beweegroute is gelokaliseerd...', is ook weer zo moeilijk. 'Door uw mening en ervaringen te delen in deze vragenlijst helpt u de beweegroute en ontmoetingscentrum te verbeteren'. De inleiding zouden jullie nog wat simpeler kunnen omschrijven. Dan hebben jullie het iets simpeler, anders heb je een ambtelijke taal en dat zou het kunnen afstoten.

I: Ja, oké, duidelijk. Bedankt dat u het zegt dan kunnen wij het wat makkelijker verwoorden, zodat zij het wat makkelijker begrijpen als het instrument gebruikt gaat worden.

R: Lichamelijke activiteit, zou je kunnen veranderen in 'bewegen', dat snapt iedereen. Dus oefeningen doen en wandelen, dus bewegen. Eigenlijk ga je mensen in beweging brengen door fysiek te bewegen en contact te maken.

I: Mooi, daar gaan wij inderdaad iets mee doen. Toen u de vragenlijst doorlas en invulde, lukte het u om de aandacht erbij te houden?

R: *Ja, hoor. Ja, maar ik ben het gewend om dit te doen, ik kan niet voor iedereen spreken. Als mensen er genoeg belangen in zien en er ook wel aan mee willen doen en het leuk vinden om het in te vullen dan gaan ze ook eerder mee doen. Dus als er eerst een moeilijke pagina komt, met moeilijke woorden dan gaan mensen denken: 'ja, het is wel goed hoor, dat ga ik niet doen'. Dan heb je veel meer mensen die die kant op denken.*

I: Zeker, ja. Heeft u ook het idee dat u voldoende uw mening kan laten horen tijdens het invullen van de vragenlijst?

R: *Ja, ja, dat wel. Het belangrijkste is, dat hebben jullie natuurlijk niet helemaal in de hand. Jullie moeten een eindrapport opleveren, hè? Aan wie rapporteren jullie dan?*

Ik: Eigenlijk aan de gemeente Westerkwartier en GGD Groningen.

R: *Oh ja, het is hartstikke belangrijk en dat moet denk ik ook in jullie rapport komen. Dat er ook daadwerkelijk iets gaat veranderen. Dus als heel veel mensen het gaan invullen, bijv. er moeten meer bankjes komen dan moet er ook echt iets gebeuren in die richting en daarbij moet de doelgroep dan ook echt bij betrokken worden. Het is hartstikke belangrijk dat er iets mee gedaan gaat worden. Mensen hebben gauw het idee van 'ja ik heb van alles laten weten, maar er gebeurt toch niks mee'.*

I: En, zijn er ook aanvullingen in de vragen die ervoor zouden kunnen zorgen dat mensen meer het idee krijgen dat er wat met hun antwoorden wordt gedaan?

R: *Nee, dat is meer de taak van de opdrachtgever hè.*

I: Ja, dat is ook zo.

R: *Ik neem aan dat als wij mensen willen bevragen en een rapport willen dat zij het niet in de onderste van de bureaula laten belanden, maar dat er ook echt iets mee moet gebeuren. Dus misschien moet je ook de mate waarin mensen mee willen doen aan dit soort onderzoeken dat dat ook van belang is voor het resultaat uiteindelijk. Het resultaat is natuurlijk wel dat er onderzoek is gedaan en dat je weet wat mensen ervan vinden, maar op een gegeven moment moet de opdrachtgever de vervolgstap zetten.*

I: Ja, klopt.

R: *Als mensen daar vertrouwen in hebben, dan denken ze: 'Nou, ik heb aangegeven van die bankjes of dat dingen goed gaat of dat er niks meer nodig is', dan hoeven ze niet zoveel meer te doen, maar als er wel duidelijke verbeterpunten zijn, dan moet het ook gebeuren.*

I: En het gevoel van vertrouwen, ligt denk ik meer bij de gemeente hè? Dat kunnen wij denk ik, niet zo 1, 2, 3 in de vragenlijst verbeteren?

R: *Nee, dat kan je niet in de vragenlijst doen, maar als je, ik kijk even naar vraag 10 bijv. 'Zijn er belemmeringen waardoor u geen gebruik wil of kan maken van de beweegroute', nou dan als je er dan dingen zijn die verbeterd moeten worden, bijv. ligt te ver, ik heb geen openbaarvervoer, ik kan niet alleen, weg is daar slecht, geen stoepjes, ik heb geen begeleiding en dan kun je daar natuurlijk wat mee doen.*

I: Zeker, klopt. En vindt u ook bij die vragen, zoals 10 en 11, dat we genoeg antwoordmogelijkheden hebben neergezet? Er staat natuurlijk een hele boel, maar het kan natuurlijk ook dat wij de belangrijkste over het hoofd hebben gezien.

R: *Nou, er staat ook nog 'anders...'. Dan kunnen mensen ook nog hun eigen mening geven. Er staan meer dan 15 antwoordmogelijkheden. Dat moet eigenlijk wel voldoende zijn.*

I: Klopt, het moet natuurlijk ook niet te veel worden. Heeft u verder nog andere op- of aanmerkingen los van onze vragen, over de vragenlijst, waarvan u denkt, hiermee kan de vragenlijst nog beter worden?

R: *Eigenlijk niet. Ik vind het prima. Voor mij meer de punten die ik al heb genoemd, dat je het aantrekkelijk maakt om mee te doen zeg maar, omdat je een bijdrage wil leveren aan dingen die nog niet helemaal goed lopen of dat je anderen ermee wil helpen op een aantal dingen. Hier staat ook 'anders...' steeds onder en dan hoop je dat mensen het invullen hè. 'Er worden weinig activiteiten georganiseerd waar ik aan kan deelnemen', bij vraag 11. Je zou hierbij bijvoorbeeld een aanvullende vraag kunnen toevoegen bijvoorbeeld: iets met 'heeft u tips voor andere activiteiten?'.*

I: Er staat nog wel een aanvullende vraag onder vraag 11. Van welke aanpassingen kunnen ervoor zorgen dat u zonder belemmeringen gebruik kan maken van het ontmoetingscentrum? Is dit dan de ruimte om dat bijvoorbeeld in te vullen?

R: *Als je zegt van er worden te weinig activiteiten georganiseerd waar ik aan kan deelnemen. Dus als je dan voor die mensen die dat zouden invullen dat je dan een optie neer zet dat zij kunnen antwoorden welke activiteiten zij dan leuk vinden.*

I: Ja, zouden zij deze vraag dan kunnen beantwoorden met behulp van de aanvullende vraag onder vraag 11?

R: *Ja, hieraan zou je nog kunnen toevoegen: 'en welke activiteiten zijn aantrekkelijk voor u?'. Dan heb je twee aanvullende vragen. Bijv. als dit er zou zijn, dan zou ik er wel gebruik van kunnen maken.*

I: Ja, oké. Had jij nog een vraag Tamara? Nee, volgens mij hebben ze alles wel gevraagd. Ik denk dat we er zo zijn en dat we nu voldoende informatie hebben. Hier kunnen zij zeker wat mee.

R: *Dit is heel goed uitgedroefd. Ook andere kunnen hier gebruik van maken en hun voordeel mee doen. Jullie hebben ook heel goed gekeken naar is het allemaal duidelijk en hebben wij alles benoemd hartstikke goed. Heel veel succes!*

I: Hartelijk bedankt voor het deelnemen aan het interview. Fijne dag vandaag!

Bijlage N: Open- en axiaal coderen digitale interviews

Legenda axiaal coderen

Kleur	Instructies evaluatie-instrument.
Kleur	Soort vraagstelling.
Kleur	Compleetheid evaluatie-instrument.
Kleur	Vragen over gebruik beweegtoestellen en ontmoetingscentrum.
Kleur	Duur/ lengte evaluatie-instrument.
Kleur	Aansluiten bij de taal van de doelgroep.
Kleur	Doel van het evaluatie-instrument.
Kleur	Vragen over belemmerende factoren.
Kleur	Verspreiding evaluatie-instrument.
Kleur	Vragen over bekendheid.
Kleur	Demografische vragen.
Kleur	Gebruiksvriendelijkheid evaluatie-instrument.
Kleur	Opbouw evaluatie-instrument.
Kleur	Inleiding evaluatie-instrument.
Kleur	Voldoet aan inclusiecriteria.

Interview 1

Tekstfragment	Open Coderen	Axiaal coderen
"Ik ben 65 jaar oud en woon zelfstandig in Paterswolde."	65+. Zelfstandig wonend. Woont niet in Aduard.	Voldoet aan inclusiecriteria.
"Jullie beginnen met: 'allereerst willen jullie wij u hartelijk bedanken...'. Ik zou dit niet doen." "Ik zou dit aan het einde van de vragenlijst neerzetten, als zij klaar zijn."	Dankwoord.	Opbouw evaluatie-instrument.
"Dus als je een vraag niet beantwoord, kan je dan wel verder door met de volgende vraag?" "Want ik merk zelf altijd wel dat als ik een vragenlijst moet invullen en als dat niet heel soepel verloopt, dan denk ik van ja... ik wil best wat doen, maar ik ga hier niet mee zitten prutsen. Dan moet je maar een betere lijst sturen."	Verplichting invullen vragen.	Instructies evaluatie-instrument.
"Jullie zeggen van: 'uw antwoorden op de vragen worden vertrouwelijk behandeld. Dat gaat een beetje te hard voor veel mensen'." "Ik zou dit zelf iets anders formuleren. Iets van: 'de vragenlijst is anoniem en de antwoorden op de vragen worden vertrouwelijk behandeld'."	Herformuleren toon van de instructie.	Aansluiten bij de taal van de doelgroep.
"En dan maken jullie gelijk de stap: 'Ga naar www...'. Ik zou zeggen van hier een witregel en dan zeggen van 'om met de vragenlijst te beginnen, gaat u naar www... enzovoort'. Daar zit even een stap tussen."	Inleiden verschillende onderwerpen.	Instructies evaluatie-instrument.
"Je moet het iets meer uitschrijven voor mensen. Het is vriendelijker als je er gewoon even een verhaaltje van maakt."	Verduidelijking instructies.	Instructies evaluatie-instrument.

"En dan... Hebben zij een andere optie, hier zou ik ook even weer iets meer wit tussen laten. 'Als u de vragenlijst schriftelijk wilt invullen, vindt u in het onderstaande, zeg maar, de instructie of zoiets'."	Inleiden verschillende onderwerpen.	Instructies evaluatie- instrument.
"Als u gevraagd wordt een cijfer in te vullen, dan moet u één cijfer per hokje invullen. Dat vind ik heel onvriendelijk klinken. Ik zou dat anders formuleren en 'moeten' eruit halen."	Netter formuleren. Vriendelijker formuleren. Geen beveling.	Aansluiten bij de taal van de doelgroep.
"'Kruis bij' dat is ook weer zo'n bevel. Ik zou ook zeggen van: 'Wilt u bij iedere vraag één antwoord aankruisen?'. En ook een beetje van, het is een beetje de toon, want dan bij dat laatste: 'Wanneer u meer dan één antwoord mag aankruisen'. Ik zou dan 'mag' door 'kunt' vervangen."	Netter formuleren. Vriendelijker formuleren. Geen beveling.	Aansluiten bij de taal van de doelgroep.
"Ja, Ja, nee, verder geen commentaar op dit stuk. Mensen kunnen met de vragenlijst beginnen, als ze dit weten."	Complete instructie.	Instructies evaluatie- instrument.
"Hier kunnen mensen gewoon invullen als ze erop klikken, dus de hokjes ook? En dat werkt allemaal?"	Gemak beantwoorden vragen.	Gebruiksvriendelijkheid evaluatie-instrument.
"Het gaat om demografische zaken, volgens mij wel genoeg".	Genoeg antwoordmogelijkheden.	Demografische vragen.
"Maar voor jullie denk ik wel, als ik probeer in te lezen als zoiets in ons dorp zou zijn, waar zou ik het tegen kunnen komen, dat je wel de opties genoemd hebt in dat rijtje antwoorden."	Genoeg antwoordmogelijkheden.	Vragen over bekendheid.
"En dan, nja, en dan... heb ik 'nee' ingevuld en vervolgens wat gaan we dan doen?"	Verwarring.	Vragen over bekendheid.
"Dan zou ik bij vraag 6 nog een dingetje toevoegen, waar mensen eventueel een opmerking kunnen maken, want ja misschien is er wel iets bij wat belangrijk is aan informatie waarom zij een van die hokjes ingevuld hebben." "Dat geldt ook voor vraag 7."	Aanvullende antwoordmogelijkheden.	Vragen over bekendheid.

"Ja, vraag 9 vind ik wel een hele goede dat jullie daar ook die stippenlijn toegevoegd hebben, want ja zo kun je toch extra informatie krijgen, want we kunnen wel bedenken wat ze gaan doen, maar misschien bedenken we dat ook niet."	Genoeg antwoordmogelijkheden met mogelijkheid tot toelichting.	Vragen over gebruik beweegtoestellen en ontmoetingscentrum.
"Bij vraag 10 hebben jullie ook deze toelichtingsmogelijkheid bijgezet, dat is goed."	Genoeg antwoordmogelijkheden met mogelijkheid tot toelichting.	Vragen over belemmerende factoren.
"Ik zou het woord esthetiek voor wat anders veranderen, want ik denk dat de doorsnee inwoner van Aduard niet precies weet wat esthetiek is." "Ik zou zeggen in dit geval als ik zie wat jullie vragen: aantrekkelijkheid."	Thema formuleren van esthetiek naar aantrekkelijkheid.	Aansluiten bij de taal van de doelgroep.
"Die is gewoon helder hoor, zo ben ik het meestal ook gewend. Maar dat is gewoon, dat komt wel duidelijk over."	Stellingen in tabellen.	Soort vraagstelling.
"Daar hebben jullie stellingen opgezet en dan zou ik het niet 'beleving gezondheid' noemen, want dat is gewoon een door vertaalde term vanuit het onderzoek. Als je naar de mensen kijkt dan gaat het vooral om van welke effecten beleven ze ervan? Of hebben ze ervan? Dus ik zou dit ook gewoon vervangen door eventuele effecten of iets anders." "Nou ja, effecten is dan niet het goede woord, maar dan moet je iets anders zoeken. Ik zou zeggen van: 'ervaringen'." "Dat geldt ook voor beleving sociale interactie eigenlijk."	Thema formuleren van beleving naar ervaringen.	Aansluiten bij de taal van de doelgroep.
"Eigenlijk zijn het allebei hoofdjess van ervaringen, waarbij je allebei op een onderwerp toespitst en misschien zou je dan beter 'ervaringen met betrekking tot gezondheid en ervaring met betrekking tot onderlinge contacten' kunnen gebruiken." "Sociale interactie is niet een woord wat een gemiddelde inwoner van Aduard in de mond neemt."	Thema formuleren van sociale interactie naar onderlinge contacten.	Aansluiten bij de taal van de doelgroep.

"Dit geldt ook een beetje voor het woord sociale contacten. Als ik gewoon, zeg maar, als oudje ernaartoe zou gaan, dan zou ik zeggen van goh ik heb meer contact met andere mensen."	Sociale contacten herformuleren naar contact met andere mensen.	Aansluiten bij de taal van de doelgroep.
"En ook: 'ik meer motivatie om naar buiten te gaan'. Nou is motivatie niet zo'n vreemd woord, maar het gaat er meer om van, 'ik ga sneller naar buiten, ik heb meer zin om naar buiten te gaan'."	Meer motivatie herformuleren naar zin om naar buiten te gaan.	Aansluiten bij de taal van de doelgroep.
"maar wel denk ik, als je die termen aanpast waarvan ik zei dat je dat moet herformuleren."	Vragen zijn makkelijk te lezen.	Aansluiten bij de taal van de doelgroep.
"Ik vind de vragen netjes geformuleerd. Bij het lezen van de vragenlijst krijg ik niet het gevoel van: potverdorie ik moet van alles en daar heb ik geen zin in, omdat je 65 bent."	Vragen netjes geformuleerd.	Aansluiten bij de taal van de doelgroep.
"Nou, ik denk als ik kijk naar wat jullie vragen dat jullie dan echt wel de belangrijkste punten te pakken hebben, want het is ook wel belangrijk dat jullie het niet ellelang maken."	Belangrijkste thema's staan in het evaluatie-instrument.	Compleetheid evaluatie-instrument.
"Hij is niet te lang, nee, nee."	Evaluatie-instrument is niet te lang.	Duur/ lengte evaluatie-instrument.
"Nou, het is een vrij makkelijk in te vullen vragenlijst, omdat je heel veel met kruisjes af kan en alleen als je dat niet kan, dat je dan kan toelichten dat vind ik wel een mooie vorm en dat valt bij de meeste leeftijdsgenoten, oudere mensen, wel goed, verwacht ik."	Makkelijk in te vullen voor de doelgroep.	Gebruiksvriendelijkheid evaluatie-instrument.
"Nou ja, ik zou deze vragenlijst vrij snel kunnen invullen. Maar als iemand gewoon minder daarin is, minder geschoold is, zou ik zeggen. Dan duurt het wat langer, maar iedereen kan dit binnen een redelijk tijdsbestek doen, volgens mij."	Evaluatie-instrument snel in te vullen.	Duur/ lengte evaluatie-instrument.

“En als ik kijk naar het doel van de vragenlijst, vind ik die duidelijk.” “Ik kan mij voorstellen dat jullie dat stukje gewoon in een volgende alinea zetten door een witregel te plaatsen na het adres. En dat stukje in een ander lettertype te zetten, dan springt het doel er ook echt uit.”	Duidelijk doel van het evaluatie-instrument.	Doel van het evaluatie-instrument.
“Ja, ja, ik kan mijn aandacht er wel bij houden. Dit kan voor andere mensen anders zijn, maar dat lukt natuurlijk een beetje aan hoe iemand fysiek en mentaal nog is, maar ik denk toch dat voor de doorsnee ouderen dat het zo gesteld is dat je wel geïnteresseerd bent.”	Aandacht voor het invullen van het evaluatie-instrument.	Gebruiksvriendelijkheid evaluatie-instrument.
“Ik zou bijna zeggen daar kan je met een vragenlijst niet eens zoveel aan doen. Het is meer de reputatie van de enquêteurs die voor jullie geweest zijn. Die daar vertrouwen beschaamd hebben of juist aangezet hebben van zie je wel als ik mijn stem laat horen, dan wordt er naar mijn geluisterd.”	Vertrouwen in de enquêteurs.	Verspreiding evaluatie-instrument.
“Ja, de gemeente verspreid. Als de gemeente waar Aduard bij hoort, een betrouwbare gemeente is die luistert naar zijn burgers dan zal ik alle vertrouwen hebben. Als ze gewoon maar wat doen dan zal ik denken dat is de zoveelste lijst die gaat bij het oud papier. Zo simpel is het.”	Vertrouwen Gemeente Westerkwartier als enquêteurs.	Verspreiding evaluatie-instrument.
“Als ik zo kijk, heb ik verder geen extra dingen, waarvan ik denk goh, die moet je gewoon meenemen.”	Belangrijkste thema's staan in het evaluatie-instrument.	Compleetheid evaluatie-instrument.
“Wat je eventueel nog zou kunnen vragen, maar dan denk ik ook een beetje in het kader van dat het succesvol gaat zijn, bij de gemeente wat zij van tevoren doen bijvoorbeeld met spotjes of posters dat er een onderzoek is, dat er een vragenlijst komt en dat ze daar bijvoorbeeld op aangeven dat ze gewoon de mening van mensen nodig hebben, wordt er ook echt toegesneden op burgers om het echt te doen. Dat zij gewoon heel graag die participatie willen van mensen en dat daarom die vragenlijst komt, dus	Reclame maken voor de vragenlijst door middel van spotjes en posters.	Verspreiding evaluatie-instrument.

een soort van poster op hen op te roepen van vul die vragenlijst alstublieft in.”		
“Zo’n poster zou ik gewoon ophangen in alle wachtkamers van hulpverleners in Aduard, in het multifunctioneel centrum, misschien bij de kerk als daar een prikbord is. Dat soort instellingen of bijvoorbeeld kleinschalige woonvoorzieningen, daar zou ik het ophangen. Want eigenlijk eerlijk gezegd is de vragenlijst prima, maar ik zou het nooit zo doen als ik de gemeente was. Ik zou gewoon proberen om op plekken waar ouderen samen komen, of in het multifunctioneel centrum of op die beweegplaats gaan zitten en gewoon mensen aanspreken en betrekken. En dan vragen hoe kijken jullie ertegenaan? Zo kun je het beste informatie ophalen om te kijken of dit gewoon werkt. Ja, een vragenlijst is wel een heel makkelijk instrument, wat erin is gedropt, maar je moet maar afwachten wat er terugkomt.”	Locaties om posters op te hangen. Alternatief voor vragenlijst.	Verspreiding instrument. evaluatie-
“Maar gewoon laagdrempelig aansluiten bij groepen op plekken waar ze zijn. Maar ook sleutelfiguren uit die groepen betrekken dat levert zo verschrikkelijk veel meer op en daar maak je mensen een stukje actiever in. Ook om mensen mee te nemen en eventueel bevindingen te delen.”	Aansluiten bij de doelgroep. Sleutelfiguren.	Verspreiding instrument. evaluatie-

Interview 2

Tekstfragment	Open Coderen	Axiaal coderen
"Ja zeker, ik heb jullie mail gezien." "Mijn leeftijd is 76." "Nee, ik woon in Steenwijk."	Concept evaluatie-instrument gelezen. Leeftijd 65+. Woont niet in Aduard.	Voldoet aan inclusiecriteria.
"Ja dat vind ik goed. Vind ik goed als je, ja, zoveel mogelijk op verschillende plekken lijkt mij. Dus in de zorg, in huis aan huis bladen en via de gemeente, dus op allerlei mogelijke manieren lijkt mij. Om echt een goed aantal mensen te hebben. "	Op zoveel mogelijk manieren en verschillende plekken verspreiden.	Verspreiding evaluatie-instrument.
"Ja oh dat is goed. Dat is prima, nou ja anders heb je zo'n lijntje niet. Dan moet je toch nog digitaal actief zijn wil je mee kunnen doen."	Telefoonnummer voor de niet digitaal actieve ouderen.	Instructies evaluatie-instrument.
"Ja het kan niet duidelijk genoeg, het moet zo kort en zo duidelijk mogelijk zodat er geen misverstanden ontstaan," "Dat mensen iets anders kunnen gaan denken dan de bedoeling van jullie."	Voorkomen misverstanden. Zo kort en duidelijk mogelijk.	Gebruiksvriendelijkheid evaluatie-instrument.
"Ja dat denk ik wel. Wat ik wel vind is dat het veel is." Ja nou, te veel vragen ook. Als je er even doorheen scrolt denk je goh wat een boel. Ja dat denk ik niet hoor, maar dat denken misschien andere mensen wel."	Veel vragen en antwoordmogelijkheden.	Duur/ lengte evaluatie-instrument.
"Ja als je zegt van 'sociale contacten'." "En ook die kop erboven: 'beleving sociale interactie'. Dan kun je ook zeggen van: 'Wat vond u ervan?' ofzo. Dan heb je een eerste beleving."	Thema sociale interactie herformuleren naar een minder wetenschappelijke term.	Aansluiten bij de taal van de doelgroep.
"Dat is echt zo'n wetenschappelijke term bijna hè, beleving en sociale interactie. Snap je wat ik bedoel?"		

"En verder. Beleving gezondheid, dat is allemaal prima hoor, dat snapt iedereen wel. Even zien hoor, waar hebben wij nog meer dingen dan... Nou die andere dingen vind ik gewoon duidelijk."	Beleving gezondheid is een duidelijk begrip.	Aansluiten bij de taal van de doelgroep.
"Ja, esthetiek is ook een moeilijk woord, dat heb ik net een beetje over het hoofd gezien, is ook moeilijk. Misschien uiterlijke kenmerken of hoe zie de omgeving eruit. De omgeving buiten hè? Daar gaat het om."	Thema formuleren van esthetiek naar uiterlijke kenmerken.	Aansluiten bij de taal van de doelgroep.
"Groenvoorziening... Ja je noemt dan de openbare ruimte, maar dat is ook weer zo'n moeilijk woord. Wat vindt u van de omgeving?" "Hoe ziet het dorp eruit bijvoorbeeld."	Groenvoorziening herformuleren naar hoe ziet het dorp eruit.	Aansluiten bij de taal van de doelgroep.
"Bekendheid is goed."	Formulering bekendheid is goed.	Aansluiten bij de taal van de doelgroep.
"Noemen ze het ook een multifunctioneel centrum wat ze daar hebben? Weet iedereen wat het is?"	Bekendheid begrip multifunctioneel centrum.	Aansluiten bij de taal van de doelgroep.
"Misschien moet in de inleiding dat het wel veel vragen zijn, maar dat mensen door de vragenlijst in te vullen goed inzicht geven waar later ook weer wat mee gedaan kan worden. Dat ze dus op deze manier echt bijdragen aan de kwaliteit van Aduard." "Dat je ze een soort oppeppertje geeft."	Belang deelname aan evaluatie-instrument benadrukken in inleiding.	Inleiding evaluatie-instrument.
"Ik kan het wel in een kwartier of tien minuten misschien wel. Een kwartier ofzo?" "Want het is niet de bedoeling om er heel lang over na te denken, dus dat kan eigenlijk ook wel snel. "	Tijdsindicatie invullen evaluatie-instrument.	Duur/ lengte evaluatie-instrument.
"Ja ik vind het prima. Ik vind het echt voor jullie een compliment waard, echt heel goed."	Vragen netjes geformuleerd.	Aansluiten bij de taal van de doelgroep.
"Hier kan je ook echt wat mee als organisatie. En de insteek moet natuurlijk zijn dat er wat mee gedaan wordt. Als er aanpassingen uit komen, dingen	Inzicht in doel evaluatie-instrument.	Doel van het evaluatie-instrument.

die anders moeten, dat ze er ook mee aan de slag gaan en mensen ook kunnen zien: er zijn meer bankjes gekomen of er is meer aandacht besteed aan stoepjes waardoor mensen naar buiten kunnen en dat het geen struikelblok is om naar buiten te gaan.”		
“Nou ik vind het altijd wel leuk als je om een tip vraagt aan het eind. Heeft u nog een tip voor ons? Dan voelen mensen zich ook serieus genomen. ‘Ik werd helemaal niet gevraagd om dit of ik zou zelf wel iets willen doen.’ ” “Als een soort nabrander wat mensen gemist hebben of nog even kwijt willen. Dat wordt altijd wel op prijs gesteld volgens mij.”	Ruimte om tips te geven.	Compleetheid evaluatie-instrument.
“Je hoeft niet meer open vragen, want dat is alleen maar veel werk. ”	Niet te veel open vragen.	Duur/ lengte evaluatie-instrument.
“En daar moet je natuurlijk niet zo veel ruimte voor geven want anders krijg je misschien lappen tekst. Dat is ook niet de bedoeling, maar een paar regeltjes.”	Niet te veel ruimte geven voor open vragen.	Gebruiksvriendelijkheid evaluatie-instrument (voor de gemeente).
“ ‘De optie ‘niet van toepassing’ aankruisen indien deze stelling niet bij u van toepassing is, maar ook wanneer u verbetering voelde in onderstaande stellingen en de beweegroute hier geen bijdrage aan heeft geleverd.’ Dat is een hele moeilijke zin.” “Dan kan je verder dat stukje over de optie ‘niet van toepassing’ weglaten. Die tussenliggende zin hoeft eigenlijk niet. Wat mij betreft.”	Te lange onduidelijke zin.	Aansluiten bij de taal van de doelgroep.
Maar misschien kan je in plaats van de stellingen ook uitspraken zeggen. Stelling is misschien ook een best wel moeilijk woord. ‘Geef aan of u het eens bent met de volgende uitspraken.’	Stellingen herformuleren naar uitspraken.	Aansluiten bij taal van de doelgroep.
“En dan kan je ‘sinds dat ik gebruik maak van de beweegroute en het ontmoetingscentrum... ’ wel iets groter maken of vetdrukken.”	Stelling groter maken in verband met leesbaarheid.	Gebruiksvriendelijkheid evaluatie-instrument.

"Het moet zo simpel mogelijk en al die bijzinnen die voor jullie zijn, die moet je gewoon voor jezelf bewaren en niet aan mensen voorleggen."	Evaluatie-instrument simpel verwoorden.	Gebruiksvriendelijkheid evaluatie-instrument.
"Ja, jullie willen dus heel graag dat oudere inwoners van Aduard aan de slag gaan met bewegen en gaan wandelen en met sociale interactie, contact met elkaar."	Doel evaluatie-instrument is duidelijk.	Doel van het evaluatie-instrument.
"Ja, lichamelijke activiteit en sociale interactie. Dat zal ik nog wel veranderen qua woordkeuze." "Lichamelijke activiteit, zou je kunnen veranderen in 'bewegen', dat snapt iedereen."	Lichamelijke activiteit herformuleren naar bewegen. Sociale interactie moeilijk begrip.	Aansluiten bij de taal van de doelgroep.
"'De beweegroute is gelokaliseerd...', is ook weer zo moeilijk."	Gelokaliseerd. Moeilijk begrip.	Aansluiten bij de taal van de doelgroep.
"De inleiding zouden jullie nog wat simpeler kunnen omschrijven."	Inleiding simpeler beschrijven.	Inleiding evaluatie-instrument.
"Ja, hoor. Ja, maar ik ben het gewend om dit te doen, ik kan niet voor iedereen spreken. Als mensen er genoeg belangen in zien en er ook wel aan mee willen doen en het leuk vinden om het in te vullen dan gaan ze ook eerder mee doen. Dus als er eerst een moeilijke pagina komt, met moeilijke woorden dan gaan mensen denken: 'ja, het is wel goed hoor, dat ga ik niet doen'."	Aandacht erbij houden tijdens het invullen van het evaluatie-instrument.	Gebruiksvriendelijkheid evaluatie-instrument.
"Ja, ja, dat wel."	Voldoende de mening kunnen laten horen.	Compleetheid evaluatie-instrument
"Het is hartstikke belangrijk en dat moet denk ik ook in jullie rapport komen. Dat er ook daadwerkelijk iets gaat veranderen. Mensen hebben gauw het idee van 'ja ik heb van alles laten weten, maar er gebeurt toch niks mee'."	Daadwerkelijk verandering tweebrengen.	Doel van het evaluatie-instrument.

"Het resultaat is natuurlijk wel dat er onderzoek is gedaan en dat je weet wat mensen ervan vinden, maar op een gegeven moment moet de opdrachtgever de vervolgstap zetten."	Daadwerkelijk vervolgstappen zetten.	Doel van het evaluatie-instrument.
"Nou, er staat ook nog 'anders...'. Dan kunnen mensen ook nog hun eigen mening geven. Er staan meer dan 15 antwoordmogelijkheden. Dat moet eigenlijk wel voldoende zijn."	Voldoende antwoordmogelijkheden.	Vragen over belemmerende factoren.
"Dit is heel goed uitgedroefd. Ook andere kunnen hier gebruik van maken en hun voordeel mee doen. Jullie hebben ook heel goed gekeken naar is het allemaal duidelijk en hebben wij alles benoemd hartstikke goed."	Over het geheel vragenlijst is duidelijk en alles is benoemd.	Compleetheid evaluatie-instrument.

Bijlage O: Selectief coderen

In onderstaande tabel is een selectieve codering gemaakt van de twee interviews met de ouders en vertegenwoordigers van Denktank 60+ Noord. De gemarkeerde tekst is benoemd door beide respondenten.

Evaluatie-instrument	Axiaal codering	Selectief coderen
	Instructies evaluatie-instrument.	• Contactpersoon gemeente nodig die telefonisch bereikbaar is. • Geen verplichting om vragen in te vullen. • Verhalende instructies maken. • Vriendelijker formuleren. • Duidelijke instructies.
	Soort vraagstelling.	• Heldere vraagstelling.
	Compleetheid evaluatie-instrument.	• Ruimte om tips te geven. • Belangrijkste punten staan in het evaluatie-instrument.
	Vragen over gebruik beweegtoestellen en ontmoetingscentrum.	• Ruimte voor toelichting is prettig.
	Duur/ lengte evaluatie-instrument.	• Tijdindicatie invullen 10 minuten. • Minder geschoolde kunnen langer doen over het invullen. • Is niet te lang, maar oogt veel. • Niet méér open vragen.
	Aansluiten bij de taal van de doelgroep.	• Sociale interactie → onderlinge contacten. • Esthetiek → aantrekkelijkheid. • Groenvoorziening moeilijk woord. • Vragen netjes geformuleerd. • Beleving gezondheid duidelijk begrip. • Motivatie → zin om naar buiten te gaan. • Begrip bekendheid is duidelijk. • Multifunctioneel centrum → ontmoetingscentrum. • Overbodige uitleg over de optie 'niet van toepassing' bij stellingen weglaten. • Stellingen → uitspraken. • Lichamelijke activiteit → bewegen. • Gelokaliseerd → is te vinden rondom. • Instructies van bevelende vorm naar vriendelijkere vorm formuleren.
	Doel van het evaluatie-instrument.	• Doel evaluatie-instrument duidelijk. • Doel eruit laten springen in de inleiding.

		Gemeente moet daadwerkelijk verandering teweegbrengen aan de hand van de bevindingen van de respondenten (het vertrouwen winnen).
	Vragen over belemmerende factoren.	- Voldoende antwoordmogelijkheden. - Mogelijkheid tot toelichting.
	Verspreiding evaluatie-instrument.	- Reclame maken voor het evaluatie-instrument op zo veel mogelijk verschillende locaties (bijv. kerk, MFC, wachtkamer hulpverleners, supermarkt, ect.) waar veel ouderen komen, via spotjes en posters. - Gemeente moet vertrouwen van respondenten niet schaden door daadwerkelijk wat met hun antwoorden te doen. - Inwoners op de beweegroute en bij het ontmoetingscentrum aanspreken en bevragen. Op deze manier kan er meer informatie naar boven dan bij een vragenlijst. - Sleutelfiguren/ vrijwilligers uit ouderen groepen betrekken om ouderen aan te sporen de vragenlijst in te vullen.
	Vragen over bekendheid.	- Genoeg antwoordmogelijkheden. - Aanvullende antwoordmogelijkheden toevoegen bij vraag 6 en 7.
	Demografische vragen.	Voldoende vragen en antwoordmogelijkheden.
	Gebruiksvriendelijkheid evaluatie-instrument.	- Zo kort en duidelijk mogelijk, voorkomen misverstanden. - Niet te veel ruimte geven voor de open vragen. - Stelling lettertype vergroten. - Aandacht is er goed bij te houden tijdens het invullen. - Niet beginnen met grote lappen tekst, dit schrikt af. - Online invullen vragenlijst moet goed werken. - Makkelijk door meerkeuzevragen en mogelijkheid tot toelichten is prettig voor de ouderen doelgroep.
	Opbouw evaluatie-instrument.	Dankwoord aan het einde van de vragenlijst neerzetten.
	Inleiding evaluatie-instrument.	- Belang deelname benadrukken in inleiding. - Inleiding simpeler omschrijven.
	Voldoet een inclusiecriteria.	Beide respondenten voldoen aan de inclusiecriteria.

Bijlage P: Data surveyonderzoek

Vraag 1: Wat is uw leeftijd?	
Respondent	Antwoord
1	74
2	72
3	78
4	72
5	78
6	69
7	69
8	73
9	70
10	72
11	67
12	69
13	68
14	71
Gemiddelde: 72	
Spreiding: Jongste: 67 Oudste: 78	

Vraag 2: Onder het kopje 'beschrijving verspreiding vragenlijst 1' staat de manier waarop wij denken dat vragenlijst 1 het beste verspreid kan worden onder de doelgroep. Wat vindt u hiervan?

Respondent	Antwoord	Subcategorieën	Toelichting
1	Prima.	Tevreden.	
2	Goed.	Tevreden.	
3	Prima. Vergeet ouderenorganisatie(s) niet.	Deels tevreden.	Ouderenorganisaties.
4	Ik denk, dat de verspreiding van de vragenlijst nog op meerdere plekken kan o.a. zorgcentrum, bibliotheek, en hoe bereik je mensen, die weinig contacten hebben en niet kerkelijk zijn?	Deels tevreden.	Zorgcentrum. Bibliotheek.
5	Goed.	Tevreden.	
6	Zorg dat bij elke bedoelde ouder in de brievenbus komt nog liefst wordt gebracht met uitleg.	Deels tevreden.	Onderzoeker aanwezig.
7	Misschien heb ik liever met een persoon erbij.	Deels tevreden.	Onderzoeker aanwezig.
8	Duidelijk.	Tevreden.	
9	Lokale krant.	Deels tevreden.	Lokale krant.
10	Vooraf gericht op autochtonen. Wat is de bevolkingssamenstelling in Aduard. Hoeveel inwoners zijn er met een migrantenachtergrond?	Deels tevreden.	Meer focus op allochtonen.
11	Prima om diverse verspreidingskanalen te benutten.	Tevreden.	
12	Uitgebreid.	Tevreden.	
13	Mensen kunnen in verwarring komen, omdat de papierenversie wordt meegestuurd en niet de	Deels tevreden.	Lokale krant.

	online versie gebruiken. Bekend maken ook via de steekkrant.		
14	Lijkt me prima. Wel met duidelijke uitleg doel en noodzaak medewerking.	Tevreden.	

Vraag 3: Zijn de vragen in vragenlijst 1 makkelijk te lezen? Begrijpt u na 1 keer lezen de vraag? Zo nee, licht uw antwoord toe.

Respondent	Antwoord	Subcategorieën	Toelichting
1	Ja.	Makkelijk.	
2	Ja.	Makkelijk.	
3	Voor leesvaardigen wel, voor slechte lezers soms moeilijk.	Matig.	Slechte lezers.
4	Ik begrijp alle vragen in vragenlijst 1.	Makkelijk.	
5	Ja.	Makkelijk.	
6	Nee, de zinnen zijn te lang. Lay-out is niet geschikt voor ouderen, meer Jip en Janneke taal, geen Engelse afkortingen gebruiken. Meer overzichtelijke stappen bijvoorbeeld vraag 11 zou moeten staan: 'kent u ontmoetingscentrum? Wat zou er moeten veranderen, zodat u wel mee kunt gaan?'	Slecht.	Zinnen te lang. Lay-out. Meer Jip en Janneke. Geen Engelse afkortingen. Overzichtelijkere stappen.
7	Ja, ik begrijp ze wel.	Makkelijk.	
8	Ja.	Makkelijk.	
9	Duidelijk.	Makkelijk.	
10	Zijn makkelijk te lezen als je het Nederlands goed beheerst.	Matig.	Meer focus op allochtonen.
11	Ik begrijp het wel, maar kon op mijn telefoon geen hokje aankruisen. Heb het juiste antwoord wel vet gemaakt.	Makkelijk.	
12	Ja, allerlei mogelijkheden worden aangeboden.	Makkelijk.	
13	Ik heb mijn opmerkingen in de mail meegestuurd.	–	
14	Duidelijk.	Makkelijk.	

Vraag 4: Zijn de vragen in vragenlijst 1 netjes geformuleerd? Zo nee, licht uw antwoord toe.

Respondent	Antwoord	Subcategorieën	Toelichting
1	Ja.	Netjes.	
2	Ja.	Netjes.	
3	Wel netjes, maar zinsbouw kan beter.	Matig.	Zinsbouw kan beter.
4	De vragen zijn netjes geformuleerd.	Netjes.	
5	Ja.	Netjes.	
6	Tja hoe moet ik dat zeggen. Niet altijd vanuit ouderen gedacht meer hedendaags. Meer op internet sociaal media gestoeld. Ik verwacht niet dat veel ouderen dit gesprek kennen.	Slecht.	Te veel op sociale media gestoeld.
7	Misschien te veel vragen op papier en te veel keuze.	Matig.	Te veel vragen. Te veel keuze.
8	Ja.	Netjes.	
9	Ja.	Netjes.	
10	Lijkt me goed.	Netjes.	
11	Ergens staat 'kan u een kruisje invullen', in plaats van 'kunt u'. Iemand zelf vragen via welk kanaal iemand informatie vindt kom je wellicht nog op andere ideeën.	Slecht.	'Kan u' vervangen voor 'kunt u'.
12	Erg zorgvuldig.	Netjes.	
13	Ja.	Netjes.	
14	–		

Vraag 5: Zijn er nog meer onderwerpen die aanbod moeten komen in deze vragenlijst? Zo ja, licht uw antwoord toe.

Respondent	Antwoord	Subcategorieën	Toelichting
1	Nee.	Nee.	
2	Nee.	Nee.	
3	Hoofdvraag of en hoeveel er behoefte is aan voorziening.	Ja.	Hoofdvraag toevoegen. Behoeft aan voorziening.
4	Misschien kan er nog een vraag bij: Wanneer er een vrijwilliger is, die als maatje met u meegaat naar de beweegrout zou u dan wel gaan... Na deze coronatijd denk ik dat met name voor alleenstaande ouderen de stap heel groot is om weer naar een activiteit te gaan.	Ja.	Maatje bij beweegrout. Coronapandemie.
5	Weet ik niet.	Weet ik niet.	
6	Om ouderen te bereiken, is het wenselijk om te weten hoeveel ouderen zijn er, hoeveel ouderen heeft men geregeld contact, met hoeveel ouderen is er geen contact en welke ouderen is wel fysiek contact, welke oudere niet als je dit week dan kun je een plan campagne maken met maatwerk. Ouderen hebben behoefte aan fysiek contact en overleg.	Ja.	Contact van ouderen.
7	Misschien contact.	Ja.	Contact van ouderen.
8	Nee.	Nee.	
9	Nee.	Nee.	
10	Waar begint de beweegrout? Kan iedereen daar lopend (zonder veror) komen? Ook geschikt voor mensen met een rollator of scootmobiel?	Ja.	Uitleg beweegrout. Toegankelijkheid hulpmiddelen.
11	Ik was nog niet op de hoogte van de beweegrout maar dan kun je niet door naar volgende vragen die dan wel relevant zijn.	Ja.	Uitleg beweegrout. Voorkeurs informatie kanaal.

	Misschien iemand zelf vragen via welk kanaal zelf geïnformeerd willen worden.		
12	Andere activiteiten van de invullers en invloed op deze activiteiten.	Ja.	Andere activiteiten. Invloed op activiteiten.
13	Gebruik van laptop, Ipad, mobiele telefoon.	Ja.	Gebruik digitale producten.
14	Voldoende onderwerpen.	Nee.	

Vraag 6: Mist u nog antwoordmogelijkheden bij de vragen? Zo ja, welke vraag en welke antwoordmogelijkheid?

Respondent	Antwoord	Subcategorieën	Toelichting
1	Nee.	Nee.	
2	Nee.	Nee.	
3	Nee.	Nee.	
4	Nee, denk, dat het verder wel volledig is.	Nee.	
5	Nee.	Nee.	
6	Ja fysiek contact, mondeling contact. Ik denk als er juiste fysiek/ mondeling contact is eerste vereiste en daarna komt de beweging er ook.	Ja.	Fysiek contact. Mondeling contact
7	Misschien niet te veel keuze. Meer gericht op ouderen.	Nee	Teveel keuze.
8	Nee.	Nee.	
9	Nee.	Nee.	
10	Niet direct.	Nee.	
11	Als je n.v.t. geeft, zou je door moeten klikken naar overige relevante vragen. Zie vorige opmerking.	Ja.	Mogelijkheid geven alle vragen beantwoorden.
12	Nee.	Nee.	
13	Ik heb mijn opmerkingen in de mail meegestuurd.	–	
14	Vragenlijst lijkt mij prima.	Nee.	

Vraag 7: Wat vindt u van de manier waarop de vragen beantwoord moeten worden?

Respondent	Antwoord	Subcategorieën	Toelichting
1	Goed.	Goed.	
2	Zij niet moeilijk. Makkelijk te beantwoorden.	Goed.	
3	Uitgebreid.	Goed.	
4	Goed.	Goed.	
5	Goed.	Goed.	
6	-	-	
7	Misschien voor ouderen op papier met hulp.	Matig.	Hulp ouderen op papier.
8	Keurig.	Goed.	
9	Makkelijk.	Goed.	
10	Dat is te doen.	Goed.	
11	In de 1 ^e lijst die ik niet in hoofde te vullen trouwens kon ik nu geen x zetten in het hoekje in de hokjes.	Matig.	Bij aanklikken antwoord moet kruisje gezet kunnen worden.
12	Helder.	Goed.	
13	Ik heb mijn opmerkingen in de mail meegestuurd.	-	
14	Mis de toelichting. Denk dat juist deze info van belang is.	Matig.	Mis de toelichting.

Vraag 8: Hoe lang denkt u erover te doen als u vragenlijst 1 zou invullen? Vindt u de vragenlijst een goede lengte hebben? Zo nee, licht uw antwoord toe.

Respondent	Antwoord	Minuten	Toelichting
1	10 minuten.	10	
2	10 minuten. Ja.	10	
3	10 minuten.	10	
4	Ik denk dat ik er ongeveer 10 minuten over zou doen. Ik lees snel. Een oudere van 80 doet er zeker langer over. Zet er wel bij: niet te lang twijfelen, maar vul in, wat je het meeste aanspreekt. Sommige ouderen kunnen eindeloos twijfelen.	10	80-jarige langer over doen. Niet twijfelen, maar invullen.
5	Schat 10 tot 15 minuten.	12,5	
6	10 minuten.	10	
7	Zonder hulp te omslachtig.		Zonder hulp omslachtig.
8	15 min.	12,5	
9	10 min.	10	
10	10 minuten.	10	
11	Was wel prima.	–	Prima lengte.
12	Kwartier; ik vind de introductie niet helder. Kortere zinnen maken en onderdelen in apart alinea's.	15	Kortere zinnen. Onderdelen in aparte alinea's.
13	Het is een grensgeval.	–	Precies goed qua lengte.
14	Heeft een behoorlijke omvang. Zou nog eens kritisch kijken naar wat te meten.	–	Behoorlijke omvang.
Gemiddelde: 11 minuten			
Spreiding: kortste: 10 minuten Langste: 15 minuten			

Vraag 9: Is het voor u duidelijk waar vragenlijst 1 over gaat? Is het doel van de vragenlijst duidelijk? Zo nee, licht uw antwoord toe.

Respondent	Antwoord	Subcategorieën	Toelichting
1	Ja.	Ja.	
2	Ja.	Ja.	
3	Ja.	Ja.	
4	Ja, voor mij is het duidelijk.	Ja.	
5	Gezondheid.	Ja.	
6	Tja als je als ouder vragenlijst niet goed begrijpt, krijg je ook niet de juiste uitkomst. Ik denk dat het korter en directer moet.	Ja	Korter en directer.
7	Ik vind het wel duidelijk, maar heb moeite met de hoeveelheid.	Ja.	Moeite met hoeveelheid.
8	Ja.	Ja.	
9	Duidelijk.	Ja.	
10	Ouderen motiveren te bewegen.	Ja.	
11	Hij was wel duidelijk.	Ja.	
12	Duidelijk.	Ja.	
13	Ja, is mij wel duidelijk.	Ja.	
14	–		

Vraag 10: Kunt u uw aandacht erbij houden tijdens het invullen van vragenlijst 1? Zo nee, licht uw antwoord toe.

Respondent	Antwoord	Subcategorieën	Toelichting
1	Ja.	Ja.	
2	Ja, dat gaat goed.	Ja.	
3	Ja.	Ja.	
4	Ja, ik vind ook de lengte goed... Hoe langer de vragenlijst wordt, hoe meer weerstand.	Ja.	Niet langer maken.
5	Ja.	Ja.	
6	Niet goed, te lang, te breed, zie ook eerdere opmerkingen.	Nee.	Niet goed. Te lang. Te breed.
7	Heb er wel iets moeite mee.	Matig.	Iets moeite mee.
8	Ja.	Ja.	
9	Ja.	Ja.	
10	Geen probleem.	Ja.	
11	Ja dat ging prima.	Ja.	
12	Ja, maar niet echt leuk om te doen.	Ja.	Niet leuk om te doen.
13	Ja.	Ja.	
14	Ja	Ja.	

Vraag 11: Heeft u het idee wanneer u vragenlijst 1 zou invullen dat er daadwerkelijk iets met uw antwoorden gedaan wordt? Zo nee, licht uw antwoord toe.

Respondent	Antwoord	Subcategorieën	Toelichting
1	Weet ik niet.	Weet ik niet.	
2	Hopelijk wel, lijkt mij ontzettend leuk.	Ga ik vanuit.	
3	Ik ga daar vanuit.	Ga ik vanuit.	
4	Ik vul vrij snel een vragenlijst in, maar ik weet bijvoorbeeld van mijn man: hij doet het nooit. Ik vind, dat je alleen door een peiling kunt nagaan of hier behoefte aan is.	–	
5	Nee.	–	
6	Tja je zult als ouder eerst ‘lekker’ moeten maken wat krijgen ze ervoor terug.	Ligt eraan.	Iets terugkrijgen voor invullen vragenlijst.
7	Dat zou ik niet weten.	Weet ik niet.	
8	Hoop het.	Ga ik vanuit.	
9	Ja.	Ja.	
10	Alleen motiveren om te bewegen is niet aantrekkelijk. Is er aan het eind van de route de gelegenheid om een kopje koffie/ thee anderszins te drinken? Dan stimuleer je mensen om het met een groepje te doen.	–	
11	Ik ga er vanuit dat er serieus wordt omgegaan met reacties. Dus ja verwacht wel dat er wat mee gedaan wordt.	Ja.	
12	Weet ik niet. Gesuggereerd wordt een aanpassing van het aanbod, maar dit wordt niet hard gemaakt.	Weet ik niet.	Niet hard gemaakt.
13	Dat is afhankelijk van wie dit uitgaat. De lokale overheid moet hierbij betrokken zijn.	Ligt eraan.	Afhankelijk wie hierbij betrokken is.
14	Mag hopen van wel. Misschien dit ook duidelijk aangeven.	Ligt eraan.	Duidelijk aangeven.

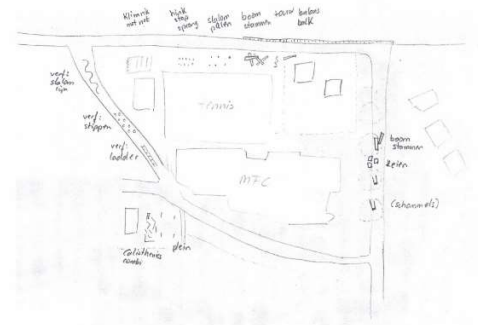
Vraag 12: Heeft u het idee dat u voldoende uw mening kan laten horen tijdens het invullen van vragenlijst 1? Zo nee, licht uw antwoord toe.

Respondent	Antwoord	Subcategorieën	Toelichting
1	Ja.	Ja.	
2	Ja.	Ja.	
3	Nee, ik ervaar topdown benadering bij het aanbod van de voorzieningen en ben benieuwd naar gebruik t.o.v. kosten en aanleg en onderhoud.	Nee.	Topdown benadering.
4	Ja.	Ja.	
5	Nee.	Nee.	
6	–		
7	Nee, ik heb hier liever contact bij om meer uitleg te geven.	Nee.	Liever meer contact voor uitleg.
8	Ja.	Ja.	
9	–		
10	Blijft natuurlijk altijd algemeen.	Ja.	
11	Ja voldoende.	Ja.	
12	Ja.	Ja.	
13	Ja.	Ja.	
14	Ja.	Ja.	

Vraag 13: Tot slot: Heeft u nog op- en/ of aanmerkingen over vragenlijst 1 die wij, met bovenstaande vragen, niet aan bod hebben gebracht? Licht uw antwoord toe.

Respondent	Antwoord	Subcategorieën	Toelichting
1	Nee.	Nee.	
2	Nee en was makkelijk te begrijpen.	Nee.	Makkelijk te begrijpen.
3	Nee.	Nee.	
4	Wat ik al eerder aangaf: vrijwilligers inzetten voor begeleiding.	Ja.	Vrijwilligers inzetten.
5	Nee.	Nee.	
6	Zorg ervoor dat ouderen niet worden overdonderd. Als je vragenlijst ziet, denkt men gauw pphff hier ben ik niet de mondiger wel, maar dan schiet je je doel voorbij toch?	Ja.	Ouderen niet overdonderd worden.
7	Zie eerdere opmerkingen.	–	
8	Nee.	Nee.	
9	Is duidelijk.	Nee.	
10	Denk aan samenstelling bevolking? Zorg voor gelegenheid om na te praten met een kopje koffie/ thee. Is het beginpunt van de beweegroute voor iedereen uit Aduard binnen 15 minuten te bereiken? Succes met de verdere uitwerking.	Ja.	Samenstelling bevolking. Gelegenheid praten met kopje thee/ koffie.
11	Zie eerder gemaakte opmerking bij n.v.t. door kunnen klikken naar andere relevante vragen.	Ja.	Mogelijkheid alle vragen te beantwoorden.
12	Nee.	Nee.	
13	Ik heb mijn opmerkingen in de mail meegestuurd.	–	
14	Nee	Nee.	

Op dinsdag 6 april 2021 hebben wij een bezoek gebracht aan het dorp Aduard samen met tweedejaars Built Environment student M. Bij aankomst vonden wij het een oubollig, maar goed onderhouden dorp. Er werd op dat moment veel gebouwd en nieuwe infrastructuur aangebracht. In de kern van het dorp was er een ontmoetingskerk, een kleine supermarkt en een klooster (museum). De locatie, welke is aangewezen voor de beweegroute (Aduard 825 Park, figuur 9), ligt achter in het dorp. Hier is ook het Multifunctioneel Centrum (MFC) de Meeden gevestigd. Dit is een ontmoetings- en gezondheidscentrum, waarbij vele activiteiten plaatsvindt. Hier viel ons direct op dat de fysiotherapie hier gevestigd is en ouderen daar zienlijk gebruik van maken. Rondom het MFC de Meeden loopt de beweegroute. Bij het nalopen van deze beweegroute merkten wij dat er al bezig is geweest met de opbouw van dit park. Er waren al wat speeltoestellen (figuur 10) en obstakels geplaatst die op de beweegroute zullen liggen. Voor zomer 2021 zal de beweegroute klaar zijn voor gebruik. De fysiotherapeuten kunnen gebruik maken van de beweegroute door samen met ouderen (aangepaste) oefeningen te doen in de buitenlucht met eventuele beweegtoestellen. Daarnaast zou er algemene activiteiten georganiseerd kunnen worden gericht op de doelgroep voor het stimuleren van sociale interactie en lichamelijke activiteit.

Figuur 9 – beweegroute Aduard 825 Park

Doordat wij samen met M. de route hebben doorlopen, hebben wij kennis gemaakt met de toegankelijkheid, bereikbaarheid en veiligheid van de route. M. gaf aan dat deze route ver van de dorpskern afligt, waardoor de mogelijkheid bestaat dat minder mobiele ouderen niet makkelijk bij de beweegroute zullen komen. Daarentegen zijn de wandel- en fietspaden goed, netjes en strak aangelegd, waardoor deze goed toegankelijk zullen zijn voor rollators en scootmobielen. Daarnaast liep de beweegroute langs een sloot en lang kanaal (de Lindt). M. gaf aan dat bewoners zich hier eventueel onveilig bij zouden kunnen voelen. De al geplaatste toestellen zullen minder gebruiksvriendelijk zijn voor de oudere doelgroep, omdat de bijhorende oefeningen niet zijn geschikt voor de ouderen (figuur 10 en 11). M. had het idee dat er meer toestellen voor de ouderen geplaatst hadden kunnen worden, zoals een cross trainer, armtrainer en een voetfiets. Aangezien het park nog in aanbouw is, was er weinig groenvoorziening aanwezig. M. gaf aan dat, als er meer groenvoorziening aanwezig is, het park aantrekkelijker zal maken. Ook lag het park een beetje verstopt, duidelijk waar die begint, eindigt en waar de route allemaal langs ging. Pas later kreeg hoe de beweegroute eruit komt te zien door figuur 9 die ons werd doorgestuurd. Aantekeningen zijn van belang om geëvalueerd te worden bij de betreffende doelgroep.

Figuur 10 – calisthenics combi

Figuur 11 – gebruiksaanwezig calisthenics combi

Bijlage R: Data dialoog

Inleiding
• Inleiding is te lang en bevat te veel informatie wat voor de respondenten niet van belang is om te lezen. • Introduceer kort de beweegroute en zorg er bij elk nieuw thema voor dat duidelijk is waarover de vragen gaan die volgen. Ook het MFC introduceren. • Optie toevoegen eerder te eindigen met de vragenlijst indien de respondent niet bekend is met de beweegroute met ontmoetingscentrum. • Het zou mooi zijn als de vragen over de beweegroute en het ontmoetingscentrum slim gecombineerd kunnen worden, waarbij nog steeds het onderscheid kan worden gemaakt tussen bekendheid met/het gebruik van de beweegroute én MFC. Mogelijk niet haalbaar, maar het is een mooie uitdaging. • Let op spreektaal. • Maak de inleiding prikkelend en uitnodigend. Wat hebben de respondenten eraan als zij het invullen? • Het zou mooi zijn om een kader toe te voegen met een afbeelding van de beweegroute.
Demografische vragen
• De vraag over of de respondent op de hoogte is van de beweegroute is geen demografische vraag. • Zorg ervoor dat zo veel mogelijk vragen in een gesloten vorm (multiple choice) geformuleerd worden. • Vragen in tegenwoordige tijd formuleren. • Het is overbodig om te vragen waar de inwoners van Aduard wonen. • De vraag naar leeftijd mag een open vraag zijn en er kan ook naar het geboortjaar gevraagd worden, is wellicht prettiger voor de oudere doelgroep. • Kijk even goed na of alle antwoordmogelijkheden zijn benoemd bij de vraag naar de woonsituatie. • Kijk voor de demografische vragen naar de standaardvraagstelling van de GGD Groningen, deze is meegestuurd in de mail. • Vraag eerst naar de bekendheid van de beweegroute en daarna pas naar het gebruik ervan. • Refereer naar de afgelopen 4 weken in de vraag over hoe vaak iemand de beweegroute heeft gebruikt en maak de vraag gesloten.
Bekendheid beweegroute
• Is de vraag over of de beweegroute bijdraagt aan een mooier Aduard relevant? • Let goed op de volgorde waarin de vragen worden gesteld. • Wat als men niet bekend is met de beweegroute.
Lichamelijke activiteit
• Let op dubbele vragen.

- De term belemmeringen gebruiken in plaats van obstakels en maak de vraag gesloten.
- Maak gesloten vragen met betrekking tot belemmeringen. Open vragen zoveel mogelijk vermijden.
- Stel ook dergelijke vragen over het ontmoetingscentrum.

Bereikbaarheid en veiligheid

- Is er relevant om te weten of er voldoende parkeergelegenheid is?
- Probeer zo mogelijk vragen samen te voegen of met elkaar af te stemmen.

Beleving gezondheid

- Dit zijn mooie compacte vragen.
- Maak ervan 'Beleving gezondheid in relatie tot beweegroute en MFC'.

Beleving sociale interactie

- De vraag of iemand gemakkelijker is gaan communiceren is een lastige vraag.

Bijlage S: Vragenlijst surveyonderzoek

In onderstaande tabel staat de vragenlijst die gebruikt is tijdens het surveyonderzoek om het evaluatie-instrument te evalueren.

Evaluatievragen op evaluatie-instrument voor surveyonderzoek
1. Wat is uw leeftijd?
2. Onder het kopje 'beschrijving verspreiding vragenlijst 1' staat de manier waarop wij denken dat vragenlijst 1 het beste verspreid kan worden onder de doelgroep. Wat vindt u hiervan?
3. Zijn de vragen in vragenlijst 1 makkelijk te lezen? Begrijpt u na 1 keer lezen de vraag? Zo nee, licht uw antwoord toe.
4. Zijn de vragen in vragenlijst 1 netjes geformuleerd? Zo nee, licht uw antwoord toe.
5. Zijn er nog meer onderwerpen die aan bod moeten komen in deze vragenlijst? Zo ja, licht uw antwoord toe.
6. Mist u nog antwoordmogelijkheden bij de vragen? Zo ja, welke vragen en welk antwoordmogelijkheid?
7. Wat vindt u van de manier waarop de vragen beantwoord moeten worden?
8. Hoe lang denkt u erover te doen als u vragenlijst 1 zou invullen? Vindt u de vragenlijst een goede lengte hebben? Zo nee, licht uw antwoord toe.
9. Is het voor u duidelijk waar vragenlijst 1 over gaat? Is het doel van de vragenlijst duidelijk? Zo nee, licht uw antwoord toe.
10. Kunt u uw aandacht erbij houden tijdens het invullen van vragenlijst 1? Zo nee, licht uw antwoord toe.
11. Heeft u het idee wanneer u vragenlijst 1 zou invullen dat er daadwerkelijk iets met uw antwoorden gedaan wordt? Zo nee, licht uw antwoord toe.
12. Heeft u het idee dat u voldoende uw mening kan laten horen tijdens het invullen van vragenlijst 1? Zo nee, licht uw antwoord toe.
13. Tot slot: Heeft u nog op- en/ of aanmerkingen over vragenlijst 1 die wij, met bovenstaande vragen, niet aan bod hebben gebracht? Licht uw antwoord toe.

Bijlage T: Product-, proces- en structuurevaluatie

Onderdelen van de evaluatiestrategie	Uitwerking van de evaluatiestrategie
1. Project, missie en doelen	Doelen: <i>Het ontwikkelen van een monitorings- en evaluatie-instrument om de bekendheid, het gebruik en de waardering van de beweegroute met ontmoetingscentrum in Aduard te monitoren en te evalueren onder de zelfstandig wonende ouderen (65+ jaar).</i> <i>Het instrument moet daarnaast inzicht verkrijgen in de beleving van lichamelijke activiteit en sociale interactie bij het gebruik van de beweegroute met ontmoetingscentrum onder de doelgroep.</i> <i>Het opleveren van aanbevelingen voor het consortium van GO! Noord Nederland over het implementeren van het ontwikkelde monitorings- en evaluatie-instrument.</i> Evaluatie: Naar aanleiding van resultaten uit verschillende onderzoeksmethoden is er een monitorings- en evaluatie-instrument ontwikkeld. Het ontwikkelde instrument verkrijgt inzicht in de bekendheid, het gebruik, de waardering en de beleving van lichamelijke activiteit en sociale interactie onder de doelgroep. Middels een kwaliteitscyclus, PDDOEN, zijn er aanbevelingen gedaan voor het consortium van GO! Noord Nederland over het implementeren van het ontwikkelde monitorings- en evaluatie-instrument.
2. Evaluatiedoel	Het doel van het evalueren: <i>Terugkoppeling aan opdrachtgever en werkbegeleiders.</i> <i>Inzicht verkrijgen of de aanbevelingen aansluiten bij de verwachtingen en mogelijkheden van het consortium van GO! Noord Nederland.</i> <i>Inzicht verkrijgen in hoe de betrokkenen het onderzoeksproces hebben ervaren.</i> <i>Inzicht verkrijgen in verbeterpunten voor de onderzoekers over het opstellen van een adviesrapport en het voorafgaande proces.</i> Evaluatie: De opdrachtgever en werkbegeleiders hebben de terugkoppelingen als prettig ervaren, echter het was voor de betrokkenen soms wat veel om naast hun reguliere werkzaamheden de terugkoppelingen inhoudelijk goed door te lezen.

	Verder hebben zij aangegeven dat het onderzoeksproces goed is verlopen en dat zij voldoende inspraak hadden. Uit de evaluatie met het consortium kwam naar voren dat er een gedegen onderzoek heeft plaatsgevonden met resultaten die bruikbaar zijn in de praktijk. De onderzoekers hebben het proces en de samenwerking gedurende het onderzoek geëvalueerd. Dit leidde tot nieuwe inzichten waarmee een volgend onderzoek beter zou kunnen verlopen, welke omschreven staan in de discussie van dit onderzoek.
3. Evaluatievragen	Productevaluatie: • <i>Heeft het onderzoek geleid tot een bruikbaar monitorings- en evaluatie-instrument?</i> • <i>Is PDDOEN een inzichtelijke kwaliteitscyclus om de aanbevelingen in weer te geven?</i> • <i>Is er rekening gehouden met de verschillende perspectieven (consortium partners, respondenten en wetenschappelijke literatuur) bij het creëren van het monitorings- en evaluatie-instrument?</i> Evaluatie: Het onderzoek heeft geleid tot een bruikbaar monitorings- en evaluatie-instrument. De onderzoekers van GGD Groningen en gemeente Westerkwartier zijn tevreden over het evaluatie-instrument. Het ontwikkelde evaluatie-instrument sluit aan bij de onderzoeksvraag vanuit de opdrachtgever. Uit het consortiumoverleg dat heeft plaatsgevonden is gebleken dat de aanbevelingen inzichtelijk zijn weergegeven middels een uitwerking van de kwaliteitscyclus PDDOEN. Na het presenteren van het advies gaven de leden van het consortium positieve feedback over het onderzoek. Uit het consortiumoverleg blijkt dat de onderzoekers rekening gehouden hebben met verschillende perspectieven tijdens het opstellen van het evaluatie-instrument, echter was het nog onduidelijk welke onderdelen van het ontwikkelde evaluatie-instrument specifiek voor de doelgroep waren bedoeld. Indien dat duidelijk benoemd zou zijn, dan kon het consortium gemakkelijker het evaluatie-instrument toepasbaar maken voor andere doelgroepen. Procesevaluatie: • <i>In hoeverre zijn de meningen van de respondenten en betrokkenen meegenomen in het onderzoek?</i> • <i>Hoe is de samenwerking tussen de onderzoekers en de betrokkenen (consortium, opdrachtgever en respondenten) verlopen?</i> • <i>Is er gedurende het onderzoek voldoende terugkoppeling geweest naar de betrokkenen?</i>

	• <i>Hoe is het surveyonderzoek (testfase) van de opgestelde monitorings- en evaluatie-instrument verlopen?</i> • <i>Is de communicatie tussen de betrokkenen en onderzoekers goed verlopen?</i> Evaluatie: De meningen van de respondenten en betrokken zijn meegenomen in het onderzoek. Naar aanleiding van het semigestructureerde interview, het surveyonderzoek en middels dialoog zijn de meningen meegenomen tijdens het maken van de conceptversies van het evaluatie-instrument. De betrokkenen en de onderzoekers hebben gezamenlijk besproken hoe de samenwerking is verlopen, beide partijen waren hier positief over. Middels de eerder benoemde terugkoppelingen zijn de betrokken partijen op de hoogte gehouden van het onderzoeksproces. Dit was voor hen meer dan voldoende. De communicatie tussen de onderzoekers en betrokken was goed. De onderzoekers hielden de betrokkenen regelmatig op de hoogte van de ontwikkelingen van het onderzoeksproces. Het surveyonderzoek was een alternatief voor de focusgroep dit in verband met de maatregelen rondom COVID-19 niet uitgevoerd kon worden. Ondanks dat er gebruik gemaakt is van een alternatieve methode is de testfase goed verlopen. In de discussie van dit onderzoek zijn enkele verbeterpunten in kaart gebracht. Structuurevaluatie: • <i>Was er genoeg mogelijkheid om bijeenkomsten te organiseren?</i> • <i>Was er sprake van voldoende ondersteuning vanuit de opdrachtgever en werkbegeleider(s) aan de onderzoekers?</i> • <i>Waren er voldoende respondenten die deelgenomen hebben aan het surveyonderzoek (testfase)?</i> • <i>Was de werkomgeving van de onderzoekers bevorderend voor het proces?</i> Evaluatie: Gedurende het onderzoeksproces waren er niet genoeg mogelijkheden om bijeenkomsten te organiseren, omdat deze fysiek niet mochten plaatsvinden. Er zijn veel digitale bijeenkomsten gehouden, maar zeker in het contact met ouderen verloopt dit minder gemakkelijk. De onderzoekers zijn van mening dat er voldoende ondersteuning was, echter was het soms lastig hen te bereiken in verband met vaste werkdagen en vrije dagen.
--	---

	Er waren meer respondenten dan verwacht die deel hebben genomen aan het surveyonderzoek. Echter bij het verwerken en analyseren van de data, kwam naar voren dat er geen verzadiging van informatie was bereikt. In verband met de maatregelen rondom COVID-19 hebben de onderzoekers het grootste gedeelte van het onderzoek uitgevoerd achter de computer. Dit is geen bevorderende omgeving om onderzoek te doen. De praktijk is eenmalig bezocht om toch een beeld te krijgen van de locatie waar het onderzoek over gaat.
--	--

Bijlage U: Fragmenten interview projectleider omgevingsvisie gemeente Westerkwartier

Onderstaand staan fragmenten van een interview met de projectleider omgevingsvisie van de gemeente Westerkwartier. Dit interview is gehouden en getranscribeerd door een vierdejaars hbo-recht student van de Hanzehogeschool Groningen. Deze student houdt ook een onderzoek voor de organisatie GO! Noord Nederland betreft de participatie binnen de gemeente Westerkwartier. Delen van dit interview bevatten waardevolle informatie voor het vormen van het advies.

1. Er zijn verschillende participatiemethoden. Ik las in het plan van aanpak van de omgevingsvisie van uw gemeente dat er in de eerste stappen gebruik gemaakt is van enquêtes en dat er 2 interne en externe expertsessies zijn georganiseerd. Waarom heeft uw gemeente gekozen voor deze participatiemethoden?

We hebben te maken met corona en dat betekent dat we heel veel digitaal moeten doen en we hadden allemaal dingen fysiek willen doen zoals bijeenkomsten en bezoeken van markten en plekken waar mensen veel bij elkaar komen en dat kan bij evenementen of sportwedstrijden en dergelijke. Dat is allemaal niet gelukt. Dus we hebben alles moeten omzetten naar digitale bijeenkomsten. (.....)

2. Worden er in de toekomst bij de volgende stappen nog gebruik gemaakt van andere participatiemethoden? Zo ja, welke en waarom?

Ja dat is iedere keer even kijken, ook in verband met corona, wat het beste kunnen doen en dat zou heel goed kunnen. Met een enquête kun je heel snel en breed informatie ophalen maar dat geeft weer een hele andere input dan wanneer je dat doet met een grote groep bewoners bijvoorbeeld op een bijeenkomst of in dit geval een festival. Daarvoor hebben we ook expertsessies ingezet dat in kleinere groepen zit en met mensen die vanuit het vak ook betrokken zijn op verschillende thema's dat je die kan laten meepraten. Dus het is iedere keer kijken waar zit je, wat wil je weten en welke methoden zet je in? Dat hebben we niet helemaal aan de voorkant precies duidelijk welke methode dat precies is. Dat gaan we stap voor stap gaan we bekijken hoe willen we inwoners betrekken, bedrijven betrekken en welke methode kunnen we daar dan het beste bij inzetten. En we zijn nu steeds gebonden aan de digitale varianten die tot onze beschikking staan.

3. Hoe zorgt uw gemeente ervoor dat er zoveel mogelijk inspraak is van verschillende doelgroepen? (Ouderen, jongeren, moeilijk bereikbare doelgroepen etc.)

Ja dat is best een lastig punt want wat je merkt, niet alleen in digitale tijd maar ook in de tijd dat je wel fysiek mensen kunt ontmoeten wat je wel vaak ziet en merkt is dat de toch vaak de 50plussers reageren en komen op bijeenkomsten. (.....)

4. Wat zijn de eerste ervaringen met betrekking tot participatie bij het opstellen van de omgevingsvisie? Wat ging er tot nu toe goed? Ervaart uw gemeente ook knelpunten met betrekking tot participatie? Zo ja, welke?

Ik vind persoonlijk dat veel goed gaat, we halen veel informatie op, op verschillende manieren. Wat je kunt afvragen is goh we doen nu alles digitaal dus ook die expertsessies die we hebben gehad is ook allemaal digitaal maar dan zit je met groepen van 20/30 mensen een discussie te voeren wat best lastig is digitaal. Maar dat proberen we zo goed mogelijk te doen en wat je je dan kan afvragen is: Haal je dan nu andere dingen op of meer of minder dingen op dan wanneer je dat fysiek zou doen? Ik denk het niet. Ik denk het niet, ik denk dat het best goed gaat ook ten afzien van de fysieke methode. Wat je wel merkt is dat, en dat is denk ik wel een belangrijk aandachtspunt, mensen die digitaal minder vaardig zijn en die niet kunnen aanhaken en die mis je gewoon. Als je fysieke bijeenkomsten hebt, dan kunnen ze gewoon binnenkomen en aansluiten en dan zijn ze er maar dat lukt nu niet. Ik had gister iemand aan de lijn en die dame had zich opgegeven geschat in de 70. Niet gezegd hebbende dat 70 + minder vaardig zijn maar in dit geval deze wel. Maar die had de advertentie gelezen over het online festival en daar stond een afbeelding van een tent bij en zij dacht dat het echt in de tent zou plaatsvinden. Ik heb geprobeerd om haar mee te nemen hoe dat een beetje gaat, maar ze zei dat gaat mij niet lukken en ik haak af. Dat is wel jammer natuurlijk en dat zal voor meerdere mensen gelden dat ze om die reden niet mee kunnen doen en dat stukje mis je dan. Gister waren er 80 mensen aanwezig bij het online festival en dat ging hartstikke mooi en goed in combinatie met de Mentimeter die we hebben ingezet en tekenaars die we hebben ingezet die mee tekende met het gesprek wat er ontstond. Heel veel positieve reacties overgekregen, maar daar moet je je wel steeds bewust van zijn als je digitaal bezig bent, welke groep heb je voor je, hoe groot is de groep, en weet dat als je 20 of 30 mensen hebt je geen discussie kunt voeren met elkaar en daar moet je de tools bij gebruiken en inzetten zodat mensen wel het idee hebben dat ze hun zegje hebben kunnen doen. Mentimeter is een professionelere vorm van Kahoot waar je in woordwolken of stellingen kunt werken dat zie je ook direct in beeld dus op het moment dat je in gesprek gaat met een groep mensen waarvan je weet dat discussie niet mogelijk is, dan kun je zo'n Mentimeter inzetten en dan kunnen mensen hun gedachten typen en verschijnen die op het scherm en dan kun je daar aandacht aangegeven en de tekenaars die live mee tekenen en dan werkt het wel. Maar dat is net de technieken die je inzet en gebruikt en dat je je daar bewust van bent. Maar in dit geval ging dat hartstikke goed maar in andere gevallen kan het best tegenvallen omdat de voorbereiding niet goed is geweest of andere verwachtingen maar daar moet je wel heel veel in investeren aan de voorkant. Zeker in digitale tijd.

5. Nemen mensen makkelijker de stap om wel mee te doen in deze digitale tijd? Merk je dat?

Ik weet niet of het makkelijker is maar soms gaan de gesprekken wel efficiënter en dat gaf de directeur ook aan van het programma die hier vaker mee werkt in andere gemeenten dat de kwaliteit van de bijeenkomst groter en hoger is dan in de fysieke tijd. Of mensen zich makkelijker opgeven dat weet ik niet, misschien wel maar andere kant wat ik gisteren zag van de 115 aanmeldingen waren er 80 maar ook een stuk die helemaal niet verschenen. Ik kreeg ook wel signaal van mensen die vroegen wat wordt er van mij verwacht? Moet ik met camera een zegje doen of? Is misschien wat afstotend om je dan aan te melden als dat zo moet.

6. Hoe staan de inwoners van uw gemeente erin om mee te denken aan de omgevingsvisie? (Zijn ze makkelijk te bereiken, willen er voldoende inwoners meewerken, hoe is de opkomst etc.)

Dat is de vraag van wat is voldoende? Enquête hadden we een respons op van 300 en het bureau zei dat we dat aantal ook wel zien in andere gemeenten. Als we kijken ten opzichte van andere enquêtes die we uitzetten, zaten we vaker wel rond de 500. Ik denk ook dat de enquête technisch gezien niet representatief is voor de inwoners om daar de conclusie uit te kunnen verbinden van dit vinden de inwoners van het Westerkwartier. De expertsessies die we hebben gehad ging goed en vanuit alle disciplines die we hebben benaderd was er goede respons om deel te nemen. De tweede bijeenkomst was iets minder. Zo'n festival als gister ook is 80 een prima opkomst. Of het genoeg is of veel dat vind ik lastig inschatten. Ik ben er wel blij mee, met name ook de input die gegeven is op al die bijeenkomsten en het kan altijd beter en meer en waar het aan ligt heeft het te maken met het thema het is heel anders dan dat je inzoomt op thema recreatie en toerisme of wonen. Of een heel concreet project waar mensen denken nu weet ik wat er gebeurt en daar vind ik wat van. Dat is bij de omgevingsvisie heel anders. 2^e punt is doet corona wat met het aantal aanmeldingen of niet dat weten wij nu ook niet en het derde punt is wij zijn een nieuwe gemeente en moeten heel veel beleid herzien, en dat betekent dat wij ontzettend vaak bij onze inwoners langskomen om ze te bevragen en mee te denken over allerlei thema's en participatiemoetheid om het zo maar even te zeggen dat zou ook best wel eens een rol kunnen spelen in de vraag van doen mensen wel of niet mee. Die zijn zo vaak door ons bevroegd in de afgelopen 2 jaar dat ik mij kan voorstellen dat mensen denken ik ben er wel even klaar mee.

Selectieve codering: participatie

- Door corona zijn alle bijeenkomsten omgezet naar een digitale varianten.
- Met een enquête kun je heel snel en breed informatie ophalen, maar dat geeft weer een hele andere input dan wanneer je dat doet met een grote groep bewoners bijvoorbeeld op een bijeenkomst.
- 50-plussers reageren vaak en komen vaker op bijeenkomsten in zowel de digitale tijd als fysieke tijd.
- Digitaal lastig om met een groep van 20 à 30 mensen een discussie te voeren.
- De mensen die digitaal minder vaardig zijn, kunnen vaak niet aanhaken bij een digitale bijeenkomst.
- In grote digitale bijeenkomsten moeten er tools ingezet worden om het goed te laten verlopen, zoals Mentimeter.
- Digitale bijeenkomsten gaan efficiënter en de kwaliteit van de bijeenkomst is hoger dan in de fysieke tijd.
- Zodra mensen hun camera aan moeten zetten of een zegje moeten doen, dan kan dit een afstotende werking hebben om deel te nemen.
- Er moeten voldoende respondenten zijn om de representatieve resultaten te verzamelen.
- Doordat gemeente Westerkwartier een vrij nieuwe gemeente is, kan participatiemoetheid een rol spelen. De gemeenten heeft in de afgelopen 2 jaar al veel beroep gedaan op de participatie van de inwoners.

Bijlage V: Verslag presentatie onderzoek en bevindingen – consortium overleg

Op 11 mei 2021 heeft het consortium overleg van de organisatie GO! Noord Nederland plaatsgevonden. Via een online platform konden alle leden deelnemen. In de presentatie werden de onderzoeksmethoden en de bevindingen van het onderzoek gedeeld. Als laatste zijn er aanbevelingen gepresenteerd aan de hand van de PDDOEN-cyclus. De deelnemers krijgen na het consortium overleg de laatste conceptversie van het evaluatie-instrument opgestuurd, met de vraag of zij deze van feedback willen voorzien. Na afloop van de presentatie was er een mogelijkheid om vragen te stellen en eventueel feedback te geven. De eerste reacties waren zeer positief en er werd aangegeven dat er een grote waardering is voor dit onderzoek als bijdrage aan het handboek van GO! Noord Nederland. Vervolgens kwamen er een paar vragen. De eerste vraag was of er voldoende mogelijkheid is tot toelichting in het evaluatie-instrument. Deze vraag kwam aan bod, omdat de leden van het consortium het evaluatie-instrument nog niet konden inzien. Het evaluatie-instrument werd door de voorzitter toegestuurd na afloop van het overleg. Een volgende vraag ging over de algemene toepasbaarheid van het evaluatie-instrument voor alle inwoners van Aduard. Hieruit bleek dat het nog goed is om in de aanbevelingen te benoemen welke vragen van het evaluatie-instrument specifiek voor de ouderen doelgroep zijn bedoeld en welke vragen algemeen toepasbaar zijn. Tot slot was er een vraag over het invullen van het evaluatie-instrument op papier en online. Hoe kan er gewaarborgd worden dat deze niet online én op papier wordt ingevuld door dezelfde persoon? Hier was nog niet over nagedacht gedurende het onderzoek. Het is daarom een goede aanvulling voor de aanbevelingen om te benoemen dat gepersonaliseerde codes van de online vragenlijst ook vermeld staan op de papieren versie, zo kan gecheckt worden of het evaluatie-instrument niet meerdere malen door dezelfde persoon is ingevuld. Dit kan gevolgen hebben voor de betrouwbaarheid van de evaluatie.

Bijlage W: Tijdsplanning

Activiteit	Datum
Verdieping zoeken over de instelling en onderwerp.	8 februari 2021 t/m 10 maart 2021.
Webinar: Veilig en Gezonde Leefomgeving; GO! Noord Nederland.	Donderdag 4 maart 2021 09:00 tot 10:00 uur.
Bijpraten en afstemming studentenopdracht GO! Noord Nederland. Samen met studenten van Hanze Hogeschool.	Donderdag 4 maart 2021 16:00 tot 17:00 uur.
Concept onderzoeksplan opsturen naar werkbegeleiders GGD Groningen en opdrachtgever.	Woensdag 10 maart 2021.
Concept onderzoeksplan bespreken met werkbegeleiders GGD Groningen en opdrachtgever.	Donderdag 11 maart 2021 10:00 uur.
Onderzoeksplan inleveren.	Woensdag 17 maart 2021 voor 12:00 uur.
Bijpraten en afstemming studentenopdracht GO! Noord Nederland. Samen met studenten van Hanzehogeschool.	Donderdag 25 maart 2021.
Om de week verslag doen bij werkbegeleider Edwin en Mirjam.	Vanaf donderdag 25 maart 2021.
Na accordering onderzoeksplan beginnen met deskresearch en inhoudsanalyse.	Vanaf week 13.
Na accordering onderzoeksplan dorp Aduard bezoeken met student Built Environment.	Dinsdag 6 april 2021.
Tussenevaluatie met opdrachtgever en werkbegeleiders.	Donderdag 8 april 2021.
Opstellen conceptversie 1.0 monitorings- en evaluatie-instrument.	Week 14 (na/ tijdens deskresearch en inhoudsanalyse).
Bespreken conceptversie 1.0 monitorings- en evaluatie-instrument met opdrachtgever en werkbegeleiders.	Donderdag 22 april 2021.
Opstellen conceptversie 2.0 monitorings- en evaluatie-instrument.	Vrijdag 23 april 2021.
Interview (1) afnemen met ouderenvertegenwoordiger Denktank60+ Noord.	Maandag 26 april 2021.
Interview (1) transcriberen en coderen.	Maandag 26 april 2021 en dinsdag 27 april 2021.
Interview (2) afnemen met ouderenvertegenwoordiger Denktank60+ Noord.	Woensdag 28 april 2021.
Interview (2) transcriberen en coderen.	Woensdag 28 april 2021 en donderdag 29 april 2021.

Opstellen conceptversie 3.0 monitorings- en evaluatie-instrument.	Donderdag 29 april 2021.
Verspreiding surveyonderzoek (testfase).	Donderdag 29 april 2021.
Bijpraten studentenopdracht GO! Noord Nederland. Samen met studenten van Hanzehogeschool.	Maandag 3 mei 2021.
Uitwerken resultaten surveyonderzoek.	Vrijdag 7 mei 2021.
Opstellen conceptversie 4.0 monitorings- en evaluatie-instrument.	Vrijdag 7 mei 2021.
Conceptversie 4.0 bespreken opdrachtgever en werkbegeleiders.	Maandag 10 mei 2021.
Consortium bijeenkomst. Presenteren laatste conceptversie.	Dinsdag 11 mei 2021.
Laatste versie adviesrapport bespreken met stagedocent.	Woensdag 19 mei 2021.
Laatste versie adviesrapport bespreken met opdrachtgever.	Donderdag 20 mei 2021.
Adviesrapport inleveren.	Maandag 24 mei 2021 voor 12:00 uur.

Bijlage X: PDDOEN-cyclus

Met behulp van PDDOEN (Munten et al., 2012) wordt er een aanbeveling gedaan. Zie onderstaand tabel voor de PDDOEN uitwerking.

P: Plaatsbepaling
Bij het proces van evalueren van de beweegroute met ontmoetingscentrum in Aduard zijn de GGD Groningen, de gemeente Westerkwartier en de inwoners van Aduard betrokken. De gemeente Westerkwartier zal de hoofdrol spelen in het verspreiden van het evaluatie-instrument, omdat de gemeente gezag uitstraalt onder de doelgroep en toch lokaal en vertrouwd aan kan voelen. Dorpsbelangen en anderen lokale partners van GO! Aduard kunnen deze verspreiding monitoren. De GGD Groningen zal het evaluatie-instrument toevoegen aan het handboek van GO! Noord Nederland. Het evaluatie-instrument is met name gericht op de doelgroep zelfstandig wonende ouderen van 65 jaar en ouder, daarom zal de GGD Groningen wellicht het evaluatie-instrument nog generaliseren of specificeren voor andere doelgroepen. Indien het evaluatie-instrument aangepast wordt voor een andere doelgroep, moet deze opnieuw getest worden binnen de bedoelde doelgroep.
D: Doelbepaling en plan
Het doel is om te streven naar een valide en betrouwbare evaluatie van de beweegroute met ontmoetingscentrum in Aduard onder de doelgroep zelfstandig wonende ouderen (65+ jaar). Het volgende verspreidingsplan is hiervoor nodig: • Het evaluatie-instrument dat voort is gekomen uit het onderzoek van dit adviesrapport; • Een online en papieren versie van het evaluatie-instrument, met voor iedere inwoner een gepersonaliseerde code. Dit om te voorkomen dat het evaluatie-instrument meerdere malen door dezelfde persoon wordt ingevuld; • In de lay-out van het evaluatie-instrument moet rekening worden gehouden met ouderen die niet goed meer kunnen lezen, zoals: groot lettertype, online voorleesfunctie, niet te veel tekst, meer regelafstand en grote contrastverschillen; • Een brief van de gemeente Westerkwartier met aankondiging en uitleg voor het evaluatie-instrument. Eventueel extra brief ter herinnering bij weinig respons; • Ondersteuning op afstand voor het invullen van het evaluatie-instrument; • Aankondiging van het evaluatie-instrument via spotjes, posters, lokale krant of huis aan huis bladen; • Het bieden van mogelijkheden voor de doelgroep om in groepsverband het evaluatie-instrument in te vullen, onder het genot van een kop koffie of thee. Daarbij kan eventueel ook iemand van de gemeente of een hulpverlener bij zijn om mondelinge toelichtingen vast te leggen en in gesprek te gaan, dit levert waardevolle informatie op; • Vertrouwen van de doelgroep in de gemeente Westerkwartier, dat er daadwerkelijk wat met hun bevindingen en meningen wordt gedaan; • De uitkomsten van de evaluatie te publiceren en de mogelijkheid bieden om dit in te zien, online of in de lokale krant.

Om te controleren of er al voldoende respons is op het evaluatie-instrument, moet er vastgesteld worden hoeveel inwoners van Aduard binnen de doelgroep vallen. Daarna kan er van tevoren een percentage, van mensen die het evaluatie-instrument hebben ingevuld, afgesproken worden. Dit percentage zal de gemeente Westerkwartier, eventueel in samenspraak met GGD Groningen, moeten vaststellen. Zodra dit percentage na een bepaalde tijd nog niet behaald is, kan er nog een herinnering per brief verstuurd worden vanuit de gemeente Westerkwartier. Door de hoeveelheid respons in de gaten te houden kan er vastgesteld worden of de evaluatie op koers ligt. Wanneer er voldoende respons is, kan de gemeente Westerkwartier in samenwerking met GGD Groningen de respons analyseren en hier verbeterpunten voor de beweegroute met ontmoetingscentrum uithalen.

D: Doen

Het evaluatie-instrument kan verspreid worden wanneer de beweegroute met ontmoetingscentrum voor minimaal 4 weken in gebruik is, gelieve langer zodat de inwoners er meer ervaring mee op kunnen doen. De gemeente Westerkwartier stuurt dan een brief rond naar de inwoners in Aduard met een aankondiging, uitleg van het evaluatie-instrument en een code om online het evaluatie-instrument in te vullen. In diezelfde envelop van de brief zit een papieren versie van het evaluatie-instrument met retourenvelop.

O: Open blijven staan voor nieuwe inzichten

Na de eerste verspreiding van het evaluatie-instrument kan er wekelijks bekeken worden of er voldoende respons binnenkomt. Wanneer dit niet het geval is, moet er uitgezocht worden hoe dat komt. Is de verspreiding goed gegaan? Kunnen alle mensen het evaluatie-instrument invullen? Dit kan uitgezocht worden door de inwoners te benaderen. De inwoners kunnen dan mondeling bevraagd worden of ze het evaluatie-instrument hebben ontvangen en waarom ze het niet hebben ingevuld of kunnen invullen. Deze benadering kan op de beweegroute of in het ontmoetingscentrum plaatsvinden. Hieruit zullen inzichten komen waarom er niet voldoende respons binnenkomt.

E: Evalueren; wat hebben we geleerd en bereikt en wat betekent dit?

Wanneer er voldoende respons ontvangen is of er onderzocht is waarom er niet voldoende respons is ontvangen, dan kan er geëvalueerd worden. Deze evaluatie kan online plaatsvinden (in verband met COVID-19) en daarbij zal het consortium van GO! Noord Nederland bijeenkomen om de resultaten te delen. Dit kunnen zij het beste doen aan de hand van vooraf opgestelde evaluatievragen over het product, het proces en de structuur. Hierbij een aantal voorbeelden van evaluatie vragen:

Product:

- Heeft het evaluatie-instrument geleid tot valide inzichten?
- Heeft manier van het verspreiden van het evaluatie-instrument geleid tot voldoende respondenten van de doelgroep?

Proces:

- Is de verspreiding van het evaluatie-instrument effectief opgepakt?
- Heeft er een terugkoppeling plaatsgevonden van de resultaten?
- Zijn de inwoners van Aduard voldoende op de hoogte gebracht van het evaluatie-instrument?

Structuur:

- Waren en voldoende voorzieningen om het evaluatie-instrument op papier en online te verspreiden?
- Werden alle vragen van het evaluatie-instrument goed begrepen?
- Was er iemand beschikbaar om telefonisch vragen te kunnen beantwoorden?

Bij het evalueren mogen ook al mogelijke ideeën, over hoe het de volgende keer beter zou kunnen, besproken en genoteerd worden.

N: Nieuwe ronde, nieuwe kansen.

Uit de evaluatie zal blijken wat allemaal goed ging en wat minder goed. Het plan moet dan aangepast worden voor een volgende evaluatieronde. De goede aspecten kunnen behouden worden en voor de rest moet een alternatief bedacht of onderzocht worden. Wanneer het nieuwe plan van aanpak gevormd is, in samenspraak met het consortium van GO! Noord Nederland en dorpsbelangen Aduard, kan deze opnieuw in uitvoering gebracht worden en kan de PDDOEN-cyclus opnieuw doorlopen worden. Dit proces loopt door als een cyclisch en iteratief proces. Ook wanneer het evaluatie-instrument in andere dorpen wordt ingezet, want daar kan de situatie weer anders zijn dan in Aduard.